

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

25'inci Toplantı
20 Aralık 2021 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.-Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, 2022 yılı bütçe görüşmelerinde katkı veren herkese teşekkür ettiğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.-Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4031) Anayasa'ya aykırılık içerip içermediği ile Komisyonunda görüşülme usul ve esasları hakkında görüşme

IV.- AÇIKLAMALAR

1.-Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın (2/4031) esas numaralı Kanun Teklifi'nin maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, eski Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoglu'na Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Teklifi (2/4031)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

25'inci Toplantı

20 Aralık 2021 Pazartesi

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 11.06'da açılarak üç oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz, 2022 yılı bütçe görüşmelerinde katkı veren herkese teşekkür ettiğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4031) Anayasa'ya aykırılık içerip içermediği ile Komisyonunda görüşülme usul ve esasları hakkında görüşme yapıldı.

Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4031), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz, asgari ücrete ilişkin verilen önergeler hakkında grup sözcülerine birer söz verdi.

Denizli Milletvekili Nilgün Ök, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın (2/4031) esas numaralı Kanun Teklifi'nin maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili bazı ifadelerine,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, eski Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'na Allah'tan rahmet dilediğine,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 00.22'de toplantıya son verildi.

20 Aralık 2021 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.06

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın teklif sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, Kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 25’inci Birleşimini açıyorum. (*)

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.-Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, 2022 yılı bütçe görüşmelerinde katkı veren herkese teşekkür ettiğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gündeme geçmeden bir hususta bütün Komisyon üyelerimize teşekkür etmek istiyorum. Bütçe maratonunu tamamladık biliyorsunuz. Ülkemiz için, milletimiz için hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum tekrar. Özellikle Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimiz, bütün gruplar bu süreçte çok fedakârca, çok yoğun bir çalışma sergilediler gerek Komisyon aşamasında gerek Genel Kurul aşamasında. Tabii, Komisyonumuza gelip hem Komisyon aşamasında hem Genel Kurulda katkı veren çok değerli vekillerimiz oldu. Hepsine ben gönülden teşekkür ediyorum katkılarından dolayı. 2022 bütçemizin ve 2020 kesin hesabının hayırlı olmasını diliyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu bu yoğun mesaiden sonra çalışmalarına devam ediyor. Gündemimizde Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ve 91 milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair (2/4031) esas numaralı Kanun Teklifi bulunmaktadır. Bu teklif de yine milyonlarca insanımızı ilgilendiren çok önemli düzenlemeler içermektedir. Komisyonumuz bu gündemle toplanmıştır.

Şimdi görüşmeye geçmeden önce usul talepleri var onları karşılayacağım, daha sonra teklif sahibi Sayın Aydemir’e sunum için söz vereceğim.

Görsel basından arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum.

Usul hususunda Sayın Bülent Kuşoğlu’na söz veriyorum.

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.-Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin (2/4031) Anayasa’ya aykırılık içerip içermediği ile Komisyonunda görüşülme usul ve esasları hakkında görüşme

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe sonrası ilk günde sizleri görmekten mutluluk duyuyorum ama bu şartlarda olmasını da istememedim doğrusu.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hakikaten usulle ilgili olarak konuşuyorum ama utanarak konuşuyorum çünkü kayıtlara bazı konuları geçirmemiz lazım. Şimdi, bu yine bir torba kanun teklifi. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtikten sonra asla gelmeyecek dediğimiz torba kanun teklifi şeklinde gelen... Şimdiye kadar, bu dönemde, 1 kanun teklifi -benim hatırladığım kadarıyla- Plan ve Bütçe Komisyonuna torba kanun teklifi şeklinde gelmedi, o da -işaret ediyor- Uğur Aydemir'in sunumunu yaptığı teklifti. Onun haricinde bütün kanun teklifleri torba kanun teklifi şeklinde geldi maalesef. Torba kanun teklifi şeklinde gelmesi de sorun oluyor, sıkıntı oluyor, sonradan düzeltilmesi gereken hatalarla geçiyor çünkü alelacele geçmiş oluyor, belli kanunlar üzerinde yoğunlaşmıyoruz. Şimdi, burada da yürütme ve yürürlük haricinde 11 madde var şimdilik. 11 madde içerisinde 8 farklı kanun var değişiklik yaptığımız. 11 maddenin 8'i farklı konulardaki kanunlarla ilgili bu torba kanun teklifinde.

Sayın Başkanım, etki analizi yok yine.

Bir de önemli görüyorum, 2 ve 7'nci maddeler Anayasa'ya aykırıdır, bunun kayda geçirilmesi lazım. İç Tüzük'ümüze göre Anayasa'ya aykırılıkların görüşülmesi lazım. 2'nci madde biliyorsunuz, vergide adalet ilkesiyle ilgili, asgari ücretin vergi dışı tutulması konusu gündemde. Daha önce Sayın Bakan asgari ücretle ilgili olarak açıklama yaparken, tüm ücretlilerle ilgili olarak asgari ücret tutarı kadar bir meblağın vergiden muaf olacağını açıklamıştı ancak bizim önümüze gelen metinde sadece asgari ücret üzerinden ücret alanların vergiden muaf olacağı söz konusu. Bu, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır, açık olarak aykırıdır; Anayasa'nın 10, 55 ve 73'üncü maddelerine aykırı.

Yine, 7'nci madde bütçe hakkıyla ilgili. Değerli arkadaşlar, bütçe, biliyorsunuz ,Türkiye Büyük Millet Meclisine, millet iradesine verilmiş bir yetki. Bütçe hazırlanır, tek tek, kalem kalem, hangi kurumun, bakanlığın ne kadar geliri olacağı, harcama yapacağı, orada belirtilir. Biz bunu istismar ediyoruz. Yıl sonlarında kendi içindeki kalemlerde ödenek üstü harcamalar olduğunda veya yedek ödenekten harcamalar yapıldığında -ki bunu 2020'yle ilgili evvelsi gün bitirdiğimiz bütçe görüşmelerinde gördünüz, 96 ve 94 milyarı ödenek üstü harcama ve yedek ödenek- bunları kesin hesap teklifine konulan bir maddeyle Meclis "Benim yetkimdedir." deyip karara bağlıyor. Bunları bütçe içerisinde kabul ediyoruz, tamamlayıcı ödenekle bütçe içerisinde kabul ediyoruz. Ancak değerli arkadaşlar, burada, merkezi yönetim bütçesi dışında, BOTAŞ anonim şirket şeklinde kurulmuş özel bütçeli bir idare, buraya aktarım söz konusu, buraya belli meblağlar aktarılmış, bazı bütçe gelirlerinin buraya aktarımı söz konusu olmuş. Biz bunu düzeltiyoruz, Cumhurbaşkanına bu konuda yetki veriyoruz. Bu, bütçe hakkının gasbidir, bütçe hakkının yok edilmesidir, millet iradesinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkının ortadan kaldırılmasıdır. Anayasa'ya açıkça aykırıdır, 161'inci maddeye bakarsanız, Anayasa'nın bütününde, lafzında, ruhunda bunu görürsünüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu, 2 ve 7'nci maddelerin Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünüyoruz Sayın Başkanım. Bunlarla ilgili görüşme açarsanız memnun oluruz, önemli konular çünkü bunlar.

Ayrıca, BOTAŞ gibi önemli, dev bir kuruluşumuzun durumu söz konusu, belki özelleştirilecek önümüzdeki günlerde ama asgari ücret tutarı kadar asgari ücret yani... Biraz önce biz görüşmeler yaptık, tüm ücretlilerden vergi alınmaması durumunda bir hesaba göre 30 küsur milyar, bir hesaba göre de -Maliye ve Çalışma Bakanlığının hesapları farklı da onun için söylüyorum- 40 küsur milyar vergiden vazgeçilecek, tüm ücretlilerden vergi alınmazsa. Ancak sadece BOTAŞ'ta bugün terkin edeceğimiz

rakam da 40 küsur milyara yaklaşıyor. Bakın, bütün herkesi vergiden muaf kılsak, ücretlileri muaf kılsak vazgeçeceğimiz vergi kadar BOTAŞ'ta bir vergiden vazgeçiyoruz bu teklif maddesiyle, dikkat etmemiz gerekiyor. Neden yapıyoruz bunu? Bütün ücretliler için vermediğimizi, sadece asgari ücret alanlar için getirdiğimizi tutup burada ondan çok daha büyük bir meblağı burada muaf kılıyoruz, gelir olarak vazgeçiyoruz. Neden böyle bir şey yapıyoruz, çok iyi düşünmemiz lazım.

Sayın Başkan, çok teşekkür ederim ama özellikle Anayasa'yla ilgili iddialarımızın değerlendirilmesini diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, usule ilişkin, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçi kardeşlerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; önemli bir bütçe maratonunu geçirdik, bütçe çıktı, hayırlı olsun diyelim ancak Sayın Başkan, ekonomideki bütün dengeler maalesef, sarsılmış durumda. Bugün dolar 17 lira 50 kuruş ve yükselmeye devam ediyor. Faizler, düşecek denilen kredi faizleri yüzde 30'a doğru yükselmekte ve TÜİK'in açıkladığı enflasyon dahi -benim tahminime göre- şubat ayında yüzde 40'ın üzerine çıkacak, halkın enflasyonuysa yüzde 100'e doğru çıkıyor Sayın Başkan. Bu şartlarda Meclisimizin, Plan ve Bütçe Komisyonun da sorumluluk alması gerektiğini düşünüyorum Sayın Başkan.

Bakın, biz, önceki Bakanımızla gidip bir görüşme yapmıştık, Lütfi Elvan'la. Şimdi Sayın Nebati Bakan oldu, Sayın Nebati Cumhurbaşkanıyla birlikte “Yeni ekonomik model” diye bir şey tanımlıyor, Türk tipi bir model olarak tanımlıyor bunu ama bunun ne olduğuna dair inanın ben ikna olmadım. Yani “Kur yükselecek, ihracat artacak böylece enflasyon düşecek.” diye bir şey söylüyor ama bu beni ikna edemez çünkü bunun dünyada örneği bir model yok, başarılı olmuş bir model olamaz. Yani fiyat istikrarının olmadığı, kurun her gün yükseldiği, enflasyonun kontrolden çıktığı bir ülkede ekonominin toparlanması mümkün değildir.

Bakın, arkadaşlar, size kısaca şunu söyleyeyim: Şu anda, piyasada fiyat yapabilen hiçbir üretici yok. Yani Sayın Başkan, özellikle iç piyasaya üretim yapan işletmeler üretimini durdurmuş durumda. Hani “stokçu” diyorlar ya, adam şöyle yapıyor: “Ya, satsam, kaçaya yerine koyacağım bilmiyorum, kaçaya satacağımı bilmiyorum.” diyor. Şimdi, yasa çıkacak “stokçuluk” diye, adama da gidip ceza keseceğiz niye satmıyorsun bu malı diye. “Kaçaya satacağım bilmiyorum, dolar her gün çıkıyor iniyor.” Bu konuda da Sayın Başkan, kısıdan söyleyeyim, sorumluluk almalıyız. Hepimiz bu ülkenin yurttaşlarıyız ve hepimiz bu ülkenin milletvekilleriyiz. Bu model önce bizi ikna etmeli sonra tüm sivil toplum kuruluşlarını, iş dünyasını, işçileri, esnafı, herkesi ikna etmeli. Şimdi, hiç kimsenin katılmadığı bir modele... Şimdi, iş dünyası diyor ki: “Bu model işlemez.” Çarşıdaki esnafa gidin, çiftçiye gidin “Bu model işlemez.” diyor. Tüm paydaşların ikna olmadığı bir modelde 2 kişi ısrar ediyorsa -Sayın Nebati ve Sayın Cumhurbaşkanısı- o modelin başarılı olma şansı yoktur ve bu enkazın altında hepimiz kalacağız Sayın Başkan. O açıdan, benim önerim, Plan ve Bütçe Komisyonumuz sorumluluk alsın. Bu konuda, Sayın Bakan buraya gelsin, bir sunum yapsın, desin ki: “Arkadaş, biz, şu şartlar altında bu modeli başarıya ulaştıracağız. Şöyle diyor: “Bize güvenin.” Yani şimdi “Güvenin.” demekle Sayın Başkan güven oluşmaz. Güven... Verileri ortaya koyarsınız, ikna edersiniz insanları, ondan sonra “Helal olsun ya, bak, bu varsayımlarınız güçlüdür, ben size inanırım.” deriz. Ama “Batarsak hepimiz

batacağız, çıkarsak hepimiz çıkacağız.” diyor Sayın Bakan. Ya, bu bir kumar oynamaktır. Hiç kimsenin güvenmediği bu modelle ilgili, 84 milyon için kumar oynamak hatadır Sayın Başkan. O açıdan, benim önerim, hemen, mümkünse bu hafta bir oturum yapalım, Sayın Bakan gelsin buraya bir sunum yapsın, desin ki: “Bakın, ben bu verilere göre sizi ikna edeceğim, bu yeni ekonomik model başarıya ulaşacak.” Aksi takdirde Sayın Başkan, büyük bir sıkıntı var, bu sıkıntıyla ilgili sorumluluk alalım diyorum ve bu konuda size çağrıda buluyorum.

Sayın Başkanım, ikinci olarak, şimdi, bu asgari ücret konusu... Bugün bütün Türkiye’nin kalbi burada atıyor. Yani hepimizi etkiliyor, her ailede asgari ücretli var, çalışan var, kamu emekçisi var ve bugün buradan çıkacak karar herkesi etkileyecek.

Şimdi, geçen hafta Çalışma Bakanımız dedi ki... Yani asgari ücreti, 4.250 lirayı bir müjde gibi sundu Sayın Cumhurbaşkanını. Bence, şu mevcut enflasyon şartlarında asgari ücretin 4.253 lira olması, şu an gitmiştir ve sarmalla birlikte çok yakın bir vadede, ocak ayında göreceksiniz, bu asgari ücret zammı anlamsız hâle gelecek.

Gelelim vergi meselesine, Sayın Başkan, vergi meselesiyle ilgili de Çalışma Bakanımız, biliyorsunuz, şöyle bir açıklama yaptı, dedi ki: “Tüm çalışanlar için -yani bu ne demektir? Tüm emekçiler için- asgari ücrete kadar olan gelir vergi dışı olacak.” Herkes de bunu bir müjde olarak algıladı. Ama Sayın İbrahim Aydemir bir teklif getirmiş, 100’e yakın AK PARTİ milletvekili de imzalamış, hepiniz de imzalamışsınız, ben baktım. Çalışma Bakanınıza karşı, onun açıklamasına karşı bir teklife imza atmışsınız Sayın Uğur Aydemir ve İbrahim Aydemir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, usulü halledelim sonra geneli üzerinde bunları hep konuşuruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul ama, hayır... Sayın Başkanım, anlıyorum.

Şunu demek istiyorum: Yani, bir kafa karışıklığı var. Şu anda herkes buraya bakıyor ve uygulanabilirlik şartı olmayan bir teklif... Niye? Yani 4.253 lira alan bir işçinin maaşı vergi dışı, bir saat mesaiye kalsa tamamı vergi içi. Böyle bir teklif... O açıdan, Sayın Başkan, bu teklifin tekrar değerlendirilmesi gerekir diyorum.

Bütçe hakkı çerçevesi... Sayın Başkan, biz, aylardır bütçemizi görüşüyoruz. Bütçede nereye para harcanacak, nereye para harcanmayacak belirledik. Ancak, şimdi, bütçe hakkı çerçevesinde BOTAŞ’a bir aktarım öngörüyor bu yasa teklifi ama bunun için bir ek bütçenin gelmesi gerekir diyoruz. Şimdi, iktidar “Benim daha çok param oldu, gelirim oldu.” diyor değil mi Sayın Başkan? Yani “Hedeflediğim bütçe açığından daha az bir bütçe açığım var. E, bu para bende kalmasın, BOTAŞ’ın bir açığı var; ona aktaracağım.” diyor. Şimdi, Sayın Başkan, bu, torba yasa teklifi içindeki bir maddeyle olmaz. Bu, bütçe hakkıysa ek bütçeyle olur Sayın Başkan. Anayasa’ya aykırıdır, ek bütçe gelmelidir buraya, ek bütçe üzerinden tartışmalıyız. Ek geliri varsa belirtsin Hazine ve Maliye Bakanımız, buna karşı “Ya, şuraya para harcayacağım.” desin. Buna göre bir ek bütçe gelmesi gerekir Sayın Başkan, aksi takdirde bu madde Anayasa’ya aykırıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Erhan Bey, sizin söz talebiniz yok değil mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, usul hakkında, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, bütçe kabul edildi. Hayırlı olsun ve herkese de teşekkür ettiniz. Tamam, hayırlı olsun, bir şeyimiz yok ancak bizim, bugün, bu kanun teklifinden önce bir ek bütçeyle meşgul olmamız gerekiyordu. Şundan: Bütçe, Meclise sunulduğunda, 17 Ekimde, 1 trilyon 751 milyar TL'lik bir bütçeydi; dolar karşılığı 189 milyar dolardı. Bugün, şu anda, sanıyorum dolar 17,50 maalesef; dolayısıyla bütçemiz 100 milyar dolara düşmüş durumda. Bu bugünkü tabii, yarın ne olacağını bilmiyoruz. Zaten 1 trilyon 751 milyar TL olan bütçemizin 1,5 milyarı uçtu gitti. Yani şimdi, biz asgari ücretliye bir şey vereceğiz, şuna, buna bir şeyler vereceğiz ama 2022 yılı bütçesi, arkadaşlar -bu, şaka filan değil- bütçe olmaktan çıktı. Dolayısıyla sadece bugün görüşeceğimiz 7'nci maddeyle ilgili bir problem değil yani çıkarmış olduğumuz bütçe kanunu da artık geçerliliğini kaybetmiştir. Ek bütçe yapmamız gerekiyor. Geçmişte Türkiye Büyük Millet Meclisi bunu defalarca yapmış. Mesela, elimde 2002'de yapılan bir ek bütçe var; çok basit ya, 3 maddelik bir kanun teklifi. İşte "Şu tarih, şu sayılı Maliye ile bütçe kanununa bağlı A işaretli cetvele ilişkin birinci sayılı cetvele yazılı tertipten şu kadar liralık ek ödenek verilmiştir..." Ek bütçe yapmak bu kadar basit yani bunu yapmamız lazım. Bunu yapmıyorsak milleti kandırıyoruz, Anayasa'yı dolanıyoruz, kendimizi kandırıyoruz. Değerli arkadaşlar, niye böyle bir ek bütçe getirmek... Bunu bir zafiyet olarak mı algılıyor? Hayır, tam tersi; bu, Hükûmete de ülkeye de bir güven...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Mehmet Bey, usulle ilgili...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Usulle ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu "İçerikle ilgili." dediniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...güven gelecektir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani, tabii ki meşru, tartışılabilir şeyler ama içerikle ilgili.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, içerikle ilgili işte. Bugün de aslında Türkiye Büyük Millet Meclisinin hakkı olan bir şeyi Cumhurbaşkanına devrediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, konuyu ifade ettiniz, teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Böyle bir hakkınız yok arkadaşlar, çok güvenebilirsiniz, çok sevebilirsiniz Cumhurbaşkanını filan ama böyle bir hakkınız yok. Türkiye Büyük Millet Meclisinin hakkını şey yapamazsınız, ek bütçeyle bunu ancak yapabilirsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkürler...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – "200 milyar dolar ek, fazla gelir olmuş, bunu şuraya dağıtacağız." diye 2 madde buraya getireceksiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye getirmiyorsunuz arkadaşlar?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sizin bu demokratik düzenle derdiniz nedir? Bunu merak ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, sağ ol...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – E, bırakın da yani iki kelime edelim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir şeyler söyleyeceğim ben de.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dayatma şeklinde getiriyorsunuz, bu kanun teklifinde geleceğimizi ilgilendiren dünya kadar madde var. "Fılan gün, filan tarihte gelin, toplanın." diyorsun, bizi buraya çağırıyorsun. Yani biz otomatik robotlar mıyız? Biz bunu okuyacağız, araştıracağız,

uzmanlara soracağız, aramızda istişare edeceğiz. Yani bir saat, iki saat bile kendi aramızda konuşma hakkı vermediniz. Çağırdınız bizim Başkanımızı, Başkanlarınızı, Sözcülerinizi görüştünüz odada ve tam Komisyon açılırken buraya geldiniz. Ne görüştüğünüzü ben Bülent Bey’le istişare edemedim bile. Nedir yani, ne yapıyoruz Sayın Başkanım? Böyle kanun, plan, böyle bütçe, böyle çalışma olmaz ki! Böyle Meclis, böyle demokrasi de olmaz; affedersiniz ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, söz vererseniz sevinirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Üyelerimiz olmayanlara usul hakkında söz veremiyoruz. Bir şey var ama siz mi talepte...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, usul...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Veremiyoruz usul gereği. Usul üzerinde sadece üyelerimize.

Sayın Paylan, bir cümle, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir de Sayın Başkanım, etki analizi yok. Ya, tabii ki gelenek oldu, Gelir İdaremi geçen bir torbada getirmişti ama artık yine vazgeçtiler herhâlde, bilmiyorum. Bu etki analizi neden yok Sayın Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, usulle ilgili iki üç cümle söyleyecektim ama müsaade edersiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müsaade edemiyoruz çünkü usulümüze aykırı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Milletvekilinin sesini kısma, konuşsun Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydemir, buyurun, usul hakkında.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Kanun teklifini getiren çok kıymetli amca oğlu milletvekili arkadaşım İbrahim Bey, değerli Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ben de geçtiğimiz hafta Meclisimizin onayından geçen bütçemizin hayırlı olmasını ve bereketli olmasını Cenab-ı Allah’tan temenni ediyorum.

Evet, bugün yine, İbrahim kardeşimiz çok güzel bir kanun teklifiyle huzurumuza geldiler. Emek veren, imza koyan bütün arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum ben. Her bir maddesi hakikaten çok yararlı madde.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hangi maddesi yararlı Sayın Aydemir?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Asgari ücret meselesini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin fikirlerinizi alabilirsek... Onları tartışacağız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Asgari ücret meselesi bütün Bütçe Komisyonu üyelerinin gündemindeydi. “Asgari ücretten vergi kalksın.” diye her mikrofonu eline alan, konuşma yapan arkadaşımız “Asgari ücretin vergi dışı kalması.” diye taleple başlardı, öyle cümlelerini bitirirlerdi Sayın Ağbaba. Bugün bunu Sayın Aydemir’in bize teklif etmesinden dolayı teşekkür ediyoruz, sağ olsun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Aydemir’in başka ilginç fikirleri de var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Diğer bir konu, ek bütçe gelmesiyle alakalı; “Anayasa’ya aykırı.” dedi arkadaşlarımız. Ben bunun Anayasa’ya aykırı olduğunu düşünmüyorum. Şöyle ki, pandemi sürecinden geçiyoruz, bütün dünya âdeta kasıp kavruluyor. Bütün dünya ülkelerine baktığımız zaman, bütçelerin dengesinin bozulduğu, bütçe açıklarının üst seviyelere geldiği bir noktada, biz ülkemizin -hamdolsun- bugün, 2021 yılında, bütçe açığının gayrisafi milli hasılaya oranını yüzde 4,3 olarak hedeflerken 3,5’in altında bir bütçe açığı olması, çok altında olması bekleniyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Aydemir, ne bütçesi ya? Bütçe olacak da açığı olsun ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, böyle bir usulümüz yok. Her konuşmacıyı dinleyeceğiz. Rica ediyorum...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dolayısıyla, kamuoyunda “ek bütçe” dendiği zaman sanki gelir gider dengesinde gelirden bir azalma, giderin arttığı, bütçe açığının arttığı zannedilebilir. Hâlbuki, bizim buradaki getirdiğimiz teklifle, giderden ziyade gelir fazlasının olduğunu ve bütçede bir dengesizlik olmadığını... Ve bütçedeki bu parayı da ihtiyacı olan yerlere dağıtmak bizim kanun teklifimizde bir teklifimizdir. Dolayısıyla, Anayasa’ya aykırı bir durum yoktur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Anayasa diye bir şey var ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Anayasa’ya aykırı bir durum yoktur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nasıl yoktur?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yani Anayasa’yı askıya alabilirsin!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Anayasa’ya aykırıdır, ama olabilir!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, böyle bir usulümüz yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Anayasa’ya aykırı olsaydı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hele hele Komisyonumuza dışarıdan gelip böyle... Lütfen... Rica ediyorum...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, son cümlem.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Plan ve Bütçede böyle bir şey yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, son cümlem.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel Kurula benzetmeyin, lütfen... Burası teknik bir Komisyon.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, biz de vekiliz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, son cümlemi ifade edeyim.

Sayın Ağbaba, konuşuruz, buradayız akşama kadar, konuşuruz.

Son cümlemi ifade ediyorum: Zaten bu Anayasa’ya aykırı olmuş olsaydı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkes fikrini söyleyecek, geniş geniş konuşacağız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bu mobbing yani, bu yaptıkları mobbing.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Niye rahatsız oldun?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, ben şunu söylüyorum: Şimdi, Sayın Bekaroğlu konuştu, Sayın Kuşoğlu konuştu, Sayın Paylan konuştu; bizim bu taraftan bir cümle ses çıktı mı, bir cümle laf attık mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Biz hepsini dinledik.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çünkü haksızlığı yapan sizsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir kelime laf attık mı, cümleyi bırakın, kelime laf attık mı?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne konuşacaksın?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama Sayın Ağbaba, sizi şöyle öne alalım, ben böyle konuşmayı çok severim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne konuşacaksın?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bak, samimi söylüyorum, tam benim tarzım bu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne konuşacaksın?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tam benim tarzım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – “CHP laf attı.” Tabii biz laf atacağız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Buyur, ön tarafa gel, karşılıklı konuşalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Her konuda konuşalım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kendi Bakanınıza kumpas kurdunuz, kendi Bakanınıza.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, buyur gel ön tarafa, konuşalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, böyle bir... Lütfen... Rica ediyorum... Teknik bir Komisyondayız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Böyle bir şey var mı ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, İç Tüzük burada da geçerli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rica ediyorum...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Milletvekilinin milletvekiline saygı göstermesi lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama böyle çalışamayız, bizim böyle bir usulümüz yok. Rica ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – TÜRK-İŞ’e kumpas kurmuşsun, TİSK’e kumpas kurmuşsun, Bakanına kumpas kurmuşsun; “Laf atma.” diyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, siz de Plan ve Bütçe Komisyonuna kumpas kuruyorsunuz o zaman. Bizi çalıştırmama niyetiniz varsa söyleyin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Öyle bir şey yok Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle şey olur mu! Rica ediyorum...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hakkın ve hukukun temsilcisiyiz Sayın Başkan, kumpasın değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rica ediyorum... Hiç öyle bir şey yok. Buradaki bütün vekiller eş değerdir, hepsi de saygındır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Biz kumpas kurmayız Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz bir vekile böyle bir laf söyleyemezsiniz. Rica ediyorum... Yok böyle bir şey.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bu doğru değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Ağbaba, biz kumpası bilmeyiz ama kumpası sizin çok iyi bildiğinizi buradan görüyoruz, çok iyi biliyorsunuz. Şu andaki hareketinizle sabote ediyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tarihi kumpas, tarihi, Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sabote ediyorsunuz. Lütfen bak...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kendi Bakanına kumpasçısı ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Ağbaba, ne alakası var ya! Ne alakası var!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Böyle bir terbiyesizlik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, böyle bir usulümüz yok. Lütfen...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bana hitap ederek konuşmasın Sayın Başkan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne dedim ben sana?

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Sayın Ağbaba” dedin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hitap etmeyin, siz genele konuşun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Ağbaba, ne dedim ben sana? Ayıp ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, milyonlarca insanın beklediği düzenlemeleri konuşacağız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Biz de onun için geldik Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Engellemek istiyorsanız söyleyin, açıkça söyleyin. Öyle şey olur mu!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bizler büyük bir haksızlığı dile getirmek için geldik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama siz engellemeye çalışıyorsunuz çalışmamızı. Lütfen...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hayır, engelleme falan yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ne engellemesi, ayıp ya!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Asgari ücret için 2 tane madde ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladınız mı sözlerinizi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, kaldı ki zaten teklifi Sayın Aydemir verdikten sonra teklif çeşitli süzgeçlerden geçerek Meclis Başkanımıza kadar gidiyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yaptığınız açıklamayı inkâr ediyorsunuz be!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Meclis Başkanımız bunun Anayasa’ya aykırı olup olmadığını kontrol ettikten sonra zaten Komisyonumuza sevk ediyor, dolayısıyla Anayasaya aykırı bir durum yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Aykırı değildir.” diyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Görüşmelerimize başlamamızda fayda var diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Nilgün Hanım, lütfen, içerikle ilgili değil, usulle ilgili...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, usulle ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben yaklaşık üç yıldır Plan ve Bütçe Komisyonunun üyesiyim. Tabii, bu Komisyon çok teknik bir Komisyon olduğu için burada muhalefetten olan Komisyon üyesi arkadaşlarımızla çok güzel çalışmalara imza attık. Bunu söylemek istemiyorum yani bu söylendiği zaman da sıkıntı çıkıyor ama Komisyon dışından gelen... Ötekileştirmek için söylemiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, biz Ay’dan mı geliyoruz? Biz de vekiliz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, Veli Bey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dinleyin lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hayret bir şey, bu ne biçim bir laf ya! Ay’dan mı geliyoruz biz Hanımefendi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, yaptınız itirazınızı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bakar mısınız Veli Bey?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ay’dan mı geliyoruz biz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, itirazınızı yaptınız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bakar mısınız? Yani bakın, ben kesinlikle bu Komisyona gelen arkadaşlarımız... Başkanım...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben Ay’dan mı geldim? Ya biz başka yerden mi geliyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ay’dan gelmiş gibi davranıyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bir müsaade edin ya! Müsaade... Müsaade...

Komisyonu tamamen sabote etmek için gelmiş gibi davranıyorlar. Bakın, bu usul üzerine. Usul üzerinde konuşacağız, sonra geneli üzerine geçeceğiz, genelinden sonra maddelere geçeceğiz; maddelerde istediğiniz kadar konuşacaksınız ama daha başlangıçta bizim arkadaşımız konuşurken buna müdahale etmenin çok doğru olduğunu düşünmüyorum. Ben burada görüyorum yani isim vermek istemiyorum ama... Bizim mevcut Komisyon üyesi arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum gerçekten çünkü bizleri biliyorlar, bizim aynı zamanda Komisyon arkadaşlığımız da çok pekişti. Ben bu şekilde davranmanın doğru olmadığını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Aramıza nifak sokma!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Süleyman Girgin, buyurun lütfen.

Usul üzerinde...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tabii, tabii, usul üzerinde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen içeriğe girmeyelim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tabii, tabii.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu tartışacağız, gün boyu tartışacağız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Anayasa’ya aykırılığı tartıştırmayacak mısınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşacağım ben, konuşacağım.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, geçen gün Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı “3’lü mutabakat” diye bir açıklama yaptı ve yapmış olduğu açıklamada asgari ücrete kadar olan gelirlerin tamamının vergi dışı kalacağı şeklinde bir açıklaması, bir beyanı oldu ama bugün gelen teklif sadece asgari ücretliler içindir. Dolayısıyla, çok büyük bir adaletsizliğe sebep olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Mutlaka ve mutlaka aynı zamanda Anayasaya da aykırıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, Anayasa’ya...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bu teklif bütün ücretlilerin asgari ücretli olması yolunda hazırlanmış bir tekliftir. Hem Anayasa’ya aykırılığı bakımından hem de adaletsiz olması bakımından, vergi tekniğine de aykırı olması bakımından yeniden planlanıp, yeniden değerlendirilip aceleye getirilmeden tekrardan görüşülmesinde fayda var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan, siz de usul hakkında söz istediniz.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben de çok kısa bir iki cümleyle ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sürekli “Bu bir teknik Komisyon.” diyorsunuz. Ben de üç yıldır bu Komisyonun üyesi olarak burada görev yapıyorum. Evet, belki burada teknik konular konuşuluyor ama gelen tekliflerin hepsi siyasi içerikli teklifler, siyasi bir şekilde geliyor. O nedenle, burada yoğun bir şekilde tartışılmasını da arkadaşlarımızın itirazlarını da biraz hoşgörüyle karşılamak lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Birisi konuşurken diğerinin müdahale etmesini doğru buluyor musunuz? Ben hakikaten soruyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz konuşurken birisinin size müdahale etmesini doğru bulur musunuz?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, bakın, bakın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu uyardım mı ben?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, bunda ne var?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İnsicamı bozuluyor, anlatacağını anlatamıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, siz de konuşmanın bütünü bozuyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – İlk kez mi karşılaşıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, her şeyin bir dozajı var, her şeyin bir limiti var.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne yaptım, hakaret mi ettim Sayın Başkan?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, siz müdahale ediyorsunuz şu anda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben Başkan olarak müdahale ediyorum. Benim görevim müdahale etmek. İç Tüzük gereği görevim, görevimi yapıyorum ama sizin böyle bir hakkınız yok, şu anda yok! Hayır, yok!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Senin Başkan olarak böyle bir üstünlüğün var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Benim böyle bir hakkım var. İç Tüzük'ten kaynaklanan bir hakkım var.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, tamamlayın lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, ciddi bir provokasyon var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz gelin, siz burada öğretin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Senden büyük provokatör var mı Mecliste!

SALİH CORA (Trabzon) – Sen provokatörsün!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, tamam. Usule geçelim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Senden daha büyük saygısız var mı! Hayret bir şey!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sen niye hakaret ediyorsun ya?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen utanmadan milletvekiline yumruk sallamaya çalışan adamsın. Utanmıyor musun?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Allah, Allah!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir de kalkıp konuşuyorsun burada.

SALİH CORA (Trabzon) – Konuşacağım tabii.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Konuşma! Utan!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Emine Hanım'a söz verdim ben.

SALİH CORA (Trabzon) – Sana ne! Sana ne! Dön önüne!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Terbiye yoksunu adamsın sen! Utan!

SALİH CORA (Trabzon) – Dön önüne!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Terbiyesiz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir tablo Meclisimize yakışmıyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hayret bir şey! Sen kimsin!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba... Sayın Cora... Lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Oraya müdahale edin Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkese müdahale ediyorum.

Sayın Cora... Sayın Cora... Bana bırakın lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, ben müdahale edeceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Oraya müdahale et Sayın Başkan!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Herkese müdahale ediyorum ben, herkese ediyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkan, müdahale edin, çalışmak istiyoruz, çalıştırmıyorlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Oraya müdahale edin, yerine otursun!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, İç Tüzük'e uymaya davet ediyorum sizi.

SALİH CORA (Trabzon) – Terbiyesiz, haddini bilsin!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Emine Hanım, bunu mu istiyorsunuz?

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, mikrofonu açın, konuşsun!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen konuşma, sen Komisyon Başkanı değilsin, sen Meclisin provokatörüsün!

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Arkadaşlar, lütfen müsaade eder misiniz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Size soruyorum: Bu mu sizin istediğiniz tablo Emine Hanım? Müdahale etmeyeyim mi ben bu tabloya?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Canım, ben mi çıkardım olayı!

SALİH CORA (Trabzon) – Böyle bir şey yok ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, oraya müdahale et, ayağa kalkan o! Bakın “Biz laf attık.” diye müdahale ediyorsunuz; o, ayağa kalkmış, sesiniz çıkmıyor!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ediyorum, defalarca müdahale ediyorum, size de ediyorum, ona da ediyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Böyle bir şey olur mu ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şuna baksana, bir vekile yakışıyor mu bu üslup!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Arkadaşlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rica ediyorum, bu Komisyonu İç Tüzük’e uygun çalıştırmamız gerekiyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bizi korkutacağını mı sanıyor Cora?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İç Tüzük’e uymak istemiyorsanız bu sizin bileceğiniz şey, milletimizin takdiri.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Orayı uydur, o hadsizi uydur, hadsizi!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Herkesi, herkesi uyarıyorum.

Kusura bakmayın.

Emine Hanım, usule ilişkin tamamlayın lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Arkadaşlar, ben bir tamamlayayım.

SALİH CORA (Trabzon) – Böyle bir şey yok ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cora, rica ediyorum...

SALİH CORA (Trabzon) – Allah’ınızı severseniz çalışmak istiyoruz, ayıp ama!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Tamam, söylediniz, fikrinizi söylediniz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ayıbı senden öğreneceğiz! Utanmaz.

SALİH CORA (Trabzon) – Utanmaz sizsiniz! Böyle bir şey var mı ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Emine Hanım, usul hakkında tamamlayın lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, tabii ki böyle bir tablonun yaşanmasını hiçbirimiz istemeyiz ama bu Komisyona gelen teklifler de artık akla, izana uymayan şekilde geliyor Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin fikrinizi ifade edin.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Mutabakatla karar verilmiş bir konu eğer o hâliyle... Bu asgari ücret yani hepimiz artırılmasından mutlu olduk, eksik görsək bile, eleştirilerimiz olsa bile tabii ki memnun olduk. Tam mutabakatla “tüm ücretlerden asgari ücret kısmına vergi indirimi uygulanması” şeklinde bir mutabakatla çıkmış bir teklifin Komisyona bu şekilde gelmesiyle birlikte bu tartışmaların yaşanmasını da normal karşılamamız gerektiğini düşünüyorum ben. Kesinlikle Anayasa’ya aykırılığı sebebiyle ve geliş şeklinden dolayı bu teklifin geri çekilip, yeniden düzenlenip tekrar görüşülmesini teklif ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi ben görüşlerimi ifade edeceğim.

Usule ilişkin söz alan arkadaşlar...

Ondan önce yalnız şunu söyleyeyim: Değerli arkadaşlar, hepimiz bu milletin seçtiği vekilleriz ve bu Meclisin itibarını, verimli çalışmasını, kaliteli çalışmasını hep birlikte, hepimizin katkısıyla sağlamak durumundayız. Dolayısıyla ben sizleri İç Tüzük’e uymaya, iyi ve kaliteli bir çalışma ortamı oluşturmaya hep birlikte davet ediyorum.

Müdahale edilmesi gereken bir husus varsa İç Tüzük gereği onu yapma yetkisi bende. Ha, ben müdahale etmediysem beni uyarın, deyin ki: “Filanca arkadaşımız, İç Tüzük’e aykırı hareket ediyor, lütfen müdahale edin.” diye beni uyarın. Ama sizin bir başka arkadaşınızı -herkes için söylüyorum- muhatap alıp konuşması esnasında müdahale etmesi doğru değil.

CAVİT ARI (Antalya) – Oraya da söyleyin Sayın Başkan!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkese söylüyorum, özellikle söylüyorum, herkes için söylüyorum, tabii ki.

Burası teknik bir komisyon, bunun adı bu, bütün dünyada da böyle. Plan ve bütçe komisyonları teknik komisyonlardır, burada çok kaliteli tartışmalar da yapılıyor. Ha, her şeyde uzlaşmak...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İçeriğine bakın yani!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir müsaade ederseniz, bir tamamlayayım, rica ediyorum.

İnsicamımı bozdunuz, bakın, aynı şey size de olabilir, rica ediyorum...

Bırakın birkaç şey söyleyeyim, bakın, dinledim usule ilişkin şeyleri.

Biz hep birlikte gün boyu tartışacağız, uzlaşmak zorunda değiliz, böyle bir zorunluluk yok değerli arkadaşlar. Herkes kendi fikrini söyleyecek, milletimiz kimin haklı olduğuna, kimin daha isabetli olduğuna karar verecek. Biz burada bir uzlaşma...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan ama Plan ve Bütçe Komisyonu teknik Komisyon değildir, siyasi bir komisyondur, onu söyleyeyim. Hangi parayı, kime ne kadar, nasıl verecek...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – İktidarın siyasi tercihini tartışıyoruz yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çalıştırmak istemiyorsanız hakikaten açıkça söyleyin, gerçekten. Bu milletin Meclisini çalıştırmak istemiyorsanız açıkça söyleyin; bu, antidemokratik bir yaklaşımdır, kusura bakmayın.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, ne ilgisi var!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Lütfen, konuşturmuyorsunuz, bakın, ben Başkan olarak konuşuyorum, sürekli bir müdahale var ya; böyle şey olabilir mi? Lütfen...

Böyle konuşmak durumunda kaldığım için de kendimden utanıyorum.

Değerli arkadaşlar, uzlaşmak zorunda değiliz, böyle bir zorunluluk yok; bu, demokrasinin özüne de aykırıdır. Farklı partilerdeyssek, farklı görüşlerimiz olacak, farklı tercihlerimiz olacak, elbette farklı siyasi görüşlerimiz ve tercihlerimiz olacak. Bir başkasını “Benimle aynı düşünmeye zorunlusun.” diye yönlendirmeye çalışmak antidemokratiktir, bu Meclisin ruhuna da aykırıdır, demokrasinin ruhuna da aykırıdır. Hiç kimsenin böyle bir şey yapmaya hakkı yok. Görüşünüzü en güzel şekilde, en etkili şekilde ifade edersiniz, o görüşe katılan olur, olmaz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Adamın kalkıp üzerine yürümesi, dövmeye kalkması nedir? Bu Cora, ikide bir milleti dövmeye kalkıyor ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bakın, hâlâ Mehmet Bey, lütfen ya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, adam ikide bir çıkıyor dövmeye geliyor buraya, siz de sesinizi çıkarmıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dövmeye gelmiyor, dövmeye gelmiyor, rica ederim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye geliyorsun, niye geliyorsun o zaman?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu anda siz gelmiş durumdasınız Mehmet Bey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dövmeye geliyorsun işte. Meclis Genel Kurulunda da aynı şeyi yapıyorsun, her yerde aynı şeyi yapıyorsun. Milleti döveceksin, öyle bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tonya mı burası ya? Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, burası Tonya değil.

SALİH CORA (Trabzon) – Otur yerine, otur yerine.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya “Otur yerine.” değil mi? Ya millet de bunu yemiyor. Kimse kimseden korkmuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, bizi korkutmaya çalışıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, şu anda siz kalkmış durumdasınız ama bakın, şu anda siz kalkmış durumdasınız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İkide bir kalkmasın, ikide bir kalkmasın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kimse kalkmasın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tonya değil burası.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Sayın Bekaroğlu, çok korktuk!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, usule ilişkin hususlara gelecek olursak...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, bir şey söyleyeceğim, lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, lütfen böyle bir usulümüz yok, yapamam.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ama biraz önce Komisyon dışındaki milletvekillerini suçlayıcı konuştunuz. Sayın Başkan, biz de bu Parlamentonun üyesiyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, suçlayıcı konuşmadım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Aynen öyle konuştunuz çünkü biz de usulü biliyoruz ve burası sizin hakkınız olduğu kadar bizim de hakkımız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, hayır, üyelerin...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yani biz Plan Bütçe Komisyonu üyesi değiliz diye suçlamanız doğru değil.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dövecek milleti ya, Mecliste de Genel Kurulda da aynı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Anayasa’ya aykırılık hususunda usule ilişkin itirazlar oldu. O konuda birinci olarak şunu söylemek isterim. Görüşmekte olduğumuz teklif Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir. İçeriğini tabii ki tartışacağız, Divan olarak Anayasa’ya aykırılığı noktasında bir tespitimiz yoktur. Başkanlığın bize göndermesi de Başkanlığın bu konudaki değerlendirmesini zaten zımni olarak taşımaktadır. Dolayısıyla bu konuda herhangi bir aykırılık görmediğimizi tekrar ifade etmek isterim. Ama tabii ki bu tartışmalar meşru tartışmalar, eleştirebilirsiniz, bu fikirde olduğunuzu söyleyebilirsiniz, bu konudaki mekanizmalar da açıktır. Nasıl itiraz edileceği, neler yapılacağı da açıktır.

Diğer taraftan şunu söylemek isterim. Asgari ücretle ilgili işte bir uzlaşma oldu veya işte farklı beyanlar yapıldı, bu tür itirazlar oldu arkadaşlarımız tarafından fakat şunu ifade etmek isterim. Kuvvetler ayrılığı gereği kanuni düzenleme gereken hususlarda nihai söz söyleme yetkisi Meclisimizdir. Hangi çalışma yapılırsa yapılsın, yürütmeye tarafından ne ifade edilirse edilsin, sonuçta Meclise bir teklif geliyor, o teklifi kabul edip etmemek, değiştirip kabul edip etmemek Meclisin takdirindedir, son sözü söyleyecek olan -Komisyonumuzda ve Genel Kurulda tabii- nihai olarak Meclistir. Meclis yürütmedeki süreçleri onaylar, kabul eder veya etmez, bu tamamen Meclisin yetki alanında olan hususlardır. Meclisin bu anlamda yetkisini tartışma konusu yapmak söz konusu olamaz.

Eşitlik ilkesinden hareketle yine söylenen şeyler oldu. O konuda da tartışmalara girdiğimizde de göreceğimiz gibi başka birtakım kanuni düzenlemelerle de bu asgari ücret dışında da birtakım kesimlere dönük Meclisimizin takdiriyle yapılmış bazı düzenlemeler var. Dolayısıyla bu tartışmaları yine geneli üzerinde veya maddeler üzerinde yapacağız.

Değerli arkadaşlar, bütçeyle ilgili de yine şunu söylemek isterim. “Meclisimizin bütçe hakkı mı?” alınıyor gibi bir ifade kullanıldı. Bir defa, Mehmet Bey, bu 2022 bütçesine ilişkin değil tartıştığımız konu, 2021 bütçesine ilişkin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben öyle demedim ki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ona açıklık getirmek için söylüyorum. 2022 yılı bütçesi kabul edildi, 2022’ye ilişkin bir değişiklik ihtiyacı varsa onu Meclisimiz gelecek yıl içinde değerlendirir, ihtiyaç görürse düzenleme yapar, yapmaz, o Meclisimizin takdirindedir. 2022’deki şartların ne olacağını öngörür, gidişata bakar, gerekli gördüğü neyse düzenleme Meclisimiz yapabilir, orada bir engel yok yani bu, 2022’ye ilişkin bir düzenleme değil yapacağımız düzenleme. Bütçemiz geçti, o yıl içinde ihtiyaç duyulursa tekrar bakılır ama şu an itibarıyla onu konuşmanın bir anlamı yok. 2021’e ilişkin yaptığımız bir düzenlemedir bu, 2021’in son günlerine gelmiş durumdayız ve aşağı yukarı gerçekleşmiş bir gelir var -yani tahmini değil- gerçekleşmiş bir gelir söz konusu, çok ufak belki marjlarla bir hata marjı olabilir ama tahminin ötesinde artık gerçekleşmiş bir gelirimiz var. Bu gelir, geçen yıl öngördüğümüz gelirin oldukça üzerinde, tahmin edilen gelirin üzerinde; bir taraftan da gerçekleşmiş yine, aşağı yukarı, tam söyleyemesek de gerçekleşmiş harcamalarla gerçekleşmiş gelirin bir kısmını; tahminin üzerinde gerçekleşmiş gelirin bir kısmını yine, aşağı yukarı gerçekleşmiş harcamaların bir bölümüne tahsis etmeye ilişkin bir teklif. Sınırı belli, Anayasa açısından sınır konmasaydı belki sorun olabilirdi.

Tahminin üzerinde gerçekleşmiş olan geliri bir üst limit olarak o kanuna dercetmiş durumda teklif sahibi. Dolayısıyla sınırsız bir yetki söz konusu değil. Sınırsız olsa belki Anayasa'ya aykırılık ifade edilebilirdi.

Diğer taraftan, ek bütçe olsun başka mekanizmalar olsun burada da yine nihai otorite Meclisimizdir. Bu teklifi, maddeyi kabul edip etmemek, onaylayıp onaylamamak yine Meclisimizin takdirindedir. Meclisin iradesi neyse o irade çerçevesinde bu teklif geçecektir veya geçmeyecektir. Bu Meclisimizin iradesine de...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Meclis Anayasa'ya rağmen bir irade kullanmaz ki. Anayasa'ya rağmen bir irade olur mu, nasıl irade bu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – ...herhangi bir hanel getiren Meclis dışı bir mekanizma değil, Meclisimizin yine iradesiyle gerçekleşen bir düzenlemedir. Onun da altını çizmek isterim.

Diğer taraftan, yani bu tek seferlik şeyden... Şey dedi Bülent Bey, işte, bu maliyet farklarından dolayı, bir ifadede bulundu. Şimdi, tek seferlik harcamalar ile sürekli harcamaları yani usul olarak söylüyorum, takdir sizin tabii, istediğiniz gibi karşılaştırabilirsiniz ama tek seferlik gider ve harcamalar ile her yıl, her yıl devam edecek gider ve harcamaları mukayese etmek teknik olarak bence çok sağlıklı olmayabilir. Tek seferlik harcama ile tek seferlik harcamayı, sürekli harcama ile sürekli harcamayı...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Kamu-özel iş birliği projeleri var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – BOTAŞ'ınkini söylüyorum ben BOTAŞ'ınki bu, bir yıllık veya iki yıllık hani, sürekli bir mesele değil. Daha arızı diyelim, geçici bir mesele. O geçici meseleye dönük tedbir ile diğerini mukayese usul açısından sağlıklı olmayabilir, onu ifade etmek istiyorum.

Diğer taraftan, bu Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerlendirmelerini yürütmeye aktarmanın faydalı olacağına ilişkin Sayın Paylan'ın bazı teklifleri oldu. Bu konuda aslında Sayın Bakanımızla, Sayın Nebati'yle bütçe görüşmeleri sırasında da istişare ettik. Biraz yoğunluğu var tabii, yeni Bakan. Bir taraftan da yaptığı birtakım çalışmalar yıl sonu. Yıl sonu geçince kendisinin de uygun olduğu bir zamanda Plan ve Bütçe Komisyonu olarak bizim, onların uygun olduğu bir ayarlama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz sunum alabilir miyiz Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunum konuşmadık doğrusu ama başka bir formatta, daha informal diyelim bir ortamda Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimiz ile Sayın Bakanımızı buluşturma yönünde bir hazırlık yapacağız. Bir kahvaltı olabilir, başka bir organizasyon olabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Durum yapıcı ama ateş bacayı sarıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada, Plan ve Bütçe Komisyonumuzda, Sayın Bakanımız da bundan memnuniyet duyacağını, ifade etti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ateş bacayı sarıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yeni bir Bakanımız, belki bir tebrik ziyareti gibi de olabilir, başka bir mekanizma da olabilir. Orada Sayın Bakanımıza da doğrudan görüşler ifade edilebilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Bakan kalmazsa o zaman ne olacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer taraftan Bakanımız hakikaten sivil toplumla, iş dünyasıyla, değişik kesimlerle istişarelerini de devam ettiriyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hep patronlarla görüşüyor vallahi, işçilerle görüşmüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bugün de bir Kabine toplantısı var, orada da anlatacak.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Etki analizi de yok Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ona ilişkin... Affedersiniz, etki analizine ilişkin ifadeler oldu. O konuda genel görüşmede ve maddelere geçtiğimizde ben de bunu talep edeceğim. Keşke yazılı olarak daha önceden gelseydi, katılıyorum, üyelerimizin bu eleştirisine katıldığımı ifade etmek istiyorum. Daha hızlı bir şekilde bu yapıp yazılı bir şekilde gelse ben de memnun olurum doğrusu. Orada eleştirilerinize katılıyorum ama genel sunumda ve maddelere geçildikçe bu etkileri arkadaşlarımızdan talep edeceğiz ve Komisyonumuzun bilgisine sunacağız.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; şimdi, yaptığımız iş çok çok önemli bir iş. Yani Meclis tarihinde her zaman olabilecek bir iş değil bu. Asgari ücretin vergi dışı bırakılması konusunu tartışıyoruz, bir de BOTAŞ’la ilgili, bütçeyle ilgili çok çok önemli bir konuyu, o da 30-40 milyar liralık bir konu; bunları tartışıyoruz.

Şimdi, burada TİSK ve TÜRK-İŞ temsilcileri var. Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Çalışma Bakanı birlikte, biliyorsunuz perşembe günü bir açıklama yaptılar. Asgari ücretin vergi dışı bırakıldığını, asgari ücretin tümüyle ama sadece asgari ücret alanlarla ilgili değil, asgari ücret kadar bir meblağın tüm ücretliler için vergi dışı bırakıldığını.” açıkladı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cumhurbaşkanımızın öyle bir açıklaması yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben de duymadım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onun da olduğu bir ortamda bunu açıkladı Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir şey yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada da Sayın Başkanım, sivil toplumdan, meslek kuruluşlarından gelenler kendilerini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fikirlerini soracağız maddelere geldiğimizde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...kimler var tanıtılırsa; göreceğiz, O günkü Asgari Ücret Tespit Komisyonuna...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur, isterseniz sunumdan önce hem bürokratları hem sivil toplumu tanıyalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Raporları varsa, raporlarını dağıtmalarına müsaade ederseniz çok iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, olur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Asgari Ücret Tespit Komisyonuna katılan arkadaşlarımız var. Orada anlaşılan şekliyle tümüyle, herkesi kavrayan bir şekilde asgari ücretin vergi dışı bırakılması gerekiyordu; açıklama böyle oldu. Sayın Cumhurbaşkanının delaletiyle orada açıklama böyle yapıldı. Şimdi, gelen şekliyle sadece asgari ücret üzerinden bir vergi muafiyeti geliyor. Bir, bu, Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırıdır, tekrar söylüyorum.

İkincisi, bu, uygulamada çok sorun çıkaracaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu görüşmelere geçince konuşalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, tabii ama çok sorun ve sıkıntı çıkaracaktır uygulamada.

Bir de şu var: Sonuçta, 11 maddelik bir teklif görüşüyoruz; burada rakamlar belli değil Sayın Başkanım. Yani etki analizini bir tarafa bırakalım, ek bütçe gerektiren... Bana göre, Anayasa'ya aykırı olduğu...

Şimdi, arkadaşlar, bir daha söyleyeyim: Bakın, biliyorsunuz, bizim kabul ettiğimiz merkezi yönetim bütçesidir. Merkezi yönetim bütçesi içerisinde genel bütçe var, düzenleyici ve denetleyici kurumlar bütçesi var, özel bütçeli idareler var biliyorsunuz; bunun içerisinde 3 türlü bütçe var. Genel bütçe içerisinde kendi içerisinde kalemler arasında ödenek aktarması amenna yapılıyor; zaten aşılıyor, yedek ödenek kullanılıyor, ödenek üstü harcama yapılıyor; anlarım ama genel bütçeden tutup da özel idareli bütçelere bir aktarım söz konusu burada. Onun için bunun Anayasa'ya aykırılığını tekrar iddia ediyorum, böyledir. Genel yönetim bütçesinden özel bütçeli bir idareye 35-40 milyar, ne kadar olduğunu da bilmiyoruz bakın. Hâlbuki bütçeye göre, tek tek, kalem kalem bu Meclise meblağların gelmesi lazım. “Yuvarlak, ne kadar olursa gelir.” diyor, o kadarını aktarmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Böyle bir şey olmaz; bu, sizin millet iradesini, bütçe hakkını devretmeniz anlamına geliyor, bundan vazgeçmeniz anlamına geliyor. Bu, çok büyük bir yanlışlıktır; örnek olur, örnek teşkil eder bundan sonrasıyla ilgili; bunu yapmamamız lazım.

Ayrıca asgari ücretle ilgili olarak da o yanlış yapmamamız lazım. Her ikisi de Anayasa'ya aykırıdır değerli arkadaşlar, tekrar ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Evet, değerli arkadaşlar, Anayasa'ya aykırılık konusunda görüşümü ifade etmiştim, yalnız Sayın Cumhurbaşkanımızın bu konularla ilgili bir beyanati yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onun delaletiyle olmuştur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O, sizin varsayımınız olabilir ama öyle bir açıktan herhangi bir şey söz konusu değil.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 16 Aralık da Bakanın açıklaması var Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu söylediniz, yani ben Sayın Cumhurbaşkanımızın bir açıklaması yok dedim sadece.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Asgari ücreti bile Cumhurbaşkanı açıkladı!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Açıkladı ama farklı bir şey söylenen.

Değerli arkadaşlar, şimdi arkadaşları bir tanıyalım sonra sorun. Ben unutmuştum kusura bakmayın, Bakan Yardımcılarımızdan başlayarak bir tanıyalım.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladık galiba.

Teşekkür ediyorum.

Bu arada BOTAŞ Genel Müdürümüzün Rusya'da müzakereleri olduğu için, kendisi müzakere sürecinde o yüzden Genel Müdür Yardımcılarımız burada onu izah etmiş olayım.

Ayrıca, STK'lerin dağıtmak istedikleri bir rapor varsa arkadaşlarımıza versinler, içeriğine de bakarak dağıtalım yani konumuzla ilgiliyse dağıtalım.

Şimdi teklif sahibi arkadaşlarımıza, Sayın İbrahim Aydemir'e söz...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – TÜSİAD niye gelmedi? TÜSİAD nerede?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Efendim?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – TÜSİAD nerede?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşverenler Temsilcisi burada. TİSK hepsinin çatı örgütü biliyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – TÜSİAD’ın nerede olduğunu biliyorsunuz. “TÜSİAD nerede?” diye bir soru soruyorsunuz. “TÜSİAD nerede”ymiş (!)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Fırça atacağız, fırça!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Gidin bulun neredeymiş!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İbrahim Aydemir Bey’e, teklif sahibine sunumlarını yapmak üzere söz veriyorum.

Süreniz...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Fırça atacağız, sizin adamınızdı düne kadar. Düne kadar borçlarını siliyordunuz; ne oldu şimdi?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – He, ya(!)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, uymadı ters oldu değil mi?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Gidin bulun!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir müsaade ederseniz, toparlayayım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Düne kadar beraberiniz düne kadar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dakikada toparlayayım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Düne kadar beraberiniz, şimdi mi çıktı problem?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, sunum için söz verdim, rica ediyorum.

Buyurun İbrahim Bey.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4031)

(**)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, şahsınıza burada bulunan bütün Heyete saygı sunuyorum.

Öteden beri şunun altını hep çiziyoruz: Türkiye Büyük Millet Meclisi, münhasıran Plan ve Bütçe Komisyonu milletimizin ihtiyaçlarına mebni ne varsa onları görüşüyor ve kanun olarak efendim, cari hâle getiriyor. Bugün yaptıklarımız da buna havidir, bunu içermektedir.

Ben, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak hususen bir not düşmek istiyorum. Yıllardır buradayım, Komisyon üyelerimizin katkısı çok yüksek. Hepsine müteşekkirim, her konuda hakikaten tenvir eden, aydınlatan tarzları var ama bunun yanında dışarıdan gelen milletvekilleri kardeşlerimiz de öyle.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – “Dışarıdan” ne demek ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Dışarıdan” ne demek? Ne demek “dışarıdan”?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyon dışından anlamında arkadaşlar.

(**) (2/4031) esas numaralı Kanun Teklifi bu Toplantı tutanağına eklidir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne demek dışarıdan? Nereden dışarıdan? Başka parlamentonun üyesi miyim ben? Ben buradayım ya! Yakışıyor mu sana?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyon dışından, açık yani, lütfen ya, lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ya, Başkanım, “Dışarıdan gelen” falan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyon dışından anlamında yani bunu başka türlü anlamak doğru değil, lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, bakın, arkadaşlar, ben bir şey söyleyeyim. Yani sözlü cedeli yaparız ama gerek yok. Ben size teşekkür ediyorum. Diyorum ki: “Dışarıdan” yani Komisyon dışından gelen kardeşlerimizin de büyük bir katkısı var, onlara da teşekkür ediyorum diyorum. Maksat kötü olduğu zaman iş nereye çeviliyor. Buna gerek yok arkadaşlar. Teşekkür ettim Mahir Bey ya, çok ayıp bir şey ya! Karşılığı, mukabelesi de teşekkür olmuyor...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – “Dışarıdan” demeyin o zaman.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yapmayın bunu ya!

Şimdi, burada da arkadaşlar, 2 maddeye indirgenmiş tartışmalar bunlar üzerine konuşuluyor; oysa, 13 madde, yürürlük maddeleri de dâhil 13 maddeden müteşekkil çalışmamız var. 11 madde hayati önemde, milyonları ilgilendiren kanuni düzenlemeler, bunlara zihnimizi teksif etmek, bunlara dönük çalışmalar yapıp katkı sunmak maksatlı bu görüşmeler yapılıyor. Ben burada münhasıran bir Komisyon üyemize teşekkür etmek istiyorum, Necdet İpekyüz Bey kardeşime. Dün, bizatihi beni telefonla aradı, Diyarbakır’dan biriyle beni irtibatlandırdı, benim bir meslektaşım, talebini bana aktardı. Budur, beklenen budur, bunu yapana da başımızın üstünde yer veririz, teşekkür ederiz.

Şimdi, burada, 11 maddeyi alt alta özellikle sıralamak istiyorum arkadaşlar. Neleri değiştiriyoruz? Dışarıdan gelenler var çünkü herkes 2 maddeye böyle yoğunlaşıncı diğerleri arada kaynayıp gidiyor. Bakın, arkadaşlar, yenilenebilir enerji üretimini teşvik eden bir maddemiz var, çok hayati önemde. 2’nci, 3’üncü, 4’üncü maddeler, evet, asgari ücretle ilgili; onu tartışacağız, konuşacağız, ayrıntıya gireceğiz. 5’inci maddede Savunma Sanayii Başkanlığının KDV istisnasını görüşeceğiz, onları da ayrıntısıyla burada tatad edeceğiz, efendim, müzakere edeceğiz. 6’ncı madde BOTAŞ borçlarının görevlendirme bedeli karşılığı mahsup edilmesi. 7’nci madde de bütçeyle ilgili işte, tartışma mevzu edilen madde; onları da burada biz izah edeceğiz ama teknik olarak da arkadaşlarımız burada çok donanımlı, yetkin. Bakan Yardımcılarımız var, bürokratlarımız var, her açıdan hiçbir şeyi saklamadan, gizlemeden Meclisin huzuruna getirecek, sizin huzurunuzda getirecek arkadaşlarımız, konuşacağız bunları. Efendim, 8’inci maddede sigorta şirketlerinin e-imzalı kefalet senedi çıkarmasına imkân tanıyoruz; bu da çok önemli. 9 ve 10’uncu maddeler de önemli; ücretsiz toplu taşıma yapanlara belediyelerden gelir desteğini kanuni zemine getiriyoruz, çok çok önemli. Ve 11’inci madde, SGK’nın götürü bedel alacaklarının üniversite hastanelerinden terkinin söz konusu ve bunlar dediğimiz gibi, hepimizi ilgilendiriyor, milyonları ilgilendiriyor arkadaşlar.

İşte, yenilenebilir enerjiyle ilgili; öteden beri biz çevreye ne kadar duyarlı olduğumuza vurgu yapıyoruz. Sadece biz değil, elbette ki buradaki arkadaşlarımızın kahir ekseriyeti böyle, konuştuklarında “Çevrenin çok daha düzgün hâle gelmesi, çevrenin yaşanabilir hâlde tutulması önemlidir.” diye not düşünüyoruz. İşte, bu bağlamda bir düzenleme ki bana göre buraya bereket yani şu maddelerin içerisine bereket saçacak bir düzenleme.

Bakın, arkadaşlar, burada daha önce konutlarda 10 kilovata kadar efendim, yenilenebilir enerji imkânı tanınmış; şimdi, bunu 20 kilovata çıkarıyoruz. Bununla beraber, çevreye çok müspet aktarımları olacak şu düzenlemeyle. Burada yapılan nedir arkadaşlar? Belki cari açığa da katkısı olacak ama ihmal

edilebilir, çok az da olsa katkısı olacak bunun. Bununla beraber, bireyler yıllık 8 bin lira civarında olan efendim, gelirlerini, ilave gelirlerini 17 bine kadar çıkarmış olacaklar. Bu önemli bir destektir, önemli bir katkıdır yani sadece çevreye değil, sadece topluma değil, bireylerin kendilerine dönük de böyle bir müspet tarafı var. Bunu özellikle not düşünüyorum ve arkadaşlar diyorum ki: Burada hususen bazı kayıtları efendim, dile getirmem lazım çünkü bakıyorsun ki böyle güme gidiyor, yaşananlar sanki yaşanmamış gibi, sanki böyle her şey efendim, negatif bir pozisyonda kalmış gibi aktarılıyor; oysa öyle değil. Bakın, arkadaşlar...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İbrahim Bey, 8 bini 10 bine çıkarmayı da bir açıklar mısın?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - 17 bine... Şimdi, 10 kilovat olunca... Bunu ben aktarayım, sonra ayrıntıya gireceğiz, madde madde ayrıntıya gireceğimiz için Durmuş ağabey, o zaman tafsilata gireriz ve burada bu işle ilgili çok yetkin arkadaşlarımız var, genel müdürlerimiz var. Zaten bu tartışmalar uzayınca benim endişem o ki şu güzellik arada kaynayıp gidecek yani ayrıntıya girmek bir güzellik olarak çıkacak orta yere, o yüzden diyorum ben.

Şimdi, arkadaşlar, pandeminin etkisini hepimiz biliyoruz, dünya etkilendi bundan, bütün dünya pespaye hâle geldi ama biz pozitif olarak ayrıştık, sağlık sistemi bakımından ayrıştık, efendim, insanlarımızı destekleme bakımından ayrıştık, çok özel bir zemin çıktı orta yere, bundan dolayı milletimizin müteşekkiri hâli var. Kime arkadaşlar? Sadece bize mi? Hayır, bütün hepimize teşekkürleri var çünkü herkesin katkısı var bu işte. Şimdi, burada tartışıyoruz, kanuni düzenleme getiriyoruz; Sayın Kuşoğlu'nun, Sayın Şener'in, bütün CHP'lilerin...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bu sorumluluğa ortak etme bizi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – ...Garo Paylan'ın, bütün HDP'lilerin, Erhan Bey'in, İYİ Partililerin...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İbrahim, benim ismimi geçirmiyorsun ama.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Demek ki yok bir katkı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hepimizin katkısı var arkadaşlar. Altını çiziyorum bunların ki yani burada efendim “Tefrik ediyorsunuz.” anlamı falan çıkmasın. Biz şunu hep yaptık, siyasi heyet olarak yaptık...

VELİ AĞBABA (Malatya) – İstisareye o kadar önem veriyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Cumhurbaşkanımızın tarzıdır bu zaten; varsa bir güzellik onu bütün bir toplumla paylaşıyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet, evet!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dolayısıyla, bu bağlamda yaptıklarımız çok çok hayati önemde.

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Tarihî üçlü mutabakat” diyorsunuz, ikisine atıyorsunuz kazığı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, rica ediyorum, bakın, söz alıp konuşacaksınız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakın, şu süreçte üretimi artıran...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Biz dışarıdan geldik ya Sayın Başkan, biz dışarıdan laf atalım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – ...üretim sürecini ayakta tutan bir ülke hâlindeyiz biz; sanayi çarkları dönüyor, açıklanan parametreler yüz güldüren bir hâlde, hepimiz görüyoruz, takip ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uçuyoruz, uçuyoruz!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hatta araba çok olduğu için benzin kuyruğu da var İbrahim Bey. Araç sayımız arttı, benzin kuyruğu da var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, genel gerekçe izah ediliyor, rica ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, dünyanın en kötü olduğu dönemde ülkemiz büyüyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şimdi buna cevap vermeyeyim mi? “Ülke büyüyor.” diyor. Nasıl duralım?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sanayide 700 binden fazla insanı istihdam ettik.

Arkadaşlar...

VELİ AĞBABA (Malatya) – İbrahim Bey, nasıl durayım ben? “Ülke büyüyor.” diyorsun ya! Nasıl laf atmadan durayım ben?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Veli Bey, Sayın Ağbaba, rica ediyorum.

Bu doğru değil, İç Tüzük’ümüze aykırı hareket ediyorsunuz, rica ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Türkiye, son üç çeyrekte üst üste büyümüş bir ülkedir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kim büyümüş?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bunu dünya kabul ediyor, dünya bu hâlin önünde temennayla yaklaşıyor, sen kabul etmesen de.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kim büyümüş, kim, kim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, bir saniye durur musunuz?

Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Buyurun Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bizi çalıştırmama gibi bir niyetiniz varsa gerçekten ben samimi olarak soruyorum...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakın, size söz vereceğim, görüşlerinizi ifade edeceksiniz. Niye sürekli laf atma ihtiyacı hissediyorsun?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, sizin de bu üslubunuz doğru değil; geldiğimden beri benimle uğraşıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben mi uğraşıyorum sizinle?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet, doğru değil ki.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Parti meclisinde de bu şekilde mi davranıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben takdirine bırakıyorum burada dinleyenlerin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, ben ne diyorum? Hakaret mi ediyorum?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tutanakları çıkaralım, kaç defa şey yaptınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet, çıkarın.

Ben hakaret mi ediyorum, küfür mü ediyorum? Ne yapıyorum Sayın Başkan, Allah aşkına, ne yapıyorum ben? Ben küfür mü ediyorum? Ne yapıyorum?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi Değerli Bakan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, şunu sorayım: Siz konuşurken size birinin böyle yapması hoşunuza gider mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gider mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, bakın, gerekiyorsa milletvekilini engelleme -engelleme kötü bir şey- gerekiyorsa halkın menfaatlerine uymayan bir şeyi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Mahir Bey, parti meclisinde bu şekilde mi davranıyor?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Vekil olarak görevimiz, gerekirse engelleriz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir şey yok, kusura bakmayın, öyle bir şey yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, bu, şey bir şey değil ki. Sayın Başkan, burada hakaret yok, küfür yok, bilmem ne yok yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, rica ediyorum. Bir genel gerekçe izah edilsin, size söz verdiğimde fikrinizi söyleyin, en sert şekilde eleştirilerinizi yapın.

Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Size söz verdiğimde en sert şekilde, en köşeli şekilde eleştirilerinizi söyleyin, kimse eleştirilerinizden rahatsız değil ama lütfen çalışma düzenimizi bozmayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İbrahim Bey talimli Başkanım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, bu ne alınganlık, ben vallahi anlayabilmiş değilim sizleri.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, Değerli Başkanım; derler ki: “Taç giyen baş akıllanır.” Bunu özellikle bu tartışmalardan varestede bir not düşünüyorum. Arkadaşlar, Allah izin verirse, Allah’ın izniyle, inşallah yıl sonu itibarıyla büyümemiz çift rakamları görecek. Bunlar bizim enfüsü, bireysel tespitlerimiz değil, dünyanın kabul ettiği tespitler.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Dolar kaç para oldu?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, biz, bunlar yaşanırken asgari ücrete dönük tespitler, teklifler, tahditler, her neyse, bunlar da tartışıldı toplumda ve son kertede iş öyle bir noktaya geldi ki işveren, işçi kesimleri ve devlet...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İbrahim ağabey, TÜİK’in sayı değeri yarı yarıya düştü.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Büyüme mutfaka yansımıyor ki!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar...

Siz bana bakıp konuşun lütfen. İbrahim Bey, bana bakıp konuşursanız sevinirim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İşverenlerle irtibatlı bir biçimde...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, Edirne işgal edilmiş, Ardahan işgal edilmiş; hâlâ büyümeden söz ediyorsun! Ya, Büyüyen Bulgar, büyüyen Azeriler!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İbrahim Bey’in konuşma hakkına, diğer bütün üyelerin de dinleme hakkına müdahale ediyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben laf atıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rica ediyorum.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – ...Çalışma Bakanlığımızın çok...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Veli Bey...

CAVİT ARI (Antalya) – Bir açıklama bekliyoruz Sayın Başkan, sadece hamaset...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Kuşoğlu, hakikaten parti meclisi toplantısında böyle mi, aynı şekilde mi davranıyor? Allah sabır versin size.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Efendim, siz yaparsınız, söz verdiğimde siz yaparsınız.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, teknik açıklamaları çok ayrıntısıyla yapacağız. Bizim hiçbir konuda geri duracak...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Aydemir, soruyorsun ya, ben her yerde böyleyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel gerekçe söyleniyor, daha genelini konuşacağız, tek tek maddeleri konuşacağız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Haksızlığa karşı hiç durmam ben, öyle boyun eğmem, bunu bil yani.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, işverenlerle birlikte Çalışma Bakanlığımız, asgari ücrete dönük, hakikaten çok ince ayar çalışmalar yaptı. Hem işveren kesimi hem işçi kesimi 4 bin liralık bir rakamı telfaz eder hâle geldiler. Son kertede Sayın Cumhurbaşkanımız 4.253 liralık bir rakamı orta yere koydu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Allah onu var etsin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ve bu asgari ücretliler arasında büyük bir inşirah, büyük bir ferahlama, efendim, büyük bir müteşekkîr hâl oluşturdu, bunları yaşadık.

VELİ AĞBABA (Malatya) – İki gün sürdü, bir gece...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, buna dönük 2'nci, 3'üncü, 4'üncü maddelerde düzenleme yapılıyor, ayrıntılara gireceğiz arkadaşlar.

5'inci maddede bir başka düzenleme, Savunma Sanayii Başkanlığınca yürütülen projelere ilişkin KDV istisnasının kayıt altına alınmasıdır. Daha önce düzenlenen birtakım çalışmalar var, birtakım tebliğlerle yürütülen projeler var ama belli ki müşevveş hâller çıkmış orta yere ve bunun netleşmesi, berraklaşması adına böyle bir düzenleme gereği duyuldu, biz de bunu çalıştık arkadaşlarımızla beraber, Savunma Sanayii Başkanlığımızla beraber; ayrıntıya girerek çalıştık, onları da size izah edeceğiz.

Efendim, 6'ncı madde -tartışma mevzuu olan- BOTAŞ'ı ilgilendiren bir madde, ona dönük çalışmalar yaptık. Müsaade ederseniz ona ilişkin biraz teknik ayrıntıya girmek istiyorum, tabii, sonrasında daha da tafsilata girilebilir.

Malumunuz, BOTAŞ, doğal gazı bütün bir toplum zeminine, bütün bir yurt sathına yaymış kuruluşumuz bizim. 81 vilayette, 700'e yakın yerleşim merkezinde şu anda doğal gaz kullanılır hâle geldi yani Türkiye nüfusunun yüzde 80'i doğal gaz erişimini sağlamakta, yüzde 70'i de kullanmakta doğal gazı, dolayısıyla çok hayati önemde bir mevzu bu. Doğal gaz kullanımının yaygınlaştırılması hem konut hem de yıllık 300 bin metreküp altında tüketimi bulunan küçük ve orta ölçekli işletmelerin doğal gaz tüketimini artırmıştır. Covid-19 pandemi sürecinin ekonomik olarak beklenenden daha hızlı bir şekilde toparlanmasıyla sanayi sektöründe planlanandan daha fazla doğal gaz talebinin oluşmasına sebep olmuştur. Bununla birlikte, son yıllarda dünyada ve ülkemizde kışların daha soğuk geçmesi ısınma amaçlı konut doğal gaz talebini artırırken yazların kurak geçmesi ve beklenen yağış miktarının

az olması hidroelektrik santrallerinde üretilen elektriğin azalmasına bağlı olarak tüm dünyada doğal gaz tüketimi talebini artırıcı bir ivmeye sebep olmuştur. Covid-19 pandemisinden sonra hızla toparlanma nedeniyle bütün dünyada doğal gaz talebine ciddi bir artış olurken 2020-2021 yılı pandemi sürecinde doğal gaz üretim yatırımlarının aksamasına bağlı olarak doğal gaz arzında da daralma olmuştur; talepte bir artış, arzda bir daralma... Ayrıca, çeşitli nedenlerden dolayı kaynak ülkelerden Avrupa'ya sağlanan boru gazı arzını karşılayamama sorunu da eklenince Avrupa piyasalarında 2020 Aralık ayında bin metreküpü 150 dolar olan doğal gazın fiyatı 2021 içerisinde 10 kat artarak 1.500 dolar seviyesine çıkmıştır. Sosyal ve ekonomik sebeplerle piyasalarda yaşanan söz konusu yüksek fiyat artışlarının çok az bir kısmı, Türkiye'de, hane halkı ve küçük ve orta ölçekli işletmelere yansıtılmıştır.

Arkadaşlar, Avrupa'da bağımsız araştırma kurumlarının yaptığı, yayınladığı birtakım veriler var. Hane halkının her türlü vergi ve giderler dâhil doğal gaz faturalarındaki ortalama fiyatı gösteren hane halkı enerji fiyat endeksine göre, Türkiye en ucuz doğal gaz kullanan ülkedir. Bunu örneklendirmek istiyorum arkadaşlar. Mesela, Londra'da metreküp fiyatı 17,34 TL -TL cinsinden ifade ediyorum- Berlin'de, arkadaşlar, 24,46 TL, Amsterdam'da 35,58 TL -devasa bir rakam- Atina'da 20,25 TL, Sofya'da 18,50 TL, Roma'da 24,62 TL.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Size göre devasa bir rakam!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Londra'da asgari ücret ne kadar Sayın İbrahim Aydemir?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, bakın şu rakamlara, Allah aşkınıza bir de şu rakama bakın lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Maaşları ne onların? Maaşlarını söyleyin bir de!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Allah aşkına bir de maaşlarını söyle, bir de doğru söyle ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, kahve içer misiniz? Kahve söyleyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, Türkiye'de metreküp fiyatı 2,27 TL.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Aydemir'in yetenekleri üzerine şapka çıkarıyorum!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hakikaten, ben size bir kahve ikram edeyim, gelin şuraya.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Aydemir'i beğenerek dinliyoruz! Sayın Aydemir mucize yaratıyor!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli arkadaşlarım, konut ve 300 bin metreküp altı tüketimi olan küçük ve orta ölçekli işletmelerin...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tek bir şey soracağım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakın, gün boyu konuşacağız bunları, biraz sabır, lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, vallahi sırf beni hedef almışsınız ha!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gel, bir kahve ikram edelim. Gel, otur, bir kahve ikram edelim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Otururum da... Sırf beni hedef almışsın ya! Benim size yaklaşımımı biliyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Cumhurbaşkanımız, Hazine ve Maliye Bakanı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız tarafından açıklandığı üzere, BOTAŞ'ın maliyeti ile satış fiyatı arasında oluşan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Maaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Mahir Başarır, maddede konuşacağız, maaşları da konuşacağız maddede; rahat ol, sabırlı ol.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, Uğur Bey haklı, ben...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir şey söyleyeceğim: Hem Uğur Aydemir hem de İbrahim Aydemir yetenekli insanlar, ikisi de mucizeler yaratıyor! Birisi diyor ki: “Araba kuyrukları nereden kaynaklanıyor biliyor musunuz? Araba çok.”

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ya, Allah aşkına Başkanım ya, böyle bir üslup yok ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Öbürü, otoyol geçiş ücretleri için “Bizim milletimiz zekidir...” diyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İşte, söyleyeceği bir şey olmayınca...

Değerli Başkanım...

ERHAN USTA (Samsun) – İbrahim Bey kanun teklifini konuşursa bunlar olmayacak.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Konuşuyorum ben zaten, onu konuşuyorum yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İbrahim Bey, siz bana bakarak konuşun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, ben size bakarak konuşuyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tartışmaya açık örnekler vermesin Sayın Başkanım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Zaten arkadaşlar, oradan gelenlerin tahrik edici olduğunu biliyorum. Heybede bir şey olmayınca ne yapacak ağabey, ne yapacak? Benzin istasyonuna kayacak, soğan ekmeğe kayacak; heybede bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, devam edin. Sürenize ilave ediyorum bu araları.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanımız, Hazine ve Maliye Bakanı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız tarafından açıklandığı üzere BOTAŞ’ın maliyetiyle satış fiyatı arasında oluşan farkı devletimiz üstlenmektedir; devasa bir fark var, bunu devletimiz üstlenmektedir arkadaşlar. Bu fark, görevlendirme gideri olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından BOTAŞ’a ödenecektir.

Yukarıda belirtilen gerekçeler kapsamında doğal gaz fiyatları artışından kaynaklı oluşan nakit açığını yönetmek için BOTAŞ’ın doğal gaz ithalatı sırasında ödemesi gereken gümrük işlemlerinden doğan KDV ödemesi gerçekleştirilememiştir. Bunun haricinde, BOTAŞ’ın 2021 yılına ait herhangi bir vergi borcu bulunmamaktadır.

Bakin arkadaşlar, bu kanun teklifiyle -Erhan Bey “Kanuna gelelim.” dedi ya- BOTAŞ tarafından ödenmeyen, daha doğrusu ödenemeyen 32,3 milyar vergi borcunun görevlendirme gideri olarak mahsup edilmesi amaçlanmaktadır.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bu sadece KDV mi İbrahim Bey?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeye geldiğimizde detayları konuşuruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – BOTAŞ’ın toplam borcu 53 milyar dolayında, bunu da not düşüyorum arkadaşlar.

Gelelim 7’nci maddeye arkadaşlar; en çok tartışma mevzusu yapılan, Anayasa’ya aykırılığı iddia edilen maddeye.

ERHAN USTA (Samsun) – 53 milyar toplam borcu mu, alacağı mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Efendim?

ERHAN USTA (Samsun) – 53 milyar borç mu, alacak mı? BOTAŞ’ın toplam borcu...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – 53 milyar, evet, borç olarak toplam...

ERHAN USTA (Samsun) – 33 milyar değil mi borcu?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, şimdi KDV borcundan bahsediyoruz. Kasım ayı itibarıyla, aralık 20'ye kadar bu kanunun cari olması durumunda geçerli olacak bütçeden...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani devlete 33 milyar KDV borcu var da ödeyemiyor mu, yoksa dışarıdan gaz aldığına, aldığı yerlere 53 milyar borcu mu var?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır efendim, değil. Bu bizim 53 milyar aralık ayını da bu işin içerisine dahil etmemiz hâlindeki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz maddeye geçince...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bunu şöyle yapalım arkadaşlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeye geçtiğimizde bütün bu detayları isteriz teknik arkadaşlardan.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, bunu maddelerde konuşalım arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, şu genelini bir geçmiş olalım, maddede çok detaylı tartışırız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, 7'nci maddeyle -teknik olarak izah ediyorum- “2021 yılında gelir tahmini üzerinde gerçekleşen genel bütçe gelirleri karşılığı idare bütçelerine ödenek eklenmesine imkân tanınmaktadır. Bu sayede, bütçe dengesi bozulmadan gerçekleşen gelir kadar kamu hizmetlerinin ihtiyaç duyacağı ödenekler idare bütçelerine eklenmesi amaçlanmaktadır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, devam edin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Burada önemli ayrıntı, yıl içerisinde eklenebilecek ödenek tutarının bütçe kanununda yer alan gelir tahmini üzerinde gerçekleşen gelirle sınırlı olmasıdır.

Bu bağlamda söylenecek müspet çok kayıt var arkadaşlar. Malumunuz, 2021 yılı tahmini bütçe gelirleri 1 trilyon 101 milyar dolayındaydı. Oysa geldiğimiz noktada aralık başı itibarıyla 1 trilyon 380 milyar düzeyine yükseldi tahmini gelirlerimiz, çok ciddi bir artıştır bu.

Ve yine tartışma mevzusu edilen bütçe açığımız daha önce 4,3'tü; sonra Sayın Cumhurbaşkanımızın açıklamış olduğu tasarruf tedbirleri oldu, yüzde 3,5'lara filan -Cumhurbaşkanımız şeyiyle, OVP kapsamında- düştü. Sonra, geldiğimiz noktada 1,7'lerde ve kuvvetle muhtemel yüzde 3'ün altında bir bütçe açığı öngörülüyor 2021 yılı sonu itibarıyla.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu kanun çıksa dahi?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bu kanun çıksa dahi.

Bu noktada açılacak sualler vardır, kuvvetle muhtemel açacaksınız. Mesela gelirleri artıranlar nedir?

Arkadaşlar, gelirleri artıranlar: Bir defa, burada birtakım düzenlemeler yaptık, neydi? Tahsilatın yapılandırılmasıyla ilgili, vergi alacaklarının tahsilatının yapılandırılmasını yaptık, onun gelir kalemlerine etkisi çok yüksek oldu. Kurumlar vergisi oranında artış yaptık, onun ciddi etkisi oldu. ücret gelirlerindeki artıştan kaynaklı paralel vergilerdeki artış söz konusu oldu.

Şimdi, bunları not düştüktan sonra bir şeyi daha söylemek istiyorum arkadaşlar: “Ek bütçeyle yapılmak istenen nedir?” Bunun yerine “ek bütçe” dillendiriliyor. Ek bütçeyle yapılmak istenen, gelirleri artırıcı bir tanzim yapmaktır. Gelirleri neyle artırırsınız arkadaşlar? Vergileri artırmak kaydıyla yaparsınız. Artmaması hâlinde ne yapacaksınız? Ki burada da kanuni düzenlemeler gerekiyor vergileri arttırmak için. Artmaması durumunda yapacağınız nedir arkadaşlar? Borçlanmaya gideceksiniz. Bu

defa, bütçe dengelerinde ciddi bir sarsılma, bir bozulma söz konusu olmayacak mı arkadaşlar? Oysa bizim yaptığımız düzenlemeyle gelir fazlasını ödeneğe çevirip bütçe dengesini de bozmadan gereğini yapıyoruz arkadaşlar, bu kadar pratik bir çözüm. Bunun Anayasa'ya aykırı bir tarafı da yok.

“Efendim, hangi kurumlara ödeme yapılacak, ödenekler nereye aktarılacak?” BOTAŞ'ı konuştuk zaten arkadaşlar. Kamu hastanelerinin borçları var, hayati önemde bunlar, hepimize isabet eden borçlar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kim karar verecek? Ona Cumhurbaşkanı karar veremez. Bu, Meclisin yetkisidir, bütçe yetkisidir bu İbrahim Bey.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'na aktarılacak vesaire vesaire arkadaşlar ve hepsi bir ihtiyacı karşılayacak tarzı ortaya koyuyor bu düzenlemelerin.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şeffaflık yok burada.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, hızlı hızlı geçeyim Değerli Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, bunu da hemen şey yapıyorum.

Sigorta şirketleri tarafından düzenlenen kefalet senetleri vardı. Bunların güvenli elektronik imzayla düzenlenmesine imkân sağlıyoruz. Malumunuz, bu elektronik sözleşmelerde var olan uygulama, bu sayede elektronik imzalı senetlere de teşmil edilecek. Burada Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun, Maliye Bakanlığının Sigorta Denetleme Kurulunun, Adalet Bakanlığının müspet görüşleri var. Kefalet senetlerine ilişkin de bir kayıt düşelim ki bir bakıma bankaların teminat mektuplarına eş değerdir.

9 ve 10'uncu maddeler... Arkadaşlar, burada yaptığımız nedir? Büyükşehir belediyeleri ile belediyelere izin ve ruhsat almak, kat kiralamak kaydıyla çalışan ve toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişilere nüfus, hattın uzunluğu ve hattı kullanan sayısı kriterlerini esas alarak tespit edeceği hatlardaki toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlara ilişkin gelir desteği ödemesi yapılabilmesine imkân sağlamaktır. Daha önce bunlar kooperatifler aracılığıyla falan yapılıyordu, sonra bir düzenlemeyle hepsine teşmil edildi, üç aylık bir geçerliliği oldu, şimdi belediyeleri rahatlatacak, onlara da kanuni zemin imkânı verecek bir düzenleme yapıyoruz.

Arkadaşlar, 11'inci maddede SGK'yle üniversite hastaneleri arasında götürü bedel üzerinden sağlık hizmeti alım sözleşmesi ve usul ve esasları imzalanmaktadır. Buradan doğan birtakım borçlar var, yükümlülükler var. Eğer arada bir fark varsa bu farkı geri ödemesi söz konusu hastanelerin, oysa pandemiden dolayı hastanelerin gelirlerinde bir düşme var. İşte, bunu terkin maksatlı yapılan bir düzenlemedir. Ayrıntılara birlikte gireceğiz inşallah, daha tafsilatlı görüşeceğiz.

Ben hepimize teşekkür ediyorum. Katkı sunacağınız için şimdiden minnettarlığımın da altını çiziyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum İbrahim Bey.

Değerli arkadaşlar, şimdi geneli üzerinde önce görüşmeye başlayacağız. Şöyle bir şekilde gitmeyi planlıyorum: Grup sözcülerimiz var, onların taleplerini öncelikle karşılayacağım, bütün grupların bir genel yaklaşımını almış olacağız. Daha sonra Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimize söz vereceğim. Sonra talepleri hâlinde Komisyonumuza gelen değerli milletvekillerimize –Komisyon üyesi olmayan ama Komisyonumuzu teşrif etmiş olan değerli vekillerimize de- söz vereceğim. Ancak şöyle bir farklılığımız var: Üyelere on dakika, Komisyon dışından gelip katkı sunmak isteyen değerli vekillerimize de beş dakika söz vereceğim, onu da buradan ifade etmiş olayım.

Sayın Kuşoğlu'yla başlayalım geneli üzerinde.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

Süreniz on dakikadır ama grup sözcülerini biraz tolere edeceğim, arkadaşlarımız bunu emsal almasınlar lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, önemli konular var, teknik konular. Meslek kuruluşlarının görüşlerini alsak da öyle görüşlerimizi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde madde isteyeceğim görüşlerini. Şimdi, geneli üzerinde öyle bir usulümüz yok, madde madde dediğinizi yapacağım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şöyle: Zaten toplam 11 madde. Önceden geneli üzerinde görüşlerini alsak ve biz de ona göre...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama şimdi öyle bir usulümüz yok. STK'lere ilişkin geneli üzerinde bir usulümüz yok ama maddelere gelince -ben atlarsam da beni uyarsınlar- söz talep etsinler lütfen, hepsine gerekli sözü vereceğim.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi burada görüştüğümüz yürütme ve yürürlük hariç 11 madde; ekonominin sorunları, sıkıntıları nedeniyle gelen maddeler, görüyorsunuz. Asgari ücretle ilgili olan maddeler de BOTAŞ'la ilgili madde de bütçeyle ilgili madde de belediyeler ya da büyükşehir belediyelerinin toplu taşımalarıyla ilgili sübvansiyon maddeleri de hepsi ekonomik sıkıntı nedeniyle gelen maddeler. Çok sıkıntılı bir dönem yaşıyoruz, belki cumhuriyet tarihinde en sıkıntılı dönemi yaşıyoruz. Çünkü bundan önceki dönemlerde ekonomide yapacağımız işler aşağı yukarı belliydi ama bu dönem ne yapıldığını, ne yapacağımızı da bilmiyoruz devlet olarak. Yeni bir model denendiği söyleniyor. Bu denenilen modelin ne olduğu, nasıl başarıya ulaşacağı; bunu anlamak mümkün değil, şimdiye kadar anlatabilen de olmadı. Sizler arasında da bu konuyu anlayan, anlatan olmadı. Dolayısıyla buna benzer sorunlar, sıkıntılar sürekli olarak gelecek, bundan sonra çok sık karşılaşılaçağız. İnşallah, tüm bunları çözebilecek bir iradeye de sahip oluruz.

Değerli arkadaşlar, çok önemli maddeler var. Usul bölümünde de anlatmaya çalıştık. Bunlar arasında en önemlisi, Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan bir değişiklikle, özellikle 2'nci maddede, asgari ücret üzerinden sadece asgari ücretlilerle ilgili olarak alınacak olan verginin muaf tutulması. Biliyorsunuz, bununla ilgili olan değişiklik de damga vergisine de gidilmeden yapılıyor. Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasında bentler var. Buna göre gelir vergisinden muaf olan "Müteferrik İstisnalar" başlığı altında ücretlerde istisnalar sayılmış. Buna bir madde ilave ediliyor, bent ilave ediliyor, bununla asgari ücretli olarak çalışıp ücret ve ücret sayılan ödemeleri toplam aylık brüt asgari ücret tutarını aşmayan hizmet erbabının ücretleri de müteferrik istisna olarak vergiden muaf kılınıyor.

Bu, uygulamada birçok sorunu beraberinde getirecek arkadaşlar. Şimdi, rakamlar net olarak belli değil. Etki analizini maddelere geçildiğinde vereceğinizi söylüyorsunuz Sayın Başkanım ama şimdi bunu bilmek lazım. Bu, ne kadarlık bir istisna getirecektir? Ne kadarlık bir gelir vergisinden istisna söz konusudur, bunu bilemiyoruz. Tabii, ben her zaman söylüyorum, böyle bir usul olmaz. Değerli bir arkadaşımızdır İbrahim Aydemir, hakikaten değerli bir arkadaşımızdır ama içimizden birinin Maliye Bakanlığının detay çalışmalarını bilebilmesi, sizin de benim de mümkün değil, onun için de aynı şekilde mümkün değil, onun sorumlu olması da mümkün değil. Ben şimdi orada bir Maliye Bakanı otursaydı

“Sayın Bakan ne oluyor, neden böyle bir şeyi getirme gereği duydunuz, neden vergi alıyorsunuz, alamıyorsunuz, bunun denetimini yapıyor musunuz, yapamıyor musunuz?” diye sorarım ama Sayın Aydemir’e bunu soracak hâlim yok, onun sorumluluğu yok çünkü, yürütme sorumluluğu yok.

Şimdi, sadece asgari ücret alanlarla ilgili olarak bunu madde getiriyor, böyle bir istisna tanıyor. Peki, asgari ücretin üzerinde, örneğin 5 bin küsur lira net alacak olanların durumu ne olacak? Bunların asgari ücrete doğru kayacağını, asgari ücretli sayısının artacağını biliyoruz. Şu anda nedir asgari ücretten vergi ödeyenler ya da asgari ücret üzerinde, asgari ücret olarak çalışanların sayısı tam olarak kaçtır; bunu bilmemiz lazım. Bu, gördüğüm kadarıyla SGK kayıtlarında farklı, Maliye Bakanlığı kayıtlarında farklı. Bunu hesaplarken bir aylık olarak hesaplama var, bir de ay içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilen gün sayısı itibarıyla, çalışılan gün sayısı itibarıyla ele almak var; bunlar farklı konular. Bunları da tam olarak bilmiyoruz.

Bize verilen -sözcüler olarak demin arkadaşlarımız ifade etti- bazı bilgilere göre, SGK’nin yaptığı bir hesaba göre 17,5 milyar liralık bir gelirden vazgeçiliyor; 17,5 milyar lira. Maliye Bakanlığı hesaplarına göre bunun daha fazla olduğunu biliyoruz. Kaç olduğunu ifade etmediler galiba ama 20 milyarın üzerinde olduğunu biliyorum. Eğer tümüyle ilgili olarak yani tüm ücretlilerle ilgili olarak bu istisna tanınırsa Sosyal Güvenlik Kurumunun kayıtlarına göre 37,5 milyar liralık bir istisna söz konusu olacak, Maliye Bakanlığı bunu yıllık 49 milyar lira olarak hesaplıyor yani arada 10 küsur milyar liralık bir fark var. Tümüyle, sadece asgari ücret üzerinden istisna tanınması durumunda ise...

(Uğultular) Arkadaşlar, müsaade eder miyiz.

Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sükûneti sağlayalım lütfen, hatibi dinleyelim, rica ediyorum.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sadece asgari ücret üzerinden vergi alınması, istisna tanınması ile tüm ücretliler üzerinden istisna tanınması arasında yani aşağı yukarı 1 misli bir farklılık söz konusu gördüğümüz kadarıyla yani hem Maliye Bakanlığının hem de SGK’nin hesaplaması onu getiriyor. Ancak şöyle bir durum da var değerli arkadaşlar: Böyle bir durumda sadece asgari ücret geliri elde edenleri mahdud ve istisna tutarsak çalışanların çok büyük bir bölümü asgari ücrete kayacağı için ayrıca ilaveten bir kayıp da söz konusu olacak. Birçok kişi, birçok çalışan, birçok işveren kayıt dışılığa kayacak; bu da teşvik edilmiş olacak. Bu, büyük sakıncalar getirecektir. Yani aslında asgari ücret üzerinden vergi alınmaması, Türk Vergi Sistemi açısından devrim niteliğinde bir konu olduğu hâlde biz bunu bir kayıt dışılık, bir sıkıntı mevzuu hâline getireceğiz, bir vergi kaçakçılığı sebebi hâline getireceğiz.

Bunun denetimi de çok zordur, burada meslekten gelen arkadaşlarımız var. Maliyeci arkadaşlarımız da takdir ederler ki -Sayın Aydemir de öyledir- bunun denetimi de aşağı yukarı mümkün değildir; kayıt dışılığı çok çok artıracak bir durumdur bu, büyük sıkıntılar getirecektir. Hele enflasyonist ortamlarda bunun denetimini yapmak hiç mümkün değildir, büyük sıkıntılar getirecektir. Onun için burada hem işverenler açısından hem çalışanlar açısından hem Maliye Bakanlığı açısından hem genel ekonominin sağlığı sıhhati açısından tümüyle ilgili bir düzenleme yapmak çok daha doğrudur. Ben burada hemen herkesin de bu görüşte olduğuna inanıyorum. Eğer Sayın Başkanın biraz önce söylediği şekilde, Meclisin iradesi varsa bunu böyle yapmamız lazım. Eğer Meclisin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gerçekten iradesi varsa bunu tümüne, tüm çalışanlara, ücretlilere şamil kılmamız lazım çünkü gerçekten büyük sıkıntılar doğuracaktır. İşte biraz önce söylediğim gibi, kayıt dışılığı artıracak, denetimi güçleştirecek, hesaplamada sıkıntılar getirecektir, meslek mensuplarına, TÜRMOB mensuplarına da

büyük sıkıntılar getirecek bir düzenlemedir; maliyeciler için de aynı şekilde, Maliye Bakanlığı için de büyük sıkıntılar getirecek, gereksiz iş gücü harcanmasını gerektirecek bir durum ortaya çıkacaktır. Onun için tümüne şamil kılınması gerekir Sayın Başkanım eğer Meclisin iradesi var ise.

Şimdi, diğer konular var, bunlara da kısaca değineyim. 5'inci maddede -katma değer vergisiyle ilgili, 13'üncü maddesinde- Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla ilgili bir düzenleme getiriliyor. Teslim ve hizmetlerin, Savunma Sanayii Müsteşarlığına yapılan teslim ve hizmetlerin istisna kılınmasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam edin lütfen, beş dakika içinde toparlarsanız memnun olurum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, burada yalnız şöyle bir durum var Sayın Aydemir, Sizin delaletinizle sorayım ilgili arkadaşlara. Şimdi maddeyle “Savunma Sanayii Başkanlığınca yürütülen savunma sanayii projelerine ilişkin olarak bu Kuruma ilgili projeler kapsamında yapılan teslim ve hizmetler” ibaresi ekleniyor, muafiyet bunlar için getiriliyor ancak gerekçede şöyle diyor: “Kuruma ilgili projeler kapsamında yapılan teslim ve hizmetler ile bu teslim ve hizmetleri gerçekleştirenlere bu kapsamda yapılacak olan, miktarı ve nitelikleri Başkanlıkça onaylanan teslim ve hizmetlerin istisna kapsamına alınması sağlanmaktadır.” Yani sadece kuruma değil kurum dışında da projelerle uğraşanlara yapılacak yani diğer kuruluşlara yapılacak teslim ve hizmetler. Maddede “Kuruma ilgili projeler kapsamında yapılan teslim ve hizmetler” ibaresi, gerekçede daha farklı bir şekilde anlatılmış; bilmiyorum izah edebildim mi?

Evet, 6'ncı maddede çok önemli bir konu... 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'na bir geçici madde ilave ediliyor. Şimdi değerli arkadaşlar, bu 6'ncı madde ile 7'nci madde birbiriyle bağlantılı; bunu bilmiyorduk ama. 7'nci maddede aslında bütçe hakkı gasbediliyor dedim ya, Meclisin bütçe hakkı gasbediliyor; bu BOTAŞ için yapılıyor, şimdiye kadar BOTAŞ'la ilgili olarak yapılan bazı harcamalar söz konusu yani bazı gelirlerin BOTAŞ'a aktarılması söz konusu imiş. 6'ncı madde de BOTAŞ'la ilgili. BOTAŞ'ın -biraz sonra herhalde anlatılacaktır- 30-35 milyar liralık bir borcu terkin ediliyor. Bu bir tahkim maddesi. Yalnız, Sayın Başkanım, dediniz ki: “Bu, sadece bir yıla şamil.” Daha önce de BOTAŞ'la ilgili birkaç kere tahkim söz konusu olmuştu yani bu yıllıklandırıldığında aslında yani üç beş senede bir, maalesef, BOTAŞ'la ilgili tahkim söz konusu oluyor, BOTAŞ'ın borçları terkin ediliyor, edilmişti geçmişte de. Maalesef, bir yıla mahsus değil, geçmiş yıllarda da bu yapılmış olan bir durum. Şimdi, tam olarak terkin edilen BOTAŞ borçları ne kadardır? 7'nci maddeyle aktarılan meblağlar ne kadardır? Bunları da öğrenmemiz lazım. Tüm bunların, krizden dolayı, pandemiden dolayı bu duruma gelmesi mümkün değil arkadaşlar, burada yanlış yönetim de söz konusu. Sayın Aydemir, sizin bunu bilmeniz mümkün değil ama BOTAŞ yetkililerinin bunu anlatabilmesi lazım. Ne oluyor BOTAŞ'ta? Neden üç beş yılda bir bu borçları, bir anonim şirket olan BOTAŞ'ın borçları terkin ediliyor? Nedir sıkıntı? Yanlış olan nedir? Nasıl bir yanlış düzenleme yapılmıştır? BOTAŞ'ta bir özelleştirme mi söz konusu olacak? Yani, Sayın Bakan açıklamıştı, “BOTAŞ'ın aslında yapısı 2'ye bölünmesini gerektiriyor ya da 3'e bölünebilir hatta.” demişti kendi ifadesiyle. Böyle bir bölünme söz konusu olacak da bazı bölümleri özelleştirilecek mi? Bunları da bilmemiz lazım. Hangi amaçla yapılıyor bu? Hem hazineden para aktarıyoruz bütçeyle -ki bu Anayasa'ya aykırı, biraz sonra onu da açıklayacağım- hem de borçlarını terkin ediyoruz. Tümü, terkin edilen borçları, tahkime tâbi olan borçları ve aktarılan meblağlar ne kadardır tam olarak bilmemiz lazım.

Evet, 7'inci maddeyle de çok önemli bir konu arkadaşlar, biraz önce anlatmaya çalıştım; merkezî yönetim bütçesi içerisinde, genel bütçe içerisinde kalemler arasında ödenek aktarılıyordu. Bu fazla da olsa kesin hesaba eklenen bir maddeyle “tamamlayıcı ödenek” adı altında bunu denkleştiriyoorduk,

Meclis o yetkiyi kullanıyordu ama burada şöyle bir durum var: Genel bütçeden özel bütçeli bir idareye aktarılan bir meblağ söz konusu, bu ilk defa yapılıyor. Bu, Meclisin bütçe hakkının gaspıdır, Türkiye Büyük Millet Meclisine verilen bütçe hakkının gaspıdır. Bütçe, biliyorsunuz, tek tek, rakam rakam bellidir; hangi kurumun ne kadar bütçesi olduğu, gelirin giderinin ne olduğu. Şimdi, burada ne kadarlık bir meblağdan bahsediyoruz, bunu bile bilmiyoruz. Şuna bakın, maddeye bakın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Vakit bayağı hızlı ilerliyor, maddeler bazında detaya girmezseniz sevinirim, genel fikrinizi söyleyip detayları maddelere bırakırsanız sevinirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, önemli konular...

Bakın, diyor ki: “2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nda yer alan genel bütçe gelir tahmini üzerinde gerçekleşen gelir kadar...” Ne kadar? Bütçede böyle bir şey olur mu? “...tahmini üzerinde gerçekleşen gelir kadar...” Ya, Allah aşkına, burada meslek mensupları var, böyle bir şey yazılabilir mi? Ya, özel bir şirketin bütçesinde bile böyle bir ifade olmaz arkadaşlar, böyle bir ifade olmaz, özel bir şirketin bütçesinde bile olmaz! Bunu getiriyoruz, Meclisin önüne getiriyoruz, olacak şey midir? Bunu kim yazdı?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İbrahim Bey gibi Türkçe konuşan birisi!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “...bütçe gelir tahmini üzerinde gerçekleşen gelir kadar...” Allah Allah, ne kadardır bu, nedir, bu bile belli değil! Burada ek bütçe gelmesi lazım arkadaşlar, ayıptır, günahıdır! Yani tamam Türkiye’yiz...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Günahını bilmem de, ayıptır!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yine, 9 ve 10’uncu maddelerle büyükşehir ve belediyelerle ilgili olarak bu taşıma konusunda bir düzenleme yapılıyor. Belediyelerin taşımacılıkla ilgili olarak ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlara ilişkin, taşıma birlik veya kooperatiflerine bir gelir desteği ödemesi yapılması getiriliyor değerli arkadaşlar, Değerli Başkanım. Bunun genişlemesi lazım; bunun sadece ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlara değil de İbrahim Bey... Aslında, mesela, İstanbul, İzmir, Antalya gibi yerlerde deniz yoluyla taşımacılık da söz konusu olabiliyor. Bunun sadece ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlara değil de genel bir destek olursa, bundan çıkarılıp genel hâle getirilirse anlamlı bir hâle gelmiş olacaktır. Böyle bir maddeye ihtiyaç var hakikaten hem belediyelerimizde ihtiyaç var hem büyükşehirlerde ihtiyaç var ama sadece ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlarla ilgili değil, herkesle ilgili uygun görülecek bir meblağ olabilmesi lazım, o hâle gelmesi lazım düşüncemiz var.

Yine, 11’inci maddede 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’na geçici bir madde ilave ediliyor. Kamu, üniversite sağlık hizmeti sunucularının 31/12 yani bu yıl sonuna kadar sözleşme kapsamında verdikleri tedavi hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda aradaki farkın terkinin getiriliyor. Bunun da meblağını bilmemiz lazım. Nedir bu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Üniversitelere geçince isteyeceğim onu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, üniversite hastaneleri bazında, sadece, totalini değil de, hastaneler bazında da üniversite sağlık hizmeti sunucuları bazında da bu meblağı bilebilmemiz lazım, ona göre de düşüncelerimizi ifade edeceğiz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Garı Bey’in geçici bir işi var, geldiğinde söz vereceğim, öyle anlaştık kedisıyla.

İYİ Parti grup sözcümüz Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta, geneli üzerinde...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, bu konu aslında burada bizim kanun teklifini de yakından ilgilendiren hususlardan bir tanesi. Bir defa bir genel ekonomiyi konuşmamız lazım. Yani mesela buradaki “BOTAŞ” kısmı niye bizim gündemimize geliyor? Önemli ölçüde aslında şu anda yaşadığımız kur şokundan dolayı geliyor. Yani Türkiye geçmişte de krizler yaşadı fakat bu sefer farklı bir durum var. Yani geçmişte yaşanan krizler karşısında hükümetler bir program uyguladı, o program konusunda da hemen hemen toplumun her kesimi mutabık kaldı, belki bazı kesimler tam olmayabilir ama ekseriyeti mutabık kaldı ve o çerçevede program uygulandı ve krizden aslında Türkiye her defasında hızlı bir şekilde çıkış yaptı; 94 krizi de böyledir, 2001 krizi de böyledir. Fakat bu sefer bir program uygulanıyor mu? Ortada bir program yok. Ortada sadece Sayın Cumhurbaşkanının ortaya koyduğu bir iddia var. Yani bu iddianın akademik bir geçerliliği yok, teorik olarak hiçbir yerde kanıtlanmış, uygulanmış değil ve toplumda hiç kimse de bu konuda mutabık değil kendisiyle. Dolayısıyla bir şey uygulanmıyor, bir program uygulanmıyor. Durum böyle olduğu için de şu andaki kur şoku devam ediyor. Yani nerede duracağını bilmiyor. Bakın, her gün, her yeni günde, her yeni haftada dolar ve diğer para birimleri, bütün para birimleri -esasinda sadece dolar değil- yani Bulgaristan parası da, Romanya parası da, Gürcistan parası da, Türk lirası karşısında değer kazanıyor, bizim paramız değer kaybediyor, bunun nerede biteceğini de bilmiyoruz. Dolayısıyla böyle sıkıntılı bir durum var. Bir defa yapılması gereken şey, buraya, istikrar kazandırmamız lazım; yoksa bu olmadıktan sonra...

Şu anda asgari ücreti konuşuyoruz değil mi? 4.250 güzel bir rakam. Bakın, biz 5 Kasım'da ilk kez açıkladığımızda İYİ Parti olarak “4 bin lira” demiştik asgari ücreti. Bir muhalefet partisinin rakamının üzerinde bir rakam verdi Hükümet ama bu rakamın ne kadar anlamsızlaştığını gösteriyor 5 Kasım'dan bu vakte kadar geçen zaman. Bir buçuk ay içerisinde rakamların hiçbir anlamı kalmadı. 5 Kasım tarihinde, o gün için 4 bin lira iyi bir rakamdı ama bugün geldiğimiz noktada... Çünkü kur çok hızlı artıyor, kurla enflasyon arasında birebir geçişkenlik var ve bunu yaşıyoruz, Türkiye yaşayacak. Yani buna TÜİK'in mani olması filan mümkün değil. Bu rakamları bakın, bu ay göreceğiz, belki yüzde 10'a yakın bir aylık enflasyon göreceğiz ama önümüzdeki aylarda çok hızlı bir enflasyon yaşayacak Türkiye. Dolayısıyla yani asgari ücreti 4.250 yapmışız, 5.250 yapmışız; biz enflasyonu durduramadığımız sürece emin olun arkadaşlar -yani birazcık itimat edin ya, hakikaten ömrümüzü verdik biz bu işlere, birçok arkadaş verdi ama- bunun, konuşacağımız rakamların hiçbir anlamı yok biliyor musunuz. Dolayısıyla önce yani tabii bu kanun teklifinin konusu olmamakla birlikte bundan bağımsız konuşamayacağımız için bunları gündeme getiriyorum.

Şimdi iş dünyası feryat... Bakın, yani bu kadar uzun kriz... Kriz devam ediyor. Evvelsi gün, cuma günü tümü üzerindeki konuşmamda 94, 2001 kriziyle rakamlarla mukayese ederek verdim. Yani onlardan çok daha büyük bir kur şoku yedik ve kur şoku devam ediyor. Yani ne zaman duracak, nasıl olacak onu bilmiyoruz. Dolayısıyla buna finansal istikrarın tahammül etmesi mümkün değil Sayın Başkan. Yani, bakın yakında... Şimdi, mesela, İstanbul'da birtakım seferlerin, Turyolu'n sefer iptalleri geldi. Yani hizmet sektöründe ve üretim sektöründe “Durduruyorum.” diyecek çünkü ortada fiyat yok, enflasyon çok hızlı, fiyat olmadığı zaman üretici malını satmak istemeyecek çünkü maliyetleri sürekli artıyor. Malı üretip satmadığın zaman devlet ona “stokçu” diyecek, ceza kesecek. Ne yapacak? Üretimden vazgeçecek. Bakın, her yanlış yapılan şey... Bu “stokçu” meselesi son derece önemlidir.

Böyle olur olmaz herkese stokçu... Stokçu olabilir ama şimdi herkese bir stokçu muamelesinin yapılması yakında üretimle ilgili ciddi sıkıntılara yol açacak. Şimdi hani buralar teferruat oluyor ama bunları konuşmadan da şu anda konuşacağımız kanun teklifinin de bir anlamı yok.

Asgari ücretin vergi dışı bırakılması gayet güzel, tamam, iyi; aksaklıklarını söyleyeceğiz ama yani vergi dışı bıraksak ne olacak bırakmasak ne olacak? Nihayetinde konuştuğumuz asgari ücret 5 bin lira brütü olan bir asgari ücret arkadaşlar. Dolayısıyla iş dünyası feryat ediyor, şimdi, Cumhurbaşkanı... Yani bakın, şu TÜSİAD neredeyse belki yirmi yıldır ağzını açmadı ya. Yani o kadar yanlış gitti... Ben iş dünyasının hepsini bu anlamda suçluyorum. Yani bu kadar büyük yanlışlara ağızlarını açıp hiçbir şey söylemediler, Türkiye buraya kadar geldi. Yanlış derken siyasi konuları demiyorum, hep söylediğim, işte şimdi Cumhurbaşkanı söylüyor ya. Niye bunu TÜSİAD söylemedi? Bunu niye milletvekilleri olarak sizler söylemediniz? Cumhurbaşkanı söyledi yine, o itirafı Cumhurbaşkanı yaptı “On dokuz yıldır biz bu politikadan sonuç alamadık.” dedi. Bizim yıllarca dediğimiz, Planlamanın, Onuncu Kalkınma Planı’nı yaparken kurguladığı şey. Yani biz, yurt dışından getirdiğimiz kaynakları taşta toprağa gömdük, bu kaynaklar üretken alanlarda kullanılmadı, bundan herkes de kâr etti. İşte, iktidarda olanlar yereliyle, merkeziyle bu işten avantajını aldı. Efendim, işte inşaat sektörüne girenler bu işten kâr etti fakat olan vatandaşa ve en sonunda da ekonomiye oldu. Buna bugüne kadar ses çıkartılmadı.

Şimdi, TÜSİAD nihayetinde diyor ki: “Ya bak, bitiyoruz, hep beraber tükeniyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı ne diyor? “Yeni bir yolla Hükûmete saldırıyorlar.” Ya lütfen bunu Hükûmete saldıрма olarak görmeyelim. Biz bu ülkenin faydasını istiyoruz, bu ülke daha fazla fakirleşmesin istiyoruz. Şimdi, o kadar meşhur yanlışlar olmaya başladı ki artık. Herkes iddia ediyor, burada bazı arkadaşlar da iddia ediyor: “Ya faiz ile enflasyon arasında farkı olan tek ülke biz değiliz.” Doğru yani negatif faizli politika faizi açısından baktığımızda negatif faiz olan birçok ülke var. Ama arkadaşlar, onların paralarına bir bakın bakalım ya değer kaybediyor mu? Şimdi, demek ki o zaman arada bir fark var. Orada enflasyonla bir mücadele var yani bir negatif faiz var, geçici unsur dayalı bir enflasyon artışı var. Bütün piyasa şuna inanıyor, deniliyor ki: “Bu enflasyon bu ülkede düşecek.” Ona inanmamış olsa aynı bizdeki tepki gösterilir. Ama bizde enflasyonun düşeceğine -çünkü enflasyonla mücadele olmadığı için- ilişkin bir inanç yok. Siz bu ortamda politika faizi ile enflasyon arasındaki makası açtığınızda ve negatif faiz uygulamaya başladığınızda işte paranız değer kaybediyor, bu kadar basit. Ama örnek, mukayese hep yanlış yerlerden yapılıyor, böyle yanlış mukayese yapınca yanlış sonuçlara ulaşıyor. Yani matematik ilminin sınırları zorlanıyor ya bunu Binali Bey zorlamıştı, şimdi Sayın Cumhurbaşkanı demiş, “Enflasyonu ile faizi arasında 10 kat fark olan ülkeler var.” diye. Binali Bey de işte 7 kat demişti, 0 ile 7 yani 0 ile 7 olunca biliyorsunuz sonsuz kat oluyor, aslında öyle demeleri lazım. Sonsuz kat fark var, hani biraz daha abartmak açısından. Ya elbette 0,1 faiz olan bir ülkede yüzde 3-4 enflasyon oldu diye buna 7 kat falan filan veya 10 kat bilmem ne denilmez, burada: “Faizin üzerinde 2-3 puan bir enflasyon var.” denilir.

Bunları hep konuşuyoruz, gelişmekte olan ülkelerdeki 2020’ye göre, 2021 yılında tahmin edilen enflasyon artışı 1,4 puan, dünya genelinde de 2,7 puan arkadaşlar. Ama bir de bizdeki duruma bakın biz 14,6’yla geçen yılı kapatmışız, bu yıl 30’la bitecek. Gelecek yıl enflasyon 100’e varır, varmaz onu bilemiyorum, bu yiyeceğimiz kurs şokuna ve Hükûmetin bu yaptığı politikalarından dönüp dönmemesine bağlı. Yani eğer bu politikalarından dönülmezse bakın gelecek yıl biz bu ülkede üç haneli enflasyon göreceğiz; ne dediğimin farkındayım ben, bu şey devam ederse yani bu yanlış politikayı sürdürürlerse.

Şimdi, dolayısıyla bir defa buraları bir düzeltmek gerekiyor. Bu kanun teklifi özeline biraz daha gelecek olursak biraz hızlı ve aceleye gelmiş, yeteri kadar hazırlık yapılmadığını görüyoruz. Bugün kabinede de -zannediyorum- Hükûmet içerisinde de tam bir mutabakat da yok. Çünkü Sayın Çalışma

Bakan -asgari ücret kısmı için söylüyorum- dedi ki: “Bütün çalışanlar kapsanacak.” ama önümüze gelen kanun teklifinde bütün çalışanların kapsanmayacağı, sadece asgari ücretlilerin kapsanacağı görülüyor. Sayın Çalışma Bakanı onu derken Sayın Cumhurbaşkanı da yanındaydı, hani belki doğrudan kendisi telaffuz etmedi ama bir anlamda kabul etti anlamına gelebilir, onu bilemiyorum ben. Dolayısıyla, böyle bir durum var, bu anlamda çok aceleyle getirilmiş.

Şimdi, tabii, diğer maddelerle birlikte baktığımızda, arkadaşlar kamuda, devlette, kimin eli kimin cebinde belli değil, bir defa böyle bir sıkıntı var. Yani oraya bir para veriliyor, buraya bir para veriliyor “İşlere sen devam et.” Deniliyor; kanun olmadan, mevzuat olmadan işler yapılıyor. Bu BOTAŞ ilişkisinde böyle. Sadece BOTAŞ falan değil yani zaten bu Varlık Fonu’na alınan her yerde aynı şey var. Kamu bankaları aynı değil mi? Kamu bankalarına şu anda 60-70 milyar liralık -belki daha fazla arttı, en son rakama bakmadım- bir nakit dışı tahvil verildi yani para verildi aslında, bir sermaye enjeksiyonu yapıldı. Fakat, bu, sermaye de görünmüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Beş dakikada toparlarsanız.

ERHAN USTA (Samsun) - Toparlayacağım.

AK PARTİ yetkilileri veya Hükümet yetkilileri ne diyor? “Efendim, işte bütçe açıkları öngördüğümüzün altında geliyor.” Değil arkadaşlar, bütçeden kaçırılıyor, bütçede gösterilmiyor. Şimdi yaptığımızda da yine “Bütçe gelir, giderleriyle ilişkilendirilmeksizin...” diye BOTAŞ’a bu parayı vereceğiz. Yaptığımız aslında ya bir görev zararı ya bir sermaye desteği. Kamu bankaları da aynı şeyi yapıyor, ilaç harcamaları, sarf harcamaları bekliyor, kamu-özel iş birliğinden yapılacak işler var, fiyat farkı kararnamesinde gelecek işler var. Bakın, onların her birinde “Bütçeyle ilişkisi kurulmaksızın...” denilecek. E, şimdi, bütçeyle ilişki kurmazsanız bütçe açığı düşüyor. Ama bakın, bunlar bu ülkede denendi, bunlar 2000 yılı öncesinin alışkanlıklarıydı, 2000 yıl öncesinde Türkiye’yi krizden krize sokan alışkanlıklar bunlardı arkadaşlar. Yani bunlar sanki hiç denenmemiş, buraların zararları hiç görülmemiş gibi şimdi bir hareket var. Yani yapmayın bunları, bütçemiz şeffaf olsun. Bakın, uluslararası arenada bütçeden rakam kaçırmanın, bütçeyi şeffaf yapmamanın -yani kamu hesaplarının tamamı için söylüyorum- çok ciddi sıkıntısını çekeriz, dünyada bunun örneği olan ülkeler var, o çerçevede meseleyi değerlendirmek lazım.

Şimdi, asgari ücretle ilgili olarak, elbette asgari ücretin vergi dışı bırakılmasına hiçbir şekilde itirazımız yok ancak sadece asgari ücret olmamalı, bunun sadece asgari ücretle sınırlı kalması bir defa, çok... Yani anayasal bir sorun bana göre de var ama onun da ötesinde ücret sistemini bozacak, asgari ücretin küçükük üzerinde bir rakam alanların maaşı, ücreti asgari ücretliden düşük hâle gelecek. E, o olmasın diye AGİ devreye sokulacak. Bir defa, uygulama zorlukları var, adil bir şey değil; vasıflı eleman ile vasıfsız eleman arasında bir fark kalmayacak, tecrübeli ile tecrübesiz arasında bir fark kalmayacak. Ve hemen hemen zaten şu anda en son rakamlara göre yüzde 43 deniliyordu, muhtemelen arttı o. Ücretlilerin yüzde 43’ü asgari ücretliydi. O, belki şimdi, yüzde 60’a, 70’e, 80’e çıkacak. Arkadaşlar, bunun bir anlamı filan yok yani herkesin ücretini aynı yapmanın, asgari ücreti... Lütfen diğer ülkeleri bir inceleyin, asgari ücret hakikaten asgari ücret olarak uygulanıyor. Birçok ülkede çalışanların yüzde 1’i, 2’si asgari ücretten maaş alır ve Avrupa Birliği ortalaması da yüzde 7-8 civarında diye hatırlıyorum ben, Avrupa ortalaması. Ama bizde şimdi, çalışanların yüzde 80’inin asgari ücretli olmasının bir mantığı yok, buraya böyle bakmamız lazım.

Şimdi, bu vergi dilimleriyle ilgili hususlar da... Bakın, vergi dilimleri hep küçük küçük artırıldı, aslında efektif vergi yükü, hem çalışanlarda hem de gelir vergisine tabi olan diğer mükelleflerde hep artırıldı. Şimdi, TÜRK-İŞ’in çalışmasından baktım, 2002 yılında ilk dilim var ya şu vergi dilimi, yüzde 15’lik olan dilim -şu anda yüzde 15, daha önceden daha farklıydı- ilk dilim asgari ücretin 17,1 katıymış

2002 yılında, şu anda 6,7 katına geldi dolayısıyla efektif vergi yükünde de aslında hissettirmeden, oranları değiştirmeden bütün çalışanları daha fazla vergilendiriyoruz, zaten bu belli, asgari ücretliler yüzde 20'lik vergi dilimine bu yıl girdiler yani şu anda asgari ücretliler yüzde 20 üzerinden vergi veriyorlar. Dolayısıyla bu vergi dilimi konusu da bu anlamda önemli.

Şimdi, yani bu BOTAŞ meselesinde -tabii bunları maddelerde daha detaylarını filan konuşacağız ama- BOTAŞ niye zarar ediyor? Yani tek zararı bu mu? Şimdi tabii, spot piyasada doğal gaz 1.300-1.500 dolara filan geldi, ben içeride arkadaşlara da söyledim, bunu Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Bakanın huzurunda da söyledik. Yani Türkiye olarak, bakın, bizim kontratlarımız, doğal gaz kontratlarımız, büyük ölçüde, ham petrole endeksli, ham petrolde de böyle radikal birtakım artışlar filan yok yani 2008'de 150 dolarları bulduğunu düşünürsek bu yılın başında 56 dolar olan ham petrol, şu anda 72 dolar civarında, brent petrol için söylüyorum. Şimdi, olup bitenin tamamını buraya getirirsek, efendim, uluslararası fiyat artışları oluyor, bundan kaynaklanıyor dersek yanlış bir analiz yapmış oluruz. Enerji ve akaryakıt özelinde -ben bunu Maliye Bakanına da sormuştum- bizim hesaplamamıza göre şu andaki artışların kabaca -bu her enerji grubunda değişir- 1/4'ü uluslararası fiyat artışlarından geliyor, kalan 3/4'ü kurdan ve kendi başarısızlıklarımızdan geliyor. Şimdi, bunun tamamını "Uluslararası fiyatlar arttı, bizim bunları artırmamız lazım, artırmazsak da zararımız oluyor, zararı da Hazine versin." anlayışı bu anlamda yanlış. Elbette vatandaşa daha pahalı kullandırılacak demiyoruz. Orada, İbrahim Bey'in yaptığı mukayeseyi başka zaman başkaları da yaptı. Şimdi gelir farkları 10 kat, 15 kat olan ülkelerle yani on beşte 1'i olan ülke ile 15 kat fazla olan ülkede fiyat bazında mukayese yapılmaz. Bir ürün, hangi ürün olursa olsun, efendim, işte bizde 70 cent orada 1 dolar, 1 euro. Böyle bir şey yok. Ya, 10 kat, 15 kat gelir farkı var bahsettiğiniz ülkelerle, nasıl böyle fiyat bazında mukayese yapabiliriz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süre doldu da...

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim, bitiriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kısaca toparlarsanız.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, toparlayacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddelere gelince o detayları...

ERHAN USTA (Samsun) – Olur, olur yani bu genelle ilgili olduğu için...

Şimdi, Enerji Bakanlığı vahim bir hata yaptı, arkadaşlar, bir ihmal yaptı. Nedir o ihmal? 2021 yılında Azerbaycan, Nijerya ve Rusya'yla bizim bir kısım kontratlarımız bitti. Bu kontratları, zamanında -daha bu doğal gaz fiyatları böyle artmadan artmamıştı o zaman- 170 dolarlardan bunu yenileme imkânı varken hatta Rusların Türkiye'ye baskı yapıp "Şu kontratları yenileyelim." demelerine rağmen, BOTAŞ ve Hükümet, Enerji Bakanlığı, her kimse bunun faili, bu kontratlar yenilenmedi, sonra da bir enerji krizi girdi. Bunu biten kontratlar için söylüyorum, bitmeyenler ham petrole bağlı, brente bağlı, bitenler için de böyle bir durum vardı, onların tek tek rakamları var elimde, onların şimdi detayına girmeyeceğim. Ancak keşke bunlar, zamanında, öngörülü davranılıp yenilenseydi o zaman, bugün konuştuğumuz şu zararların hiçbirisini konuşmayacaktır.

Bakın, bir kurumu, bir tane kurumu, BOTAŞ'ı iyi yönetememenin bedelini bu millet ne kadar ağır ödüyor. Bu, sadece BOTAŞ'ın sorumluluğu olmayabilir, Enerji Bakanlığı da sorumlu olabilir. Belki Enerji Bakanı götürdü -bilemiyorum onu- Sayın Cumhurbaşkanı kabul etmedi, Dışişleri Bakanı kabul etmedi. Ama yanlış yönetimin ve ihmallerin getirildiği sıkıntıları yaşıyoruz; özetle onu söylemeye çalışacağım.

Ben ilginiz ve sabrınız için teşekkür ederim. Daha detaylı olarak inşallah maddelerde konuşacağız.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, siz hazırsınız galiba.

Buyurun lütfen, geneli üzerinde söz veriyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçiler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye gerçekten olağanüstü bir dönemden geçiyor. Ekonomik olağanüstü hâlden bahsediyor birileri ama ben o anlamda söylemeyeceğim, bugün, çarşıda, atölyede, pazarda, mutfakta yangın var, değerli arkadaşlar, şu anda bir yangın var. Bir yurttaşımız pazara gittiğinde, çarşıya gittiğinde olağanüstü fiyatlarla karşı karşıya kalıyor, ve piyasada fiyat yok, değerli arkadaşlar.

Bakın, en önemli şeyi söyleyeyim: Şimdi, fiyat istikrarı niçin önemlidir bir ülke için? Yani “Şu su kaç para?” dediğinizde hemen o fiyatı söyleyebilmesi ve bunun istikrarlı olması yani uzun süre şu pet şişe suyun 50 kuruşta 50 kuruşta kalabilmesi demektir. Ama ayçiçeği yağına yalnızca baktığımızda, ya, geçen yıl 5 litresi 45 lira olan ayçiçek yağı 125 liraya çıkmış. Un fiyatı, 1 çuval un 100 lirayken 300 liraya çıkmış. Arkadaşlar, şunu söyleyeyim: Bakın, hep ayakkabıdan örnek vereyim, benim ata mesleğim olduğu için, bugün ayakkabı imalatçılarıyla konuştum, “Malzemeciye gidiyoruz, deri kaç para diyoruz; fiyat yok. ‘Taban kaç para?’ diyoruz; fiyat yok.” İmalat durmuş durumda arkadaşlar şu anda. Özellikle iç piyasaya imalat yapan tüm üreticilerde imalat durmuş durumda. Buna “sudden stop” diyorlar ekonomilerde “ani duruş” diyorlar. Fiyat yoksa ekonomi, ani bir duruşla karşı karşıya kalır. Ve maalesef Sayın Cumhurbaşkanı bu durumun farkında değil. Bence ya bilmiyor durumu ya da fena bir şekilde bir kez daha kandırılıyor değerli arkadaşlar çünkü “Dimdik ayaktaız.” diyor Sayın Cumhurbaşkanı, “Her şey dört dörtlük.” diyor, “Benim gittiğim yol doğrudur.” diyor.

Ben size bunu bir Temel fıkrasıyla anlatacağım, gittiği yol doğru mu değil mi? Temel otobana çıkmış.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Temel’in dokunulmazlığı var ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, biraz gülelim diye söylüyorum ama sonu komik değil. Temel otobana çıkmış, bütün arabalar üzerine doğru geliyor, demiş ki: “Ya, arkadaşlar, bu arabaların hepsi niye üzerime geliyor?” Radyo oradan anons geçiyor: “Birisi otobanda ters yönden gidiyor.” Temel de “Birisi değil, hepsi, hepsi.” demiş, “Herkes tersten geliyor.” demiş. Vallahi, Recep Tayyip Erdoğan durumu da tam da bu Temel’in durumu. Bütün dünya diyor ki, bütün iktisatçılar diyor ki, bütün siyasetçiler diyor ki, işverenler, işçiler herkes diyor ki: Bu yol yanlıştır. Bir tek Recep Tayyip Erdoğan diyor ki: “Bu yol doğrudur. Bu yol doğrudur. Bu doğrudur. Siz yanlış biliyorsunuz hepiniz.” Hiç kimseyi ikna edebilmiş değil ama “Bu yol doğrudur.” diyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Mandacı onlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, o yol doğruysa, verilerin bunu desteklemesi gerekiyor, değil mi? Hani, düşünün ki bir insan sağlıklıysa, tansiyonu, diyelim ki 7’yle 12 arasında olur, öyle değil mi; şekeri, ne bileyim -doktorlar burada- 100 olur, 80 olur. Veriler neyi gösteriyor? Bir ilaç tavsiye ediyor, bir yöntem tavsiye ediyor “yeni ekonomik model” diyor. Bu model etkili işleseydi ne olurdu arkadaşlar? Diyelim ki üç ay önce Tayyip Erdoğan bu modeli yeniden dayattığında dolar 8,30’du değil mi? Dolar oralarda kalmış olurdu değil mi? 8 lira-9 lira arasında kalması gerekirdi. Bugün, dolar 17,5; vallahi yarın 30 lira olmasının önünde hiçbir engel görmüyorum ben, onu söyleyeyim, hiçbir engel görmüyorum; 17,5. Dolar yüzde 100 yükselmiş yani tansiyonumuz 10’muş, 25’e yükselmiş. Doktor var aramızda. Sayın Bekaroğlu, tansiyon 25’e yükselirse ne olur? Ya beyin kanaması olur ya hasta gider. Peki, diyelim ki şeker ne olmuş? Onu da kredi faizi olarak görelim. Tayyip Erdoğan bunu ilk söylediğinde

ticari krediler yüzde 19, yüzde 20'deydi, rotatif krediler. Bir ticaret erbabı, işletme sermayesi bankaya gittiğinde yüzde 19'la yüzde 20'yle kredi alıyordu. Şu anda kredi faizi kaç arkadaşlar? Gidin, bir Yapı Krediye, Garantiye, hatta kamu bankalarına gidin, yüzde 25'ten aşağı ticari kredi yok, 25.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 21.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç? Varsa 21'le müşterisi hemen var. Bugün telefon aç, sor. Bugün diyorum, bugün, 25'e yükseltti hepsi; 21, 22'ydi geçen hafta, 25'e yükselttiler. Niye? Ya, şimdi Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız orada, Sayın Nebati'nin de yüzüne söyledim. Hazinemiz “Ben yüzde 23'le borçlanırım arkadaş, bana para getirin.” derse banka yüzde 23'ten aşağı kredi verir mi arkadaşlar ya? Garanti para var orada, garanti. Şimdi, ticari kredinin riski vardır, öyle değil mi? Verirsiniz, alabilir misiniz alamaz mısınız, belli değil ama Hazine diyor ki “Ben, yüzde 23'le borç alırım diyor.” Bu şartta bir bankanın yüzde 23'ten aşağı kredi vermesi mümkün mü arkadaşlar? Mümkün değil. Bütün göstergelere baktığımızda, enflasyon, ya enflasyon... “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” dedi Sayın Erdoğan. Dediği doğru olsaydı, değerli arkadaşlar... Enflasyon, TÜİK'in enflasyonu yüzde 16'ydı, 17'ydi, değil mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bekle, beş ay daha var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi “21.” diyor. Ben size iddiayla söylüyorum yani TÜİK bile enflasyonu mart ayında yüzde 40 olarak açıklayacak, bakın, en geç diyorum. Aralık sonunda yüzde 30 açıklayacak çünkü mecbur kalacak; bir sürü veriyi koymamıştı. Aralık sonu enflasyon yüzde 30 olacak, en geç mart ayında yüzde 40'ı geçecek, bu da TÜİK'in enflasyonu. Halkın enflasyonuysa yüzde 100'ü bulacak, 3 haneli olacak. Şimdi, Sayın Erdoğan doğru olsaydı, dolar yerinde sayardı, saymıyor; kredi faizleri yerinde sayardı, yükseliyor; enflasyon, efendim, düşerdi, tam tersine hiperenflasyona gidiyoruz ve bunun yanında, ekonomimiz de büyüdü; çarklar durmuş, bu yöntem çarkı durdurmuş ya, üretim durmuş durumda.

Ya, şimdi, bir bünyenin şekeri, tansiyonu, bütün göstergeleri, her şeyi bu kadar bozulmuşsa ne yapması lazım bir insanın? Ya, bir insan bir yola girer, bir teoridir, yanlış gördüğü zaman ne yapar? Geri döner. Ama bir inat var. Sayın Lütfi Elvan uyardı, biraz işi bilen Lütfi Elvan'ın başına ne geldiğini gördünüz. Şimdi, bence, hiç kimse uyarmaya cesaret edemiyor Sayın Erdoğan'ı. Değerli arkadaşlar, bu bir Stalin sendromudur. Bakın, Sovyetler niye batmıştır biliyor musunuz Stalin döneminde? Stalin'e hiç kimse doğruyu söyleyemiyor, hiç kimse çünkü her giden sabah görevinden oluyor ya da yok oluyor, hiç kimse doğruyu söyleyemiyor ama değerli arkadaşlar, sizin içinizde bu işi bilenler var hâlâ ya, var, biliyorum, burada oturuyorlar, isim vermeyeyim şimdi. Bu yolun yanlış olduğunu hepiniz biliyorsunuz ama hiçbiriniz gidip Tayyip Erdoğan'a “Bu yol yanlıştır efendim.” diyemiyorsunuz ve büyük bir hata yapıyorsunuz. Şu anda, yurttaşlarımızın ekmeğiyle oynuyorsunuz, yanlışla “Yanlış.” demeyerek, durdurmayarak, Türkiye'yi bir ateşin içine sokuyorsunuz. Bakın, yurttaşlarımız çöpten ekmek topluyorlar, yarın daha büyük yokluk olacak. Bunun sonunun ne olacağını size söyleyeyim. Bir tane daha aymaz yazar, sarayın yazarı, çıkmış, diyor ki: “Kambiyo rejimi değişecek, sermaye kontrolü gelecek.”

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sarayın yazarı olduğunu nereden biliyorsun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sarayın yazarı tabii, hep içeriden bilgi alıyor, sen bilirsin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yapma ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sarayın yazarı diyor ki: “Sermaye kontrolü gelecek.”

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Onu özellikle yapıyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, şimdi, arkadaşlar, birisi bir ülkeye kötülük etmek istese, hani yangın başlamış ya, elinde bir bidon benzinle gelse, o bir bidon benzini o yangının içine atsa ancak böyle bir etki yapardı. Bugün, ben, bankacılarla konuştum, bankaların önünde kuyruk var arkadaşlar, millet dövizlerini çekmeye çalışıyor, dövizlerini çekmeye çalışıyor. Tayyip Erdoğan dün yalanladı ama sarayın bir yazarı bunu bir sefer söyledi. Öbür danışman da dedi ki: “Olağanüstü hâle geçmemiz lazım.” Ya, ekonomi güven üzerine kuruludur arkadaşlar, güven. Güven varsa, sistem işler; güven yoksa, emin olun, en sağlam bünyeye bile kalp krizi geçirebilirsiniz. Gene bir insan bedeninden söyleyeyim, çok sağlıklısınız ama bir anda ani bir kalp krizi geçirip büneyi öldürebilirsiniz. İşte, böyle ifadeler o büneyi öldürür arkadaşlar. Şu anda bankaların önünde kuyruk var, millet dolarlarını çekiyor. E, peki, Sayın Erdoğan diyor ki: “Paramız var ya, kasamız boş değil.” Kasan boş Sayın Erdoğan. Siz söyleyemiyor musunuz ya? O para senin paran değil ki emanet para, milletin bankalara yatırdığı doların karşılığı, onlar bankada, bir de Katar’la, Azerbaycan’la “swap” yaptın, onların karşılığı. Senin kasan 40 milyar dolar ekside ve her gün Merkez Bankası 2 milyar dolar, 3 milyar dolar satıyor. Bankalardan da her gün 2 milyar dolar, 3 milyar dolar, 4 milyar dolar çekiliyor. Bu sığağa kar mı dayanır arkadaşlar ya? Ne olur bunun sonu biliyor musunuz? Finansal kriz olur ve “sermaye kontrolü” denilen şey gerçekten gelir yani getirilmek zorunda kalınır. Bunun sonucu ne olur? 80 öncesine dönmek, ithalat izne bağlı olacak, yokluk olacak çünkü ithalat da yapamayacağız, dövizimiz yok ya. CDS primlerimizin 1000’lere çıkması demek; bu, önce Arjantinleşme demek, ardından da Venezuelalaşma demek, rafların boşalması demek değerli arkadaşlar. Bakın, rafların boşalması demek, yokluk demek, kıtlık demek. Ya, bu yoldan dönülmediği sürece, ben size söyleyeyim, üç vakte kadar -bu üç gün olur, üç hafta olur, üç ay olur- gittiğimiz yol bu.

Şimdi, siz ateş bacayı sarmadan Sayın Erdoğan’ı bu yoldan döndüremezseniz -açıkça söyleyeyim, biz uyarıyoruz, dinlemiyor- emin olun, sonumuz budur arkadaşlar. Bakın, kayıtlar burada, göreceğiz. Bu yolda devam etsin Sayın Erdoğan, buraya varacağız değerli arkadaşlar. Ya, faiz nas ise arkadaşlar, bakın ben Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları bir Hristiyan’ım, ben de teknik olarak bir Cumhurbaşkanı olabilirim bu ülkeye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Beş dakika içerisinde tamamlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya ben “Arkadaş, ben kendi nasıma göre ayarlayacağım.” desem, Hristiyanlık nası da var, benim inancım da var. Siz ne dersiniz? “Olur mu ya öyle şey?” “Türkiye bir hukuk devletidir.” dersiniz değil mi? “Türkiye laik bir cumhuriyettir.” dersiniz öyle değil mi? “Türkiye laikdir.” diyeceksiniz. “Din işleri devlet işine karışamaz.” diyeceksiniz değil mi? Ama Sayın Erdoğan diyor ki: “Nastır bu, hüküm budur, ben bunu uygulayacağım.” diyor. Değerli arkadaşlar, bu, Anayasa’ya aykırıdır. Türkiye laik bir devlettir, cumhuriyettir, hukuk devletidir. Ve bir şey daha var: “Anayasa’nın 24’üncü maddesi var -bakın, çok önemli- ne diyor Anayasa’nın 24’üncü maddesi? “Kimse devletin temel düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayandıramaz.” diyor, “Kısmen de olsa din kurallarına dayandıramaz.” diyor. Niye? “Hukuk var.” diyor. “Bizi bağlayan şey Anayasa’dır, Anayasa.” diyor. Bugün ben de Cumhurbaşkanı olabilirim, ben nasımı dayatabilir miyim? Dayatamam. Niye? Çünkü laik bir devletiz, cumhuriyetiz biz. Bugün bir Musevi de olabilir, herkes bu ülkenin Cumhurbaşkanı olabilir, nasını dayatamaz ama Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: “Hüküm budur, böyle yürüyeceğim.” diyor. Peki size sorarım: 2 duble rakı haram değil mi size göre yani inancınıza göre? 1 duble rakı helal mi arkadaşlar ya? 1 duble rakı içseniz helal mi oluyor? Yani “Yüzde 19 faiz haram, yüzde 14 faiz helal.” diyorsunuz. Bu mudur sizin helal dediğiniz? Merkez Bankası yüzde 14’le bankalara bu hafta 1,1 trilyon para veriyor, 1,1 trilyon. Bankalar kaçla satıyor? Yüzde 25’le satıyor. Bu helal midir

ya? Bankalar yüzde 14’le Merkez Bankasından 1,1 trilyon para alıyor, Sayın Nebati’ye yüzde 23’le satıyor. Bu helal midir arkadaşlar ya? En büyük haram budur ya! Yoksul yurttaştan aldığınız vergiyi tefeciye aktarıyorsunuz. Bu, helal midir; bu, helal olabilir mi ya? Çiftçi borcunu ödeyemediği zaman yüzde 19 gecikme faizi alıyorsun. Bu helal olabilir mi, bu nas olabilir mi ya? Kredi Yurtlar Kurumuna borçlu gencimiz borcunu ödeyemediği zaman yüzde 19 faiz alıyorsun. Bu nas mıdır ya? Trafik cezasını ödeyemediği zaman yurttaşımız yüzde 60 faiz alıyorsun. Bu nas olabilir mi arkadaşlar ya? Ya, Allah böyle bir nas koymuş olabilir mi ya! Nas böyle mi işletilir peki! Her kutsal inancın, benim inancım dâhil, ilk vazettiği şey adalettir arkadaşlar, adalet. Sen bu politikanla kimi zenginleştiriyorsun? Tefeciye zenginleştiriyorsun, dolar sahibini zenginleştiriyorsun, yandaşı zenginleştiriyorsun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Garo’dan alın dersi, Garo’dan bu dersi almayı hak ettiniz! Size söylüyorum AKP’liler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, müdahale etmeyelim lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kimi yoksullaştırıyorsunuz? 84 milyon Türkiye Cumhuriyeti yurttaşını yoksullaştırıyorsunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tebrik ediyorum Garo seni.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya kutsal kitaplar adalet vazetmiş, adalet, adalet. Yüzde 1’i zenginleştir, yandaşı zenginleştir, geri kalanını sefil et. Böyle bir adalet olabilir mi? Böyle bir nas olabilir mi ya? Aklımızı başımıza devşirelim arkadaşlar, lütfen rica ediyorum sizden ya!

Bakın, değerli arkadaşlar, BOTAŞ’ın zararlarını kapatacağız.

Sayın Başkanım, bir dakikam mı kaldı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, toparlayın lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Toparlıyorum.

Yani gerçekten üzgün olduğum için söylüyorum bunları. Aklımızı başımıza devşirmeliyiz arkadaşlar; bu yol, yol değil.

BOTAŞ’ın zararlarını karşılayacağız değil mi? Bakın size söyleyeyim, Sayın Tayyip Erdoğan dedi ki: “İhracat yapacağız, tek yol ihracat.” “İç piyasada millet ayakkabı alamayacak, biz Hans’a, George’a ucuz ayakkabı üreteceğiz.” dedi. Bunu önermiş oldu çünkü yurttaşımız ayakkabıyı alamayacak ama “Yurttaşımız köle gibi, ırgat gibi 3 kuruşa, 150 euroya çalışacak, Hans’a, George’a ayakkabı üretecek.” dedi. Ne yapıyor? İşçimizi ucuz çalıştırıp Hans’a, George’a emek sömürsü yaptırıyor, bir emek sömürsü. Bir şey daha yapıyor bakın, BOTAŞ ucuz doğal gaz veriyor. Nereye? KOBİ’lere. Ne yapmış oluyoruz bakın? Zararı çıktı. Ne oldu? Zarar çıktı değil mi? Yine, ucuz enerji vererek Hans’a, George’a ihracat yapan şirketlere ucuza enerji veriyoruz. Ucuza emek ver, ucuza enerji ver ve ucuza mal sat düşük katma değerli, Hans, George Türkiye’den ucuza mal alsın. Bunu Çin yaptı; Çin doğasını katletti, emeğini sömürttü yirmi yıl boyunca ama orada bir plan vardı, program vardı, orası “nas” demiyordu, öyle saçma sapan bir program yoktu. Sonucunda, büyüdü ama yirmi yıl boyunca emeğini sömürdü, doğasını sömürdü. Şimdi, siz BOTAŞ’ın bu zararını kapatarak ne yapıyorsunuz biliyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz doldu. Toparlayın lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitiriyorum, son cümleler.

Halktan aldığımız vergileri bu anlamda KOBİ'lere aktarıyorsunuz. KOBİ'ler de ucuza aldığı enerjiyi, ucuza aldığı iş gücüyle düşük katma değerli ürün üretiyor, Hans'a, George'a mal üretiyor. Değerli arkadaşlar, bu mudur yerlilik, bu mudur millilik diye size son bir soru sormak istiyorum. Hepimiz şapkayı öne koyup düşünmeliyiz. Bu yol, yol değil ve milletin vekilleri olarak da sorumluluk almamız. Bu yoldan behemhâl dönmeliyiz değerli arkadaşlar.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Geneli üzerinde Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Mustafa Kalaycı. Sonra da AK PARTİ'ye geçip bir ara vereceğim.

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kamu idarelerimizin, sivil toplum kuruluşlarımızın ve basınımızın değerli temsilcileri; öncelikle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Ben de genel ekonomiye ilişkin kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Tabii, ekonomiye ilişkin çok yıkıcı söylemler dile getiriliyor, “Ekonomi politikaları yanlış.” deniyor. Ben soracağım yani makroekonomik verilere bakarak soracağım: Makine ve teçhizat yatırımlarının artması yanlış politika mı? Yüzde 27 artmış dokuz ayda. Sanayi üretimindeki artış yanlış politika mı? Yüzde 18'in üzerinde artış var. Şimdi, Garo Bey “Üretim durdu.” diyor da veriler doğrulamıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bugünkü üretim...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sanayi üretimi ekimde yüzde 8,5 artmış, imalat sanayi kapasite kullanım oranı kasımda yüzde 78,1'e çıkmış. Ayrıca, İSO'nun PMI endeksi kasımda 52 yani bu da üretimdeki artışı teyit ediyor. Şimdi, ihracattaki rekorlar yanlış politika mı? Turizmdeki toparlanma ve yüksek gelir artışı yanlış politika mı? İstihdam artışı, 2,5 milyon kişi artmış bir yılda, bu yanlış politika mı? Cari fazla veriyoruz üç aydır, bu yanlış politika mı? Bütçe açığı azalıyor, toplamda üçte 2 azalmış, yüzde 65 bütçe açığında azalma var. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak yatırım, üretim, istihdam ve ihracata dayalı büyüme politikasını destekliyoruz. Yani kısa vadeli düşünmemek lazım, günlük düşünmemek lazım. Evet, kurlarda hepimizin endişeyle takip ettiği bir artış var ama sadece ekim, kasım ayında yaşadıklarımızı sizlere kısaca ifade etmek istiyorum.

Bakınız, hepiniz takip ediyorsunuz, IMF, OECD, Dünya Bankası, Avrupa Konseyi, kredi derecelendirme kuruluşları, hepsi sıraya girdi, küresel ekonomideki birçok ülkenin büyüme tahminlerini düşürürken, Türkiye'ye yönelik 2021 yılı büyüme tahminini -hem de çok yüksek oranda- 3-4 puan daha yukarı yönlü revize etmişler. Gelelim cari açığa, ekim ayında 3,2 milyar dolar fazla vermişim; ağustos, eylül, ekim baktığımız zaman, 5,7 milyar dolar fazla vermişim; bütçeye bakıyorum, kasım ayında 32 milyar lira fazla vermişim; faiz dışı fazlam, yine kasım ayında 47,3 milyar lira. Hazinesinin nakit dengesine bakıyorum, yine kasım ayında 30,3 milyar lira fazla veriyor. Yani bunlar neyi gösterir değerli arkadaşlar? Yani hepimiz biliyoruz, yani iç ve dış finansman ihtiyacında azalmanın olduğu bir dönemde kur yükseliyor. İşte burada sorgulamamız gereken, bütün ekonomik veriler bu şekildeyken kur neden yükseliyor? Bunun nedenini bulmamız lazım, hepimiz biliyoruz ki kurdaki artışın büyük kısmı köpük, müsilaç yani birileri yükleniyor içeriden, dışarıdan önemli değil. Kurlarda ekonomik verilerle bağdaşmayan bir artış yaşıyoruz, ben bunun da uzun sürmeyeceğini düşünüyorum. Finansal istikrar, fiyat istikrarı inşallah, kısa zamanda sağlanacak.

Gelelim teklifimize; Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin yani yine bir torba düzenleme olması, yetki analizinde olmaması konusu; öteden beri Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim de uygun görmediğimiz, eleştirdiğimiz konu yani o tespiti yapayım, ayrıntıya girmeyeyim.

Maddelere bakarsak 1'inci maddede konutların çatı veya cephelerine mevcutta 10 kilovatsaat kurulu güç tesis yapılabilirdi, bunu 20 kilovatsaate çıkaran bir düzenleme. Biz destekliyoruz yani burada esas konu şu: Kendi tüketiminin üzerindeki sisteme satabiliyor, buna bir anlamda vergilenmeme imkânı sağlanıyor. Yani adam konutuna yapmış, satış bir ticari işlem olduğu için vergi tahakkuk ediyor. Maddenin özü vergiden kurtarma amaçlı.

2'nci, 3'üncü, 4'üncü madde asgari ücretle ilgili, asgari ücretin vergi dışı bırakılmasıyla ilgili. Öncelikle şu tespiti yapalım: Yani yüzde 50,4 artış gerçekten tarihî bir artış, net asgari ücret 4.253 lira 39 kuruşa çıkıyor. Asgari ücretin vergi dışı bırakılması ise tarihî bir reform. Bu anlamda bu kanun teklifini hazırlayan değerli arkadaşımız İbrahim Aydemir Bey'i tebrik ediyorum. Tarihe geçecek bu, asgari ücretin vergi dışı bırakılması konusu. Neticede sizin imzanız olacağı için bizlerin sözünden ziyade sizin o imzanız teklif sahibi olarak tarihe geçecek. Ancak sadece asgari ücreti vergi dışı bırakmamızın birçok sorunu beraberinde getireceğini düşünüyoruz. Nedir bunlar? Bir, vergi adaletsizliğine yol açacak yani çalışanlar arasında dahi vergileme farklılığına yol açacak. İkincisi, kayıt dışılığı teşvik edecek yani biz yaptığımız düzenlemeyle işverenleri bir anlamda kayıt dışılığa sevk edeceğiz. Şöyle, yani "kayıt dışılık" derken sadece çalıştığı işçiyi göstermeme değil, ücreti eksik bildirme yani asgari ücret üzerinde bildirme gibi bir konuya işvereni zorlamış olacağız. Yani hepimiz kişi olarak da düşünersek yani böylesi bir durumda elbette, bu yolu deneriz yani burada işverenlerimizi de suçlamamak lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Haksız rekabet olur.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani şöyle ki: Yani 1 lira fazla olsa brüt asgari ücret AGİ'yle magiyle gerçi şey yapıyoruz ama vergi konusu giriyor gündeme. Mesela, fazla mesai almanın bir anlamı kalmayacak çünkü vergileneceği için bu defa o vergi dışı olma imkânı ortadan kalkacak, benzer ödemelerde de aynı durum söz konusu olacak.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Yasal göstermez.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bir başka konu, AGİ anlamını yitiriyor bana göre yani eş, çocukların durumuna göre çalışanlara sağlanan destek bir anlamda anlamını yitiriyor. Belli bir aydan sonra belki kısmi olarak bir AGİ desteği verilmiş olacak ama yani genel anlamda değerlendirdiğiniz zaman bu da ortadan kalkıyor.

Yine, en önemli konulardan biri çok büyük bir karmaşaya yol açacak yani bunun takibinde gerçekten hem SGK açısından hem işveren açısından çok büyük zorluklar olacak. Dolayısıyla, biz çalışanların ücretinin asgari ücret kadar kısmının vergi dışı bırakılması görüşündeyiz, bu zaten bizim seçim beyannamemizde de yer verdiğimiz bir görüş, hatta ben de teyit edeceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Memurlar dâhil mi?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Dâhil, dâhil.

Bütçenin tümü üzerinde cuma günü yaptığım konuşmada yapılan açıklama o yönde olduğu için, diğer çalışanların ücretlerinde de artış olacağını dile getirdim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşte, açıklama metni burada.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – E, benim yanımda da var yani Bakanlığın sitesinden aldığım şey var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siteden kaldırmışlar.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sitede yok artık.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani, bu konunun düzeltilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Kamu çalışanlarına gelince, zaten kamu çalışanlarının ek zam talebi var. Bu anlamda, sağlayacağımız -kabaca 300 lira diyeyim- 300 liralık bir katkıyı buradan verebiliriz, hem de sistemi bozmamış oluruz yani ücretlilerin vergilendirme sistemini bozmamış oluruz. Bu anlamda, kamu çalışanları da bu kapsama alınmalı.

Yine, bir başka -tahminimce Maliye Bakanlığı yakın zamanda bunu açıklayacaktır- konu da şu: Biz de gelir tarifesinin yeniden değerlendirme oranında, yani yüzde 36,2 oranında artırılmasını bekliyoruz. Yani, bu da, tarifenin yeniden değerlendirme oranında artırılması da çalışanlar açısından önemli.

5'inci madde, Savunma Sanayii Başkanlığımızın savunma sanayisi projelerinin KDV istisnasına tabi tutulması; destekliyoruz.

6'ncı madde, BOTAŞ'ın konutlara ve belli kesimlere fiyat artışı yapmamasından kaynaklı görev zararının KDV borçlarına mahsubu suretiyle terkinini öngörüyor; yani, bunda da bir şey görmüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir beş dakikaya toparlayabilirsiniz...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Tabii, tabii toparlayacağım; zaten diğer maddeler şey değil.

7'nci madde için “Meclisin bütçe hakkının gasbı” diye nitelendirme oldu; ben, bu görüşe katılmıyorum yani 7'nci madde zaten Meclis olarak bizim düzenlediğimiz bir madde. Neticede, bu da gelir tahminimizin üzerindeki tahsilatın harcamalarımıza tahsis edilebilmesine imkân veren bir düzenleme. Yani, ek bütçe gelse nasıl olacaktı? “Madde 1; gelir tahmini ek şu kadar. Madde 2; giderler -işte, tabii kurumlara göre dökümü yapılarak- şu kadar.” denecekti. Ben, madde görüşülürken bu maddeden sağlanacak gelirin tahmini açıklanır herhâlde diye bekliyorum. Bir de bu gelir nerelere harcanacak; bu da açıklanırsa zaten bir anlamda ek bütçe yapmış gibi bir konuma geleceğiz diyorum.

8'inci madde, yerleşik sigorta şirketlerinin kefalet senetlerinin elektronik imzalı düzenlenebilmesini içeriyor, doğru bir düzenleme, daha önce eksik kalmış; bunu da destekliyoruz.

9'uncu ve 10'uncu maddede, belediyelerin toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişilere ücretsiz ve indirimli yararlanma karşılığı gelir desteği verebilmesinin yasal altyapısı düzenleniyor bir anlamda. Bu, sadece büyükşehir belediyelerinde vardı ve bundan sadece birliğe ve kooperatife üye olan taşımacılar yararlanabiliyordu; bunun kapsamı genişletildi, sadece birlik ve kooperatif üyelerini değil, taşımacılık yapan tüm gerçek ve tüzel kişileri kapsıyor artık. Tabii, burada engelli, yaşlı, 65 yaş üstü, gazi ve şehit yakınlarıyla ilgili bir ücretsiz ve indirimli uygulama söz konusu. Burada, esnafın üstlendiği maliyetin karşılanması gerektiğini düşünüyoruz çünkü bir külfet veriyoruz, bunun karşılığında da devlet olarak o külfeti karşılamamız gerekiyor. Ki, genel beklentiği de burada ifade edeyim: Nakliyeciler esnafına bir akaryakıt desteği verilmesi, sanırım, bu konudaki beklentileri de karşılayacak.

11'inci madde, kamu üniversite hastaneleriyle ilgili, dönem başında belirlenen götürü bedelin altında kalan kısmının SGK tarafından alınmamasını öngörüyor. Kamu hastanelerimizin, üniversite hastanelerimizin mali sıkıntılarını biliyoruz yani doğru bir düzenleme olarak görüyoruz.

Gerekirse, maddelerde, ilave görüşlerimizi açıklarım. Ben, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Cemal Bey, hazırsanız AK PARTİ Grubu adına size söz vereceğim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hazırım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli Bakan Yardımcılarım, Komisyonumuza katılan sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri, değerli basın mensupları, değerli çalışanlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uzun bir maratondan sonra, bütçe görüşmelerinden sonra bu, haftanın ilk gününde yine Plan ve Bütçe Komisyonunda Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşmek üzere bir araya geldik. Tabii, Plan ve Bütçe Komisyonunun kaderi bu; gerçekten zor zamanlarda, önemli konularda kanun teklifi görüşmeleri Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılıyor. Ben de milletvekili olduğum günden beri, altı yılı aşkın bir zamandan beri Plan ve Bütçe Komisyonunda bulunuyorum. Hakikaten burada, âdeta bir akademi gibi hepimiz istifade ediyoruz; Türkiye'nin önemli konularını, kanunlarını, bütün bürokrasiyi, bakanları burada ağırlıyoruz; bu, bizim için de büyük bir kazanım oluyor, dostluklar oluşuyor. Zaman zaman hararetle tartışmalara şahitlik ediyoruz elbette, bugün de onlardan biri oldu, buna alıştık biz.

Değerli milletvekilleri, tabii, İbrahim Bey'e teşekkür ediyorum, tebrik ediyorum, önemli bir kanun teklifini gündemimize getirdi. Tabii ki yıl bitmeden bunların kanunlaşması lazım. Özellikle ekonomik hayatımızı düzenleyici, kolaylaştırıcı, vatandaşlarımızın da beklediği kanunlar bunlar. Tabii, arkadaşlarımız gündeme getirdi, son günlerde olağanüstü günler yaşıyoruz, ekonomide bir dalgalanma olduğu bir gerçek. Tabii, bundan bütün toplum kesimleri gibi hepimiz etkileniyoruz ve sorumluluk sahibi insanlar olarak bu konuda da düşüncelerimizi gündeme getiriyoruz.

Malumunuz, Türkiye üretim odaklı, ihracatı önceleyen yeni bir ekonomi modeline geçme kararı aldı; bu modeli uygularken para ve maliye politikalarında köklü değişikliklere gidiliyor. Bu modeli uygularken yine, para ve maliye politikalarının tüm araçlarının etkin bir şekilde kullanılacağını Sayın Maliye Bakanı yazılı açıklamasında da şöyle ifade ediyor, diyor ki: "Bu modelle, üretimin ithalatla olan bağılılığı -bağımlılığı- nedeniyle büyümenin yüksek gerçekleştiği dönemlerde yüksek cari açık verilmesi ve büyümenin düşük gerçekleştiği dönemlerde düşük cari açık verilmesi sarmalından çıkılacaktır."

Şimdi, değerli arkadaşlar, Türkiye, cumhuriyetin kuruluşundan sonra, özellikle tek parti döneminden yani 1946'dan sonra İkinci Dünya Savaşı'yla yeni bir döneme girdi. Kapitalist ekonomiyle yani Batı dünyasıyla entegrasyon için ilk, 1947'de Marshall yardımıyla Türkiye'de yeni ekonomi modelleri uygulanmaya başlandı ve 1948'deki devalüasyon, ardından, Demokrat Parti iktidarı, 1958 devalüasyonu -o arada yapılan devalüasyonları saymıyorum- 1960 darbesi, 1971 darbesi, 1980 darbesi, efendim, 28 Şubat darbesi, o arada tabii, 1994 yılındaki 5 Nisan Kararları, 1998-1999 global krizi, 2001 Türkiye krizi derken yaklaşık 1945 sonrası Yalta Konferansı'yla ardından Marshall yardımıyla Türkiye'ye bir gömlek biçildi; ben bunun, bu kısa sürede tarihi analizini yapacak değilim, iktisat tarihini bilen arkadaşlar iyi bilir ama psikolojide -biliyorsunuz- bir öğrenilmiş çaresizlik sendromu var, Türkiye'ye bu gömlek giydirildi. Şimdi, bu gömleğin esası şuydu: İşvereni batırmak -tırnak içinde söylüyorum- emekçileri işsizliğe mahkûm etmek, devleti vergisiz bırakarak borca mahkûm etmek yani benim anlayışım bu ve biz hep bu sarmaldan kurtulamadık bir türlü; her on yılda bir hem siyasi kriz hem ekonomik kriz Türkiye'de baş gösterdi. Neydi temel felsefe? Efendim yüksek faiz, düşük kurla üç beş sene nefes al, tekrar tüketime dayalı bir ekonomi, tüketime dayalı bir büyüme, yalancı baharlar, saman alevi gibi dönemler gelip geçiyor. Kaç yıl oldu? 1947, elli üç sene oradan, yirmi bir de buradan; ne oldu? Yetmiş dört yıl, neredeyse yetmiş beş yıl; üç çeyrektr yani neredeyse bir yüzyıla yakın. Bu sarmaldan kurtulmamız gerekir. Yani fikrinamusu olan, azıcık iktisat bilen insanlar... Tabii ki bize

öğretilmiş iktisat teorisinin dışında Sayın Paylan dedi ki: “Böyle bir şey yok dünyada.” Doğrudur, ben de katılıyorum. Ben de iktisat eğitimi aldım, işletme eğitimi aldım, yüksek lisansını, doktorasını... Özellikle maliyet muhasebesi üzerinde yüksek lisans yaptım. Yani neticede öğrenilmiş bir çaresizlik sendromu içindeyiz. Sadece biz değil arkadaşlar, gelişmekte olan ülkeler bir türlü gelişmiyor. Gelişmekte olan, gelişmekte olan... Ben elli yıldır biliyorum, gelişmekte olan, az gelişmiş ülkeler kategorizasyonundan Türkiye çıkamıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kore çıktı.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kore çıktı, nasıl çıktı? Kore’ye Marshall yardımının dışında da özel yardımla Kore işgal edildi. Bakın, Kore bugün Amerikan veya batı sermayesinin büyük şirketleri tarafından işgal altındadır. Adı ünlü firmaların bakın, sermayesinin çoğunluğu, en azından yüzde 50’den fazlası batılı büyük şirketler tarafından alındı. Bakın, biz 1990’lı yıllarda –olayı biraz daha büyütmek istemiyorum ama– Türkiye’yi de gördük. Sermayesinin yaridan fazlasını batılı şirketlerle paylaşmayan holdinglerimiz bu konuda bedeller ödedi –isim vermiyorum– canlarıyla ödeyenler oldu. Yani kapitalist sistem bir şekilde para vererek, faiz alarak veya gelip sıcak para getirip yatırımlar adı altında plasman yatırımları ya da kâğıt yatırımları yaparak ülkemizdeki büyük şeylere ortak olarak... Bütün dünyada böyle yaptılar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Seni de sosyalist yapacağız Cemal Bey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Cumhurbaşkanım radikal bir karar vererek Hükûmet... Bakın, bu siyaseten tartışılabilir, siyaseten biz de kendi aramızda bunu tartışıyoruz ama Türkiye’nin geleceğiyle ilgili çok ciddi bir paradigma değişikliği kararı verildi. Ben, sizden ve bütün Türk halkından bu değişikliğin arkasında durmasını beklerim. Şöyle ki: Biz bu deli gömleğini çıkaramazsak... Bakın, bu çok iddialı bir şeydir yani Sayın Cumhurbaşkanı küresel sermayeyle âdeta savaşa kalktı. Bunu başarmak zorundayız. Bunu hem Türkiye için hem Türk halkı için hem bütün mazlum milletler için başarmak zorundayız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Zırdeli gömleği...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi bakın, yetmiş dört yıldır, yetmiş beş yıldır, 1947 Marshall yardımından beri Türkiye’ye verilen ödevlerin dışında bir karardır bu, ciddi bir değişikliktir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok ilginç şeyler söylüyorsunuz Cemal Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bence de ilginç, dinleyelim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bayağı ilginç.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama sürem yetersiz olduğu için ben son günlerde, özellikle cuma günden beri piyasada dolaşan bazı dedikoduların yanlış olduğunu, Sayın Cumhurbaşkanının dün akşamki 2021 İlim Yayma Akademi Ödülleri töreninde yaptığı konuşmadan alıntılarla ifade etmek için süremi öyle kullanacağım. Sayın Cumhurbaşkanı o konuşmasında şöyle diyor: “Türk ekonomisi, serbest piyasa ekonomisi kurallarına uygun şekilde yoluna devam edecektir.”

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Stokçuluk yasası getiriyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O ayrı şey ama. Çok farklı ikisi.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bir kere bu çok önemli, bu çok önemli. Türkiye’nin ekonomide olağanüstü hâle ihtiyacı olabileceği değerlendirilmesinin akıl karışıklığının ötesinde bir durum olduğunu vurguladı. Çünkü bazıları böyle diyordu, piyasayı karıştırdılar; manipülatörler, spekülâtörler türedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan şöyle dedi, bakın... Bizim için bu önemli, çünkü bu politikanın sahibi Türkiye’nin Cumhurbaşkanı, hepimizin Cumhurbaşkanı ve bu geminin kaptanı, ne diyor?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Siz inanıyor musunuz Cemal Bey, bu programa inanıyor musunuz siz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İnaniyor, inanıyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “Bu ülkeyi emperyalistlerin çizdiği haritaların cazibesine kapılıp bölmeye çalışanların silahlarından çıkan kurşunlara terk etmedik ve etmeyeceğiz. Bu ülkeyi bir dolar karşılığında vatanlarını satanların ellerine de bırakmadık, bırakmayacağız...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Beş dakikada toparlarsanız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Toparlayacağım Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

“...İnşallah bu ülkeyi döviz kuru üzerinden yeniden şekillendirmek isteyenlere de teslim etmeyeceğiz. Bu vesileyle, sorumsuz açıklamalarla milletimizi karamsarlığa sürüklemek, yalan yanlış haberler yaparak piyasaları korkutmak isteyenlere itibar edilmemesi gerektiğinin altını bir kez daha çizmek istiyorum.” ifadesini kullandı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Vatandaşlığı bile satıyorsunuz, ne anlatıyorsunuz ya?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yani kamu-özel iş birliği ödemeleri dövizle çelişmiyor mu Sayın Öztürk, bunu söyler misiniz? Cumhurbaşkanı kendisiyle çelişiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Söz isteyeceğim sonra.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir usul yok.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Konuşacağım. Çelişiyor, doğru değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok öyle bir usul.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı aynı konuşmasında -çok uzun bir konuşma ama- şunu da vurguladı, Türk ekonomisinin bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da serbest piyasa ekonomisi kurallarına uygun şekilde yoluna devam edeceğini belirttiikten sonra “Döviz kurundaki istikrarı, piyasanın kendi işleyişi içinde sağlayacağız.” dedi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şirketler yabancılara geçtikten sonra.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bunu niye söylüyorsunuz? Son günlerdeki manipülasyonların hepsinin manipüleden ibaret olduğunu belirtmek için söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kim yapıyor?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Kim?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Spekülatörler yapıyor, manipülatörler yapıyor, yerli, yabancı.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bunun gereğini yapın.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ne spekülatörü? Asıl spekülatör sizsiniz ya, vallahi sizsiniz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Cemal Bey’e müdahale etmeyelim, sıra size geldiğinde fikirlerinizi söylersiniz, lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bakın, bir iki konuyu daha ifade etmek istiyorum, Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesi şu, Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan dünkü konuşmasında şunları da söyledi ayrıca: “Aynı şekilde kontrollü kambiyo rejimi gibi zıvalıkları gündeme getirenleri de asla masum görmüyoruz.” Bakın, son günlerin manipülatörlerinin bir ifadesi de böyle. Sayın Garo Paylan dedi ki: “Kontrollü kambiyo rejimi.” “Böyle bir şey yok.” diyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yazdı.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Döviz kurundaki istikrarı, bu tür zırva yöntemlerle değil, biraz önce ifade ettiğim gibi piyasanın kendi işleyişinde sağlayacağız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yazana mı söyleyene mi bakacaksınız? İşine gelene bakıyorsun, işine gelene!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Söyleyene bakacağız, söyleyenin kim olduğu önemli.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Uğur Bey, lütfen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Cemal Bey’in insicamını bozmayalım, rica ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “Ekonomide bir kural vardır: Dere yatağında akar ve bizim de şu anda takip ettiğimiz yol budur.” ifadeleriyle bu kontrollü kambiyo rejiminin de zırva olduğunu ifade etti.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Dereden sel geliyor, sel!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dere, yatağından çıktı!

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli arkadaşlar, tabii, değişim sancılı olur, her değişim sancılı olur.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Peki böyle mi olmalıydı? Bu kadar büyük bir değişim anlatılmamalı mıydı?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bakın, ben bu konuda anlıyorum yani her değişim sancılı olur. Türkiye öğrenilmiş çaresizlik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sıra size geldiğinde fikirlerinizi ifade edersiniz, rica ediyorum. Böyle bir şey yok, böyle bir usul yok.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Başkanım, içimizde kalıyor, ne yapalım? Söyleyelim istiyoruz biz de.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, yok öyle bir usul.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Arkadaşlar, bitireyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Enflasyon...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, rica ediyorum, lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Türkiye, bu öğrenilmiş çaresizlik sendromundan kurtulmak zorundadır. Bize yetmiş beş yıldır öğretilen “arz, talep, faiz, döviz, borsa” gibi kavramlar. Tabii, mikroekonomiyi, makroekonomiyi, bunları hepimiz okuduk, kapitalist zihniyet bunu bize verdi ama çare değil arkadaş. AK PARTİ yirmi yıldır bu politikayı uyguluyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çare sosyalizm.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yeni bir dönem. Sayın Cumhurbaşkanı çok radikal bir risk aldı -seçime şunun sırasında bir sene kalmış- bunu başka bir lider yapamazdı.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bence de, kesinlikle bunda haklısınız (!)

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bize düşen şu: Bu deli gömleğini yani kapitalizmin bize giydirdiği deli gömleğini çıkarıp üretime yönelik bir ekonomiye geçmemiz lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sosyalizme geçmemiz lazım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli arkadaşlar, benim tavsiyem şu: Üretmekten başka çaremiz yok. Eğer geçmişte olduğu gibi tüketerek büyürsek tasarruf düşer, faiz ve enflasyon artar, ithalat patlar, ihracat azalır, cari açık yükselir, işsizlik artar.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, ithalata bağlı bir ülke...

CAVİT ARI (Antalya) – Ne ürettiğinizi bir görebilir miyiz? Ne ürettiğinizi öğrenebilir miyiz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, sırası geldiğinde fikirlerinizi söylersiniz, rica ediyorum. Farklı fikirlere lütfen saygı duyalım.

CAVİT ARI (Antalya) – Saygıda kusur etmiyoruz ama ülkeyi batırdılar. Çiftçiye, esnafı, halkı perişan etti bu yöntem, bu uygulama.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Buğday üretecek ham madden yok, buğdayın yok ya!

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama üreterek büyürsek tasarruf artar, faiz ve enflasyon düşer, ithalat azalır, ihracat artar, cari açık düşer, işsizlik azalır ve son sözüm şudur: Düşen ve düştükten sonra kalkan hiç düşmeyenden daha güçlüdür.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İthalat yaparsan... Gıda ürünün yok, gıda! Fasulyenin kilosu olmuş 30 lira!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen...

Rica ediyorum...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Arkadaşlar, paramızın değeri yakında toparlanır merak etmeyin.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, nasıl toparlanacak? Fasulyenin kilosu 30 lira olmuş, simit olmuş 3,5 lira.

CAVİT ARI (Antalya) – Ülke, yağmalanan bir ülke hâline geldi.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama yeter ki insan olarak bizim değerimiz düşmesin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mikrofonunu açmadığım arkadaşların ifadeleri tutanaklara geçmiyor. O yüzden, sırası gelince söz ve fikirlerinizi ifade edersiniz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tutanağa geçsin diye söylemiyoruz, haberi olsun, belki haberi yok. Simit 3,5 lira oldu, fasulyenin kilosu 30 lira oldu. Nerede üretim?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Alice Harikalar Diyarı burası.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bitirdiniz mi Cemal Bey?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bitti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

14.15'e kadar oturuma ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.45

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.25****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun İkinci Oturumunu açıyorum.

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz, öncelikle üyelerimizden başlayarak.

Sayın Süleyman Girgin’in söz talebi var.

Sayın Girgin, süreniz on dakikadır. Süreye uysak çok memnun olurum.

Buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Asgari ücret açıklaması TÜİK’in rakamlarının gerçekçi olmadığı, yalan olduğunun da bir ikrarı oldu aslında. İktidar iki kere yalanladı aslında TÜİK rakamlarını; birincisi, kasım ayında yüzde 36,2 olarak belirlenmişti yeniden değerlendirme oranı; ikincisi de brüt olarak yüzde 40 olarak artan asgari ücretle yalanlanmış oldu TÜİK’i iktidar. Ben üzülerek bu kanun teklifiyle gördüm ki ve bütün işçiler de gördü ki, hepimiz de gördük ki maalesef, iktidar sadece TÜİK’i yalanlamadı, bu kanun teklifiyle işçilere de yalan söyledi. Sadece yalan söylemekle kalmadı, bir kişi, sadece bir kişi kendi bakanını dahi toplumda ve işçilerin karşısında yalancı durumuna düşürdü. Dolayısıyla, bu kanun teklifinin mutlaka söz verildiği şekilde revize edilmesi gerekiyor. Öncelikle bunu belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, 2022 yılı asgari ücret, vergi muafiyeti dâhil, net 4.253 TL olarak açıklandı. Bu zam, bu korkunç pahalılıkta kısmen nefes aldırsa da emekçilerin derdine derman olmaz. Bu pahalılıkta 4.253 TL asgari ücretle; “İşçileri enflasyona ezdirmedik.” diye böbürlenerek ilan edenleri bu asgari ücretle bir ay yaşamaya davet ediyoruz. Önemli olan, asgari ücrette ne kadar artış olduğu değil, asgari ücretin bugünkü geçim şartları içinde işçinin ve ailesinin geçimini karşılamaya yetip yetmediğidir. Artış oranı tek başına yanıltıcı bir göstergedir. Diğer yandan, 5’li çeteye dolarla ihaleler dağıtılırken, iş emekçinin ücretini belirlemeye gelince “Bizim paramız bellidir, o da Türk parasıdır.” dedi Sayın Erdoğan, “Kıyaslamayı dolarla yapmayın.” demeye getirdi ancak şunu sormak lazım: Kamu ihalelerini niye dolarla yaptın o zaman? Elbette dövizle de karşılaştıracğız. Asgari ücretin döviz olarak karşılığı düşmüşse dövizle para kazanan işverenin maliyeti düşmüştür, onun için elbette dövizle de karşılaştırma yapacağız. Elbette “Ocak ayında asgari ücretin net karşılığı 383 dolar iken bugün bunu 243 dolara düşürdünüz.” diyeceğiz. Elbette “Asgari ücrete zam diye 140 dolar indirim yapanların şimdiki hedefi çalışanların tamamını asgari ücrete mahkûm etmek.” diyeceğiz. Eğer bu konuda samimi ise Sayın Erdoğan, dolarla verdiği ihaleleri TL’ye çevirsin ve milletin kanını emen bu sözleşmelere bir son versin.

Değerli milletvekilleri, arttığı hâlde düşen bir asgari ücret var. İşçileri memnun etti diyemiyoruz çünkü ertesi gün eridi, erimeye devam ediyor ama işverenler 9 kalemden vergi ve teşvik alıyor, almaya da devam edecek. İşçi ise bir yıl boyunca bu ücreti alacak, bu şartlarda asgari ücreti yıllık belirlemek de bir insafsızlıktır. Dolayısıyla, asgari ücretin üçer aylık veya altışar aylık revize edilmesi gerekmektedir. Asgari ücretlinin maaşını alacağı 1 Şubat 2022'ye gelindiğinde, çift haneli enflasyonu da hesaba kattığımızda, şu andaki artışla maaşının alım gücü, Ocak 2021'deki alım gücünün daha da altına düşecektir. Bu kadar mı? Hayır. Turpun büyüğü daha heybede. Şöyle ki: TÜİK'in tartışmalı verilerine göre Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi oranı yüzde 54,62 iken, Tüketici Fiyat Endeksi oranı yüzde 21,31'dir. İkisinin arasındaki fark yüzde 33,31. Bunun anlamı şudur: Üreticilerin artan girdi maliyetleri tüketici fiyatlarına tam olarak yansımamış, artan maliyetlerin büyük bölümü üreticinin kârından karşılanmış demektir, şu an için. Buradaki en büyük tehlike ise bu farklar satış fiyatlarına yansıtılacağından ücretli çalışanın artan maaşı, sadece bir, iki ay içerisinde, yine artan fiyatlar karşısında eriyecektir. Buna bir de yüzde 36,2 oranındaki yeniden değerlendirme oranına göre vergilerin artışı eklenince halk, 2022 yılının daha ilk aylarında bile bugünkünden daha fazla fakirleşecektir.

Değerli milletvekilleri, asgari ücret açıklaması son kırk beş yılın en yüksek artışı şeklinde iddia edildi. Bu, bir kere doğru değil. Elimdeki tabloya göre; burada, en yüksek artış 1991'de yüzde 89,4; sonra 1996'da yüzde 114,6; daha sonra 1997'de yüzde 105,7 şeklinde rakamlar var. Dolayısıyla, asgari ücrete şu anda yapılan zam en büyük artış değil.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Refahiyol dönemi son artış. Millî görüş dönemi yani.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Evet Başkanım.

Şimdi ise -yapılan zam oranı ne- brüt olarak yüzde 40 zam yapıldı arkadaşlar, brüt olarak yüzde 40'tır zam. Aradaki fark, devletin asgari ücretten aldığı vergiden vazgeçmesinin etkisidir. Devlet bu verginin etkisini telafi etmek için evliye, çocukluya biraz daha fazla olacak şekilde “asgari geçim indirimi” adıyla iade yapıyordu. Önemli olan asgari ücretin alım gücüdür, artış oranı değil. Bu pencereden bakmamız lazım.

Asgari ücreti temel gıda fiyatlarına endekslersek; ocak ayında 1 kiloluk ekmeklik un 2 lira 70 kuruşken aralık ayında 8 lira oldu. Bir yılda yüzde 300 zam. Asgari ücreti örneğin, un fiyatına göre endekslediğimizde arkadaşlar -geçen Genel Kurulda da söyledim- 8.475 lira olması lazım; asgari ücreti ayçiçeği yağına göre endekslersek ocak ayına göre, şu an 5.085 lira olması lazım; yumurta fiyatına göre endekslersek 5.932 lira olması lazım; kömür fiyatına endekslersek -Soma Kısırakdere'nin fındık kömüründen bahsediyorum- 5.650 TL olması lazım.

Şimdi, bunları anlattıktan sonra bir de şöyle bir iddiada bulunuldu; Avrupa ülkeleriyle bir kıyaslama yapıldı sonunda. Ülkemizdeki asgari ücret düzeyi, Avrupa'daki tüm ülkelerin gerisine düşmüştür arkadaşlar. Asgari ücreti Avrupa'ya göre kıyaslarsak; Türkiye, 26 ülke arasında en düşük asgari ücrete sahip olan 24'üncü ülkedir.

Değerli milletvekilleri, tüm çalışanların asgari ücret tutarına kadar olan gelirlerinin vergiden muaf olacağı söylendi ama bu söz tutulmadı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Bilgin, “asgari ücrete üçlü mutabakat” şeklinde açıkladığı basın açıklamasında “Tüm işçilerin ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmından gelir ve damga vergileri kaldırıldı.” demişti, onu da müsaadenizle bulayım; bakın, şu açıklama. Bu açıklamada arkadaşlar, konuşmamın başında söyledim, maalesef, 1 kişi Çalışma Bakanı dahi topluma karşı yanlış ve yalan duruma düşürüldü. Diyor ki: “Asgari ücrete tarihi üçlü mutabakat.” Basın açıklaması: “Tüm işçilerin ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmından gelir ve damga vergisi kaldırıldı. Vedat Bilgin.” Maalesef, gelen kanun bu şekilde değil; sözler tutulmadı ve Bakanın asgari ücreti, kanun teklifinde yer almadı. İstisna sadece, “Ücret ve ücret

sayılan ödemeleri toplamının ilgili aylı geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarını aşmayan ve hizmet sözleşmelerinde aylık asgari ücret karşılığı çalışacağı belirtilen hizmet erbabı için geçerli olacak.” deniliyor. Bu hâliyle, teklif, asgari ücretli asgari ücret dışında mesai ücreti, ikramiye, ödül, ayni yardım ve benzeri adlarla ücret sayılan herhangi bir ödeme alması hâlinde istisnadan yararlanamayacaktır. Asgari geçim indirimi sadece asgari ücretli olarak çalışanlar için kalkmakta, diğer ücretliler için aynen devam etmektedir. Hizmet sözleşmesi asgari ücretli olmayan kamu ve özel sektördeki çalışanlar için gelir vergisi eskiden olduğu gibi devam edecek ve artan oranlılık aynen uygulanacaktır. Bu kişilerden damga vergisi de alınmaya devam edilecektir. Brüt ücreti, asgari brüt ücretin üzerinde olmakla beraber istisnadan yararlanmadığı için net ödenen ücret, asgari ücretin altında kalanlar içinse aradaki farkı telafi için asgari geçim indirimi kullanılacaktır. Örneğin aylık brüt ücreti 5.004 liranın üzerinde olan tüm ücretliler eskiden olduğu şekliyle artan oranlı bir şekilde gelir vergisine ve damga vergisine tabi olmaya devam edecektir. Sadece brüt ücreti asgari ücretin üzerinde olmakla birlikte net ücreti asgari net ücretin altına düşenlerin ücretleri asgari ücret tutarını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur, kısaca selamlarsanız.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bitiriyorum Başkanım, tamamlayacağım.

Bu durumda işverenin SGK, vergi ve damga vergisi maliyetlerine katlanmamak için pek çok çalışanın asgari ücretten çalıştırma yolunu tercih edeceği ortadadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bir dakika Başkanım, müsaade ederseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen hızlıca yaparsanız.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Anlayacağınız bütün çalışanlar asgari ücretli olma yolunda hızla ilerliyor arkadaşlar. Teklif bu hâliyle kamuoyuyla paylaşılan bilgiler ve kamuoyunda oluşturulan yüksek beklentileri karşılamaktan uzaktır. Yasalar zaten sendikalı örgütlenmeye engeller çıkarmaktadır. Ancak bu yasayla sendikal örgütlenme daha da zorlaşacak ve darbe alacaktır. Sendikal haklarla elde edilen kazanımlar âdeta cezalandırılacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teklifin bu hâliyle yasallaşması doğru değil, adaletsizdir, Anayasa’ya da aykırıdır. Derlenip toparlanıp yeniden teklif edilmesinde fayda var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, hazırsanız size söz vereyim, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, 2010’da yapılan anayasa değişikliği arkadaşlar, böyle birtakım ambalajlarla sunuldu. İşte Kenan Evren darbe yapmış, çok sayıda insan, 500 küsur bin insan işkence tezgâhlarından geçmiş, büyük bir travma olarak ülkede Kenan Evren yargılanamıyor. Neye göre yargılanamıyor? Kendisi çıkardığı kanuna göre yargılanamıyor. İşte, Kenan Evren ve 12 Eylül darbecileri yargılanacak diye bir madde koydu. Onun yanında da bir sürü maddeler koydu ve geçirdi. Şimdi, arkadaş, tamam, asgari ücretle ilgili çok önemli bir şey yaptınız. Bakın, tarihi bir şey yaptınız, vergi dışı bırakılması. Yönteminiz yanlış, rakamlar da doğru değil ama tarihi bir şey yaptınız, güzel.

Hepimiz bunu doğru diye kabul ediyoruz ama bunun yanında bir sürü -torba ya- şey de attınız buraya ve bunlar çok acı reçeteler. Ne anlama geldiğini de İbrahim kardeşimiz yani teklif sahibi henüz bize tam açıklayamadı, maddelerde açıklayacak.

Değerli arkadaşlarım, ifade ettiğim gibi bu asgari ücreti 4.250 küsur lira yapılması tabii, yetmez ama evet, hani meşhur laf. Yani insanlar bir miktar rahatladı ama enflasyona filan baktığınız zaman, dolandaki artışa bakın, o açıkladığı gün dolar fiyatı ile bugünkü fiyat arasında 2 liradan fazla dolar arttı, 2,5 lira. Baktığınız zaman, bir defa, daha eline geçmeden, hani ocağın sonunda geçecek ya, 100 lirası eriyip gitti, yeterli değil. Fakat beklenen işte, toplumda olumlu bir etki yarattı. Ama yanlış yöntem uyguluyorsunuz. O yanlış yöntemi de işte, TÜRMOB’da çok açık bir şekilde bildirmiş, başkaları da benzer şeyleri söylediler. Yani burada asgari ücretlilerin net şeyi ile işverene maliyeti arasında 20 bin lira civarında şey var ama esas problem -aynı kanun teklifi- uyarınca TÜRMOB’un cümlesini aynen okuyorum. “Teklifi uyarınca aylık brüt 6.272 TL almak üzere anlaşılan bir çalışanın yıllık olarak eline geçecek olan toplam net ücret, asgari ücret alan bir çalışanla aynı, 51 bin liraya mal olacak ancak bu çalışanın işverene maliyeti 88 bin olacak.” Bu ne demektir arkadaşlar? Bu açıkça devlet, en çok şikâyet ettiğimiz konuyu yani kayıt dışı çalışmayı teşvik edecektir ve insanların büyük çoğunluğu asgari ücretle çalışmaya doğru itileceklerdir. Ha, siz de bunun farkındasınız Sayın Aydemir ve böyle parantez içinde bir şey koyuyorsunuz. Yani bu da Türkçe nasıl yazılıyor, onu bilmiyorum. Kanun teklifinin maddesinde “Şu kadar ki asgari ücretli olarak çalışmadığı veya asgari ücret üzerinden ücret aldığı halde anılan istisnalarından yararlanıldığının tespiti halinde, istisna nedeniyle ödenmeyen vergiler, vergi ziyai cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte işverenden tahsil olunur.” Böyle bir kanun şeyi olabilir mi ya? Vatandaş yine suç işleyecek belli, şimdiden bir sopa göstereyim. İbrahim kardeş, yanlış yazdırmışlar sana ya! Yakışmadı yani bu Türkçe sana yakışmadı, bu ifade doğru bir ifade değil. Böyle şeylere gerek yoktu arkadaşlar. Şimdi, yani siz biraz sonra geleceğim, BOTAŞ’la ilgili 50 milyar civarında bir şeyi siliyorsunuz. Borcu niye siliyorsunuz? Yani siz bütün ücretlilere genelleseydiniz asgari ücrete kadar vergi alınmayacak -ki biz böyle önergeler vereceğiz- genelleseydiniz 50 milyar civarında paraya ihtiyaç vardı, yani bu da bulunurdu. Zaten bütçeniz sürekli olarak fazlalar veriyor, değil mi yani. Onun ilgili de değişiklikler yapıyoruz. Bu yönteminiz, tekniğiniz yanlış. Bunu düzeltebilirsiniz ve düzelteceğinizi umut ediyorum. Yani Milliyetçi Hareket Partisi de benzer eleştiriler getirdiğine göre ortağı dinleyin yani hani bizi dinlemezsiniz de ortağı dinleyin hiç olmazsa.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, 1’inci maddedeki değişiklik, işte, çatısında ya da duvarında güneş enerjisi üretiminin 20 kilovata çıkarılması. Yani iyi bir şey de niye böyle, ne oldu, nereden çıktı? Ben çok merak ettim, yani böyle aralığın sonuna doğru. Onunla ilgili bir şey söylemiyorum, anlayamadım çünkü nereden çıktığını şey yapamıyorum.

4’üncü maddede bazı şeyler kaldırılıyor. Bu düzenleme yapıldığından dolayı başka anlamsızlaşan düzenlemeler kaldırılıyor.

5’inci maddede savunma sanayisiyle ilgili bir şey var. Bu da yani kimlerdir, nedir, ne hesaplanıyor? Çünkü çok iyi düşünmüyoruz sizinle ilgili değerli arkadaşlar, yani Hükûmetle ilgili daha doğrusu iyi şeyler düşünmüyoruz. Nereden ne hesap yapacak, ne çıkaracak? Yani İbrahim kardeşimiz tabii, bunları çok ince hatlarıyla biliyor da biz bilmiyoruz. Ne düşünüyor, nedir, kimdir? Nereye yapılıyor bu? Tank Palete mi, başka bir yere mi, kime ne çıkarılıyor bilmiyoruz ama birilerine bir şey çıkarılıyor, onu da geçiyorum yani madde gelince belki bir şeyler söyleyeceğiz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kişi kendin gibi bilir işi. “Ben olsam öyle yaparım.” diyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ama 6’ncı madde çok önemli değerli arkadaşlarım, 6’ncı madde, BOTAŞ’la ilgili madde biliyorsunuz Varlık Fonunun en büyük varlıklarından biridir. BOTAŞ’la ilgili duyulan şeyler hiç yenilir yutulur tipten değil işte BOTAŞ parçalanıyor, yeni şirketler kuruluyor, özelleştirme... Tabii, özelleştirme var, ülkede özelleştirilecek, birilerine gönderilecek edilecek de yani niye bize mal ediliyor değerli arkadaşlarım? BOTAŞ’ın “50” milyar TL” mi dediniz birikmiş borcu? Bu borcun kalemleri de yok. BOTAŞ’ın sitesine baktık, araştırdık ne kadar borcu var görünmüyor, bir şey göremedik. Sanıyorum İbrahim Bey, KDV borcu 50 milyar dolar mı?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – KDV borcu dedik, orada çok net.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – KDV borcu 50 milyar dolar... Ama bütün borçları 33... Bütün borçlarıyla 50 küsur filan diye yazıyor. 50 küsur milyar bize yükleniyor yani. Bu TELEKOM meilekom özelleştirmelerinde de benzer şeyler oldu arkadaşlar, bütün şeyler vatandaşa yüklendi, tertemiz bir hâle getirildi ve “25 milyar dolar edecek” denilen TELEKOM 3-4 milyara satıldı, bizim kredimizle satıldı. Sonra o 3-4 milyar borcunu da ödemedi, kazığı da yedik, her şeyi bize mal oldu ve adam çekip gitti. Şimdi endişeliyiz yani gene böyle bir şey mi olacak? Ne yapılıyor? Kim yapıyor? Bunu soru olarak herkese soruyorum değerli arkadaşlarım.

7’nci madde de çok son derece sıkıntılı bir madde değerli arkadaşlarım, hem teknik olarak sıkıntılı bir madde, Anayasa ihlali, böyle olmaz. Yani bir Anayasa varsa efendim “Borç, para ihtiyacı varsa, gelir artırılacak bir şey varsa” falan o zaman gerekebilir ki daha evvel bunu da yaptınız, gerekmedi. Gerekebilir ek bütçe ama “E, burada bir fazlalık vardı. E, ne kadar da belli değil tam olarak ama kısmen belli.” dedi Başkanımız. “E, bunu da dağıtacak Cumhurbaşkanı yetkilendirildi.” Böyle bir hakkınız yok. Anayasa’ya rağmen, bakın, bütçe hakkı tartışmasız bir şekilde sizin çıkardığınız Anayasa’da da tartışmasız bir şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir. Yani kimden ne kadar para toplanacak ve nerede nasıl harcanacak, bunu Cumhurbaşkanına devredemezsiniz yani Anayasa’ya aykırı bir iş yapıyorsunuz. Böyle bir şey yok. Bir de değerli arkadaşlarım, kurallar devleti değil miyiz biz yani, demokrasi değil mi yani? Netice itibarıyla bu kurallara herkesin uyması gerekiyor. Yoksa bizim burada toplanmamızın bir anlamı yok ki. Yani bir yerde kuralsızlıklar yapılacak. E, buradan da geçtiği için bu kuralsızlıklar o zaman meşrulaşacak. Böyle bir şey olmaz. Yani demokrasi var. “Meclis her şeyi yapar.” Öyle bir şey yok. Mecliste millet adına toplananlar anayasa yapar ve ondan sonra Meclisi seçer millet. O Meclis o anayasaya uygun kanunlar çıkarır, başka şekilde yapamaz. Ek bütçe mecburiyeti var. Yanlış bir şey yapıyorsunuz değerli arkadaşlarım, bunu net bir şekilde söyleyeyim.

9’uncu ve 10’uncu madde otobüs şeyleriyle ilgili. Peki, ne bağırırca “Sayıştay işte şey yaptı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi 4 yaş ve küçük çocuğu olan annelere indirim...” Kıyameti kopardı ya bu Esenler Belediye Başkanı, işte, “Sayıştay, suç işledi Büyükşehir filan.” diye bağırıp çağırırdı. Şimdi, geliyor, iyi yani bunlar, bunlar doğru şeyler, vatandaşa şey yapacak.

Peki, 10’uncu madde çok mühim bir madde arkadaşlar. Sağlık Bakanlığı bütçesinde bunu kısmen -bitiyor sürem biliyorum, bir dakika vereceksiniz bana- tartıştık. Şimdi, burada çok kurnazca bir cümle bulmuş meslektaşım Sayın Koca, Sağlık Bakanlığından geldi bu herhâlde. Bakın, geçenlerde -para mara yok- kıyamet koptu, Türkiye ilaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu yetkilileri toplandılar, Bakan açıkladı, “Ancak 3 milyar verebildi.” Arkadaşlar, milyarlarca -isini, şeyini bilmiyorum- borç var. Niye bu borç var biliyorsunuz. SUT’dan kaynaklanıyor, SUT yani Sağlık Uygulama Tebliği. 2016’da Sağlık Uygulama Tebliği olduğu gibi kaldı değerli arkadaşlar, bunu bilin. Orada kaldı ama Sağlık Bakanlığı ne yapıyor? Sağlık Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumuyla protokoller yapıyor ve diyelim ki üniversite

hastanesi, işte şöyle bir müdahaleye 5 lira alıyorsa kendisi 9 lira alıyor şehir hastanesi patronlarına değerli arkadaşlar ve üniversite hastaneleri batıyor. Şimdi, sanki bir kıyak yapılıyor, üniversite hastaneleriyle bir anlaşma yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, biraz daha söz vereceğim. Yalnız şunu söyleyeyim: Geçen sene de aynı düzenleme yapılmış.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Evet biliyorum, onu söyleyeceğim.

2 milyar TL’lik bir sözleşme yapılıyor ama kesilen faturalar 1 milyar 750 milyonda kalıyor, o aradaki terkin ediliyor, bir şekilde rahatlatacak. Ama değerli arkadaşlarım, o aşağıda kalması var ya, gelecek sene yapılan götürü neyse anlaşmayı da belirliyor. Dolayısıyla üniversite hastaneleri sürekli maliyetin altında çalışmak zorunda. Bunun anlamı üniversite hastanelerinin çökmesidir, üniversite hastanelerinin kapatılmasıdır. Sağlık Bakanlığı bunu yapıyor ve birçok yerde yazmış “TC Sağlık Bakanlığı Hitit Üniversitesi Erol Olçok Eğitim ve Araştırma Hastanesi” Böyle bir şey olmaz, üniversiteler Sağlık Bakanlığına bağlanmadı, bağlanmaz. Bu, tıp eğitiminin bitmesi anlamına geliyor değerli arkadaşlarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeye gelince isterseniz daha detaya girersiniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Tıp eğitimi böyle bir ortamda, özerk bir ortamda yapılır, dolayısıyla bu son derece... Yani bu düzenlemeyi yapın filan ama aklınızın bir ucunda bulunsun, üniversite hastanelerini batırmayalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Üniversite hastanelerini batırıyor, suçluyorum Sağlık Bakanlığını, batırıyor, çünkü kendisi özel hastaneci.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şehir hastaneleri de özel hastanedir değerli arkadaşlarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, biraz parti değiştirelim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu konuda duyarlı olun yoksa Garo size gene ders verir.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – CHP’yi bitirdin de HDP’ye mi sığıyorsun?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Durmuş Bey, hazırsanız size söz vereyim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Size ders verir, size. Garo’nun ders vermesini gayet iyi anladınız.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – HDP’ye sığının bakalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım, Durmuş Bey’e söz verdim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Garo size ders veriyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – HDP’ye sığının bakalım, ortaklarınıza sığının bakalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Durmuş Bey’i dinlemek istemez misiniz?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Garo’yu niye haklı görüyorsunuz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Garo size ders veriyor. Faiz anlatıyor size, haram anlatıyor, helal anlatıyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreyi baştan başlatacağım.

Mehmet Bey, Durmuş Bey’e söz verdim, rica ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Çelebi’ye söyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ekrem Bey, Durmuş Bey’e söz verdim.

Buyurun Sayın Yılmaz.

Tekrar başlattım sürenizi.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Saat 11.00’de, Komisyon toplantısı başladığında elli beş dakika usul tartıştık. Fakat usulde tartıştığımız şey: Şu anda ülkenin geldiği noktadaki sonuçları tartıştık, aslında çok fazla da usul tartışmadık. Aslını söylemek gerekirse tartıştığımız şey, yapmamız gereken şeyleri yapmayıp da sebep olduğumuz sonuçları, sebebinin ne olduğunu dikkate almadan sonuçları tartıştık ve bir yere de varamadık, varmamız da mümkün gözüküyor gibi geliyor bana.

Cemal Bey burada yok. Cemal Bey bugünlerde çok tarihi konuşmalar yapıyor, gerçekten tarihin sayfalarına geçecek konuşmalar. Genel Kurulda Numan Bey de bir konuşma yaptı, AK PARTİ’yi toprağa gömdünüz; çok güzel. Yeni bir vahiy mi geldi, yoksa bir uyanış mı geldi bilmiyorum. Yepyeni bir patikaya girdiniz, umarım başarılı olursunuz. Ben, muhalefetten arkadaşlarımın yaptığı konuşmalardan farklı olarak -onlardan biraz ayrılıyorum- şunu diyorum: Değerli arkadaşlar -muhalefetteki arkadaşlarıma söylüyorum- bu bir tercih. Bu tercih, evet, arkadaşlarımızın dediği gibi, üretimi arttırmak için Türk lirasını değersizleştirmek, o değersiz Türk lirası üzerinden ihracatı arttırmak ve oradan da enflasyonu düşürmek. Bu, kendi içerisinde, Cemal Bey’e göre, son derece tutarlı ve dünyaya meydan okuyan bir sistem. Güzel ama şunu unutmayın -muhalefetteki arkadaşlarıma söylüyorum- bu bir tercih meselesi. Dolayısıyla bu tercih tıkr tıkr işliyor. İşlediği taraf, Türk lirasının itibarının kaybolması. Dolayısıyla burada bir yanlış yok. Yanlış şurada: Bu, tıkr tıkr işleyip de değersizleşen, itibarsızlaşan Türk lirasının sonucunda bu hedeflerin gerçekleşmesi kesinlikle ve kesinlikle mümkün değil. Dolayısıyla, sizin ile bizim aramızda zaman şahitlik edecek, hakemlik yapacak; bekleyelim, görelim. Sizin bize verdiğiniz süre maksimum beş ay. Beş ay sonra bunun sonucunu alacağınızı söylediniz ve oradan da belki de kafanızda bir erken seçim vesaire var, onu da bilmiyorum. Dolayısıyla, şu anda soruluyor: Bu nereye kadar gidebilir? Bunun gideceği yerin ucu açık arkadaşlar. Sistemdeki Türk lirası bitinceye kadar Türk lirası değer kaybetmeye devam edecek. Türk lirası nasıl biter? Elinde Türk lirası nakdi olanlar bu ortamda gidecekler, ya ham madde alacaklar, stoklayacaklar ya bir kısmıyla, dediğim gibi, dövize dönecekler. Dövize dönmenin sınırı da bankacılık sistemindeki mevduat tükeninceye kadar, bitinceye kadar. Zaten basına sızan veyahut da gördüğüm -ben ismini zikretmek istemiyorum ama- bu politikaya fikir babalığı yapan insanların dediğine göre de zaten Türk lirası bu sistemde yabancı parayla birlikte tedavül edecek. Bunu açık ve net olarak söylüyorlar. Dolayısıyla, Türk lirası son tahlilde bu sistemden kovulacak.

“Gresham Kanunu” diye bir kanun var metal para sisteminde. İçindeki altın, gümüş miktarı azaltılan kötü paralar iyi parayı sistemden kovuyor; onun yerine kötü para sistemde kalıyor, iyiler ya yastık altına gidiyor ya başka bir yerlerde kullanılıyor. Burada da Gresham Kanunu tersine çalışıyor. İyi para “hard currency” dediğimiz yabancı dövizler, altın Türk lirasını maalesef sistemden kovuyor. Dolayısıyla, bu açıdan baktığımızda, sizin kamu-özel iş birliği yöntemiyle yaptığınız dövize dayalı işlemlerin de şu andaki yaptığınız, uyguladığınız politikayla da içsel bir tutarlılığı var. Bu sistemin gideceği yerin, dediğim gibi, ucu açık. Türk lirası tükeninceye kadar Türk lirası değer kaybetmeye,

itibar kaybetmeye devam edecek. Belki sistem tamamen, yüzde 100 dolarize olduktan sonra artık, Türk lirası bu sistemden çıkacak ve birbirimizle dolar üzerinden işlem yapmaya döneceğiz. Bu işin gittiği, gideceği yer burası.

Ama Cemal Bey’e söyleyeyim. Cemal Bey’in yaptığı bu konuşma -Allah uzun ömür versin- bundan sonraki hayatında onu adım adım takip edecek, bundan hiç şüphem yok. Sosyal medyada Cemal Bey’in konuşması bir tarafa, olanlar bir tarafa konulacak ve bunun sonucunda da ne olduğunu göreceğiz.

Biz maalesef yaptıklarımızdan bir türlü ders çıkarmadık ve çıkarmamaya da devam ediyoruz. Şu anda önümüze gelen yasanın birçok maddesi, geçmişte yaptığımız hatalardan ders almadığımız için aynı noktaya geri dönmemizi gerektiriyor ve aynı şeyi yapıyoruz. Mesela BOTAŞ’la ilgili yaptığımız şey. Biz öyle işler yapıyoruz ki yaptığımız hatadan bir de kendimize övünç çıkarıyoruz. İşimizi düzgün yapmıyoruz, piyasayı düzgün çalıştırmıyoruz, paranın itibarını korumuyoruz, enflasyonla mücadele etmiyoruz, enflasyonla mücadele etmediğimiz için de maliyetlerimizi de ithalat üzerinden artırıyoruz, BOTAŞ’a “Doğal gazı üçte 1 fiyatına vatandaşa sat.” diyoruz. Hâlbuki bunun piyasa fiyatı üzerinden satılması lazım. Doğru politika, bunun tedbirlerinin alınıp BOTAŞ’a zarar yaptırmadan bu getirdiği malın satımını sağlamak ama biz, maalesef, bunu yapmadık, BOTAŞ’ı zarara soktuk; şimdi marifetmiş gibi de “Affediyoruz, olması gerekenden üçte 1’ine de vatandaşımıza kullanıyoruz.” diyoruz yani bu yanlış bile marifet gibi topluma tekrar satıyoruz; bu yanlış.

Biz bu hataları geçmişte işledik. İşlenen bu hatalar, yanlışlar sizi iktidara getirdi, siz onun sonucunda iktidara geldiniz. Onun için, biz bu hataların bir daha tekrar edilmemesi için -5018 sayılı- Türk ekonomisinin Anayasası olan bir yasa çıkardık. O yasada, ülke ekonomisine ödeneği olmayan yatırım yapılmasın, ülke proje çöplüğüne dönmesin dedik; efendim, geliri olmayan harcama yapılmasın dedik. Ülke bütçesi faiz tarafından esir alınmasın, devlet gereğinden fazla borçlanmasın, lüzumundan fazla borçlanmasın diye biz bu yasaları yaptık. Fakat sizin şu anda getirdiğiniz doğal gazla, BOTAŞ’la ilgili düzenleme; efendim, 7’nci maddeyle ilgili tahminin üzerinde elde edilen gelirlerle ne yapılacağı konusu; onun dışında, üniversite hastaneleriyle, vesaireyle ilgili yapılan düzenlemelerin hepsi, 1990’lu yıllarda yapılan yanlış uygulamaların ortaya çıkardığı hastalıklı durum. Siz, bu hastalıklı durumu tekrar bizim önümüze “çözüm” diye getiriyorsunuz; bunlar sonuç, bunlar sebep değil; yaptığınız yanlış işlerin sonucunu bizden şey yapıyorsunuz. Dolayısıyla, sizi iktidara getiren bu yanlışlar tekrar sizi, maalesef, iktidardan uzaklaştıracak; bunu da böyle bilin. Çünkü 2002’den, sizin iktidara geldiğiniz dönemden önceki uygulama döneminde yapılan yanlışlardan şu anda bir tane bir şey kaldı, o da kısa vadeli avans. Göreceksiniz, belki 2022 yılında, büyük bir ihtimalle demeyeyim ama yüzde 50 ihtimalle, bu konuda da buraya bir yasa teklifi gelebilir bu zihniyetle devam ettiğiniz süreç.

Şu anda o dönemin bütün yanlışlıklarını tekrar ediyorsunuz ve o yanlışlıklarınızı da bir marifetmiş gibi bize, topluma döndürüyorsunuz ve buradan da bir rant elde ediyorsunuz, siyasi rant elde etmek peşindesiniz. Bunlar yanlış arkadaşlar, bunları yapmayın ama sonuçta kanun teklifi buraya gelmiş, bu kanun teklifi buradan biz istesek de istemesek de geçecek ancak ben şunu söylüyorum: Geçmişten ders almadınız, geçmişten ders almadık, aynı hataları tekrar ediyoruz. Dolayısıyla, yanlışlarımızın üzerine bir de önemli bir makroperspektif değişikliğine gittik, ekonomi makas değişikliğine gitti ve burada da yapılan değişikliğin, planın, programın yükünü de çeken zavallı Türk lirası; itibarı sıfırlandı ve bu sıfırlanmaya da devam edecek. Bunun sonucu, nereden bakarsınız bakın, enflasyon. Dolayısıyla, siz burada ne kadar iyileştirme yaparsanız yapın -ben sendikacı arkadaşlarıma söylüyorum- sizin geçen yılki asgari ücretinizin satın alma gücü, bu yılki, 2022 yılındaki asgari ücretin satın alma gücünden

çok daha yüksek olacak ve siz o günleri arayacaksınız. İşverene de diyorum ki: Sizin yükünüz de gayet hafifleyecek çünkü böyle enflasyonist bir ortamda borç veren kazanır, borç alan kaybeder; bu durum aynen böyle.

Dolayısıyla, şu anda, tabii, yasal düzenlemenin düzgün yapılması lazım, belki mart ayında tekrar bir düzenleme getirebilirsiniz. Asgari ücrete tekabül eden tüm gelirlerin vergiden muaf olması doğru bir düzenleme ama siz bunu yapmıyorsunuz. Dolayısıyla, bu düzenlemeyle uygulamada birtakım problemlerle karşılaşacaksınız ve bunu düzeltmek için buraya tekrar bir yasa getireceğinizin ihtimali de oldukça yüksek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Son cümlelerinizi alalım, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Son cümlem şu: Türkiye, bilinen, herkesin farkında olduğu asfalt yoldan çıktı; son iki yıldır, üç yıldır ara yollarda çözüm arıyor ve ara yolların bizi getirdiği nokta da çıkmaz bir sokak. O çıkmaz sokağın ucunda da değersiz Türk lirası, yüksek enflasyon ve önünü göremeyen bir ekonomi ve ekonomi ajanları var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Emine Gülizar Emecan, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle herkesi selamlıyorum.

Evet, çok sıkıntılı bir dönemin içerisindeyiz. Aslında ben içinde olduğumuz bu durumu -artık hani çeşitli tanımlar kullanılıyor- “ekonomik deprem” olarak tanımlamak istiyorum. Şu an uygulanan bu yeni ekonomi modeliyle yani TL’yi değersizleştiren, itibarını düşüren yeni ekonomi modeliyle bir ekonomik deprem yaşandığını söylemek, ifade etmek istiyorum. Sonuçları ne oluyor? Sonuçlarını zaten yaşıyoruz yani toplum olarak yaşıyoruz. Aslında ülke çok kısa bir süre içerisinde kelepir ülke hâline geldi. Niye böyle diyoruz? Bakın, basını takip edin, sosyal medyayı takip edin; Türk lirasıyla dalga geçen turistleri görüyoruz, TL’nin değer kaybından dolayı neler yaşandığını görüyoruz. Ülkemizin değerleri, ülkemizin şirketleri, kaynakları gittikçe değersizleşiyor ve ucuzlaşıyor yani bu ekonomik modelin bir karşılığının alınması bekleniliyor ama uygulanan bir şeyin bedelinin ne olacağı da acaba hesaplanabiliyor mu? Yani bu uyguladığımız modelin bedeli ne olacak, bunu hesapladınız mı arkadaşlar? Bu ağır bedel... Şu anda yaşanan bedel: Gelir dağılımı adaletsizliğinde gittikçe artan çıta; zengin daha zengin, yoksul çok daha fazla yoksul olmaya başladı. Marketlere baktığımızda deterjanın bile taksitle satılmaya başladığını görüyoruz artık.

Çocuklara kulak vermek gerekiyor şu dönemde Sayın Aydemir, çocuklara. Dinliyor musunuz çocukları? Yani bu ekonomik bunalım artık çocukların düzeyine bile indi, onların bile dilinde artık yaşadıkları. En son 13 yaşında bir çocuk “Acıkmamak için, karnımı doyurmak için ben fazla su içiyorum.” diyor. Böyle açıklamalarla karşılaşır olduk.

Yani bu dönemde de bir asgari ücret belirlendi. Alım gücünün bu kadar düştüğü süreçte, yüksek bir asgari ücret belirlenmesi noktasında, bu belirlenen miktarı elbette eksik bulsak da düşük bulsak da yine de kabul ediyoruz yani en azından bu kadarını yaptığınız için “Yetmez ama evet.” mi diyelim, nasıl diyelim bilmiyorum. Çünkü inceleme yaptığımızda, getirilen asgari ücretin alım gücü bakımından yine yetersiz olduğunu görüyoruz. Küçük bir örnek, 1 Ocak 2021’de dolar... Yok, dolar üzerinden gitmeyelim,

başka bir şey söyleyeyim: 1 Ocak 2021’de asgari ücretle 4 tane çeyrek altın alınabiliyormuş, şu anda bu yeni açıklanan asgari ücretle, Başkanım, ancak 2,6 çeyrek altın alabiliyoruz. Ya, alım gücünün ne kadar düştüğünü, asgari ücret yükseltilmiş olsa bile yarıya düştüğünü buradan anlıyoruz aslında.

Şimdi, bunun yanında, evet, asgari ücret görüşmesi yapıldı, bir mutabakata varıldı, ondan sonra şaşkınlığımız daha da arttı. Neden arttı? Mutabakattan sonra -bu asgari ücretin en azından dengeli olması açısından- tüm işçilerin ücretlerinin, tüm ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmından gelir ve damga vergisinin kaldırılması şeklinde kamuoyuna yansıtıldı yani bunu Sosyal Güvenlik Bakanı bu şekilde açıkladı, “Kaldırılacak. dedi ama bir baktık ki -eminim, asgari ücret görüşmesine katılan sendika temsilcileri de şaşırmışlardır bu duruma- aslında öyle değilmiş sadece asgari ücret üzerinden kaldırılıyormuş. Tabii, bununla ilgili çok ciddi şekilde kamuoyunda da bir değerlendirme yapıldı.

Sonuç olarak, bu asgari ücretle ilgili getirilen maddenin ben içeriğinin düzeltileceğine inanmak istiyorum açıkçası yani bu şekilde Komisyondan geçmeyeceğine inanmak istiyorum çünkü çalışma barışını, iş barışını da bozacak bir düzenlemedir arkadaşlar bu. Asgari ücret üzerindeki ücretlerde asgari geçim indirimi uygulansa bile işveren bakımından vergi yükümlülüklerine katlanma oranının artması, çalışanların asgari ücret düzeyindeki alacakları ücretlerin daha doğrusu ücretin asgari ücret düzeyine düşmesinin artması, kayıt dışılığın artması gibi risklerin göz önünde bulundurulması gerekiyor. Bu kayıt dışılığın artmasının, mesela Sosyal Güvenlik Kurumu gelirlerinin de azalmasının bir sebebi olacağını sendikalar, odalar öngörüyorlar.

Başkanım, zannedirim, madde görüşülmeden önce tarafların görüşlerine biz dinleyeceğiz, bu maddeyi değerlendirmeden önce. Onların görüşlerini dinledikten sonra bu konuyla ilgili de daha detaylı konuşacağımızı düşünüyorum.

Şimdi, diğer maddelere bir bakacak olursak kanun teklifindeki 1’inci madde konutların çatı veya cephelerine elektrik enerjisi üretim tesisi kuranların muafiyet sınırı 10 kilovattan 20 kilovata çıkarılıyor. İbrahim Bey, bu uygulamanın nedenleriyle ilgili madde üzerinde konuşurken biraz daha detaylı bilgi alırsak seviniriz. Onun dışında, hepsine değinmeyeceğim maddelerin.

Madde 6; evet, BOTAŞ’ın mali yapısında oluşan açıkların kapatılabilmesi için gümrük müdürlüklerine olan borçları hazineden olan görevlendirme alacaklarına mahsup ediliyor, böyle bir karar var. Şimdi, konu BOTAŞ olunca... Tabii çok önemli bir kurum BOTAŞ. Türkiye Büyük Millet Meclisinde geçen ay geçen torba teklifle de BOTAŞ ve bağlı ortaklıkları, yurt dışında kurdukları şirketler Kamu İhale Yasası kapsamından çıkarılmıştı. Şimdi, bu şekilde borçlarının silinmesi, borçlarının hazine tarafından üstlenilmesi, 7’nci maddeyle bağlantılı olarak Cumhurbaşkanına verilecek olan yetkiyle karşılanması gibi konular göz önüne gelince özelleştirme öncesi bir düzeltme, temizleme, cilalama mı yapıyor diye de sormamız gerekiyor. Bu çok önemli bir konu. Şu anda, Türkiye’nin çok önemli kurumlarının özelleştirilerek nasıl batırıldığını hep birlikte gördük, izledik; BOTAŞ’ın da bu şekilde aynı kaderi paylaşmamasını diliyorum ben.

Madde 7, Cumhurbaşkanına ek bütçe yapma yetkisi veriyor. Burada da 2021 yılı genel bütçe ödeneklerinin gelir tahmininden fazla yapılan tahsilatlar kadar artırılmasına olanak sağlanıyor ama Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe yapma hakkının aslında Cumhurbaşkanına yine bir devrini içeriyor bu, uygulamada. Ne getirir bu şekilde uygulanması? En başta Anayasa’ya aykırılığının yanında şeffaflığın da önüne geçecektir. Bu gelirin nasıl kullanılacağıyla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinin karar vermesi ve ek bütçe olarak getirilmesi gerekmekte. Verdiğiniz rakamlarda yaklaşık 280 milyar

TL'lik bir gelirden bahsediliyor anladığım kadarıyla, doğru mu? 280 milyar gibi beklenen gelir ve tahmini verdiğiniz rakamlara baktığımız zaman. Bu gelirin nasıl kullanılacağı da önemli ama en önemlisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi kapsamında bu çalışmanın ek bütçeyle yapılmasıdır.

Şimdi, diğer bir konu, büyükşehir belediyelerinin toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişilere ücretsiz veya indirimli yararlanma karşılığı gelir desteği verebilmelerine olanak sağlıyor. İbrahim Bey, Bülent Kuşoğlu Başkanımız bu maddedeki uygulamayla ilgili özellikle “ücretsiz” veya “indirimli” teriminin bazı durumları kapsam dışı bıraktığını söylemişti, ben de aynı şekilde... “Özellikle denizde çalışan özel şirketlerin, deniz taşımacılığında çalışan özel şirketlerin indirimli ve ücretsiz biniş sübvansesi yeterli olmamaktadır.” diyor belediyeler. Belediyelerle bu konu görüşülerek mi bu madde hazırlandı? Öncelikle onu sormak istiyorum ve “ücretsiz” ve “indirimli” tanımının yerine, aslında tamamını kapsayacak şekilde düzenleme olmasını öneriyorum.

Diğer bir konu, yine “elektronik biletle ücret toplanarak” ifadesinin aslında bu teklife dâhil edilmesini teklif ediyorlar belediyeler. Bu konuda size gelen bir bilgi oldu mu? Daha kontrollü bir şekilde toplanan ücretlerin üzerinden bir sübvansede yapılabilmesi için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sürem mi bitti Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz bitti, maddelerde de detaya girebilirsiniz. Son cümlelerinizi alalım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Son cümlelerim: Bunun dışında, bu maddeyle ilgili maddeler üzerinde biraz daha detaylı konuşmamız gerektiğini düşünüyorum.

Ben teşekkür ediyorum. Maddelerde tekrar söz alacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

Üyelerimizden söz talebi olan başka kimse göremiyorum. İsmail Bey verdi ama o da şu an salonda yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, ben konuşacağım ama iki tur sonra.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Öyle mi? Peki.

Şimdi Fikret Bey'den başlayalım.

Buyurun lütfen.

Sayın Fikret Şahin, süreniz beş dakikadır.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Değerli bürokratlar, milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, tabii, tüm konuşmacıların bahsettiği gibi, ülkemiz olağanüstü ekonomik koşullardan geçiyor. Tabii, gönül isterdi ki iktidar tarafındaki milletvekili arkadaşlarımız daha çok olmuş olsaydı da bu konuşmayı onlar da duymuş olsalardı.

Efendim, şimdi, sorunu hep birlikte yaşıyoruz yani AK PARTİ'lisi de yaşıyor, CHP'lisi de yaşıyor, HDP'lisi de yaşıyor yani ekonomi hepimizi ilgilendiriyor sonuç olarak. Tabii, geldiğimiz noktada bilim neyi gerektiriyorsa onu yapmak durumundayız. Efendim, işte, birtakım dinsel argümanlarla hareket ettiğimiz takdirde sonuca ulaşamayacağımız açıktır. Burada ben iktidar partili milletvekili arkadaşlara Martin Luther King'in bir sözünü hatırlatmak istiyorum: “An gelir, susmak ihanet olur.” Şu an sizin konuşma zamanınız sevgili arkadaşlar yani gerçekler neyse burada siz Genel Başkanınıza ifade etmek durumundasınız. Dışarısı kan ağlıyor. Biraz önce arkadaşımız bahsetti, benim de çocuklarım

üniversitede okuyor; evet, dövizini takip ediyor çocuklarımız, üniversite de okuyorlar, yurt dışına gidemiyorlar, gidenler orada eğitimlerine devam edemiyor, yarıda kesip gelmek durumundalar ve gençlerimiz yani geleceğimizi emanet edeceğimiz nesiller umutsuzluk içinde.

Bakın, benim önümde bir tutanak var. Keşke Cemal Bey burada olmuş olsaydı, onunla da bunu paylaşmak isterdim. 25 Aralık 2020 tarihinde, Merkez Bankası Başkanı Sayın Naci Ağbal'ın sunumunda Cemal Bey şöyle bir açıklama yapıyor, burada tutanakta da var: “Yabancı bir para birimini, gidip onu satın almak o ülkeye bir kredi açmaktır. Vatandaşımız bunu yapmamış, sonuç olarak parasını Türk lirasına yatırmış ama ondan da zarar etmiş. Vatandaşımızdan 1-2 puan faizi biz esirgelediğimiz için paramız da dövizle doğru kaymış.” diyor ve o politikayı eleştiriyor. Bakın, bugünkü konuşması da o günkü konuşmasıyla tamamen taban tabana zıttır. Ya, nasıl bir politika izleniyor, nasıl bir ekonomi programıdır; bunu anlamak mümkün değil. Arkadaşların da bildiğini zannetmiyorum zaten; sadece liderlerini, Genel Başkanlarını savunma refleksleri var şu anda şu anda öyle bir refleks var. “Nedir?” dediğimiz an, efendim birisi diyor “Çin modeli” diyor, öbürü “Çin değil, Türk modeli.” diyor Modelin ne olduğu belli değil, zaten böyle bir model de yok dünyada, böyle bir model de yok. Ama dediğim gibi, arkadaşlar, bakın, vatandaş kan ağlıyor -biraz önce Garo Bey de bahsetti inanın, fiyat verilemiyor. Geçen hafta yaşadığımı söyleyeyim: Personelimi gönderdim, çekim için bir tripod alacak. Aradı “Vekilim, 200 lira.” dedi. “Tamam, al.” dedim. On beş dakika sonra tekrar o dükkana gitmiş Efendim “300 lira oldu dediler.” Bakın, fiyat veremiyor kişiler, ekonomi bu şekilde.

Arkadaşlar, özellikle AKP'li milletvekili arkadaşlarım, bakın, bu ülke hepimizin; ağır şartları yaşadık, Kurtuluş Savaşı'nı verdik hep birlikte. Tamam, siyasi görüşlerimiz farklı olabilir ama sonuçta geleceğimiz ortak, sıkıntılarımız ortak. Size düşen görev artık susmak değil, konuşma zamanınız, konuşma zamanınız. Bakın, vatandaş ekmek kuyruklarında, aç kalıyor. 13 yaşında bir çocuk “Evet, ben daha az yemek için su içiyorum.” diyorsa artık sizin düşünmeniz gerekir ve konuşmanız lazım. Yani Genel Başkanınızın “Efendim, faiz yüzde 14 olduğu zaman nas yok, yüzde 19 olduğu zaman nas var.” diye bir mantığı olabilir mi? Böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değil. Yani o zaman hepimiz dinî referanslarla ülkeyi yönetelim. Yani akıl ve bilimle yönetmek durumundayız biz. Ya, on dokuz yıldır, yirmi yıldır yönetimdesiniz, nas yoktu da şimdi mi çıktı? Yani buna sığınmak demek “Ben tamamen ekonomiyi batırdım, bu işin içinden çıkamıyorum ama dinî referanslarla vatandaş yatıştırayım, bu şekilde uyutayım.” demektir; bunu başka bir ifadesi yok. Ama tekrar söylüyorum, bakın, “An gelir, susmak ihanet olur.” diyor. Susmayın, konuşun, söyleyin. Hepimiz dışarı çıkıyoruz, esnafa gidiyoruz, esnafın tezgahı bomboş, satışı yok, borç batağı içinde, hepimiz onu yaşıyoruz. Dövizle endekslendiğimiz zaman, bakın, görüyorsunuz sıkıntılarımız ne kadar çok arttı. Diyorsunuz ki vatandaşa: “Yastık altındaki dövizinizi çıkarın.” Vatandaşın yastık altında zaten döviz kalmış değil, yok döviz falan ama bunu vatandaşa derken tutarlı olmak lazım. Sizin de Hükûmet olarak, iktidar olarak ödemelerinizi döviz bazından Türk lirasına çevirmeniz gerekir ki vatandaşa dönüp de “Gelin, dövizinizi Türk lirasına çevirin, ekonomiye katkıda bulunun.” Diyebilin; çelişki içindesiniz. İşte, bakın, söylüyorum, hepiniz başınızı öne eğdiniz, telefonunuza bakmak durumunda kalıyoruz ama bakın, çocuklarınıza hesap vereceksiniz. Bir arkadaşınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Fikret Bey, çok sayıda söz talebi var, sağ olun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Tamam, sonra konuşurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, her maddede söz verme durumumuz var.

Sayın Ömer Fethi Gürer bana çok sitem etti “Bana önce söz verecektiniz.” diye.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Başkan.

Bu kanun teklifi “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi” denilen ucube sistemin bence bir fotoğrafını çekiyor. Nedeni şu: Şimdi, sayın milletvekilinin asgari ücretle ilgili düzenlemesi Bakanın düzenlemesinin gerisinde kaldı. Bakanın böyle bir yetkisi olmadığı, kanun teklifi veremeyeceği, milletvekilinin kanun teklifi vereceği düşünüldüğünde... Çalışma Bakanı 16 Aralık 2021 tarihinde yeni asgari ücretle yaptığı açıklamada “Tüm işçilerin ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmından gelir ve damga vergileri kaldırıldı.” dedi. E, şimdi, milletvekilimizin getirdiği teklif bunun gerisinde. Yarın Bakan çıksa, dese ki: “Arkadaş, ben böyle olmasını istedim, milletvekili arkadaşımız bizim önermemizi değerlendirmedir.” Bunun açıklaması nasıl olacak? Yani iktidarın Bakanı “Biz vermek istiyoruz.”, iktidarın milletvekili “Yok, biz bunu vermeyelim.” diyor. Böyle bir algının oluşmasına, Meclisin itibarının sarsılmasına neden olacak bu kanundaki bu teklifi niye getirdin? Onun yerine, Bakanın önerdiği gibi olsa daha iyi değil miydi? Asgari ücretin üstünde ücret alanların da asgari gelir indirimi uygulamasından yararlanması, asgari ücret tutarı kadar tüm çalışanların ücretinin vergi dışı kalması, ülkenin içinde bulunduğumuz ekonomik koşullarda bir zaruret ve ihtiyaç değil mi? Ayrıca, bu asgari ücret tutarının vergi dışı diğer çalışanlarda bırakılmaması, yalnızca asgari ücretin bu tür bir düzenlemeyle gündeme getirilmesi kayıt dışılığını tetiklemeyecek mi? Yani şimdi, Sayın Milletvekilim, siz, bakan beyin gerisine düştünüz, Meclisin itibarını tartışılır hâle getirdiniz. O zaman Sayın Bakanın ifadesindeki bu düzenleme, iktidarın talebi ne yazık ki Adalet ve Kalkınma Partisi Meclis Grubunun karşı çıkışı oluyor yani siz verilecek hakkın önünü kesiyorsunuz. Bu durum da Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin emekçinin, işçinin hakkının gasbına neden oluyor.

Ben, bununla ilgili başka bir örnekleme de yapayım. Adalet ve Kalkınma Partisi taşeronla ilgili bir düzenleme yaptı. Sayın Cumhurbaşkanı “Taşeron bitti.” diyor. Ben, bakanlara soru önergesi veriyorum, diyorum ki: “Taşeron bitti mi?” Ulaştırma Bakanı diyor ki: “Karayollarında 14.700 kişi taşeron var, PTT’de 17.400 taşeron var.” Sağlıkta, hastane bilgi işlemciler, kapıda kiralık araç şoförleri, görüntüleme merkezi çalışanları, sosyal tesis çalışanları, yemekhane çalışanları taşeronunda. Her yıl Cumhurbaşkanı KİT’lere yazı çıkarıyor “Taşeronu uygun koşullarda kadronuza alın.” diyor; yıl bitiyor, hiçbir taşeron kadroya alınmıyor ama kamuoyunda -yaratılan beklenti- tüm taşeronunda, kamuda olanlara kadro verilmiş gibi gösteriliyor; öyle bir durum yok.

Bunun da bir benzerini bugün yaşıyoruz. Ben, bir türküden alıntı yaptım, İbrahim Bey, sen türküyü de seversin, bak ne diyor:

“Yalan mıydı İbrahim Bey,

Karakolda doğru söyler,

Mahkeme şaşar.

Sarı yayımın bendi,

Ne tez unuttun andı.

Düşmanlar bile etmez sizin işçiye ettiğinizi.”

Yani o anlamda, çalışanların haklarını koruyucu düzenlemelerin sizlerden gelmesini bekliyoruz çünkü bizim verdiklerimizi çok dikkate almıyorlar. Şu anda Mecliste bekleyen kanun tekliflerimiz var.

Ülkenin içinde bulunduğu koşulları hepimiz gördüğünüz hâlde bir büyümedir tutturdunuz. Ya, arkadaş, vatandaş yarım simide muhtaç hâle gelmiş, yarım simit alıyor. Bakın, ben size bir şey söyleyeyim: Beş kişilik aile günde 3 öğün simit yese, 3 öğün çay içse asgari ücretin yüzde 80'ini vermiş oluyor, yeni asgari ücretin bile. Bu insanlar nasıl geçinecek, nasıl yaşayacak? Ekonomik anlamda oluşan tablo göz önünde. Onun için, gelin, Bakanın önerdiği gibi yapalım ve bu konuda, Bakanın önerisinde olduğu gibi, tüm ücretlerin asgari ücret kadar olan kısmını vergi dışı bırakalım; bu anlamda bütünü sahiplenelim ve önermedeki daha önce söyleneni gerçekleştirelim.

Bunun yanı sıra, tüm çalışma yaşamında ciddi anlamda sorunlar var. Bakınız, asgari ücretle çalışma olağan ücrete dönüştü. Türkiye’de ne yazık ki sendikaların toplu sözleşme yaparak haklarını koruyacakları bir düzenden uzaklaştık. Bugün, sendikası işçi sayısı 2 milyonla yuvarlandı. 25 milyon sigortalı var ama bunların grev ve toplu sözleşmeli hak arayabilme mücadelesini yapanı 2 milyon civarında. Sendikacılık, örgütlü bir toplumun varlığı için şart; onun da önünü kestik. Getirilen teklifler bir bütün içinde ele alınmalı, her kesim sahiplenmeli ve çalışanların yaşadığı mağduriyetleri gidermek için önermelerde bulunulmalı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Ali Mahir Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; şimdi, gerçekten ben de İbrahim Bey konuşurken çok farklı bir ülkede olduğumu hissettim ya da güzel bir rüyada olduğumu hissettim ama sokağa çıktığım zaman durum gerçekten çok farklı, çok farklı bir tablo var sokakta.

Şimdi, bazı örnekleri, verdiği örnekleri burada konuşmak istiyorum. “Avrupa’da doğal gaz bizden çok pahalı.” dedi, öyle değil. Bakın, ben Enerji Bakanına bundan iki yıl önce bir soru sordum: Biz doğal gazı Rusya’dan Fransa’ya, Almanya’ya göre, birçok ülkeye göre 2,5 kat fazlaya alıyoruz, neden? Enerji Bakanı bana verdiği cevapta “Bu bir ticari sır, cevap veremem.” dedi. Ve ben şunu söyledim: Halkın ısınması, halkın en büyük sorunu ticari sır olabilir mi? Bakın, bu cevabı ben size gösterebilirim. Niye Avrupa’da ucuz? Çünkü Avrupalı, Rusya’dan doğal gazı direkt alıyor; ben aracılarla alıyorum. Rusya’dan bir şirket alıyor, Türkiye’deki bir şirkete veriyor. Ben bunu iddia ediyorum, Bakan buna cevap vermedi. Geçen bütçede yüzüne sordum, yine cevap vermedi.

Bakın, Avrupa’dan örnek vereceksek; Fransa’daki asgari ücretle bir işçi 250 kilo et alabiliyor yani bir sığır alıyor adam; benim ülkemde 40 kilo, bir koyun alamıyor. Bunu niye örnek vermiyoruz? Bakın, yağ böyle, makarna böyle. Ben Lyon’a gittiğim zaman bir ay önce, asgari ücreti öğrendim; marketi gezdim, et, yoğurt, makarna, ekmek, tek tek hesapladım; Türkiye’yle alakası yok. Asgari ücretin bana göre artık rakamsal bir önemi yok, bin lira olsun ama ekmek 30 kuruşsa bin lira iyi. Ekmek 4 lira olacaksa, 3 lira olacaksa asgari ücreti 4.250 lira yapsak ne fark eder? Gerçekten, et 10 liraysa evet, asgari ücret 1.500 lira olsun. Bir önceki Maliye Bakanı çıktı, “Ya, Avrupa’da yakıt 1 euro, Türkiye’den pahalı.” dedi. Ama Avrupa’daki bir asgari ücretli asgari ücretle 1,5 ton benzin alıyor, Türkiye’de 1,5 ton alabiliyor mu? Ya, bunları örnek verecekseniz verin ama gerçekten dışarıdaki tablo bir felaket, insanların durumu çok kötü. Ben de bir emekli çocuğuyum, tek kişi benim babam. On beş gün geçinebiliyor faturalarını ödediği zaman; ben bakıyorum fişlerine, on beş gün geçinebiliyor tek kişi. Bu, toplumun bir gerçeği.

Bakın, bir kez daha söylüyorum: Sokağa çıkalım, insanları dinleyelim. Üç ay öncesine kadar makamı her gün 30 kişi, 40 kişi ararken bugün 300 kişi arıyor, intiharlardan bahsediyor. Bunu siyaseten söylemiyorum, bundan zevk almıyorum. Eğer ben doların yükselmesinden, bu ekonomiden mutlu

oluyorsam yazıklar olsun bana; ben kahroluyorum, üzülüyorum ben bu durumdan. Çünkü neden insanlar intihar etsin, neden o çocuk “Su içiyorum.” desin, neden her gün 3 polisimiz intihar etmek zorunda kalsın? Gerçekten çok kötü bir tablo var Türkiye’de. O yüzden, Avrupa’yı örnek vermeyelim, İngiltere’yi örnek vermeyelim; Türkiye’deki asgari ücretle insanların geçirebilme durumu yok.

Maliye Bakanı çıktı -yardımcıları burada- “Merkezde ev kirası 1.250 lira.” dedi. Ya, getirsin Çankaya’da 1.250 liraya ev, 300 tane tutacağım öğrencilere, 300 tane tutacağım öğrencilere. 1.250 liraya bana 1+0 ev getirsin, 300 tane tutacağım, öğrencilere vereceğim kiraya. Lütfen ya! Bu ülkenin Maliye Bakanı eğer sokağı bilmiyorsa, kirayı bilmiyorsa, ekmeği bilmiyorsa, tarımı bilmiyorsa biz neyi konuşuyoruz, biz neyi konuşuyoruz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Merkez” derken illa Ankara’mı?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ha, bırakın, doğru, laf atsinlar, biz de atalım, siz de atın. Biz biraz daha...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kimse atmasın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Biz sokağı görüyoruz, insanları dinliyoruz, insanların hâlini biliyoruz, tabii ki hırçın oluruz ama demek ki Uğur Bey bilmiyor, o gayet rahat.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ağbaba, hazır mısınız?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Değilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değilsiniz.

İsmail Bey, siz hazır mısınız?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hazırım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size söz vereyim.

Buyurun.

Süreniz on dakikadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sataşmaya mahal vermeyelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İbrahim Bey’in verdiği 13 maddelik bu kanun teklifimizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Tabii, bu kanun teklifinde, baktığımız zaman, çok elzem olan maddeler var, tabii ki üzerinde pek tartışmayacağımız maddeler var ama üzerinde en çok tartıştığımız da 2’nci madde. Bu, asgari ücretten vergi alınmamasıyla ilgili.

Tabii, neticede devlet, vatandaşı için vardır; vatandaşını en iyi şartlarda yaşatmak ve güvenliğini sağlamak, sağlık güvenliğini sağlamak ve diğer taraftan, oluşabilecek tehditleri önlemek ve en güvenli bir ortamda yaşatmak için. Bu açıdan baktığımız zaman, vatandaş çok önemlidir ama diğer taraftan, devletin de tabii ki belli gelirlere sahip olması lazım ki, kendini güvence altında hissetmesi lazım ki bu hizmetleri sunabilsin.

Şimdi, biz bütçemize baktığımız zaman, 2022 yılı bütçemizde harcamalarımız 1 trilyon 750 milyar TL, gelirlerimiz 1 trilyon 473 milyar TL; özellikle vergi gelirlerimiz 1 trilyon 258 milyar TL, bütçe açığımız da 278 milyar TL. Tabii ki keşke imkânlarımız daha çok olsa vatandaşlarımıza daha çok şeyler versek.

Burada, tabii, iktidarda olmak belli sorumluluğu getiriyor ve üzerinizdeki yük oldukça fazla ve her söylediğiniz sözün de arkasında durmanızı gerektiriyor ama diğer taraftan, muhalefette olmak yani “Ne söylerseniz söyleyin, hiçbir sorumluluğunuz yoktur.” anlamına da gelmiyor. Burada, tabii ki muhalefetin de söylediği sözlerin ne anlama geldiğini bilmesi lazım. Şimdi, burada biz aşağı yukarı, belki bir yıldır Cumhuriyet Halk Partisinden de HDP’den de hep şunu duyuyorduk: “Ya, siz bu asgari ücretlileri düşünmüyor musunuz? Kaldırın bu asgari ücretteki vergiyi.” Bunu demediniz mi, kaç sefer söylediniz bunu?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Hep söyledik.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Çok seferler söylediniz, çok seferler söylediniz ve dediniz ki: “Hepsi...” Burada Garo Paylan da söyledi, diğer taraftan CHP’den milletvekili arkadaşlar söyledi -İYİ Partiyi tam bilemiyorum ama- “Diğerlerine yardım yapıyorsanız asgari ücretten mutlaka vergi kalkmalıdır, vergiyi mutlaka kaldırın.” Dediniz, bir baskı unsuru oluşturdunuz ve neticede... Ya, kardeşim, asgari ücretliler bizim kardeşimiz. Bunu biz de aynı şekilde... İbrahim Bey de demiş ki: “Madem bunu muhalefet de istiyor ve diğer taraftan vatandaşlarımız da istiyor, biz bunu kaldıralım.” Tamam mı?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Muhalefet istedi diye yapmadık.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz de kaldıralım, vatandaşlar da istiyor. Bir dakika...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Muhalefete kulak verdik.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kulak verdik. Niye? Şunu diyeceğim ben: Arkadaşlar, bu ülke hepimizin, bu ülkede hep beraber yaşıyoruz. Diyelim ki biz uzun süredir iktidardayız, bizden önce de başkaları iktidardaydı ama bu Türkiye’yi yönetmek için gelenler durumun farkına varıyorlar ama karşı tarafa geçince farklı davranıyorlar. Şimdi, ben size şöyle söyleyeyim, muhalefet niye önemli? Arkadaşlar, daha önce burada muhalefetten şöyle bir istek geldi veya vatandaşa vaat geldi: “Emeklilere 2 ikramiye verelim.” dediler.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – 2 bayram da ikramiye.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – “2 bayram da ikramiye.” Şimdi, bakın, arkadaşlar, biz buraya ne kadar para harcıyoruz? 28 milyar TL. Ya, kardeşim, akıllı şekilde davransaydık da “Bu 28 milyar -Bülent Bey- 2 bin liranın altında emekli olan kimse kalmamasın, buna aktaralım.” deseydik daha iyi değil miydi, daha iyi değil miydi?

Şimdi, daha önceki yıllarda şöyle bir şey oldu arkadaşlar: Herhâlde, 1990’lı yıllarda rahmetli Demirel şöyle dedi... O dönemlerde bu emeklilikle ilgili SGK zor durumda kaldığı için işte emeklilik yılının bayanlarda 20, erkeklerde 25 yıl olmasıyla ilgili rahmetli Özal döneminde bir düzenleme yapıldı ve dediler ki: “Yani bu SGK sistemimiz bunu kaldırmayacak, bunu mutlaka değiştirmemiz lazım.” Değiştirildi ve arkasından gelen seçimlerde aynı bugün muhalefetin yaptığı gibi rahmetli Demirel “Mezarda emeklilik olmuş kardeşim.” dedi ve emekliliği geri eski hâline getirdi. Bundan kim zarar gördü? Ülke zarar gördü ve bir sistem oturtamamışız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama o bilgiler yanlış.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, ben şunu demek istiyorum arkadaşlar: Burada diyorsunuz ki “Siz, bunu yaptığınız zaman diğerlerine haksızlık olur.” Doğru, haksızlık olur ama burada şu var: Diyelim ki burada diğerlerine haksızlık olur ve diğer taraftan da “Herkes çalışanını asgari ücretli gösterir.” gibi tehlikeler var diyorsunuz ama diğer taraftan çalışan memurlar ne olacak? Diyelim ki kendi hesabına çalışan esnaf ne olacak? Bugün diyelim ki... O zaman, burada, arkadaşlar, yapılması gereken iyi bir şey yaparsak, köklü bir şey yaparsak burada vergi reformu yapmak lazım.

ERHAN USTA (Samsun) – Maliye Bakanlığının bütçesini de oradan...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Dememiz lazım ki “Kardeşim, biz 50 bin TL’ye kadar -diyelim ki bir aile- buradan vergi almıyoruz.” Tamam mı? Ve tamamen herkesin kayıtlı sisteme geçmesi lazım, dijital parayı geçmesi lazım, elektronik paraya geçmesi lazım, ne alıp satıyorsak elektronik üzerinde yapmamız lazım. Diyelim ki 50 bin liraya kadar bir aileye vergi yok, 50 binden diyelim ki 100 bin liraya kadar -farzımuhal söylüyorum- yüzde 5-10 vergi gibi dilimler hâlinde bunu yapabiliriz ama bugün sadece işte aklınıza gelen her şeyi söyleyerek bir yere varamayız. Bugün işte, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımız yanlış anlamasın, Sayın Kılıçdaroğlu diyor ki: “Kardeşim, ben her muhtara bir özel kalem atayacağım, özel bütçe vereceğim.” Ya, bunun hayata geçmesi mümkün mü arkadaşlar?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Geçirdik biz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bir dakika....

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Ne kadar “hayır” dediğiniz varsa hepsini yaptınız, ne kadar “hayır” dediğiniz varsa hepsini yapmak zorunda kaldınız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ya burada bak... Peki, ben size şunu söyleyeyim: Ya bir tane özel kalem verdiniz, bunun muhasebecisi nerede, diyelim ki satın almacısı nerede? Diğer şeyleri...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – “Özel kalem” demiyor “personel” diyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, bakın, arkadaşlar, ben size söyleyeyim, yaptığınız şeyler yanlış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, konuya dönelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer taraftan, işte “Elektrik paralarını ben almayacağım.” Ya, kardeşim bunları yapmanız mümkün değil, mümkün değil.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Niye mümkün değil?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Seçime gidin, biz de iktidar olalım yapaalım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ve dolayısıyla ben size şunu söyleyeyim arkadaşlar: Köyün başında, diyelim ki dağın başında, diyelim ki 10-15 haneli bir köyde, buranın da muhtarı var, başka büyük yerlerin de muhtarı.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Niye beğenemedin mi muhtarı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Arkadaşlar, siz hep bize soruyorsunuz ya...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Oraya yollarız, 5 maaş alanlardan birini oraya yollarız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, teklif üzerinde konuşursanız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hep bize soruyorsunuz ya “Etki analizi yaptırdınız mı?” diye. Arkadaşlar, ben size şunu söylüyorum: Ben isterim ki bugün tüm partilerin iktidara gelme ihtimaline karşı hazırlıklı olması lazım “Ben bu Türkiye’deki soruları nasıl çözerim?” diye. Biz, bugüne kadar çok iyi şeyler yaptık, bundan sonra da inşallah iyi şeyler yapmaya devam edeceğiz. Yeni bir sistem deniyoruz, tabii ki burada yatırımı daha hızlandırma, kalkındırma, özellikle parayı yatırıma döndürme

yönünde Cumhurbaşkanımızın bir kararı var. İnşallah, bugünler de geçecektir, bu çalkantılı günler de geçecektir ve biz ülkemizin kalkınmasıyla, refah düzeyinin artmasıyla mutlu olacağız ve diğer türlü bekleyenler de hiç boşuna beklemesinler diyorum ben.

Bu kanun teklifinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Abdüllatif Şener, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, bu teklifte bazı değişiklikler yapılıyor, bazı düzenlemeler yapılıyor. Her şeyden önce Komisyonumuzun üyesi olması nedeniyle İbrahim Aydemir Bey’e teşekkür ediyorum ama Uğur Aydemir’in getirdiği teklif gibi ve bazı arkadaşlarımızın getirdiği teklif gibi çok sıkı bir şekilde teşekkürümüzü arz edebileceğimiz özelliklere sahip değil. Uğur Bey bir teklif getirdi ve etki analiziyle birlikte torba yasa niteliğinde olmayan bir teklif getirmişti. Umut ediyorum ki bu nitelik diğer üyelerimize de örnek olur.

Şimdi, değerli arkadaşlar, gerçekten ekonomi şu anda sallanıyor, büyük bir deprem var ve korkunç derecede fiyatlar artıyor; marketler, hatta iş yerleri her gün etiketlerdeki fiyatları değiştirmek için ilave eleman görevlendiriyorlar, istihdam ediyorlar. Türkiye bu duruma düşmüştür. Gözümle gördüğüm bir şeyi söylüyorum: Yetişemiyor, ne esnaf yetişiyor ne müşteri yetişiyor fiyatlara -böyle bir durum- uçmuş gidiyor, kur uçuyor, enflasyon da beraberinde peşi sıra uçup gidiyor. Netice itibarıyla gerek asgari ücretteki artış ve buna bağlı buradaki düzenleme bu artışlar karşısında erimiş, bitmiştir; şimdiden, daha düzenleme, tamamlanmadan erimiştir. 2022 bütçesi de bu kur artışı karşısında şimdiden anlamsızlaşmıştır. Bunu bilmemiz gerekiyor.

Bu neden oluyor? Sadece kur artışıyla sonuca varılmaz arkadaşlar yani kur artışına dayalı bir politika olmaz. Zaten ikide bir isim değiştiriyor hükümet “Acaba Çin modeli mi desek?” diyor, arkasından geçiyor “Türk modeli mi desek?” diyor. Ne Çin modeline benziyor ne Türk modeline benziyor. Çin modeline benzemesi için, bir kere Çin’de hâlâ millî hasılanın yüzde 40’ı kamu iktisadi teşebbüslerinden kaynaklanıyor. Siz bir kere işin başında bütün KİT’leri satmışsınız; kelepire, üretimden çıkmışlar.

İkincisi, mesela bir fark söyleyeyim, çok fark var da: Ya, Çin’de yolsuzluk yapanı idam ediyorlar, biliyor musunuz? İdam var orada yolsuzluk yapan ve rüşvet alanlara karşı. E, burada sizin Hükümetiniz döneminde her türlü, yolsuzluk serbest, korumaya almışsınız. Nasıl bir serbestlik var? Yolsuzluk iddiaları ayyuka çıkmış hangi bakan hakkında işlem yaptınız? Hiçbiri hakkında işlem yapmadınız, hepsini ödüllendirdiniz. Çin modeline benzemiyor. E, Türk modeline nasıl benzeyecekmiş bu? Bir kere millî parayı, Türk lirasını eritiyorsunuz; bu bir. İkincisi, Türkiye’yi dolarize ediyorsunuz. Nasıl bir millî politika bu? Üstelik çeyrek altın değil, gram altın bin lirayı geçmiş. Ne demektir bu? Türk’ün örf ve âdetleri düğünlerde, şöenlerde bu altına bağlı. Siz, millî geleneklerimizi, örfümüzü, âdetimizi tahrip ediyorsunuz bu politikayla. Bunun neresi millî, Türk modeli bir politikaymış? Bir politikayla ilgisi yok ama bu niye ortaya çıkıyor? Bunun ortaya çıkış sebebi: Bir kere plan yok, program yok, varsayımlar belli değil, gelecekle ilgili bir hedef belli değil, önünüzde rakamlar yok. Rakamsız planlama olur mu, program olur mu?

Şimdi, övünüyor arkadaşlar, siz de övündünüz, efendim “Gelir artışı çok fazla olduğundan buradaki 7’nci maddeyi onun için düzenledik.” diye övünüyorsunuz. Ya, hazırladığınız bütçedeki rakamlar tutmadığı için üzülmeniz lazım rastgele, karavana iş yapıyoruz diye. Çocukluğumuzda böyle aşık veya misket oynarken tesadüfen değdiği zaman “Ketiş ketenden isabet etti.” derdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sizin verdiğiniz rakamlar isabet ederse ketiş ketenden isabet ediyor. Bu bir istisna ama kural olarak isabet etmesi lazım. E, bakın hem plan program yok hem de başka bir şey yok. Ne yok? Ya, kurumlara saygı duyacaksınız, güven... Ekonomide en önemli husustur güven. Güveni sağlayamadınız mı hiçbir şey sağlanmaz.

Merkez Bankası... Efendim, Merkez Bankası Kanunu’nda diyor ki: “Bağımsızdır Merkez Bankası.” Kim inanıyor bağımsız olduğuna Merkez Bankasının? Kim inanıyor? Nitekim dünyada bunun örnekleri var. Bakın, bir örnek vereyim: Zimbabwe Başkanı Mugabe Merkez Bankası bağımsızlığına dikkat edeceğini deklare ediyor, Merkez Bankası bağımsızlığıyla ilgili bir kanun çıkarıyor ama kimse inanmadığı için -niye inanmadığını söyleyeceğim- dünyanın gelmiş geçmiş en yüksek enflasyonu Zimbabwe’de yaşıyor. Önce 2003’te yüzde 600 oluyor, 2007’de yüzde 66 bin oluyor, 2008’de yüzde 230 milyon enflasyon çıkıyor. Niye inanmıyor kimse ona? Çünkü uygulamalarından, çünkü ülkenin Millî Piyangosundaki en büyük ikramiye Başkana çıkıyor; kim inanır bu Başkana?

Aynı dönemlerde Sierra Leone’de Merkez Bankası Başkanının meslektaşı yani Zimbabwe’deki Başkanın meslektaşı, Merkez Bankası binasının en üst katından aşağıya atılıyor oradaki Başkan tarafından; Zimbabwe’deki Başkan da bunu biliyor, nasıl itaat edecek? Siz iki senede 4 Başkan almışsınız görevden, hepsini en üst kattan aşağıya atmışsınız; kim inanır Merkez Bankasının bağımsızlığına?

1990’larda Arjantin ile Kolombiya’nın durumu da aynı. Aynı sizin yaptığınız gibi hazineyle arka kapıdan ilişki kurmuşlar, dünyanın açıklarını vermişler, sonunda bütün dengeler altüst olmuş; kimse inanmıyor.

Şu anda Merkez Bankasına kimse inanmıyor. Bu güveni tesis etmeden ve de yaptığınız işleri bir plana, bir programa, gerçekten program denilecek bir plana bağlamadan kanun çıkarmakla “Şunu düzeltiyorum.” demekle hiçbir neticeye varamazsınız çünkü sizin çıkardığınız kanunlar Meclisten geçinceye kadar, çıkardığınız bütçeler Meclisten geçinceye kadar, yürürlüğe girinceye kadar altüst oluyor. Ne bütçeniz var ne kanundaki hesaplarınız var; hiçbir şey tutmuyor. Onun için tekrar tekrar gözden geçirmeniz lazım bu işleri.

Bakın, şimdi söylediğiniz kuru artırma politikası... Bir kere üretim yapısını, ülkenin üretim yapısını dikkate almadan bu iş olmaz. Bakıyorum, “Cari açık kapanıyor, görüyor musunuz?” Üç ay kapanmış, kapanıyor diye övünüyorlar. Ya, cari açık, bakın, 1994 krizinde de 2001 krizinde de 2019 ve tekrarında da sürekli kapandı; krizlerde cari açık kapanır zaten, aniden kur yükselince kapanıyor, üretim yapısı daha ileriye gitmeye müsait olmadığı için daha sonra tekrar açık vermeye başlıyor. Bakın, şu tablo, imalat sanayisi üretimindeki yıllık değişim, kriz dönemlerindeki değişim. Görüyor musunuz? Kriz dönemlerindeki değişiklik... 2001 yılında da 2008 -2009’da da 2018- 2019’da da imalat sanayisi üretimi artışa geçmiş ama arkasından geri düşüyor. Peki, sizin üretim yapısıyla ilgili, sanayinin üretim yapısıyla ilgili ne programınız var? Bana bir söyleyin.

Kur bir sonuç sadece, bir semptom daha doğrusu, bir semptom kuru yani bir hastalık belirtisi birden fırlaması. Siz, kuru artırmak istiyorsanız önce üretim mekanizmasını değiştireceksiniz, rekabet edeceksiniz. Üstelik üretim yapısını değiştirmeden kuru hızlı artırdığınız zaman ve emeği de küresel

piyasalara göre ucuz hâle getirdiğiniz zaman sanayi emek yoğun sektörlerle kayacaktır daha fazla satış yapmak için, verimlilikten kaçacaktır, teknolojik geliştirmeden kaçacaktır; kötülük ediyorsunuz sanayiye de. Bu, rastgele bir politika arkadaşlar, politika da değil, politikasızlık. Onun için önce Hükümetten şunu isteyeceksiniz, diyeceksiniz ki: “Şu politikanız ne ise varsayımlarınızla, diğer ayaklarıyla birlikte, dayandığınız ana unsurlarla birlikte ve önümüzdeki yıllar itibarıyla hesaplarınızla birlikte önümüze koyun, Mecliste tartışalım.” Demeniz lazım, yoksa boşuna.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddelerde devam edersiniz Sayın Şener.

Teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Onların enflasyondan daha hızlı, bol sıfırlı para basacak makineleri var.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Eskiden yapmış ya biliyor, Başkan biliyor, tecrübeli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Veli Ağbaba, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, hepinizin bildiği gibi asgari ücret geçtiğimiz perşembe günü sarayda açıklandı; Sayın Cumhurbaşkanının katıldığı törenle, büyük bir şatafatla açıklandı.

Sayın Erdoğan “Asgari ücretten gelir ve damga vergisi kaldırıyoruz.” dedi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Profesör Doktor Sayın Vedat Bilgin 16 Aralık 2021 tarihinde yeni asgari ücretle ilgili yaptığı açıklamada “Tüm işçilerin ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmından gelir ve damga vergileri kaldırıldı.” denildi. Geçmiş dönemde de Bakanlık yapan Sayın Bakan Meclis kürsüsünde bütçe görüşmelerinde yapmış olduğu konuşmada “Tüm gelirin asgari ücret kadar olan tutarından vergiyi kaldırıyoruz.” dedi ve bunu bir devrim olarak ilan etti. Kanun teklifine baktığımız zaman gelir ve damga vergisi istisnası sadece asgari ücretlilerle sınırlandırılmış. “Adalet” “eşitlik” diye, tüm çalışanları kölelikte eşitleyecekler. Asgari Ücret Tespit Komisyonunda 4.250 TL’ye TÜRK-İŞ imza attı, TİSK imza attı, ortak mutabakata varıldı ve “tarihi mutabakat” denildi. Bakın, Sayın Bakanın basın açıklamasının başlığı “Asgari ücrette tarihi üçlü mutabakat.” Şimdi burada hem TİSK temsilcisi var hem TÜRK-İŞ temsilcisi var, onlar da buna imza attılar ama gelen teklifte bunun bir kandırmaca, bir kumpas olduğu ortaya konuluyor; hem TİSK’e hem de TÜRK-İŞ’e ve işçi sınıfına kurulan bir kumpasla karşı karşıyayız. Tabii, burada sizi tebrik etmek lazım; aynı anda hem işçiyi hem işvereni kandırarak, onlara kumpas kurarak tarihe geçmiş oluyorsunuz. Değerli arkadaşlar, bakın, bununla ilgili çok şey söylenebilir ama “kumpas” hafif bir deyimdir “kandırmaca” da hafif bir deyimdir. Yani sokakta bu anlaşma birisiyle yapıp beş dakika sonra cayılırsa buna -kusura bakmayın- “sahtekârlık” denilir. Sarayın Bakandan, Bakanın Komisyondan haberi yok.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir kez daha yeni bir şeyle karşılaştık ve bunu anlatırken de insan hayret ediyor, şu an Komisyondaki Sayın Aydemir’i de tebrik ediyorum, bu konuda çok yetenekli. Maalesef, şimdi, bu teklife baktığımız zaman “Tüm ücretlerde, asgari ücret kısmına kadar vergi istisnası uygulanmayacak.” diye bir ibare yok, sadece asgari ücret için var. Değerli arkadaşlar, bakın, bunun hem işverene zararı olacak hem işçiye zararı olarak hem maalesef, devlete zararı olacak; bakın, üç kesimi olumsuz etkileyen bir şey. Değerli arkadaşlar, yeni asgari ücretle birlikte 4.253 TL asgari ücretle çalışanın maliyeti 5.879 lira, 4.500 TL’yle -250 lira zam verirseniz- çalışanın maliyeti 7.479 lira, maaş 250 lira artarsa maliyet 1.610 lira artıyor. Brüt 5.004 lira ile 5.950 TL maaş alan insanın eline geçecek para aynı, 4.250 TL.

Bir de hepimiz biliyoruz, TÜİK'in açıklamalarına yüzde 43, DİSK'in ve farklı sendikaların açıklamalarına göre yüzde 56 seviyesinde asgari ücretli var. Bu, Avrupa ortalamasının çok üzerinde, birçok Avrupa ülkesinde çalışanlar arasında asgari ücretlinin oranı yüzde 2, yüzde 3, yüzde 5 seviyesinde. Eğer bu teklif yasalarsa göreceksiniz ki asgari ücret alan insanların toplam çalışanlar arasındaki oranı yüzde 70'leri bulacak. Asgari ücretli olmayanlar için vergi indirimi olmadığı için işverenler bütün çalışanlarını asgari ücretli gösterme eğiliminde bulunacaklar. TİSK'in temsilcileri burada, bir başka tehlike de şu: Yarın eğer bir olası şikâyetle, olası bir mahkemelik olma durumunda -işveren temsilcileri çok iyi biliyor- burada işveren de çok mağdur olacak.

Ücretler hem alım gücü anlamında düşüyor “Dolardan bize ne?” diyorsunuz ama hem de dolar ve euro bazında düşüyor. Bir örnek vermek gerekirse, işveren vergi yükündün kurtulmak için 2022 yılında bu düzenlemeyle yeni işe alacağı işçileri asgari ücretle çalıştırmaya zorlayacak. Yine işverenler, asgari ücretin üzerinde alan işçinin ücretini asgari ücrete düşürmeye zorlayabilir, mevcut iş sözleşmesinden vazgeçip yeni iş sözleşmesi yapmak için baskı kurabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bu iki örnekle de iş gücü piyasasında asgari ücret, ortalama bir ücretten ziyade genel, tek tip bir ücret olmak durumunda; bakın, tek tip bir ücret teklifiyle karşı karşıyayız.

Ayrıca, iş barışını da zedeleyeceğinden hiç kuşku duymayın, yarın ortaya çıkacak, iş barışını da zedeleyecek.

Yine biraz önce söyledim, kayıt dışılığı artıracığından hiç kuşku duymayın. Bakın, bu iş kayıt dışılığı artıracak -biraz önce söyledim- hem işverenin zararına hem işçinin zararına hem devletin zararına...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, hemen toparlıyorum, hemen bitiriyorum.

Değerli arkadaşlar, o nedenle, toplumun bütün kesiminin, çiftçisinden başlayarak sendikalarına kadar bu konuda konuşmaları gerekiyor. Türkiye'deki işçilerin sadece yüzde 7'sine yakın bir kısmının toplu sözleşme hakkından yararlandığını görmekteyiz özel kesimde yüzde 5'e kadar düşmekte; bunun toplu sözleşme oranını çok daha düşeceğinden hiç kuşku duymayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok aştık, madde üzerinde yine konuşursunuz. Son bir cümle alayım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, hemen bitiriyorum.

Şöyle bitiriyorum hemen: Ayrıca, değerli arkadaşlar, burada, yapılacak olan toplu sözleşmelerde işçilerin almış oldukları ücret farklarının önemli bir kısmı da kesintiye uğrayacak. Artık toplu sözleşme yapmak istemeyecek işverenler, onun da altını çizmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, son...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, “Son.” dediğiniz için buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, ayrıca... Bunu öbür madde de söz verirsiniz onda da konuşurum. Ayrıca, bu, yine torba yasa tekniğiyle geliyor buraya. Bakın, burada BOTAŞ var, asgari ücret var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu konuştuk usul bölümünde.

Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bunun da doğru olmadığını söylüyoruz. Şimdilik sözlerimi keseyim daha sonra söz verirsiniz devam edeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Sibel Hanım’a söz veriyorum.

Buyurun Sibel Hanım, süreniz beş dakika.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe görüşmeleri cuma gecesi tamamlandı ve pazartesi günü de yeni bir kanun teklifiyle ve Plan ve Bütçe Komisyonun toplanmasıyla karşılaştık. Baktığımız zaman, bütçe görüşmeleri sürecinde de zaten ciddi anlamda gerçeklikten uzak ve gerçekten halkın sorunlarına somut çözüm üretecek bir bütçe değildi ve en çok karşılaştığımız tabir... Bakan değişti en önemlisi, bu dahi bir güvensizlik ortamı oluşturdu. Bütün Bakanlıkların temel cümlesi, ortak noktası “Cumhurbaşkanlığının talimatlarıyla” idi ve baktığımız zaman da -aslında bu yaşanan- geldiğimiz nokta, bir sistem krizi olarak karşımıza çıkıyor. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle beraber -o dönem, beraber Anayasa görüşmelerinde müzakere ettiğimiz milletvekillerimiz hatırlayacaktır; yapılan değişikliklerle bu sistemin bu krizini, bu ekonomik krizini biz öngörmüştük çünkü kurumsuzlaşan, kuralsızlaşan ve kişiselleşen politikalarla karşı karşıyayız. Belki bunun öncesinde fiilen vardı ama bununla tamamen uygulamaya geçmiş hâliyle karşı karşıya kaldık.

Sayın Başkan, güçler ayrılığı ilkesi ve Meclisin takdiri olduğunu söylüyor ama şimdi şöyle bir durum var: Sistemde partili ve taraflı bir Cumhurbaşkanı var ve her ne kadar milletvekillerinin hazırladığı kanun tekliflerini görmüş olsak da bürokrasiden gelen kanun teklifleri ya da isteğiyle hızlanan kanun teklifleri var ve çoğunluğa sahip Mecliste ve doğal olarak bir müzakere ortamı değil, bir çoğunluğun tahakkümü şeklinde yasaların geçtiğini görüyoruz ama burada temel sorun, tamamen kurumsal bir tahribatin yaşanması. Bu kurumsal tahribatin sonucunda aslında yeni bir öngörülemez, güven kaybeden, şeffaf olmayan, belirsiz bir ülke noktasına geldik ve bunun sonuçlarını da yaşıyoruz. İşte, iki buçuk ayda yüzde 50 değer kaybetti para birimimiz. Eylül başında 8,3 civarında olan dolar kurunun bugün yüzde 100 artışıyla 17’leri konuşuyoruz bugün ve gelen bütün ürünlerin girdi maliyetleri yüzde 100 arttı. Şimdi “Üretime dayalı yeni bir sistem” diyoruz ama sanki geçen hafta pazar günü seçim olmuş ve yeni göreve başlamış bir iktidarla karşı karşıya kalmışız gibi iktidar partisi milletvekillerinin konuşmalarına şahit oluyoruz.

Yapısal sorunlar varken biz hangi kanunu burada görüşürsek görüşelim, bir sonuç doğurmayacağını düşünüyorum ben. Bu enflasyon baskısı nasıl önlenecek? Döviz kurunun kontrol edilemez artışı nasıl önlenecek? Bütün dünyada kabul görmüş ekonomi bilimi, bilim insanları ve ülke uygulamaları ve deneyimler varken yirmi yıldır ülkeyi yöneten bir iktidar tarafından yeni bir ekonomi modeli tartışmalarına geçmek... Aslında bu, bir politika değişikliği değil değerli milletvekilleri; bu, aslında, bu iktidarın bir çıkmazı, sorunların ekonomik sürdürülemezlik, ekonomik kriz. Yönetilemeyen ekonomiye zaman kazanmak için yeni bir süreci tartışıyoruz ve para politikası araçlarını uzun süredir kullandı bu iktidar ve maalesef, ekonomi biliminin referanslarıyla değil, dinî referanslarla para politikası araçları üzerinde, özellikle de genel kabul görmemiş bir faiz azaltılması süreci sonucunda bu noktaya geldik. Ve ciddi bir para arzı var piyasada şu an, Merkez Bankası ciddi anlamda -bakıyor musunuz bilmiyorum Merkez Bankası verilerine- bir para arzı sunuyor. Ülkeyi terk eden yatırımlar var, hem portföy hem doğrudan yatırımlar ve ülke içinde ulusal düzeyde bir beklenti var. Ekonomide “beklenti” kavramının

ne kadar önemli olduğunu bu salondaki herkes biliyor. Ciddi anlamda bir güven kaybı varken yatırım, üretim, talep kısır döngüsünden nasıl kurtulacak ekonomi? Hangi veriler baz alındı da değişim noktasında bu ekonomik modele karar verildi? Ciddi bir kurumsal erozyon... Bakın, bilim akademisi hocaları veriler yayımlıyorlar, vergi uzmanları konuşuyor. Bakın, bir asgari ücreti bile -çok özür diliyorum- elimize yüzümüze bulaştırdık neredeyse ve iki gün içerisinde bir kanun teklifi hazırlayarak tartışıyoruz hâlâ. Bence bu bile bir güven kaybıdır. Bütün ülke oturduk “Bu vergiyi ne yapacağız biz?” Bunun bir hesabı vardır, bir verisi vardır, devlete mali yükü vardır; Plan ve Bütçe Komisyonu dâhil bu yükü bilmiyoruz biz, şu an ben bilmiyorum bunun devlete maliyetinin ne olacağını.

Son olarak Cemal Bey’e bir şey söylemek istiyorum, Güney Kore’den bahsetti. Bildiğiniz üzere Güney Kore -bizle beraber, biz de onlarla başladık- ihracata dayalı sanayileşme modelini kabul etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkanım, müsaadenizle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu modelini eğitim politikası, teknoloji politikası ve kalkınma politikası üzerine kurdu; özel sektör ile kamu bir model oluşturdular ve özellikle de KOBİ’leri burada kullanarak -ama ciddi bir eğitim altyapısıyla- gerçekten bugün dünyanın en önemli... Kişi başı geliri 36 bin dolarlarda, işsizliği yüzde 3’lerde, büyüme hızı yüzde 4’lerde, enflasyonu yüzde 3 düzeyinde olan ve bugün dünyaya teknoloji ihraç eden bir ülke. Biz bu modeli, ihraca dayalı modeli kurarken -Abdüllatif Şener Hocamız çok güzel bir konuşma yaptı bence- bizim üretim yapımız nedir? Cemal Bey, biz hâlâ düşük teknolojik ürünleri dünyaya ihraç ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sibel Hanım, teşekkür ediyorum, maddelerde yine devam edersiniz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ciddi yapısal sorunlar var ama bu bir sistem krizidir, bunu belirtmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akif Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, bürokrasinin çok değerli temsilcileri; ekonomiyle ilgili çok kısa bir iki değerlendirme yaptıktan sonra teklifin esasına ilişkin görüşlerimi açıklamak istiyorum.

“Çin modeli” deniliyor, Çin’le ilgili birkaç rakam vermek istiyorum: 2002 yılında yani AK PARTİ’nin iktidar olduğu yılda Türkiye’de kişi başına gelir 3.668 dolar seviyesindeyken Çin’in kişi başına geliri 1.149 dolardı, şu anda 2020 yılı rakamına göre Türkiye’de kişi başı gelir 8.597 dolar, Çin’de 10.500 dolar. Dolar bu hızla devam ederse önümüzdeki yıl bizim kişi başına gelirimiz 6.500 dolar olur, 6 bin dolar olur, onun altına inebilir; nerede, hangi rakamda kişi başı gelir teşekkül edecek onu bilmiyoruz. Türkiye’nin önüne konulmak istenen bu model, model değil. Aslında Erdoğan doğru bir şey söyledi belki, “Çin böyle kalkınmış.” dedi. Doğru bir şey söylemiş derken “Çin böyle kalkınmış.” cümlesi “Biz Çin’in bu seviyesine gelmek için Çin’in yirmi, otuz yıl önce başladığı seviyeden başlayacağız.” anlamına gelen bir cümleydi bu. Şu anda Pekin’de asgari ücretin tutarı dolar cinsinden 371 dolar, Şanghay’da 414 dolar. Sayın Erdoğan perşembe günü asgari ücreti açıkladığında millî gelir dolar cinsinden 274 dolardı; cuma günü bütçe konuşması yapacaktım, öğlen saatlerinde o saatteki

kurdan hesapladığımda 260 dolar çıkmıştı; Genel Kurul kürsüsüne çıkmadan önce hesap yaptım, 250 dolardı; bir saat kadar önce Komisyonunda hesapladım, 243 dolara inmişti; biraz önceki hesabımda 239 dolara inmişti. Artık nereye gider sizler tahmin edeceksiniz. “Efendim, dolar cinsinden hesaplamayın, olur mu, satın alma gücüne bakın.” denilebilir. Ocak ayında 2.825 liralık asgari ücretle 1.883 ekmeğin alınırken bugünkü asgari ücretle 1.700 ekmeğin alınıyor, 183 ekmeğin asgari ücretlinin elinden alınmıştır.

Değerli arkadaşlar, şimdi, teklifle ilgili, özellikle asgari ücretle ilgili şu değerlendirmeyi yapmak istiyorum: Birincisi, Sayın Erdoğan dedi ki: “Asgari ücrette vergiyi kaldırıyoruz.” Bakan da şunu söyledi “Tüm işçilerin ücret gelirlerinin, asgari ücrete kadar olan kısmından gelir ve damga vergileri kaldırıldı.” dedi yani Cumhurbaşkanı “kaldırıyoruz, kaldıracağız” anlamında bir değerlendirme yaptı; Bakan “kaldırıldı” dedi. Şimdi, bizim, ister parlamenter sistem olsun ister başkanlık sistemi olsun -başkanlık sisteminde bu söyleyeceğim çok daha kesindir- Türk usulü başkanlık sistemi de olsa yetki kimindir? Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Yani, bir Bakan “Ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmından gelir ve damga vergileri kaldırıldı.” açıklamasını yapabilir mi? Anlaşıyor ki bu model benimsenmemiş yani kimsenin kafasında yer etmemiş. Bakan zannediyor ki “Biz ne dersek kanun.” yani öyle zannediyor. Bir önerim var: Bakanları atamadan önce bence Anayasa hukuku konusunda bir eğitim aldırarak lazım. Bu anayasal sistemde bakanlar Cumhurbaşkanına yardımcı pozisyonundadır, herhangi bir yetkileri yoktur; bir şey, siyasi bir açıklama yapacaksa bunu Cumhurbaşkanı yapabilir, kanun çıkarmak da Meclisin işidir. Şimdi, Bakan mahcup oldu. Neden mahcup oldu? Arkadaşlar, kamu yönetiminde eğer istişareyi, danışmayı kaldırırsanız bu sonuçlar çıkar. Şimdi, herkes konuşuyor “Asgari ücretten vergi kalkacak.” Kalkması lazım, evet, savunuyoruz ancak tüm ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmından gelir vergisinin alınmaması gerekir, vergide adalet ilkesi bunu gerektirir. Bu düzenleme, bu şekilde Anayasa’nın 73’üncü maddesine ve adalet ilkesine aykırıdır arkadaşlar. Bir dava hâlinde bunun iptal edilme olasılığı yüksektir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, son bir iki cümle alalım, maddeler üzerine geçtiğimizde tekrar bir daha...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben biliyorum kuralınızı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkese aynı uygulamak zorundayım, anlayışınıza sığınıyorum.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir şey soracağım, sakın yanlış anlamayın. Yani, eskiden bu tümü üzerindeki konuşmalarda -bütçe kanunu hariç- Komisyon üyesi olmayan milletvekilleri de on dakika konuşuyordu diye biliyorum. Bu değişti mi acaba arkadaşlar? Yani, daha işin esasına girmeden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teknik arkadaşlar “Öyle bir uygulamamız olmadı.” diyorlar.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben öyle hatırlıyorum ama neyse.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben şahidim; oldu.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İzninizle, en azından bu saat uygulaması yoktu, belki başkanlar böyle bir toleransı gösteriyordu. Yani, ben hiç böyle bir saatle sınırlı olduğunu hatırlamıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – –Kısaca toparlarsanız sevinirim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Neyse çok kısaca toparlayacağım Sayın Başkan. Bana mahsus değil tabii, herkese aynı uygulamayı yaptığınız için bana özel bir şey yapın da demiyorum.

Şimdi, hesaplar yapıldı, muhtemelen böyle düşünüldü, sonra Gelir İdaresiyle konuşuldu. Gelir İdaresi “Bu iş böyle olmaz, böyle yaparsanız vergi gelirlerimiz şu kadar azacak.” dedi ve siz mecbur kaldınız, asgari ücreti, sadece asgari ücret tutarını vergi dışı bırakarak o adaletsiz tabloyu yarattınız ama arkadaşlar, bunun yaratacağı başka sakıncalar var, onları hesap etmiş değilsiniz.

Bakın, bir rakam vereceğim, arkadaşlar bu rakamların benzerlerini verdiler. Şu anda asgari ücretli yönünden 5.400 lira brüt asgari ücret ile -işverene maliyetini söylemiyorum- 5.439 liralık brüt ücretin hiçbir farkı yok; ikisinin de neti 4.253 lira ama birinde işverene maliyet 5.879 lira, birinde 6.392 lira. Devam ediyorum, arkadaşların söylemediği ihtimali...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayabilirsek çok sevinirim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hemen şu örneği verip bitiriyorum Sayın Başkan.

Brüt ücreti 5.783 lira olan bir ücretlinin geliri yüzde 20 vergi dilimine girdiği anda onun işverene maliyeti 6.795 lira oluyor. Bakın, 4.253 Türk liralık asgari ücretin işverene maliyeti 5.879 lira, brütü 6.795 lira olan bir ücretin işçinin eline geçeni de 4.253 lira. Böylesi çarpık bir sonuç doğuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cavit Arı, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben de öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlamak istiyorum.

İktidar partisine mensup milletvekili arkadaşlarımızı bugün ve Meclisteki bütçe görüşmelerinde uzun uzadıya dinledik. Bu arkadaşlarımızı sanki bu ülkede yaşamıyor zannedeceğiz yani bugün, ülkenin içerisinde bulunduğu gelişmelerden, koşullardan sanki bihabermiş gibi davranmaktalar.

Şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, bir vatandaşımızın bana gönderdiği bir mesajı aynen okumak istiyorum: “Vekilim, keşke asgari ücret artmasaydı da ortalık iyi olsaydı. Geçen yıl asgari ücret 2.800 liraydı, tüp 90 TL’ydi. Şimdi, bir yılda asgari ücret 4.200 TL oldu, aynı tüp 220 TL. Benzin kuyruğuna giriyor vatandaş, hiç gerek yok çünkü yarın benzine yine zam gelecek. Vatandaş salataya yağ katamaz hâle geldi. Bir günde 2 defa zam geliyor. Çocukluğumda üç dört ayda bir zam gelirken şimdi neredeyse günde 1-2 kez zam gelmekte.” Yani vatandaş bunlarla meşgul değerli arkadaşlar. Yani sizin anlattığınız hikâyeleri hiçbir vatandaşımız bugün yutmuyor değerli arkadaşlar.

Bir başka vatandaşımız, bana yine göndermiş olduğu mesajda -bunlar Antalyalı vatandaşlarımız- aynen şöyle demektedir: “Herkes bu olup biten süreçte benzin, gıda gibi konular yönünden bakıyor gelişmelere. Ben de engelli bir çocuğu olan baba olarak bu durumun başka bir yönünü size aktarayım. Oğlum epilepsi hastası, 7 adet ilaç kullanıyor. Bunların 3 tanesi Türkiye’de var, kalan 4 tanesi yurt dışından geliyor; 2 tanesini devlet ödüyor, 2 tanesini ödemiyor. Ödemiş olduğu 2 ilacı da şu an kur artışından dolayı getiremiyor. 150 euro bir kutu ilaç, kendi imkânıyla getirebiliyorsun, bir de gümrükte gümrük vergisi veriyorsun. Ve milyonlarca hasta bebek, insan var. 3 liralık trakeostomi filtresi, 17 lira olmuş. Parayı bulup alabilen var; bulamayıp alamayan var. Alamayan yüz binlere ne olacak? Çocuğuna ilaç alamıyor insanlar. Geçen sene, 5 bin ile 7 bin lira arasında alınan engelli puseti bugün 15 bin lira ve devlet katkısı sıfır. Bu durum, maalesef, sadece mutfakları vuruyor. Zaten devletin sahip çıkmadığı özel gereksinimli çocukları bir de ilaçlarından ettiler. Daha bu hastaların ameliyat durumları var. Örneğin, epilepsi pili... Devlet, firmayla 30 bin liraya anlaşmış. Bu pili sigortası olan hastaya takıyor

ama firma kur artışından dolayı ürünü vermiyor. ‘70 bin lira kardeşim.’ diyor. Devlet de ‘Ben 30 bin lirayı veririm, 40 bini bulabilirsen çocuğunu yaşatırsın.’ diyor. Bu ülkenin vergi ödeyen bir vatandaşı olarak hakkımı bu Hükûmete helal etmiyorum.” diyor vatandaşımız.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bakın, bu ülkede, daha iki ay önceye kadar, en son bütçe görüşmelerinde Komisyon olarak ilk yaptığımız toplantıda dolar 9,30 TL civarındaydı, bugün 17,70 TL’ye kadar çıkmış durumda. Son altı ayda 446 milyar dolar olan devlet borcu, o günkü rakamlara göre 3 trilyon 900 milyar iken bugün yaklaşık 7 trilyona çıktı. Yani sizin kötü ekonomi yönetiminiz nedeniyle... Bakın, sadece, devlet borcu olarak altı ayda 2021 yılı bütçesi yönünden baktığımızda 2 kat bu ülkeyi borçlandırmış bulunmaktasınız. Yani bu daha yerinde dururken altı aylık süre içerisinde, hiçbir şey yapmadan, bu dövizdeki artış nedeniyle devletin borcu 2’ye katlanmış durumda.

Sınırlarımızdaki illerde yiyecekler, giyecekler komşu ülkelerdeki vatandaşlar tarafından bir anlamda neredeyse yağmalanmakta ancak bir taraftan da başta TOKİ olmak üzere, ülkenin temel değerleri, taşınmazları yine yağmalama yöntemiyle satılmakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Beş dakika planlamışsınız.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Ari, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Bakın, bu yıl sonuna kadar 1.500 taşınmaz, 2022 yılında da resmî verilere göre 5.540 taşınmaz satılacak değerli arkadaşlar. Yani bu ülkenin zenginliklerini, varlıklarını bir bir elden çıkarıyorsunuz, yok ediyorsunuz. İşte, alıcılar çoğunlukla da yabancılar; döviz kurundaki artışlarla değer kaybeden, ucuzlayan bu taşınmazları gelip elimizden alacaklar değerli arkadaşlar.

Şimdi, birileri çıkıyor, Hükûmete, iktidara iyi görünmek, şirin görünmek adına değişik açıklamalar yapıyor; ben bunları kınıyorum değerli arkadaşlar. Bakın, birisi çıktı, açıklama yaptı, diyor ki: “Efendim, bu kadar zenginlik kadar insanın başına gelebilecek kötü bir şey olamaz -bakın- yani bir insanın başına zenginlik gelebilecek kadar kötü bir şey olamaz. Bu nedir böyle? Her şeyi alabiliyorsak...” Aynı kişi daha yakın tarihlerde bir ada alma girişiminde bulunmuş ancak önceki gün diyor ki: “Gerekirse simit yiyeceğiz, bugünleri de böyle atlatacağız. Bu işleri bireysel halletmemiz gerekiyor diye düşünüyorum.” Yani ada almaya çalışırken tabii, simit yiyenlerin kendi hâliyle kurtulabileceğini düşünenler iktidar yalakalığı yapmaktan öteye gitmez diyorum değerli arkadaşlarım.

Kur artışı oldu, işte “Efendim, müdahalelerle düzeltilecek.” denmekte. Peki, ben soruyorum buradan: Bu ülke deneme, sinama ülkesi mi oldu değerli arkadaşlar? Yirmi yıldır iktidardasınız, “Yok efendim, bu olmadı şu yöntem; o olmadı bu yöntem.” Yani yirmi yıldır yöntem deniyorsunuz, iki ayda doları 9 liradan 18 liraya kadar çıkardınız. Şimdi, diyelim ki sizin söyledikleriniz doğru oldu ve şartlar düzeldi. Peki, doları iki ay önceki kuruna yani 9 liraya, geriye döndürebilecek misiniz? Ben de bunu sizlere sormak istiyorum.

Şimdi, ekonomiyle ilgili çok sayıda eleştirilerin, asgari ücretle ilgili eleştirilerin yapıldığını ve daha sonra da yapacağımızı ifade ederek gündemde yer alan diğer maddelerle ilgili birkaç konuya değinmek istiyorum.

Şimdi, şehit yakınları, gazi ve yakınları, vazife malulleri, yüzde 40 ve üzeri engelliler, 65 yaş ve üzerindeki vatandaşlar 22 bin özel halk otobüsüne ücretsiz olarak binmekte ve ücretsiz seyahat edebilmekte. Bu konuyu ben Plan ve Bütçe Komisyonunda daha önce dile getirmiştım ve yine, Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verilen araştırma önergesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda da ifade etmiştik. 2018 yılında, Bakanlık tarafından bu ücretsiz taşımalar karşılığında Ankara, İstanbul, İzmir illerinde 1.330 TL, diğer büyük şehirlerde 1.000 TL, diğer illerde ise 800 TL’lik

bir ücret verilmekte yani otobüslere -aylık- bu taşıma karşılığında bu ücretler ödenmekte. Ne zamanın parası? 2018 yılının rakamlarıyla. Değerli arkadaşlar, o günden bugüne bu ülkede olağanüstü şartlar gelişti, değişti; akaryakıttaki olağanüstü artış ve yine araçlardaki çalışanların ücreti, parça maliyetleri gibi. Yani kısacası, her şey üçe beşe katlanmış durumda ancak bu esnafımızın Bakanlıktan almış olduğu katkı rakamı hâlâ aynı.

Şimdi bir örnek vereyim. Örneğin, Antalya’da kasım ayında bir otobüsçü, vatandaşı hiç ücret almadan taşımasına karşılık aylık 14.500 TL ücret alabilecekken, yine vatandaşı indirimli taşıdığı için 12.750 TL ücret alabilecekken 1.000 TL almakta. Değerli arkadaşlar, bu vicdana sığar mı?

Şimdi, burada getirilen düzenleme belediyelerin desteğiyle alakalı. Biz belediyelerin destek vermesine karşı değiliz, yasal bir zemine oturtulmasına hiç karşı değiliz ancak bu düzenlemeyle taşımacı esnafını da kendi kaderlerine terk etmemek lazım çünkü belediyelerin de kendilerine göre ekonomik sıkıntıları var. Burada temel görev Bakanlığa düşmekte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Arı, lütfen tamamlar mısınız.

CAVİT ARI (Antalya) – Bu 1.000 lira bugünkü koşullar içerisinde makul rakama artırılmalı, 5 bin lira, 6 bin lira gibi aylık, düzenli bir katkıya çıkarılmalı. Yoksa bu taşımacı esnafının sorunları belediye desteğiyle tek başına kurtulmaya yetmez, tek başına bu düzenlemeyle otobüsçü esnafımız ekonomik anlamda rahatlamaz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Arı.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sabahtan beri arkadaşlarımızla beraber değerlendiriyoruz. Bir kısım arkadaşlar diyorlar ki: “İşte, daha önce de siz öneriyordunuz, bunu gündemleştirdik, getirdik.” Her gecikmiş alınan karar, muhalefetin her söylediğine o gün itiraz edip, dikkate almayıp ondan sonra birden yapmak hepimizi zarara sokuyor, hepimizi mağdur ediyor. O nedenle, siyasi partiler kendi görüşlerini açıklarken daha çok dinlemek, bir taraftar gibi değil de ne oluyor, ne bitiyor, ülke adına neler olabilir diye ele almak lazım.

Bizler asgari ücretin yüksekliği, asgari ücretle ilgili, vergiyle ilgili konuşmalarımızda bir gerçek üzerinden, bize oy verenlerin ve Türkiye’deki gördüğümüz gerçekler üzerinden değerlendirme yapıyorduk. Burada söylediğimizde bize “Böyle bir şey yok.” “Gerek yok.” “Vergi indirimine gerek yok.” “Zaten yapılmış.” gibi söylemler geliyordu. Şimdi, arkadaşlar, bugün de söylediklerimiz dikkate alınmasa bugünler bile aranabilecek düzeydedir. Şimdi, ben desem ki “Dolar 19 lira olmuş.” hiç kimse doğru olup olmadığına bakmadan telefonuna bakacak çünkü bunun olabilme ihtimali var; eğer üç yıl önce, beş yıl önce söylesek hemen itiraz edilirdi “Böyle bir şey yok.” diye. Gün içerisinde birçok kişi telefonuna bakıyor, euro 20 lira; hadi telefonunuza bakmayın. Şimdi, böyle bir gerçekle karşı karşıyaysak o zaman bu durumu konuşmamız lazım, sadece asgari ücretin yüksekliğiyle övünmememiz lazım. Peki, biz ne diyorduk asgari ücretteki düzenlemeyle beraber: “Bir ülkede asgari ücretli çalışanların sayısının düşmesi ülkenin refah düzeyinin de göstergesidir.” Bunu söylüyorduk aynı zamanda. “Yüksek tutalım, vergiden muaf edelim ama onların sayısını düşürelim.” diyorduk. Şimdi, öyle bir şey yaptınız ki normal çalışan, vasıflı, vasıfsız, deneyimli, deneyimsiz herkesi asgari ücrete mahkûm ettiniz, herkesi merdiven altı çalışmaya mahkûm ettiniz. Giderek böyle bir tablo gelişecek; ucuz emek, ucuz sömürü.

Anımsar mısınız, derlerdi ki: “Doğu Bloku ülkelerinden insanlar geliyor; fizyoterapisttir, sağlık çalışanıdır, yemek yapıyor, ütü yapıyor, her şeyi gideriyor, bakımı üstleniyor; şu kadar dolar veriyoruz.” Şu anda hekimler yurt dışına gitmek için... Tabipleri Birliği açıklıyor, paldır paldır gitmek istiyorlar. İnsanlar TUS’a değil, yabancı dile çalışıyor ve birçok kesim bununla karşı karşıya. Şimdi, geldiğimiz aşamada, siz bu gerçeklerle bizim söylediklerimizi, muhalefetin söylediklerini ciddiye almazsanız bütün ülkeyi karamsar bir tabloya götüürsünüz.

Bir diğeri, kimin ne söylediği belli değil. Bu parti ilk kurulduğunda “adalet” denilen bir kavramı koydu partisinin isminin başına; adalet bırakmadınız. “Kalkınma” dediniz, sadece belli bir kesim kalkıyor, büyük çoğunluk yoksullaşıyor. Geçmişte Türkiye’de orta sınıftan, orta tabakadan söz edilirdi, şimdi orta diye bir şey yok. Makası öyle bir açtınız ki bir yemek parasıyla insanlar bir ay geçinmeye çalışıyor, orta diye bir şey kalmadı. Asgari ücretle insanların -gıda, konut, kültür, sağlık, eğitim- siz inanıyor musunuz bunlarla ilgili geçim yapabileceklerine, çocuklarını okutabileceklerine?

Bakın, bir kısım arkadaşlar değindi ama birçoğumuz asgari ücreti konuştuk; üniversite hastanelerini bitirdiniz. Üniversite hastanelerine hiçbir medikal firma malzeme satmıyor, hiçbir medikal firma satmıyor. Sattığını nasıl yapıyor? Hazine ile Maliye Bakanlığı ilişkisi gibi, tefeci ilişkisi gibi; 10 liralık ürünü 50 liraya satıyor “Nasıl olsa paramı iki yıl sonra alacağım.” diye ve sonra sizleri de arıyorlar: “Bu paramızı çekemiyoruz, ne olursunuz rektörle konuşun, paramız gelsin.” diye. Rektörler ne diyor? Rektörler diyor ki: “Mecburuz, parayı veremediğimiz için...” ve ne oluyor? Bir ameliyat için dört ay sonraya gün veriliyor ve sonra ne deniliyor? “Özele git.” Özele gidince ne oluyor? Hani yüzde 200 fark alınıyordu; deniliyor ki: “40 bin lira fark ver, 50 bin lira fark ver.” Sizleri bile arıyorlar sadece bizi değil ki. O zaman çözüm köklü çözümde. Bir şeyi önlemek istiyorsanız, korumak istiyorsanız zamanında müdahale edeceksiniz. Zamanında yapılmayan her müdahale giderek problemleri, sorunları artırmakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Bu şekilde, bir diğeri de yaptığınız çalışmanın üstünde gerçekten nitelikli bir etki çalışması yapılmamış. İbrahim Bey, sabah açılışta teşekkür etti; sağ olsun. Ben Diyarbakır’daki Mali Müşavirler Oda Başkanıyla görüştüm. Burada genel merkezden de arkadaşlarımız var. Yani 1 liralık, kurşunlar üzerinden yapılacak hesaplar birçok şeyi düzenleyebilecek düzeyde. Size ilettik, arkadaşlarla da ilettik; sağ olsun, İbrahim Bey ilgili yerlere de iletti. Üstünde yeterince çalışılmamış ve öyle bir hâle getirildi ki bütün çalışma ortamını da bozdunuz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ama bu reform değil mi asgari ücrette?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Bakın, bu zamanında yapılan, şu anda onu yok ettiniz. Hadi yüzde 50’yse, bütün memurlara da yüzde 50 zam yapaalım madem böyle bir ihtiyaçsa ve gerçekse. Gerçek devrim, reform odur. Gerçek devrim, reform fiyatları dondurabilmektir. Bugün yaptığınız zamlar ikinci gün aynı ürünü aynı fiyata alamıyorsanız siz devrim yapmıyorsunuz, siz oyalama yapıyorsunuz. “Hiperenflasyon” denilen bir şeyden söz ediliyor, Arjantin örnek gösteriliyor, birçok kötü örnek gösteriliyor. Keşke biz refah düzeyi yüksek olan, keşke biz asgari ücretli düzeyi düşen, çalışan sayısı düşen, keşke insanların kültüre, yaşama... Keşke insanların gelecekle ilgili korkularına engel olan bir şeyi anlatabilseydik. Yoksullaşıyoruz, bütün ülke yoksullaşıyor ve her seferinde bir kılıf bulunuyordu; dış mihraklar, terör. Şu anda hiçbir şey yok. Bunun karşılığı becerememek, yönetememek ve sabahleyin arkadaşlarımız, Sayın Paylan söyledi. Birkaç köşe yazarı spekülasyon yapar gibi, manipülasyon yapar gibi piyasayla oynuyorlar ve eminim, neler neler yapıyorlar. Kaç sefer sorduk: “Merkez Bankasındaki bu müdahalelerde kimler dolar almış, kimler satmış, açıklayın.” dedik, vekiller olarak sorduk. Hiç kimse açıklamıyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Biz de onu istiyoruz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Biz de istiyoruz.

Şimdi, arkadaşımız çıktı, diyor ki: “Gerçek reform, vergi reformu yapalım.” Biz her gelen torba yasada vergiyle ilgili bir düzenlemeye, gerçek bir vergi reformuna ihtiyacın olduğunu söyledik. Her seferinde dedik ki çok kazananan çok alalım, az kazananan az alalım. Bakın, paldır paldır açıklıyorlar, diyorlar ki: “Şuralardan, şuralardan, şu şirketlerin vergileri...” gidip orada paralarını yatırıyorlar. Birine işlem yapılabilirdi mi? Bir tane işlem yapılmadı. Bir düzenleme yapılmıştı tekrar burada “Yüzde 30 vergi alınacak.” diye. Hiçbir şey alınmıyor. Şimdi, bunlar yapılmadığı sürece gelecekteki bütün çalışmalar hepimizin gelirini yok edecek. Siz bir kısım ile ilgili yaptığınız çalışmaları gerçek anlamıyla irdeleyip yapmadığınız zaman insanları suça teşvik etmiş olursunuz, insanları kaçak çalıştırmaya teşvik etmiş olursunuz. Diyecekler ki: “Ben sana 5 bin lira veriyorum, seni asgari ücretli göstereceğim. Ben sana 6 bin lira veriyorum, seni asgari ücretli göstereceğim, devlet desteğinden yararlanayım, kayıt dışı çalış.” Bunu nasıl tespit edeceksiniz?

SALİH CORA (Trabzon) – Çok riskli bir durum.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Kişi dese ki: “Ben işsiz kalacağım.” Ne diyacaksınız? Bir şeyi düzenlerken hiç bunları dikkate almıyorsunuz ve giderek getirdiğiniz bu ortamda -sağlıktan, eğitimden, çalışandan- bütün herkesin yaşamını altüst ettiniz ve gidişatla ilgili... Yani sabahleyin açılışta da söyledik, bugün bizim konuşmamız gereken ne olması lazım? Yani olağanüstü hâle en çok karşı çıkan bizleriz, olağanüstü hâl koşullarının en çok mağduru da biziz ama şu anda ülke olağanüstü hâldeyse ekonomik açıdan, bizim hep beraber oturup Türkiye Parlamentosunda bunu konuşmamız lazım, birilerinin bize açıklama yapması lazım. Ya, on dokuz yıllık bir iktidardan söz ediyorsunuz; günaydın, yeni yani buna mı yeni denecek, günaydın mı yeni denecek? Mustafa Bey, siz söylediğiniz için İbrahim Bey’e, şimdi ne söylesem bir şey diyecek. Buna mı “yeni” denecek? Yani “orta”yı duyduk, “eski”yi duyduk, “tek partiyi” duyduk, ne bulduk; on dokuz yıl, yirminci yıla giriyor ve cumhuriyetin 100’üncü yılı sürekli referans alınıyordu. Cumhuriyetin 100’üncü yılında Türkiye’de keşke asgari ücretli çalışan sayısı yüzde 1’lerde olsaydı ama şimdi 100’üncü yılına giderken ülkenin yüzde 65’i, 70’i asgari ücrete mahkûm olacak. Şu an zaten asgari ücretle çalışan sayısı da açıklanmıyor, biz verilerle ortaya çıkarmaya çalışıyoruz ve ülke giderek yoksullaşıyor. Bunun çözümü, gerçekten büyük çoğunluktan yana olmak lazım ve bir an önce gerçek tedbirleri almak lazım. Birilerini korumak amacıyla yapılan şey büyük çoğunluğu yok ediyor ve büyük çoğunluğu yok ederken aslında ülkeyi büyük bir tahribata sürüklemiş oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın İpekyüz, lütfen tamamlar mısınız.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – İnanın, gittiğimiz yerlerde, hep beraber gittiğimiz yerlerde vatandaşların söylediklerini biz dinlese belki de çözümü rahatlıkla bulmuş oluruz. Yani çiftçisiyle de hayvan besleyeniyle de buğday ekeniyle de memuruyla da işsiziyle de kadınıyla da genciyle de öğrencisiyle de konuşursak sorunları çözebiliriz ama kulaklarımızı tıkarsak, bildiğimizden vazgeçmeyip bir inat gibi sürekli dayatırsak bu ülkeyi bitirmiş oluyoruz; hepimize yazık oluyor.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın İpekyüz.

Sayın Özgür Karabat, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu yasayı hangi ortamda görüşüyoruz? Şöyle bir ortamda, Hükûmet uzunca bir zaman krizin olduğunu kabul etmedi ama artık dar gelirli grubun çaresi olarak asgari ücrete zammı ve asgari ücreti vergi dışı belirtmeyi gördü. Dolayısıyla, birinci kabul şu: Hükûmet de ekonomik krizin olduğunu kabul etti. İkincisi -arkadaşlar da ifade etti- biz seçim programlarımızda asgari ücretin vergi dışı bırakılmasını defalarca savunduk ama o zaman bize “Kaynak yok.” denildi. Kriz döneminde bile kaynak bulunuyorsa aslında o zamanlar da bu politikaya kaynak bulunabilirdi, bu da ortaya çıkmış oldu. Demek ki yapılabilir bir şeymiş.

Şimdi neyle karşı karşıyayız? Hükûmetin Bakanı açıklama yaptı, milletvekilleri Mecliste konuştu, eskiden Çalışma Bakanlığı yapmış bir milletvekili aynen “Sadece asgari ücretlilerin değil, tüm ücretlilerin asgari ücret kadar olan ücretlerini vergiden muaf hâle getirdik.” dedi ve AKP Grubundan yüksek alkışla karşılandı. Şimdi, görüyoruz ki o AKP Grubu da burada görüşünü değiştirmiş. Şunu söylemek istiyorum, yine aynı soruyla karşı karşıyayız: Kaynak nerede? Birincisi şu: Kaynağın nerede olduğu çok açık ve net. Grup sözcümüz Bülent Bey söyledi, BOTAŞ’la ilgili örneği verdi. Ben başka örnekler vereyim; bütçedeki kamu-özel iş birliği projeleri var, faiz harcamaları var. Dolayısıyla, bu bir tercih meselesidir, bunu ortaya koymak lazım.

Aslında eşitlik ilkesine aykırıdır bu kanun, onu söyledi arkadaşlar. Ben birkaç örnek vereyim size. Değerli arkadaşlar, 4.253 lira asgari ücret alan birisinin net ücreti 51.040 lira ve bunun işverene maliyeti 70 bin lira. Peki, eğer 6 lira fazla ücret alırsa ne olur? 6 lira fazla ücret alırsa da işçinin işverene maliyeti 88.450 lira olur ama aynı ücreti alır. Böyle bir çelişkisi var bu kanunun.

Dolayısıyla, şunu söylemek isterim. Bakın, bir hesap yapalım: Biz belediyelerimize “Asgari ücret 4.500 lira olsun.” dedik. Şimdi, 80 bin çalışanlı İstanbul Büyükşehir Belediyesinin sadece bu kanundaki eşitsizlik gereği yaklaşık maliyeti personel başı 19 bin lira fark ediyor, yıllık yaklaşık 1,5 milyar maliyeti var değerli arkadaşlar. Böyle bir eşitsizlik yaratıyor bu kanun. Dolayısıyla, bu kanun eşitlik ilkesine aykırı, çok net bir şekilde bunu söylemem gerekir.

Bir başka nokta şu: Elbette, Türkiye’de kayıt dışılık var ama bu kanun kayıt dışılığı artıracaktır; vatandaş, şirketleri müfettişlik edecektir. Bu kanun, aynı zamanda, sahte belge kullanımını artıracaktır. Bu kanun, aynı zamanda, SGK gelirlerini düşürecek ve göreceksiniz vergi gelirlerini de düşürecek bir kanun olacaktır.

Şunu söylemek isterim: Ücretlilerin asgari ücret kısmına bu kanunun uygulanması yani vergi dışı bırakılması size bir maliyet gibi gelse de hane halkına direkt aktarılan kaynaklar tüketime havale olacağından aslında ekonomideki çarpan etkisiyle tekrardan vergi artırır ve dolayısıyla tamamını da maliyet olarak saymanın doğru olduğunu düşünmüyorum, bunu belirtmek isterim değerli arkadaşlar.

Bir başka noktaya değinmek isterim, o da şu: Şimdi, arkadaşlarımız belirttiler yine bu kanunla belediyelerin taşımacılık istisnaları var ama aynı zamanda şunu kabul edelim ki taşımacılık da sübvansiyon sadece indirimlerden değil artan akaryakıt maliyetleri var. Belediyelerin isteklerinin de bu konuda desteklenmesi gerekir diye düşünüyorum.

BOTAŞ’la ilgili vergi terkinin var. Orada terkin edilecek vergilerin niteliğinin önemli olduğunu, sorumlu sıfatıyla ödemek zorunda olduğumuz vergilerin terkin edilip edilmeyeceğine bakmamız gerekir.

Bir başka noktayı vurgulayayım arkadaşlar. Burada mali müşavir arkadaşlarımız var, odanın temsilcisi her zaman burada ama bu zamana kadar onlar lehine bir düzenlemeye de çok tanıklık etmedik. Dolayısıyla arkadaşlarımız, ticari kazançların, basit usulde vergilendiren kazançların 2020 yılından itibaren vergiden istisna tutulmasını, gayrimenkul sermaye iradı elde edenlerde aynı uygulamanın

olmuş olmasını, yine değer artış kazancında benzer uygulamaların olmuş olmasını örnek göstererek arkadaşlarımızdan da serbest meslek kazancı elde edenlerin, elde etmiş oldukları gelirlerin asgari ücret kadarlık kısmının vergi dışı bırakılmasını istiyorlar, öneriyorlar, talep ediyorlar. Bunu da burada sizlerle paylaşmak isterim. Yine, aynı zamanda arkadaşlarımız enflasyon muhasebesiyle ilgili uygulamanın da bir yıl ertelenmesini talep ediyorlar. Bunu da belirtmek isterim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Evet, teşekkür ederim Sayın Karabat.

Sayın Uğur Aydemir, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok kıymetli teklif sahibi arkadaşım İbrahim Bey, değerli Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız, basınımızın çok değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, bugün birçok arkadaşımızın değerlendirmesini dinledik ama değerlendirme yaparken arkadaşlarımız tabii, Türkiye'nin bugününü değerlendirdiler, AK PARTİ'nin de belki üç beş yılını değerlendirdi arkadaşlarımız ama hiçbir arkadaşımız dünyayı değerlendirmede. Yani dünya hangi süreçten geçiyor? Dünya ekonomileri ne durumda? Küresel ekonomi nedir, ne oldu, nereye gidiyor? Yani bunları da arkadaşlarımızın değerlendirerek, dünyadaki ekonomileri terazinin bir kefesine koyarak Türkiye'yi de bir tarafa koyup değerlendirme yapmamızın daha gerçekçi olacağını düşünüyorum. Yani Türkiye'de tabii, dolarda bir yükselme var, bir pahalılık var. Pahalılığa baktığımız zaman özellikle pahalılığın mesela, her zaman Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri nedir, ne durumdadır diye örnek verirdik. Ben, geçen gün haberlerde Biden'ın konuşmasını dinledim. "Çok aşırı pahalılık var. Bu pahalılık pandemi kaynaklı ama biraz da sanayicilerin aç gözlüğüne bağlıyorum." diye açıklama yaptı Biden. Yani pahalılık o noktaya gelmiş ki Amerika'da da böyle bir açıklama yapma gereği duymuş. Yani dünyadaki pahalılığı göz ardı ederek sadece Türkiye'deki pahalılıktan söz etmekle Türkiye'ye, ülkemize bir haksızlık yapıyoruz diye düşünüyorum. Böyle bir giriş yapayım. Yani dünyada küresel ekonomi yüzde 3,4 daraldı diyoruz, Türkiye'de büyüme çift haneli rakamlara gelecek diyoruz, arkadaşlarımız "Biz bunu görmüyoruz." diyorlar. Görmek istemezsek hiçbir şey göremeyiz. Gözlerimizi kapatırsak, kulaklarımızı tıkarsak hiçbir şeyi görme şansımız yok veya görmek istemediğimizi görmeyip, duymak istemediğimizi duymayıp da özellikle başka şeyler duymak istersek onları duyuyoruz gibime geliyor.

Evet, değerli arkadaşlar, biz, faizi düşürmek istiyoruz; 3 puan da düşürdük. Yani bugünkü pahalılığın sebebini, sadece Sayın Cumhurbaşkanımızın söylemini... Arkadaşlarımız nistan falan bahsettiler, zaten o konuşma öyle değil de... Faizi 3 puan düşürdük diye mi dolar bu kadar yükseldi? Buna mı bağlıyoruz doları?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 5 puan düşürüldü.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - 5 puan düşürdük diye mi dolar bu kadar yükseldi? Yani sizce hangi iktisadi temel dayanaklara dayanarak doların bu kadar yükseldiğini kabul edebiliriz, hangimiz kabul edebiliriz, etme şansımız var mı? Ben kabul etmiyorum, siz de kabul etmezsiniz. Ama algıdır, güvendir... Evet, güven çok önemli, ekonominin birinci temeli güven zaten ama biz, burada Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında parlamenterler olarak, milletvekilleri olarak veya Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları olarak hep birlikte bu güveni birlikte tesis etmemiz gerekmiyor mu? Yani şimdi, efendim bu bir durum, ne yapalım? Hadi hep beraber sokağa çıkalım. Yani milleti sokağa davet ederek güven oluşturulabilir mi arkadaşlar? Akli başında bir kişi, bir kimse bu durumda "Sokağa çıkalım hep beraber, bir sivil ayaklanma yapalım." diye çağrıda bulunarak güven tesis edebilir mi? Türkiye Cumhuriyeti'ndeki her vatandaşın sorumluluk sahibi olması gerekmiyor mu arkadaşlar?

Onlardan bahsedelim. Faiz düşsün, faizin düşmesine kim karşı çıkabilir? Aklıma gelen benim, tefeciler karşı çıkabilir. Ama geri kalan bir yatırımcı, bir iş adamı, bir sanayici, bir küçük esnaf veya vatandaş faiz düştü diye... Cumhurbaşkanımız “Faizi düşürün.” dediği zaman herkesin sevinmesi gerekir ama bugüne kadar “Faiz düşsün.” dediği için Cumhurbaşkanımızı herkes eleştiriyor. Niye efendim? “Faiz düşsün.” dedi, “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” Buna takılıp kalarak...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Düştü mü?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, arkadaş düşmüyorsa bunun sebeplerine bakmak lazım. Sebeplerinden bir tanesi yani...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nebati’ye soralım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz duymadınız, belki konuşmamın başında olsaydınız bu soruyu sormazdınız ama bence şöyle bakmak lazım: Bunun içerisinde ne kadar algı var, spekülâtörler ne kadar hareket ediyor; bunlara da bakmak lazım. Evet, bunlar bir gerçek. Türkiye’nin başına bugün mü geliyor bunlar? Hayır.

2013’ten sonra Türkiye’nin başına gelenler hangi ülkenin başına geldi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, Nebati dedi ki...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, Türkiye’nin gerçekleri var ortada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nebati yurt dışı...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, bırak, sen benim söylediğimi dinle. Ben sana laf attım mı Sayın Paylan?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Paylan, müsaade edelim Uğur Bey konuşsun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben size laf attım mı? Ben sizi sabırla dinledim.

Ama “Türkiye” diye bir ülke var ve bu ülkenin de diz çökmesini isteyen bir sürü ülke var. Yok mu? Yani arkadaşlar Gezi olayları çıkmadı mı bu ülkede? Gezi olayları niye çıktı bu ülkede? Üç tane ağaç... Ne dediler? “Bizim amacımız üç tane ağaç değil.” diyerek eylem yapmadılar mı, sokağa dökülmediler mi, tencere tava bu ülkede çalınmadı mı? Olmadı mı bu ülkede, 15 Temmuz olmadı mı bu ülkede arkadaşlar? Tamam yani “İşte, efendim, şudur şudur...” sıralayın ama bunları da terazinin kefesine koyun.

Bugün geldiğimiz noktaya baktığımızda, dünyaya... Şimdi, Türkiye’de sanayi üretimi artmış, istihdam 2,2 milyon artmış; şimdi üretim artıyor, istihdam artıyor, ihracat artıyor, biz “Üretimi artıracamız.” diyoruz, karşı taraftan alkış bekliyoruz; rakamlar da bunu gösteriyor. [Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz’dan alkışlar(!)] Bu söylediğim rakamlarda abartı varsa, yalan varsa, yanlış söylüyorsam deyin ki: “Ya Uğur Bey, sen gözlüğünü değiştir, doğru oku.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın milletvekilleri, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Yılmaz, alkışladınız; istihdam arttı mı artmadı mı? İstihdam arttı mı artmadı mı?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Seni oraya götürecek yöntem yanlış.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Yılmaz, istihdam arttı mı artmadı mı? Bırak sen yöntemi şimdi!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yılmaz, müdahale etmeyelim lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yöntemi faizi düşürmeye başladığımız...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Faizi düşürdün de faiz düşmedi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Yılmaz, iki aydan beri faizle uğraşıyoruz düşsün diye. Bir yıldan beri, son bir yılda 2,2 istihdam artmış; dünyada işsizlik artarken bizde istihdam artmış; bunu alkışlayın, bunu alkışlayın. Hayır, yanlış bir şey mi söylüyorum, istihdam artmadı mı Sayın Yılmaz?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – TÜİK mi artırmış onu?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, karşılıklı konuşmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama alkış yapıyor. Bütçe konuşmalarında böyle alkış var mı Sayın Başkanım, var mı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bireysel... Bakarız, var mı yok mu araştırırız onu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yaşına başına bakarak cevap vermek istemiyorum.

Asgari ücretle alakalı...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ne var yaşımda! Sen de benim yaşıma geleceksin.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yılmaz, lütfen, müdahale ediyorsunuz ama Sayın Aydemir'in konuşmasına müdahale ediyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, böyle bir şey olur mu, insanların yaşıyla uğraşılır mı ya?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Yaşı” derken saygımı ifade etmek istiyorum, hürmet gösterdiğimi ifade etmek istiyorum; yanlış anladıysa özür diliyorum. Ben yaşa saygımı gösteriyorum.

Evet, arkadaşlar, “Asgari ücretteki vergiyi kaldıralım.” dedik. Şimdi, arkadaşların bazıları dedi ki: “Asgari ücretteki vergiyi birdenbire kaldırırsan böyle olur.” Asgari ücrette birdenbire vergiyi kaldırmadık biz arkadaşlar, asgari ücretteki vergiyi biz kısmen kaldırıyorduk. Bugün baktığımızda, 3 çocuklu veya daha fazla çocuklu bir ailenin yıllık asgari ücretteki vergi yükü damga vergisi dâhil yüzde 2,5 zaten. Asgari ücretliden -bu işler- ilk sekiz ay, dokuz ay zaten vergi alınmıyordu bu arkadaşlarımızdan. Hep beraber burada söz alan arkadaşlarımız; Plan ve Bütçe Komisyonundaki arkadaşların tamamına yakını “Asgari ücrette vergileri kaldıralım.” derken dilleri mi sürçtü de bunu söylediler? O zaman deseydiler, konuşsaydılar, şöyle söyleseydiler: “Ücret gelirlerinden vergiyi kaldıralım.” Bunu talep eden bir Allah'ın kulu oldu mu burada?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bizim dilimiz sürçmedi de Sayın Bakan açıklama yaptı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ya, arkadaşlar, müdahale etmeyelim, dinleyelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bugüne kadar bunu talep eden kardeşimiz oldu mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakanın açıklaması Uğur Bey...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama AK PARTİ bunu da başardı. Asgari ücretteki vergiyi kaldırdık.

Plan ve Bütçe Komisyonunun ve vekillerimizin inşallah takdiriyle, Genel Kurulun takdiriyle diğer ücret gelirlerinin tamamını vergi dışı bırakmak istiyorlarsa -asgari ücret kadar kısmını- Genel Kurulda konuşulur veya burada konuşulur; kaldırılır. Ama bugüne kadar arkadaşlar, hanginiz talep ettiniz ücretlerden vergi kaldırılmasını?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Siz kaldırılmasını savunuyor musunuz, savunmuyor musunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hanginiz talep ettiniz? Bana muhalefet partilerinden biri parmak kaldırsın. (Gürültüler)

Sayın Paylan, neyi talep etmişsiniz?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bizim talebimiz, bizim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Her zaman talep ettik ya! Sizin kulaklarınız sağır olmuş.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bizim talebimiz ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neyi talep etmişsiniz? Asgari ücretten vergiyi kaldırmayı. Bugün biz bunu kaldırıyoruz burada.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sizin kulaklarınız sağır olmuş.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, arkadaşlar...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Soru sordu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, çalışalım, bakın, çalışalım...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ama hepiniz birden olmaz ki bir dakika...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ama Sayın Aydemir soruyor, biz de cevap veriyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – 5 kişi birden konuşuyor, ben bile anlayamıyorum konuşmaları, lütfen...

VELİ AĞBABA (Malatya) – O soruyor, biz de cevap veriyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ya, size bir şey sormuyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Biz yıllardır “Asgari ücret kadarki kısımdan vergi kaldırılсын” diyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle bir şey söylemediniz; tutanakla getir bana buradaki konuşmalardan, çıkar getir, tamam.

VELİ AĞBABA (Malatya) – 10 tane getiririm, 10 tane getiririm!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 10 tane getir, tamam.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, arkadaşlar, bakınız, enerji fiyatları...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Mesele şu: Siz savunuyor musunuz, savunmuyor musunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Allahuekber ya!

Ya, Başkanım, nedir yani?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şimdi, bakın, siz de konuştunuz, size böyle müdahale edilse aynı şeyi ben yine söyledim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, bunlara bak...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Ağbaba, bir kelime laf atmadım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen, size de söylüyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama böyle bir usul yok ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ayıp ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Onu söylemiyor...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen, yeterli bu kadarı. Rica ediyorum, yapmayın ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, Sayın Ağbaba, bunu sana gönderiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Avrupa’da doğal gaz fiyatları...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben de sana Avrupa’daki asgari ücreti gönderiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Uğur Bey... Uğur Bey, ek süre vereceğim, devam edin.

Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Avrupa’daki emekli ücretlerini gönderiyorum sana.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Avrupa’da doğal gaz fiyatlarından çok kıymetli Aydemir Vekilimiz de bahsetti. Şimdi, 29 tane ülke ismi var burada, en ucuz doğal gazı konutlarda vatandaşına veren ülke Türkiye, sondan 1’inciyiz yani vatandaşımıza burada en ucuz doğal gazı vermekle gurur duyuyoruz. En birinci ülkeler hangisi? İsveç, Danimarka, Hollanda.

Şimdi, arkadaşlarımız şunu söylüyorlar...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Peki, rakam ver, Lütfi Elvan’ın yaptığı gibi Türk parasına çevirirsen buzdolabı çıkar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, bu şekilde müzakere olmaz; lütfen, lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yapmayın bunu!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Euro olarak söylüyorum: 2,5 euro İsveç; 0,14 euro Türkiye, onu da söyleyeyim; bir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bir daha söyle Türkiye’yi!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İkincisi: Şimdi “Türkiye’deki asgari ücretlinin gayrisafi milli hasılası ne kadar veya kişi başı milli geliri ne kadar, o ülkelerde ne kadar?” dediler. Arkadaşlar, o ülkelerde milli gelir son bir yılda arttı mı, son iki yılda arttı mı? Bakalım. Şimdi, bu ülkeler -ben sizin tezinize göre söylüyorum- milli gelir daha yüksekse...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Aydemir, buyurun, tamamlayın lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – “Ben asgari ücretle kıyaslayın.” dedim; bu kadar!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ya, böyle bir kıyas mı var!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – “Türkiye’deki asgari ücretle kıyaslayın.” dedim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, bunlar, eğer sosyal bir devlet ne kadar...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bırakın milli geliri, şu anda.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Mahir Bey, lütfen, Allah aşkına, lütfen, size söylemiyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım “Ali Mahir Başarır” dedi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Demedi öyle bir şey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Demedi mi? “Mahir Bey, sana söylüyorum.” dedi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Demedi, “Ali Mahir” demedi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yapma ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Demedi tabii.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben de duymadım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, demedi yani...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ali Mahir kardeşim, dinler misin.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, şimdi dinleyebilir misiniz Ali Mahir, dinleyebilir misiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Dinliyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, şu anda size söylüyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, arkadaşlar bu ülkeler 28 tane Avrupa ülkesi- sonuncu, 29'uncu ülke bizim doğal gazı ucuz veren diyoruz- İsveç, Danimarka, Hollanda, İsviçre, İtalya, Almanya bizden daha güçlü devletler, gayrisafî millî hasılası, kişi başı millî gelirleri bizden daha yüksek. Şimdi, dünya bir krizden geçiyor değil mi, kabul ediyor musunuz bunu? Şimdi, sosyal devlet ne yapar? Ne kadar zengin olursa, vatandaşı da ne kadar zengin olursa olsun, doğal gazı gelen zamları, enerji fiyatlarını vatandaşına yansıtmazlar. E, burada en az yansıtan ülke hangi ülke? Size göre, en pahalı gene bizim satmamız lazım en zayıf ülke olduğumuz için, değil mi? Burada en güçlü ülke hangisi? İsveç, Danimarka falan filan... Güçlü ülkelerin sosyal devlet anlayışıyla, vatandaşlarına daha fazla indirim yaparak doğal gazları satmak durumunda olmaları lazım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tek soru... Şunu söyle: Türkiye, Fransa, Almanya kaç metre küp doğal gaz alıyor?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Aydemir, tamamlayalım artık.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, değerli arkadaşlar...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, tamamlayalım Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Evet, ben her değerlendirmede şunu yapmamız lazım diye düşünüyorum: Dünyayı değerlendirmemiz lazım; 85 milyon bir arada yaşıyoruz, vatandaşlarımızın moralini bozup da işte “Efendim, şöyle şöyle milleti yanlış yönlendirme yapmayalım.” diyerek algı oluşturmaya da çalışmayalım. Bu vatan bizim vatanımız, burada AK PARTİ iktidarda, dün biz iktidarda yoktuk, biz geldik, bizden sonra da iktidarlar değişebilir ama bu ülke bizim ülkemiz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu ülkeye zarar vermeyelim, bu ülkeyi daha güçlü yarınlara hep birlikte taşıyalım. Bunun görevi kimin? Her vatandaşımızın. Yani gece sokağa milleti davet ederek “Gece on ikiden sonra teyakkuzda olalım.” diyerek bir yere varamayız ve milletimize aydınlık günlerin, evet, çok daha aydınlık günlerin yakın olduğunu; dimdik ayakta olduğumuzu bütün dünyaya sesleniyoruz. Düşük faiz, daha fazla yatırım, daha fazla istihdam, daha fazla üretim, daha fazla ihracat ve daha fazla gayrisafî millî hasıla...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Diyerek tamamlıyoruz inşallah.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...diyerek sözlerimi tamamlıyorum.

Ama Sayın Başkanım, allak bullak ettiler yani hep birlikte.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben de onun için biraz fazla süre verdim size.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İbrahim Bey’e de teşekkür ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben de teşekkür ederim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, sağ olun, teşekkür ederim Sayın Başkanım. Hayırlı olsun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Çok fazla müdahale oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, sataşma var. Benim demediğim bir şeyi demiş gibi yaptı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Burada sataşmalara...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bizim parti programımızda var. Asgari ücretin vergi dışı olması ve tüm ücretlerde de asgari ücrete kadarki bölümün vergi dışı olması seçim bildirgemizde var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tutanakları getirin bana ya. Sen tutanakları getir bana ya. Ben duymamış olabilirim, tutanakları getirin bana.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bütçe tutanaklarına bak.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, cevap vermiş oldunuz, bu şekilde cevap vermiş oldunuz.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Ünal Demirtaş, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, her ne kadar ülkemizdeki asgari ücretli sayısı 6 milyon 390 bin olarak ifade edilse de bugün ülkemizde asgari ücretli ve asgari ücretli ve asgari ücret civarında ücret alan kişi sayısı 10 milyon civarındadır. Öte yandan, tespit edilen asgari ücret, diğer ücretler üzerinde de domino etkisi yaratmakta ve diğer ücretleri de önemli oranda etkilemektedir. Avrupa’da asgari ücretle çalışanların oranı sadece yüzde 5 düzeyindeyken bu oran bizim ülkemizde yüzde 60’lar düzeyindedir yani asgari ücret bizde ortalama ücret hâline gelmiştir. Bu nedenle, asgari ücret miktarı bizdeki en büyük toplu iş sözleşmesidir ve bu nedenle asgari ücret miktarı son derece önemli hâle gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, son beş yılda asgari ücret döviz karşısında eriyip gitmiştir. 2016 yılında 430 dolar olan asgari ücret 2021 Ocakta 381 dolara düşmüştür, bugün ise asgari ücret -az önce hesaplamıştım ama daha da düşmüş olabilir- 159 dolara kadar düşmüş durumda; yıl başına kadar, asgari ücretin 222 doları buharlaşmıştır.

Sayın Uğur Aydemir az önce “Yurt dışıyla kıyaslama yapılamıyor.” dedi ama ben şimdi Sayın Uğur Aydemir’in dikkatini çekiyorum, bakın, yurt dışıyla asgari ücreti kıyasladığımızda durumu göreceğiz: Bugün Almanya’da asgari ücret 1.585 euroyken Macaristan’da 476 euro, Bulgaristan’daysa 322 eurodur, Türkiye’deki asgari ücretse 143 eurodur. Türkiye asgari ücrette Avrupa’da son sıradadır, yine asgari ücrette Çin’in bile gerisine düşmüş durumdayız. Bakın, bugün Bulgaristan’daki asgari ücretli Edirne’ye gelip, bütün alışverişlerini ucuz şekilde yapıp ülkesine geri dönebilmektedir; bizdeyse maalesef asgari ücretli son derece zor durumdadır.

Değerli milletvekilleri, 2022 yılı için asgari ücret yüzde 50 artışla net 4.250 TL olarak belirlendi. 4.250 TL asgari ücreti elbette önemsiz görmüyoruz, asgari ücretlinin son bir yıllık kayıplarının giderilmesi açısından son derece önemli bir iyileştirmedir. Elbette, asgari ücret belirlenirken işçi ile işveren arasında bir denge gözetilmelidir ancak asgari ücret belirlenirken günümüzün olağanüstü ekonomik koşulları da ayrıca gözetilmelidir. Bu sebeple, belirlenen bu asgari ücret miktarı asgari ücretlinin son bir yıllık kayıplarını kısmen karşılasa da asgari ücret yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2022 tarihinden sonra, mevcut olağanüstü ekonomik koşulları yani giderek derinleşen ekonomik buhranı da göz önünde tuttuğumuzda, asgari ücretin önümüzdeki bir yılda çok daha fazla eriyeceği ve asgari ücretlilerin kayıplarının çok daha artacağı son derece açıktır. Bu anlamda, asgari ücretin hesaplanması yapılırken kendisinin dışında ailesinin ihtiyaçları ve yaşam maliyetleri de hesaplanmalıdır. Bu sebeple, ILO'nun 131 no.lu Asgari Ücretin Tespiti Sözleşmesi'nin derhâl onaylanması gerekir. Gerçek, hissedilen enflasyonun yüzde 50'nin üzerinde olduğu temel gıda maddelerine ve temel ihtiyaç maddelerine fahiş oranlarda zam gelirken asgari ücretlinin maaşının da buharlaşmasının önlenmesi, asgari ücretlinin yaşadığı kayıpların mutlaka gerçekçi şekilde giderilmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, asgari ücret açıklandıktan sonra Çalışma Bakanı tarafından yapılan açıklamada “Tüm işçilerin ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmında gelir ve damga vergileri kaldırıldı.” denilmiştir. Ancak, bu teklifte, sadece asgari ücretle çalışanlardan gelir ve damga vergisi alınmayacağı düzenlemesi getirilmektedir. Bu da, işçiler arasında kıdem nedeniyle doğan farkların kaldırılması, sendikalaşmadan sağlanan hak ve menfaatlerin yok edilmesi anlamına gelmektedir. Yani asgari ücretlinin, asgari ücret dışındaki mesai ücreti, ikramiyesi ve diğer hakları tehlikeye girmektedir. Bu konuda işçi sendikalarının da çok önemli çekinceleri vardır.

Sonuç olarak, kanun teklifinin bu şekilde kabul edilmesi hâlinde hem Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının açıklaması hem de üçlü mutabakat göz ardı edilmiş olacaktır. Brüt 5.004 TL ve altında ücret alanlar on sekiz saat fazla mesaiye kaldığında 1 lira bile fazla mesai ücreti alamayacak, on sekiz saat mesainin karşılığı 355 TL olmasına rağmen tamamı vergiye gidecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir cümle sadece.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Diğer maddelerde söz istemeyeceğim, sadece bir dakika rica ediyorum sizden, belki beş dakika avantajımız olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, kârlı çıkacağız.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Aynen.

Asgari ücret artı sosyal hakları alan işçiler 5.004 TL'yi geçtiği için vergilendirilecek, 4.200 TL'nin altına düşecek, bu da AGİ'yle birlikte 4.250 TL'ye tamamlanacaktır. Bu durumsa ücretlerin büyük bir bölümünün asgari ücretten bildirilmesine yol açacak olup Sosyal Güvenlik Kurumu primlerinde ve gelir vergisinde ciddi kayıplara sebep olacaktır ve daha da önemlisi, kayıt dışını artıracaktır. Yaklaşık 2 milyon çalışanın dışında hemen hemen herkes asgari ücretli olacaktır. Bu düzenlemeden hiçbir sendikalı işçi de yararlanamayacaktır. Sendikalı işçilerin dezavantajlı olacağı bu düzenlemenin izahıysa mümkün değildir.

Özetle, kanun teklifi Meclisten bu şekilde geçerse hiçbir personel fazla mesaiye kalmayacaktır çünkü vergi kesintisi sebebiyle kaldığı mesainin 1 lirasını bile alamayacaktır. Bu sebeple bu düzenlemenin mevcut hâliyle yeniden gözden geçirilmesinde yarar olduğunu düşünüyoruz.

Saygılarımı sunuyorum. Sabrınız için de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, aramızda Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammed Levent Bülbul ve AK PARTİ Grup Başkan Vekilimiz Sayın Mustafa Elitaş var.

Sayın Elitaş, tartışmalarımızın seyrini de etkileyebilecek bir önerge üzerinde görüşünü ortaya koyacak.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İsabet olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Perşembe günü Sayın Cumhurbaşkanımızın yaptığı asgari ücret açıklamasıyla ilgili, Genel Kurulda bütçe görüşmeleri sırasında tüm siyasi parti temsilcileri bize bu işin iyi olduğu konusunda kanaatlerini belirtmişlerdi. Sayın Genel Başkanımız bu konuyla ilgili bizi aradılar, “Kanun teklifini bir an önce verin, yılbaşından önce bunu çıkaralım.” dediler; biz de teknik olarak çalışılması gerektiğini ifade ettik. Nitekim, Genel Kurulda da hem Hazine ve Maliye Bakanlığından değerli bürokratlar arkadaşlar hem de Çalışma Bakanlığından bürokrat arkadaşlar birlikte çalışma yaptılar. Teknik bir konu; çeşitli meseleleri ilgilendiren ve hangi konulara gittiği enine boyuna tartışılması gereken bir konu.

Bildığınız gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü çerçevesinde, bizim, kanun teklifini bugün görüşebilmemiz için cuma günü akşam Meclis Başkanlığına sunmamız gerekiyordu. Bu anlamda, Meclis Başkanlığına sunduğumuz kanun teklifinde -ki bir manada “iz madde” diyebileceğimiz bir usulle bunu yaptık ve Çalışma Bakanlığımızın internet sitesindeki paylaştığı kısım doğru- ücretlileri kapsayan bir vergi indirimiyle birlikte asgari ücretteki vergiyi sıfırlayan bir düzenleme doğrudur. Biz de Cumhur İttifakı’nın bileşenleri olarak Grup Başkan Vekillerimizle ve Komisyon üyesi değerli arkadaşlarımızla yaptığımız istişare sonucunda, zaten o teklif çerçevesinde hem Çalışma Bakanlığının hem bu Asgari Ücret Tespit Komisyonunda bulunan, mutabakat zaptına imza atan TİSK, TÜRK-İŞ’in beyanları doğrultusunda bir şey yapacaktık ama bugün Sayın Grup Başkan Vekilimiz Levent Bülbul ve değerli arkadaşlarımızla yaptığımız görüşmeler sonucunda Genel Başkanımıza konuyu arz ettik. O da bu konuyla ilgili çeşitli teferruatı hem Hazine ve Maliye Bakanımız hem de Çalışma Bakanımız çerçevesinde değerlendirdi. Bizim, ücretle çalışan 15,3 milyon insanımız var -bizdeki rakamlar bu şekilde- 15,3 milyon olabileceği tahmin edilen, “işçi” diye tanımladığımız, 5510 sayılı Kanun kapsamında olan kişiler var. Bunların asgari ücretinde net yüzde 50,51’lik bir artış yaptık, asgari ücretteki vergi indirimiyle birlikte işverene maliyeti de yüzde 39,87 oldu yani yüzde 40 oldu; bunun yüzde 10’luk kısmını kamu kendi bünyesinden karşılayarak asgari ücretteki yüzde 50’nin üzerindeki bir artışın işverenler üzerindeki maliyetini indirmek üzere bu değerlendirme yapıldı. En son Sayın Genel Başkanımızla yaptığımız istişare sonucunda, bunun sadece 15,3 milyon kişiyi, tüm işçileri değil; tüm ücret ve maaş alanları da kapsayacak şekilde -yani bizdeki bu rakamlar 50 bin, 100 bin, farklılık gösterebilir- 18,5 milyon kişiyi -bendeki rakamlar- memur ve işçiyi, ücret ve maaş alanları da kapsayacak şekilde, asgari ücret miktarı kadar olan kısmın vergi dışı ve damga vergisinden istisna edilmesiyle ilgili önergeyi milletvekili arkadaşlarımız imzaya açtılar. Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımız takdir buyurlarsa bu kanun metni de biraz önceki yaptığımız tartışmaları, sendikaların, sivil toplum örgütlerinin bu konudaki endişelerini de giderecek.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Muhalefetin teklif ettiği gibi yapıyorsunuz yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tekrar altını çizerek söylüyorum: Bizim ilk metnimiz, Çalışma Bakanlığının metni o hâldeydi ama şu andaki metinde tüm çalışanları, maaş ve ücretlileri...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Memur dâhil...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...memur dâhil olmak üzere maaş ve ücretlileri de kapsayacak şekilde... Yani yuvarlak rakamı söylüyorum: Brüt 5 bin lira ücreti olanlardan 5 bin liralık kısmı için vergi sıfır olacak, ondan sonraki kısımlar zaten belli şekilde devam ediyor; o çerçevede olacak.

Bunu değerli Komisyon üyelerimizin takdirlerine arz ediyorum. İnşallah, kabul edildiği takdirde Komisyonumuzdan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Etki analizini çalıştınız mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biliyorsunuz, etki analizi tahmin üzerinedir; bu işler bir varsayım üzerine yapılan işlerdir.

Değerli arkadaşlar, şu anda 6 milyon 90 bin asgari ücretli var. Biz bunu 4.250 nete çıkardığımızda, 5 bin lira brüte çıkardığımızda, 8 milyon 900 bin kişinin asgari ücret kapsamı içinde kalacakları tahmini ortaya çıkarılmış. Eğer 8 milyon 900 bin asgari ücretliyi bu kapsamda değerlendirmiş olsaydık yıllık maliyeti 17,5 milyar lira olacaktı. Bu çerçevede, eskiden -yani vergiden istisna etmemiş olsaydık- işverene maliyeti 6.327 lira olacak asgari ücretin, işverene maliyeti 5.879 lira 70 kuruş yani 447 lira 30 kuruşluk işverenin maliyetine de katkı sağlamış olacak. Tüm işçilere dediğimiz takdirde -bu da yine bir varsayım üzerine yapılan çerçevede ortaya çıkıyor- tüm işçiler 15,3 milyon kişi, 5.004 liradan olduğu takdirde, 15,3 milyona yaptığımız takdirde bunların toplam maliyeti 31,1 milyar liralık bir maliyet varsayımına... Ki arkadaşlarımız bu işi iyi bilir, Sayın Bakan da zaten bu konuda çalıştı daha önceden...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bu maliyet sadece gelir vergisi mi? Sigorta primi de dâhil mi buna?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sigorta primi hariç, gelir vergisi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sigorta primiyle birlikte maliyeti nedir? Aslında o da önemli.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sigorta priminde bir artış ortaya çıkıyor biliyorsunuz, orada lehe bir dönüş ortaya çıkacak, sigorta priminde yok. Sadece gelir vergisinden dolayı ortaya çıkabilecek, vazgeçilen gelir vergisi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Memurlar için? Kaç memur var?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Asgari ücretin 12 katı kadar mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Memurlar için” kısmına geldiğimizde, şimdi; 15,3 18,5 olduğuna göre, demek ki 3,2 milyon memur gözüktüyor, onların da toplam maliyeti 37 milyar 600 milyon lira şeklinde bir senaryo...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onları da dâhil edersek toplam tutar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tabii, toplam. Şu andaki bizim arkadaşlarımızın vereceği önerge 37 milyar 600 milyon liralık bir maliyeti kapsayacak şekilde oluyor.

İki maddemiz var zaten teklif içinde; bu iki maddenin biri asgari ücret ve ona tekabül eden şeyin vergi dışı bırakılması, ikinci maddemiz de -az önce arkadaşlarımızın ifade ettiği gibi- çeşitli sebeplerden dolayı asgari ücretin altına... 5.387 lira limit sınırdı; 5.387 lira alan kişi asgari ücrete tekabül ediyordu ama 5.100 lira brüt ücreti olan kişi belki 4.250 değil 4 bin lira veya 4.100 lira ücret alıyordu; onu da asgari geçim indirimiyle telafi eden bir maddemiz vardı -3'üncü madde o- o maddeye ihtiyaç kalmıyor.

3'üncü maddemiz de damga vergisiyle ilgili kısım; bir ek madde ihdas etmemiz gerekiyor. Damga vergisinin bu kapsam içerisinde, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun kapsamı dışında bırakılması için bir madde ihdas etmemiz gerekiyor.

Değerli Komisyon üyelerimizin takdirleri çerçevesinde, eğer bu şekilde kabul edilirse Genel Kurulda da bu şekilde görüşeceğimizi ifade ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Teşekkür ederiz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katkı veren değerli milletvekili arkadaşlarımıza da çok teşekkürlerimi sunuyorum. Öncelikle hem Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a hem Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye, onlardan...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Elitaş, Sayın Kılıçdaroğlu'nu unutmayın; o da çok uğraştı bu işle, ona da teşekkür etmezseniz olmaz bak.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kime?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kemal Kılıçdaroğlu'na. O yıllardır uğraşıyor. Onu da lütfen aynı şekilde duyalım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aslında Veli Bey, Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun söylediği şu andaki metinde olan maddeydi.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hayır, hayır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hayır, hayır, hayır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ne diyordunuz? “Asgari ücreti vergi dışı bırakın.” diyordunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Elitaş, asgari ücretin geliri kadar düşün diyorduk; lütfen burada...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Veli Bey, bak, Sayın Kılıçdaroğlu bu işleri bilen birisidir, hesap uzmanıdır, bordronun nasıl yapıldığını çok iyi bilir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Elitaş, eksik olur. Madem birleşik olacak Kılıçdaroğlu'na bir teşekkür etmeniz lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Kılıçdaroğlu diyordu ki: “Asgari ücreti vergi dışı bırakın.” Aslında şu anda kanun teklifindeki madde tam Sayın Kılıçdaroğlu'nun istediği bir maddeydi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hayır, hayır.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hayır, hayır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Fakat biz onu uygun görmedik, dedik ki: Tüm çalışanları kapsayan ve işverene de vergisi yük olmayacak...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Elitaş, Kılıçdaroğlu yıllardır söylüyor, “Asgari ücret kadar kısmından vergi alınmasın.” diyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Ağbaba, ben yıllarca bordro düzenledim, vergi mevzuatını iyi bilirim, iş mevzuatını da iyi bilirim.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Onlarca kanun teklifi var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Kılıçdaroğlu'nun bugüne kadar söylediklerinin hepsi şu anda sizin itiraz ettiğiniz maddeydi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – 10 tane konuşmasını getireyim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Kılıçdaroğlu da hesap uzmanı olduğu için o maddenin ne anlama geldiğini söyler diye düşünüyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O zaman bizim söylediklerimizi yaptınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Ben, tekrar, hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Tüm katkı sağlayanlara...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, sataşmadan söz istiyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bize teşekkür edin o zaman.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne var, biz şimdi teşekkür edeceğiz size.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bir teşekkür etsen...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Arkadaşlar, bakın, sizler gerekçelerinizi dile getireceksiniz, bizler de bu gerekçeleri dikkate alarak bu kanun teklifini de hayata geçirmiş olacağız. İnşallah, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın desteğiyle birlikte, katkı sağlayan tüm milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bize de teşekkür edin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tüm çalışanlarımıza maaş ve ücretli olanlara hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, sataşmadan bir dakika söz almam lazım. Hem bir teşekkür edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, ben teşekkür ederim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, usul üzerine söz istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin sadece üyelere söz verebiliyorum, usulümüz öyle.

Usule ilişkin sadece üyelere...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, o zaman şunu söyleyeyim: Sayın Elitaş hangi sıfatla sekiz dakika konuştu burada Sayın Başkan?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Soru sordular, cevap verdi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yeni bir önerge; tartışmaların gidişatını da etkileyecek, sizlere de vakit kazandıracak şekilde...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bir saniye...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Üye olmayan bütün vekillerimizin gelip konuşma hakkı var, çok sayıda vekilimiz de söz aldı, konuştu.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Elitaş Komisyon üyesi değil.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Benim süremden verdik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Tamam, siz de değilsiniz. Size de söz verdim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bana beş dakika verdiniz, zar zor...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben etki analizine cevap verdim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Yo, sekiz dakika konuştunuz, tam sekiz dakika.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bir saniye efendim.

Devamlı uyardınız beni. Sekiz dakika kesintisiz süre verdiniz; bir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Önemli bir düzenleme, sizin de tartışmalarınızı etkileyecek bir düzenleme.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, daha önemli bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Tamam, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir Grup Başkan Vekili gelip burada “Böyle bir önergemiz olacak.” diyemez; önerge sahibi Komisyon üyesidir, o önergeyi Komisyon üyesi açıklar Sayın Başkan. Hangi sıfatla açıklıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Grup Başkan Vekili... Olur mu öyle şey ya!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, ben ilk defa görüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bir bilgilendirme yaptı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bilgilendirme yapmadı Sayın Başkan. Bakın, gayet hassasım, ben Parlamento hukukunu bilirim. Sayın Elitaş’ın gelip burada Komisyona önerge empoze etmeye hakkı yoktur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Empoze değil.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Önergeyi Komisyon üyeleri imzalar, Komisyon üyeleri verir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Öyle olacak zaten.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ben verdim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır efendim, öyle bir hakkı yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Şimdi, bakın, bu arada tartışmaların seyri açısından, daha verimli geçirilmesi açısından bir ön bilgilendirme yapıldı yoksa o süreç işleyecek zaten.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın, bana ilave bir süre verip devamlı uyardınız “Bitirin.” “Bitirin.” diye. Sayın Elitaş’a neden bu uyarıyı yapmadınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sayın Elitaş bir bilgilendirme yaptı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır efendim, böyle bir bilgilendirme hakkı yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - O da burada bütün arkadaşlarımızın değerlendirmelerini etkileyecek bir bilgilendirme. Ben de onu takdir ettim o şekilde yani bütün üyelerimizin daha sağlıklı bir değerlendirmesine baz teşkil edeceği için.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bir saniye...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Kaldı ki sizin kadar söz kullandı, siz de sekiz dakika kullandınız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Elitaş burada milletvekili olarak bulunuyor, Grup Başkan Vekili sıfatı Komisyonda geçerli değildir. Burada her grubun kendi sözcüsü vardır; Komisyon başkanı vardır, sözcüleri vardır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Tamam, milletvekili olarak konuştu.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Elitaş’ın “Böyle bir önergemiz olacak.” deme hakkı yoktur. Bu önergeyi Komisyon üyeleri verebilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Niye olmasın? Hangi maddeye dayanarak bunu söylüyorsunuz? Niye grubuna ait milletvekillerinin... Öyle şey olur mu, Grup Başkan Vekili yani.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyon üyesi mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Siz Grup Başkan Vekili olsanız partinizin Meclisteki çalışmalarıyla ilgili açıklama yapmayacak mısınız yani? Öyle şey olur mu!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Genel Kurulda olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Komisyon da aynı şekilde bir parçası bu sürecin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir milletvekili olarak bilgi verebilir, o kadar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, Akif Bey konuşmayacaksa kim konuşacak bu konularda, ben merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Sayın Hamzaçebi, bakın, az önce Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili arkadaşımız konuştu, demek ki milletvekillerine sıra geçtiği için ben de milletvekili sıfatıyla bunu konuştum ve özellikle, itinayla altını çizerek dedim ki: Bu önergeyi Komisyon üyesi arkadaşlarımız imzalıyor, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyelerinin takdirine sunuyoruz. Artı, buradan Garo Bey etki analizini sordu, Veli Bey oradan farklı bir şey sordu. Benim 5’inci dakikadan sonraki yaptığım iş etki analiziyle ilgili kısımdı hatta siz de “O etki analize SSK primleri dâhil mi?” diye sordunuz. Yani ben buna, bu sorduğunuz sorularla ilgili, konuyla ilgili cevap verdim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Siz önerge verme hakkına sahip değilsiniz...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, önerge vermiyorum ben, önergeyi imzalayan arkadaşlarımız belli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir şey yok, öyle bir şey yok; sadece bir bilgilendirme var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Siz önerge verme hakkına sahip değilsiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Vermedim zaten önergeyi ben Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Önerge hakkında bilgi verme yeteneğine sahip değil mi AK PARTİ Grubundaki arkadaşlar?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Hamzaçebi, önergeyi arkadaşlarımız imzaladılar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz imzaladık...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen nerede verdin Uğur Aydemir, nerede verdin?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, siz de soru sordunuz...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bakın...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, ben konuşamaz mıyım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size vereceğim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani benim konuşmam sırasında uyarabilirdiniz Komisyon Başkanını.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi, teşekkür ediyorum Sayın Elitaş.

Sayın Veli Ağbaba önceden bir sataşmaya cevap verecekti.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Uğur Bey, imza atacak mısınız? Biz dedik onları, sen tam tersini savundun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben imza atamam arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Attım ya...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, ben öncelikle size teşekkür ederim.

Ama öncelikle, sözüme başlarken, Allah AK PARTİ’li vekillere yardım etsin; altı saatten beri “Asgari ücretten vergi alınmasın.” diyorlardı, şimdi “Bütün gelirlerin asgari ücret kadarından vergi alınmasın.” diyorlar. Allah size yardım etsin. Uğur Aydemir beş dakika önce, Mustafa Elitaş gelmeden önce bunu savunuyordun...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sataşmaya cevap verirsiniz...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir dakika...

Sayın İbrahim Aydemir, açılırken, 11’den beri “Sadece asgari ücretten vergi alınmasın.” diyordu, şimdi bizim önerimizle, burada muhalefetin desteğiyle böyle bir şey geliyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tamamını dinlememiş.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, bir rica ediyorum, bakın, rica ediyorum.

Sayın Hamzaçebi de kitabın ortasından konuştu, hakikaten biz otuz saniye konuşurken bizi susturmaya çalışıyorsunuz. Bir gerçeğin altını çizelim; bakın, Parlamentonun ne hâle geldiğini gösteriyor, saray talimat verinceye kadar maalesef AK PARTİ’nin Komisyon üyeleri bir şey yapamadı, saraydan talimat alınca bu gerçekleşiyor. Ya, vallahi üzülüyorum, bakın, vallahi üzülüyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Ağbaba, niye daha önce müdahale etmedin Sayın Hamzaçebi konuşurken?

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bakın, vallahi üzülüyorum. Bakın, sabahtan beri söylüyoruz, “Bu, TİSK’e, işçi sınıfına, devlete kumpastır.” diyoruz, sabahtan beri savunuyoruz bunu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, sağ olun, teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hamzaçebi gayet doğru söylüyor, niye rahatsız oluyorsunuz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, siz dâhil olmak üzere, bana soru soruyordunuz...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bakın, şimdi göreceğiz, bakalım İbrahim Aydemir ile Uğur Aydemir...

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, tartışmaları... Evet, bilgilendirme bitmiştir yani şeyde, konuşurken maddeleri...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, vallahi konuşamadım. Sayın Başkan, konuşamadım ki bitireyim sözümü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bitirin, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Uğur Aydemir ile İbrahim Aydemir nasıl savunacak bakacağız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Niye savunmayayım ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Altı saatten beri yalvarıyorum size.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Göreceğiz tamam. Evet, teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Altı saatten beri söylüyorum, şimdi “siyah” dediğiniz şeye “beyaz” diyeceksiniz, Allah size yardım etsin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Nasıl çarpıtlıyorsun arkadaş ya! Nasıl çarpıtlıyorsun!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, peki, sadece grup sözcülerine kısa kısa söz vereceğim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, böyle bir usulümüz yok, grup sözcülerine sadece...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hayır, hayır ama verdiği bir rakam üzerinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Her bir grup sözcüsüne kısa kısa söz vereceğim, sonra devam etmek zorundayız. Çok uzun bir gün, çok fazla madde var, değişiklik önerileri var, tamamlamak zorundayız, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Grup sözcülerimize söz veriyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sataştı bana Sayın Başkanım, “Uğur Aydemir” diyerek sataştı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kısa lütfen, çok kısa...

Sataşmaya mahal vermeden, lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, ben konuşmamda özellikle şunu ifade ettim ve belirttim: “Plan ve Bütçe Komisyonunun takdirinde.” dedim.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bakacağız sonra.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Şu andaki kanun teklifinde asgari ücret üzerinden vergi alınmıyor, alınmasın.” dedim...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sizin takdirinizde mi Allah aşkına, sizin takdirinizde mi şimdi?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Şimdi senin takdirinde mi oluyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, siz görüşünüzü ifade ettiniz, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Ama Plan ve Bütçe Komisyonunun ve Genel Kurulun, vekillerimizin takdirinde. Böyle bir şey gündeme gelirse -ki geldi- biz bunun tarafındayız.” dedim zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, eyvallah, teşekkür ediyorum.

Cemal Bey...

CAVİT ARI (Antalya) – Dakika başı yön değiştiriyorsunuz ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Vallahi, Allah yardım etsin size.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, bu konuda...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Haberi bile yok! Haberi bile yok, nasıl...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Veli Bey, haksızlık ediyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, görüşünüzü ifade ettiniz, rica ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Veli Bey, haksızlık ediyorsunuz. Biz de sabahtan beri kendi aramızda burada bu meseleyi müzakere ettik ve sonunda...

CAVİT ARI (Antalya) – Kendi aranızda değil Başkan, burada ne...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sadece kendi aramızda değil, bakın, TÜRMÖB yetkilileriyle, burada sendika yetkilileriyle -daha önce Sayın Bakanın konuşması, Sayın Cumhurbaşkanımızın konuşmaları- kendi aramızda konuştuk bunları ve neticede böyle bir önergeyi getirdik ve imzaladık. Dolayısıyla, benim sizden istirhamım şu: Hani bir halk deyişi var ya “Ölü rahmet bulsun da duayı kim okursa okusun.”

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – El Fatiha!

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Mesele burada, bir eksiklik vardı, giderildi. Ha, bunun altında siz ezilmeyin, muhalefetin de katkısı olmuştur elbette, biz bundan gocunmuyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Biz niye ezilelim Cemal Bey, ezilen sizsiniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Dolayısıyla, hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Sabahtan beri tersini savunduğunuz konu...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, açık bir sataşma var, Cemal Bey “Ezilmeyin.” Dedi, isim vererek açıkça söyledi. Ben bir dakika süre istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ama bunu tamamlayamayız, rica ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sataşmadan söz istiyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Ağbaba, teşekkür et, ezilme.

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Sayın Ağbaba, ezilmeyin bu teklifin altında...”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür etti size.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Ağbaba, ezilme, teşekkür et!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ezilme, teşekkür et! Ezilme, teşekkür et!

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, çok kısa...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çok kısa...

Değerli arkadaşlar, şu, Bakanın açıklamasına bakın; kim eziliyor kim utanıyor bir bakın. Bakan diyor ki... Bakanınızı yalanladınız, Bakanınızı. Kim utanıyor siz bakın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür et! Teşekkür et!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Biraz yüz varsa Uğur Aydemir, biraz yüz varsa siz utanın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür et!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar... Bir saniye, bir saniye...

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, uzun bir mesaimiz olacak. Yeni bir durum ortaya çıktı, her gruptan grup sözcüsüne kısaca söz vereceğim, bununla ilgili kısa bir değerlendirmelerini alacağım, sonra devam edeceğiz. Tamamlamak zorundayız, daha genelini bitiremedik, 13 maddemiz var, birçok değişiklik önergemiz var, belki yeni önergeler gündeme gelecek. Dolayısıyla, rica ediyorum yani bu, artık kifayetimizakere. Değerlendirmeleriniz olabildiğince kısa olursa mutlu olurum.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; öncelikle Sayın Grup Başkan Vekillerinin açıklamalarından memnuniyet duyduğumuzu, doğru bir iş yapıldığını belirtmek istiyorum, hem şahsım adına hem Plan ve Bütçe Komisyonu Grubum adına hem de milletvekillerimiz adına teşekkür ederiz. Bizim de bu düşüncede olduğumuzu, deminden beri de sabahdan beri de bu konuyla ilgili görüş belirttiğimizi, her ne kadar siz onu siyaset olarak söylediyse de Sayın Kılıçdaroğlu’nun da görüşünün böyle olduğunu, bizim gibi olduğunu, doğrusunun yapıldığını, sonuç olarak öyle ya da böyle doğru bir iş yapıldığını söylemek istiyorum, bundan dolayı da memnuniyetimizi ifade etmek istiyorum.

Burada bir yanlışlık, şu var: Bu, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğimizden beri, maalesef tasarı kalktığından dolayı... Aslında tasarıların olması lazım, burada da bunu görüyoruz. Geçen perşembe günü de Sayın Cumhurbaşkanının ve Bakanın açıklamalarında gelir vergisi ve damga vergisinin kalktığı ifade edilmmişti; hâlbuki o, Meclisin yetkisindedir. Hâlbuki bu tür önerilerin Hükûmetten, yürütmeden gelmesi gerekir, doğrusu odur; bu sistemde bu kalktığı için böyle garip, muvazaalı bir işlem yapıyoruz maalesef. Hepimiz de bunun muvazaa olduğunu, aslında bunun yürütmeden geldiğini çok iyi biliyoruz, burada “miş gibi” yaparak, bir milletvekili bunun altına imza atarak savunmaya çalışıyor. Hâlbuki burada bunlar görüşülürken, kanun teklifleri görüşülürken ilgili kurumları da masaya yatırmak gerekiyor; onlarla ilgili bakanın da burada olması, siyasi olarak açıklama yapması gerekiyor, ilgili kurumları savunması gerekiyor; bu sistem yürümüyor tabii, bunu görmüş olduk. O bakımdan, Sayın Veli Ağbaba da Sayın Akif Hamzaçebi de haklılar ama burada bir muvazaa olduğunu da çok net olarak görmüş olduk.

Sonuç olarak dediğiniz gibi, dua nereden gelirse gelsin önemli olan kabulüdür.

Hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Garo Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, geçen hafta “Asgari Ücrette Tarihi Üçlü Mutabakat” diye bir belge yayınlandı. İşçi, işveren ve Hükûmet yetkilileri tarihi bir mutabakata ulaştıklarını ilan etmişlerdi, bunun altında da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak Vedat Bilgin’in imzası var. Bu, siteye konmuştu Sayın Elitaş, siteden kaldırıldı. Siz, 3’üncü keredir Çalışma Bakanınızı bu anlamda boşa çıkarıyorsunuz; bu bir.

İkincisi, -bakın, kırmızıyla işaretlemişim- orada çok sıkıntılı, Meclisi yok sayan bir ifade var, şöyle diyor: “Tüm işçilerin ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısımlarından gelir ve damga vergileri kaldırıldı.” Ya, Türkiye’nin Anayasası’na göre vergi koymaya, vergi kaldırmaya kim yetkili arkadaşlar, kim yetkili ya?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Parlamento yetkili, biz de o işi yapıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Parlamento yetkilidir, bu kadar. Bakın, kaldırılmasını önerebilir, oradaki ifadede “Parlamentoya kaldırılmasını öneriyoruz.” denilebilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda Garo Bey’e katılıyoruz, doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bir şey olamaz. Yani kaldırılmasını önerebilir, saygı duyuyoruz tabii ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütün bürokrasinin buna dikkat etmesi lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşveren temsilcisine, işçi temsilcisine der ki kaldırılmasını öneri...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir ifade eksikliği.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bakın, ne diyor: “Kaldırıldı.” diyor. Yani bize ne görev veriyor biliyor musunuz? “Biz buna böyle karar verdik, siz buna mühür basın.” diyor, bu kadar. Yani bu büyük bir saygısızlıktır arkadaşlar. Bu anlamda, bunu böyle değerlendirin; bu bir.

İkincisi, bizim parti programımızda asgari ücretin ve tüm ücretlerdeki asgari ücret kadar kısmın vergi dışı bırakılması var, bunun için mücadele veriyoruz, bu anlamda da son konulan öneriyi destekliyoruz ve bundan dolayı teşekkür ediyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Eyvallah, bu kadar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bakın, arkadaşlar, bir dakika, usulde bir sıkıntı var. Şimdi, Sayın Başkan, arkadaşlar; bu teklif buraya geldi, artık bu teklif Komisyonundur, bu kadar.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Onun da altını çiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu teklif Komisyonunundur. Sayın Elitaş dahi, Sayın Cumhurbaşkanını dahi hiç kimse gelip “Arkadaşlar, bu teklifi biz böyle verdik ama artık böyle.” diyemez.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sanki Elitaş’ın kendi dükkânı(!)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunu ancak ve ancak... Tamam, istişare edersiniz parti içinde ama yine de burada bir Komisyon üyemizin bunu açıklaması... “Ya, arkadaşlar, biz düşündük, siz de sabahdan beri konuşuyorsunuz; aklın yolu bir, biz imzalarımızla bu önergeyi veriyoruz.” demeliydi. Bakın, biz böyle yaptık Sayın Elitaş. Bakın, önergemiz burada, 2 vekil arkadaş imzaladık, ne dedik: Tüm ücretlerin asgari ücret kadar olan bölümünün vergiden muaf olması için önergemizi hazırladık.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Görmedik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, verdik, ya Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı biliyor; bakın, Yüksel Bey’e sorun işte. Verdik, hazırlandı.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, yalnızca bir ibare değiştirilmişti bu kadar arkadaşlar. Verdik, verdik.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Biz de verdik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ee, daha ne? Sorun yok.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Aynısı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi benim önerimi söyleyeyim: Arkadaşlar, mademki bu kadar aklın yolu birse ortak bir önergeyle yani hep beraber, bütün Komisyon üyelerinin imzaladığı... Ya, bu AK PARTİ'nin önergesi değil ki hepimiz bunu savunduk, bütün Komisyon üyeleri olarak -benim önerimdir tabii ki itiraz eden olabilir- ortak bir önergeyle bunun tüm ücret kesimlerinde asgari ücret kadar kısmının vergi dışı olarak bırakılmasını sağlayalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Yani sadece bir noktayı ifade edeyim. Sayın Elitaş çok hassas bir dil kullandı; Komisyonun takdirinde olduğunu, sadece bilgilendirme yaptığını ifade etti. Komisyonumuz kabul eder, etmeyebilir; o yetki Komisyonumuzdadır elbette.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yine de doğru değil Sayın Başkan, doğru değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Doğru olmayan ne Sayın Paylan?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Artık Komisyonun bu, bu teklif Komisyonun arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Erhan Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Usta'ya söz verdim. Sayın Usta'yı bir dinleyelim.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Vahim bir hatadan dönülmüştür. Yapılan, şu anda gelen yani yeni bilgi doğrusudur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dolar 18 lira.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama ne kadar mutlu oldun!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Mutlu olmadım, üzüldüm. Siz sebebiyet veriyorsunuz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Usta'yı dinleyelim.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Hakikaten, sadece asgari ücrette bu istisnanın yapılması, diğer çalışanlara yapılmaması bir defa vergi tekniğine son derece aykırıydı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Ne kadar sevindin.”miş, nereden anladın sevindiğini?

ERHAN USTA (Samsun) – Vergi adaleti açısından da son derece kötü bir şeydi. Uygulanması zor, kayıt dışılığı artıracak yani hakikaten zararlarını saymakla bitiremezdik. Dolayısıyla, vahim bir hatadan dönülmüştür, bu anlamda aklıselimin galip gelmesine tabii biz de seviniyoruz. Yalnız, şunu görmek lazım: Bugüne kadar “asgari ücretin vergi dışı bırakılması” derken, bunu konuşan herkesin kastı -yani bu açık söylensin veya söylenmesin- asgari ücret kadarlık kısmının vergi dışı bırakılması. Çünkü zaten vergi tekniğinin emri budur yani bunu daha fazla açıklamak, daha fazla söylemek çok da lüzumlu bir şey değildir.

Aynı zamanda, muhalefetin ve meslek örgütlerinin bir zaferi olarak görüyorum ben bugünkü yapılan bu kanun teklifindeki değişikliği. Bütün parti gruplarından milletvekillerinin ortak imzasıyla bu önerenin verilmesi için nezaketi açısından da toplumda huzur ve barış açısından da bence faydalı olacaktır. Çünkü bizim de önergelerimiz hazırlandı, biz de benzer önergeyi zaten birazdan burada verecektik. En azından, önergeler birleştirilir mi teknik olarak nasıl bir şey yapılırsa bunu bir ortak önerge hâline getirmenin de ben toplum açısından iyi olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mustafa Kalaycı Bey’in de görüşünü alalım, sonra söz vereyim.

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben kısaca ifade edeyim. Konuşmamda da söylemiştim yani asgari ücretin vergi dışı bırakılması tarihî bir reform dedim, hatta yıllar sonra bu konuşulurken İbrahim Aydemir arkadaşımıza mal olacağını, İbrahim Aydemir Bey’in teklifiyle -birinci imza sahibi olarak- bunun kaldırıldığı yıllar sonra anılacak diye de altını çizdim ve sadece asgari ücretlinin vergi dışı bırakılmasının da bazı sıkıntılara yol açacağını ifade ettim, şimdi tekrar saymayayım. Bir yandan da sosyal tarafların; işçi, işveren, Hükümet tarafının uzlaştığı konuya da gelinmiş oldu. Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, ben de aynı görüşteyim, Sayın Elitaş Başkanım bilgi verdi. Neticede bu konuyla ilgili önergeye biz zaten savunduğumuz konu olduğu için hemen imzamızı attık, hemen imzamızı attık biz o önergeye. Yani orada da eleştirilecek konuyu biraz zorlama olarak görüyorum.

Teşekkür ederim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım sadece teknik bir soru soracak, onu da alalım.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de tabii ki yapılan bu yeni düzenleme ve değişiklikten memnuniyet duyduğumuzu belirterek bir şey sormak istiyorum. Sayın Elitaş’ın özellikle bu düzenlemeden yararlanacak olan işçilerle ilgili verdiği, SGK’nin Eylül 2021 verilerine baktığımız zaman 4/A çalışan olarak 16 milyon 250 bin kişi olarak görünüyor, sizin verdiğiniz rakamda 15 milyon 300 bin kişi. Orada bir farklılık var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu farkı nasıl izah ediyorsunuz?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani o... Evet, hem nasıl izah ediyorsunuz hem de bir düzeltme yapılması gerekiyorsa doğru sayılar üzerinden etki analizi alalım.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, izin verir misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli arkadaşlarımızın eleştirilerine katılıyorum. Yalnız, biraz önce Bülent Bey bir şey söyledi; Parlamentoda kanun yapma yetkisi milletvekillerine aittir. Eskiden tasarı vardı, Anayasa’mızın milletvekillerinin görevleriyle ilgili sanıyorum 86 veya 87’nci maddesine göre milletvekilleri kanun teklifi verirdi. Bizim, bir milletvekili olarak Plan ve Bütçe Komisyonunda, ilgisi olmadığımız Komisyonunda imza atmamız mümkün değil İç Tüzük gereği. İç Tüzük gereği bu imzayı atmamız mümkün olmadığından dolayı Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyelerinin, AK PARTİ ve MHP Grubunun bilgilerine sunarak “Bu önergeye imza atarlarsa...” dedik, “Komisyonumuz desteklerse...” diye ifadede bulunduk.

İkincisi, Çalışma Bakanlığının internet sitesinde yayınlanan metni gösterdiniz. Orada ne yazıyor? Orada sadece 5510 sayılı Kanun'a tabi olanlar yazıyor, doğru mu? Burada Parlamento ne yaptı? Parlamento dedi ki: "Hayır, Üçlü Mutabakat metni çerçevesinde yapılan açıklamayı ben az buluyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi kanun yapma yetkisine sahiptir. Ben tamamını, tüm çalışanları, ücretli ve maaşlıların tamamını kapsıyorum." Bunu yaptı yani onların emir kipiyle veya talimat kipiyle söylediklerini Parlamento egale etmiş oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama Vedat Bilgin'in, Bakanın imzası var, sorun bu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, efendim, Vedat Bilgin... Az önce ifade ettiniz, siz söylediginizle çelişkiye düşüyorsunuz. Sayın Vedat Bilgin veya kimse, onların Parlamente'ye "Bu oldu." deme hakkı yok, son kararı parlamenteler verir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Onlar veriyorlar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nitekim, şu anda son kararı... Biraz sonra görüşeceksiniz; o internet sitesinde açıklanan mı, Parlamente'de kabul edilen mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Arkadaki vekillerin haberi bile yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani biraz önce Sayın Kuşoğlu'nun dediği gibi, Parlamento kanun yapma konusundaki tek söz sahibidir; bu onun ispatıdır, onun delilidir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu rakamla ilgili de Bakan Yardımcımıza bir söz verelim, Adnan Bey'e.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ona arkadaşlar açıklama yapsınlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Adnan Bey, Emine Hanım'ın sorusuna bir cevap verebilirseniz...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben de bir söz alayım da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi? Teknik bir soru mu soracaksınız?

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben görüşümü tekrar edeceğim. Sayın Elitaş, Komisyon üyesi olmayan milletvekili olarak gelip burada söz isteyebilir, konuşma yapabilir, elbette ki milletvekili olarak doğal hakkıdır. Ama Sayın Elitaş'ın konuşma üslubu Komisyona bir şeyi empoze etme şeklindeydi yani "Bunu biz yapıyoruz, grup olarak karar verdik, biz yapıyoruz..."

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Takdire bırakıyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Elitaş, siz de biliyorsunuz ki -yıllarca Komisyonda da görev yaptınız, beraber görev yaptık- elbette grup yönlendirir kendi arkadaşlarını, grup sözcünüze söylersiniz "Böyle bir önerge vereceğiz." diye, grup sözcünüz ve buradaki ilgili arkadaşlar da önergeyi imzalar, verirler, onlar savunur. Her şeyi hazırlayıp organize ettikten sonra "Komisyon takdir ederse..." Daha doğrusu, emir kipiyle konuşur gibi konuştuktan sonra -"Böyle hazırladık, planladık, yaptık, ettik."- "Komisyon takdir ederse..." demeniz şık değil, doğru bir şey değil bu, bunu savunmayın. Yani bunu doğru bulan arkadaşlarımızın doğru bulmasına da şahsen üzülüyorum, böyle bir usul yok, böyle bir üslup yok.

İkincisi; Sayın Başkan, burası teknik Komisyon. Ben teknik olarak bu Komisyonun çalışmalarına katkı vermek için geliyorum. Komisyon üyesi değilim ama önemli gördüğüm tekliflerde -ki çoğunlukla hepsi önemli oluyor- geliyorum, burada katkı vermeye çalışıyorum. Şimdi, beş dakika

süre veriyorsunuz. Şimdi, bana ilave bir süre verdiniz ama sürekli ışıgım yanıp sönüyor ve sürekli “Bitirin.” şeklinde bir psikolojik baskı uyguladığınız için yani istediğim gibi konuşamadım. Baktım, Sayın Elitaş’a hemen kesintisiz ikinci bir üç dakikayı verdiniz, doğru bir şey yaptınız. Doğru, verin aslında ama ona gösterdiğiniz bu toleransı Komisyon üyesi olmayan diğer muhalefet milletvekillerine göstermezseniz tutumunuz tartışılır Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye, bitmedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun ama ben şu anda size ekstradan bir söz verdim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye, Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usul hakkında üyelerimiz dışında hiç kimseye söz verme yetkim yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Usul değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir mevzuatımız da yok. Lütfen...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bakın, beni, Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama “Bir teknik soru soracağım.” dediniz, ben de söz verdim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye, aynı şeye geliyoruz yine Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, usul hakkında sadece üyelerimiz konuşabiliyor Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Beni ilgilendiren bir konuda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu benim belirlediğim bir konu değil.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, Komisyon üyesi olmayan bir kişiyi ilgilendiren bir konuda Komisyon üyesi olmayan kişi de konuşabilir. Şimdi, Sayın Elitaş bir daha söz istedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bizim İç Tüzük’ümüze göre, kurallarımıza göre usul hakkında sadece üyelerimize söz verebiliyoruz. Bu, benim belirlediğim bir kural değil, bu...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Komisyon Başkanı, lütfen, parlamento hukukunu tetkik edin, lütfen parlamento hukukunu tetkik edin, eğer Komisyon üyesini ilgilendiren bir husus tartışma mevzusu ise...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir sataşma varsa eyvallah, ona bir şey demiyoruz yani, öyle bir şey yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama bir dakika, Sayın Başkan, müsaade edin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zaten de söz verdim.

Buyurun, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama sürekli siz sözümü kesiyorsunuz.

Şimdi, Sayın Elitaş...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, isterseniz hiç kimseye söz vermeyelim, sadece siz konuşun; böylece devam edelim. Yani bunu mu yapalım?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, ayıp ediyorsunuz, yakışmıyor size.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sürekli konuşmamı kesiyorsunuz. Bakın, Sayın Elitaş ikinci kere söz istedi, verdiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sürelere uyarsak böyle bir şey olmaz. Lütfen...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İkinci kere hangi nedenle söz verdiniz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkan, on dakika oldu ya, yeter artık.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzah edeyim, bana soruyorsunuz. Bir saniye, söyleyeyim ben.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye, efendim, verin, ben herkesin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütün grubu ilgilendiren...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Yılmaz, bir saniye, konuşayım efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – ...bütün konuşmacıları ilgilendiren...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye, müsaade edin, bitireyim ama.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soru sorduğunuz için ben cevap veriyorum ama.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama bir saniye, bitireyim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun bitirin, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Elitaş'a ikinci kere söz verdiniz. Söz verin, ben herkesin olabildiğince çok konuşmasından yanayım. Ama Elitaş'a ikinci kez, tereddütsüz hemen beş dakika saati açtınız burada. Aynı şeyi bana verdiniz ve bana hemen yine müdahale etmeye başladınız.

Son sözlerim şunlar: Bakın, bu teklif 13 madde; eğer siz beş dakika, beş dakika gidecekseniz, benim konuşmayı düşünmediğim maddeler de var, hepsinde beni konuşmaya mecbur edeceksiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hakkınızdır, konuşursunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bunlara gerek var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani konuşmak isterseniz hakkınızdır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bunlara gerek var mı? Yani ilgi duyduğum maddede, teknik katkı koyacağım maddede beş dakikayı biraz aşarak konuşsam bunda ne mahzur var, ne mahzur var Sayın Yılmaz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakın, Sayın Hamzaçebi, o tür şeyleri zaten bir anlayış içinde yürütüyoruz yani burada arkadaşlarımız da şahit.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Değil, yürümüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama yoğun bir gündemimiz var...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Orayla buraya farklı muamele yapıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç öyle bir şey yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bakanlık yapmış bir kişisiniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, hayır, bakın, bunu izah edeyim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – ...sizi severim sayarım ama size ben bunları, bu davranışı uygun bulmadım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, bakın, aynı şeyi... Diyelim ki bu taraftan bir başka vekil arkadaşımız olsa onları da uyarıyorum. Burada, Sayın Mustafa Elitaş, bakın...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Grup Başkan Vekili olduğu için uyarıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, ondan değil, şundan dolayı yaptık: Sayın Mustafa Elitaş bütün grubu ilgilendiren, bundan sonraki konuşmaların seyrine etki edebilecek bir bilgilendirme yapmak için geldi. Bu bilgilendirmenin sağlıklı olması için de ben kendisine müsaade ettim. Olay bundan ibaret yani.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, parlamento hukuku kitaplarını biraz okumanızı tavsiye ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yoksa, bu tarafa farklı muamele, şuraya farklı muamele yapmadım, yapmam da.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Okumanızı tavsiye ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama durum bundan ibarettir.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Artık bir...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, bir cümleyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Aslında, tabii, burada olması gereken şey şuydu, daha önceden de bunlarla karşılaştık: Sayın Elitaş arkada konuşulacak bazı meseleleri, tabii, konu çok popüler bir konu olduğu için bir cazibesi var, Sayın Elitaş o cazibeye kapılıp burada ilan etti. Hâlbuki bu tür meseleler arkaya geçilip grup sözcüleriyle konuşulur. Daha önceden de kaç defa bunu yaptık. Bu değişiklikler öyle yapılırdı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, dolayısıyla, Akif Bey söylediklerinde haksız sayılmaz Sayın Başkan, böyle görmek lazım meseleyi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben bir şey soracağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, hep muhalefete söz veriyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, çalışmamız lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, Sayın Elitaş'ın etki analizinde ben bir hata olduğunu düşünüyorum, o yüzden idareye soruyorum: Şimdi, yaklaşık 20 milyon kişiden bahsediyoruz yani ücretli ve maaşlı olarak 20 milyon ve neredeyse Türkiye yurttaşlarımızın tamamını ilgilendiren bir madde. Ben 37 milyar etki analizinin doğru olmadığını düşünüyorum. Bunun, bu etki analizinin 50 milyar TL'nin üzerinde olması gerekiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Orada çeşitli hesaplama yöntemleri var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama şöyle bir durum var: Artısı var, eksisi var yani eksiyi ve artıyı beraber mi hesapladınız, o anlamda sormak istiyorum. Yani idare, tabii, cevap versin çünkü asgari ücretli gösterenler çoğalacaktı, şimdi asgari ücretli gösterenler azalacak, ona göre mi etki yapıldı, bu artıyı eksiyi ben...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Garo Bey, şimdi, bunlar tahmin üzerine çıkarılıyor, biliyorsunuz, böyle olursa diye.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii, tabii, yani bunun eksisi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeye geçtiğimizde isterseniz daha detaylı bilgi isteyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim tahminim, eksisi 60 milyar olacaktı, artısı da 20 milyar olacak diye bakabilirsiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Artı olabilir, minimum seviyede, bunlar artı olabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, anladım ama ben idareye bir sormak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde geldiğinde daha detaylı bilgi isteriz.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir düzeltme yapayım; Sayın Ağbaba'nın satışması üzerine Sayın Elitaş Grup Başkan Vekilimiz bir şey söyledi, tabii, siyasi bir latifede bulundu ama yine de kayıtlara geçti, onu düzeltmek isterim.

22 Aralık 2020 tarihinde, tam bir yıl önce Grup Başkan Vekillerimizin, 3 Grup Başkan Vekilinin bir önergesi var, kanun teklifi var: Asgari Ücret Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun. Bunun 21'inci maddesi "Asgari ücret, yıl içerisinde değişmeyen ve işçi ve ailesinin asgari geçimini sağlamaya yönelik bir ücret olarak tanımlandığından dolayı asgari ücretten kesilen gelir vergisinin kaldırılması amaçlanmıştır." 22'nci maddesi "Asgari ücretten gelir vergisi kesilmeyecek olmasından dolayı ücretlilerin ödeyeceği gelir vergisi dilimlerinin artışlarının bu düzenlemeye uygun hâle getirilmesi gerekir." şeklinde.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Az önce benim dediğimi teyit ediyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, ver, okusun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – "Vergi dilimini artırın." diyoruz, "Yukarıdaki dilimi artırın." diyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, dilimlerini de artırarak...

VELİ AĞBABA (Malatya) – 21 kez değişti, 21 kez.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Herkesten, asgari ücret tutarı kadar geliri olan tüm meblağlardan vergi alınmaması amaçlanmıştır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bülent Bey, bu teklifin ne olduğunu siz çok iyi biliyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada da bu kanun teklifinde de bunu görüyoruz. Bu, kayıtlara geçsin istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Evet kifayetimizakere ediyorum.

Geneli üzerinde konuşmayan arkadaşlara söz vermeye devam edeceğim.

İsmail Bey, siz...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Söz istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, söz veremiyoruz, konuştunuz. Özür diliyorum, anlayışınıza sığınıyorum, söz veremiyorum.

Sayın Ensar Aytekin söz almamıştı, ona söz veriyorum.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında bugün burada bir AK PARTİ klasiği yaşadık değerli arkadaşlar. Bir düşüncenin, bir fikrin ya da bir kanun teklifinin ateşli savunucusu iken beş dakika sonra onun tersine düşüncenin ateşli savunucusu olmanın siyaseten nereye konacağına dair inanın bir fikir, bir düşünce geliştiremedim ama önemli olan sonuçtur değerli arkadaşlar, önemli olan neticedir; bağcıcı dövmek niyetinde asla değiliz. Cumhuriyet Halk Partisinin yıllardır söyleyegeldiği sosyal demokrasinin de gereği olarak çalışanların ücretlerinin vergilendirilmemesi bizi mutlu etmiştir.

Tabii, şunu da belirtmek gerekir: Bu başarı aslında muhalefetin başarısıdır. Buradaki muhalefet partilerinin tamamı tam altı saattir bu teklife muhalefet etmeseydi eğer, daha ilk saatte sizin de bugün istemediğiniz şekilde bu teklif aksak, eksik ve yanlış bir şekilde geçmiş olacaktı.

Madem bir uzlaşma günü, o hâlde, serbest meslek mensupları var değerli arkadaşlar. Serbest meslek mensupları, avukatlar, doktorlar, mali müşavirler; bunlar vergi mükellefi olmaları münasebetiyle işveren gibi gözükseler de aslında kendi mesleklerinin, işlerinin işçisidirler. O hâlde bu teklife şunu da eklemeyi öneriyorum: Serbest meslek sahiplerinin de kazançlarından asgari ücret tutarı kadar oranın vergilendirilmemesini öneriyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi konuşmalar bitti ama cevaplar için...

Adnan Bey kısaca o rakama, Emine Hanım'ın söylediğine bir açıklık getirirseniz sonra İbrahim Bey'le tamamlayacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Etki analizi de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Etki analizini maddeye gelince...

Sadece Emine Hanım'ın sorusuna cevap verin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Şimdi, saygıdeğer Komisyon üyeleri, bu 16 milyon 275 bin çalışan sayısı toplam sigortalı sayısını gösteriyor ancak sistemde birden fazla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, sizin sorunuza cevap veriliyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizin sorunuza cevap veriliyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Baştan alayım mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Baştan alın lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Başkanım, çok gürültü var.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, arkadaşlar, gürültüyü biraz azaltırsak anlaşılırsın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Saygıdeğer Komisyon üyeleri, bu 16 milyon 275 bin çalışan sigortalı sayısı sistemde kayıtlı sigortalı sayısı ama bunlardan 1 milyona yakını birden fazla işverende çalışıyor gözüktüyor yani birden fazla sigortalılık var. O nedenle de onu düştüğümüz zaman, teklileştirdiğimiz zaman 15 milyon 300 bin civarında sigortalı sayısı var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İbrahim Bey, siz genel bir değerlendirme yapın, tamamlamış olalım.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Evet, Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Ben de sabahtan beri katkı sunan bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum; Komisyon üyesi olsun olmasın, hepsinin hakikaten çok katkısı oldu, çok değerli ifadeleri oldu. Tabii ki hepsine katılmadık ama iştirak ettiklerimiz de vardı.

Şunun altını özellikle çizmek istiyorum arkadaşlar; ben başlarken, konuşurken geneli üzerine hususen şöyle kayıt düştüm asgari ücretle ilgili: “Arkadaşlar, işverenlerle birlikte Çalışma Bakanlığımız asgari ücrete dönük, hakikaten çok ince ayar çalışmalar yaptı.” Bunu tutanaklardan okuyorum. “Hem işveren kesimi hem işçi kesimi 4 bin liralık bir rakamı telaffuz eder hâle geldiler. Son kertede, Sayın Cumhurbaşkanımız 4.253 liralık bir rakamı orta yere koydu.” O arada Veli Ağbaba’nın bir ifadesi var, ona teşekkür ediyorum; Sayın Cumhurbaşkanımız için “Allah onu var etsin.” diyor. Ben devam ediyorum: “Ve bu, asgari ücretliler arasında büyük bir inşirah, büyük bir ferahlama yarattı efendim, büyük bir müteşekkiri hâl oluşturdu; bunları yaşadık.”

Şimdi, bunu niye söylüyorum arkadaşlar? Burada sabahleyin grup sözcüleriyle beraberdik toplantıda; orada kendi aramızda konuşurken sürecin devam ettiğine özellikle atıfta bulunduk, kayıt düştük yani netleşmiş bir hâl olmadığını ifade ettik. Burada otururken Maliye Bakan Yardımcımız, Gelir İdaresi Başkanımız, Grup Başkan Vekillerimiz hep beraber, telefonlarla irtibatlı bir hâlde süreci götürdük. Dolayısıyla, hâli bu noktaya getiren elbette ki Cumhuriyet İttifakı oldu, elbette ki o irade buraya koydu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yok, vallahi senin haberin yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Öyleyse, arkadaşlar, bakın...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Vallahi haberin yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Her şeyden haberi var.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, ne haberi var? Sabahki konuşmaları duysan; sabah bunu savunuyordu, şimdi bunu savunuyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sabahki konuşmayı söylüyorum güzel kardeşim, ben sana sabahki konuşmamı söylüyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Allah seni de var etsin(!)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, lütfen...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sabahki konuşmamı söylüyorum ya, konuşmamda ne var?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, sabah bunu savunuyordu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, rica ediyorum...

VELİ AĞBABA (Malatya) – “...Asgari ücretten vergi alınmasın.” diyordu, şimdi “bütün çalışanlardan” diyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, arkadaş, ben sana tutanaktan bahsediyorum ya!

Anlamıyor ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İbrahim Bey, siz...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Allah Cumhurbaşkanımızdan razı olsun Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Allah Kemal Kılıçdaroğlu’ndan da razı olsun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hatta, arkadaşlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İbrahim Bey, ben sizin gayretlerinizi biliyorum, siz bana dönüp anlatın lütfen, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, sana çok teşekkür ediyorum ama başlarken, hatırlarsanız... Şimdi, bu Velî Ağbaba’nın işi karıştırmakta...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, vallahi ben İbrahim Aydemir’i tebrik ediyorum, yetenekli birisi(!) Yiğidi öldür, hakkını yeme(!)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hafta sonu dâhil İbrahim Bey bu konu üzerinde hakikaten çalıştı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, arkadaşlar...

VELİ AĞBABA (Malatya) – İbrahim Bey’in hakkını teslim ediyoruz, çok yetenekli insan(!)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Allah razı olsun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sabah siyahı savunuyor, öğleden sonra beyazı! Maşallah! Maşallah!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ağbaba, var olun, tamam.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Uğur Aydemir’i de unutmayalım, amca oğlusunuz(!)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hiç ilgisi olmayan şeyler söylüyor.

Arkadaşlar, sabahleyin hatta, bu bağlamda, Necdet İpekyüz kardeşime de teşekkür ettim. Niye? Süreci birlikte yürüttük, çalıştık. Öyleyse, geldiğimiz nokta hepimizi mutlu etmeli, hepimize huzur katsayısı yüklemeli. Değerli Grup Başkan Vekilimizin, Bakanımızın açıklamalarını da bu anlamda kabul etmek lazım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, bir de sendikaları, işveren temsilcilerini dinleyelim; onların düşüncesi ne bu konuda?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şöyle bir hâl ortaya çıkıyor, onun altını çizeceğim ben; muhalefet eğer şunu düşünüyorsa: “Ya, buradan iktidar bütün çalışan kesimler nezdinde itibarını yükselterek çıkacak; dolayısıyla, biz kaybediyoruz.” diye bir huzursuzluk üzere iseler varsın olsunlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yok, biz memnunuz, hiç merak etme. Araç sayısının çokluğundan dolayı benzin kuyrukları oluşuyor(!)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bizim altını çizdiğimiz husus şu: Yaparsa AK PARTİ, yaparsa Cumhuriyet İttifakı yapar; yaptığımız da budur.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yaptırırsa CHP yaptırır, yaptırırsa CHP yaptırır Sayın Aydemir!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Katkı sunan herkese teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli üyeler, teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, teknik olarak bir cümle söyleyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu oylamadan sonra, bir saniye...

Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Efendim, şimdi, burada işveren temsilcileri var, işçi temsilcileri var. Bu konudaki görüşlerini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeye geçince söz vereceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ama Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hemen 2'nci maddede söz vereceğim onlara.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Sayın Başkanım, Ağbaba'ya niye durmadan söz veriyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, aldım sözünü, tamam. Doğru söylüyorsunuz vallahi, haklısınız yani.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne yaptık da doğru söylüyor Sayın Başkan, niye etkileniyorsun Uğur Aydemir'den?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru söylüyorlar.

Sağ olun.

Değerli arkadaşlar, şimdi maddelere geçiyoruz.

1'inci maddeyi okutuyorum:

GELİR VERGİSİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendinde yer alan “10 kW’a kadar (10 kW dâhil)” ibaresi “20 kW’a kadar (20 kW dâhil)” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, değerli arkadaşlar, bu madde üzerinde söz talep eden üyemiz var mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İzahat alabilir miyiz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzahat, affedersiniz...

Sayın teklif sahibimizden izahat istiyoruz.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, ben geneli üzerinde konuşurken çok ayrıntıya girmedim ama böyle tafsilatlı ifade edebilecek...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arzu ederseniz bürokrat arkadaşlarımıza da söz verebiliriz, tafsilatlı...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Aslında öyle bir şey yapalım, teknik bir destek alalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman Enerji Bakanlığından izah edecek arkadaşımızı alalım.

Kendinizi tanıtır ve izah edin lütfen.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; ben Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdürü Murat Zekeriya Aydın. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, burada biz Enerji Bakanlığı olarak görüş veriyoruz ve görüşümüz de şu: Burada 10 kilovata kadar olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesisleri için hâlihazırda gelir vergisinden bir muafiyet var. “Bu, 20 kilovata kadar çıksın.” diye talep ediliyor. Biz de bunu çok olumlu karşılıyoruz. Neden? Çünkü özellikle elektriğin tüketildiği yerde üretilmesine önem veriyoruz. Kayıpları azaltacak, bu şekilde. Etki analizi anlamında.

Şunu arz etmiş olalım, daha önce belki ifade etme imkânımız olmadı: 20 kilovata çıktığı zaman konut düzeyinde olup da yararlanabilecek 4 megavat düzeyinde -kurulu güç olarak söylüyorum- bir tesis kurulu gücünden bahsedebiliriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toplam olarak öyle mi?

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Toplam olarak.

Bunlar yararlanabilirler. Hem kayıp kaçağı azaltacak, burada kayıp miktarlarının düşürülmesi açısından önem arz edecek hem de ihtiyaç duyduğumuz yenilenebilir enerji kaynaklarının daha fazla kullanılması noktasındaki desteğe katkıda bulunmuş olacak.

Eğer ilave soru varsa onları memnuniyetle arz edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, soruları alalım şimdi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce üyelerimize söz veriyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Genel Müdürüm, kaç hane var bu durumda, yani bu işi yapan?

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Şu ana kadar 1173 adet mesken bu işi yapıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 1.173 adet mesken. Bunun 20’ye çıkması bunu arttıracak mıdır?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Arttıracaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne bekliyorsunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunun 20’ye çıkması bunu arttıracak mıdır?

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Eğer tercih ederlerse yaklaşık 4 megavatlık ilave bir yük gelecektir. Tabii, hep tercih edilir mi, edilmez mi bilmiyoruz ama tam rakamı da söyleyeyim. Eğer buna hak kazanabilecek 250’ye yakın ilave tesis daha, 250’ye yakın hane daha bundan istifade etmiş olacak yani 1173 belki 250-300 daha artacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunun artmasını istiyorsak biraz daha duyurulması, teşvik edilmesi gerekmez mi Sayın Genel Müdürüm? Bunun artmasını istiyorsak biraz daha duyurulması, teşvik edilmesi, yayınlarla bir şekilde bu sayının çok... “1173” dediniz, çok düşük bir sayı, bu sayının artması lazım; 20 milyon hane var Türkiye’de.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Şimdi, şöyle arz edeyim Başkanım: Şimdi, aslında bunun önünde hiçbir engel yok “Şu anda 20 kilovatin üstünde de bir kurulu güce ihtiyacım var. Benim bağlantı gücümde ‘30’ yazıyor, ben 30 kurayım.” dediği zaman kurmasının önünde hiçbir engel yok. Bağlantı kurulu gücüyle mütenasip olacak şekilde, bu hem ticarethane hem sanayide hem konutta hiçbir sınırlama olmaksızın gücü neyse o güce kadar yenilenebilir enerji

kaynaklarına dayalı olarak tesis kurup çalıştırabilir. Buradaki hadise, sadece herhangi bir vergiden, herhangi bir bürokrasi oluşturmadan, bu insanlara bir külfet getirirmeden, vergiden muaf olarak bu işleri yapabilmelerine yani mahsuplaşma...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onu anladım, doğru da yapıyorsunuz da bunun duyurulması gerekir diyorum. Yani bu iyi bir şeyse bunun bilinmesi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Daha fazla tanıtım yapılması...” diyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani 1173 çok düşük 20 milyon hane varken. Bunun duyurulması, genişletilmesi gerekir. Onunla ilgili de bir çalışma yapmanız gerekir diyorum.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Yapalım efendim, genişletelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu bir tavsiyede bulunuyor size idare olarak.

Peki, teşekkür ediyorum, Sayın Kuşoğlu.

Sayın Paylan...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, uzun yıllar Enerji Komisyonu Başkanlığı yaptı. Eğer itiraz yoksa Sayın Elitaş da bir izahat verebilir. İtirazı olan var mı?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Var, itiraz ediyoruz, duymak istemiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İtiraz ediyorsanız vermeyeceğim sözü. Tamam. Sayın Elitaş, üyelere sonra... Ama teknik bilgi istiyorsanız söz vereyim.

Sayın Paylan, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, Özgür Özel Bey geldiğinde biz ona özel öncelik tanımadık mı, daha fazla konuşturmadık mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz tanıyabilirsiniz de arkadaşlarımız tanımayabilir. Ne diyelim?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Elitaş yarım saat konuştu daha ne istiyorsunuz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Paylan, söz verdim size.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bana mı verdiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet evet.

Üyelerden sonra...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Garo Bey de teknik bilgi istiyor ama Komisyon üyesi arkadaşlarımız “Yok.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İtiraz ediyorlar. Bence zorla kimseye bilgi vermemek lazım. Hiç öyle bir...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tamam Başkanım, siz ne dersiniz o.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun Sayın Paylan, devam edin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, tabii ki konuşabilir Sayın Grup Başkan Vekili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama itiraz ediyor arkadaşınız, itiraz ettiği için ben de söz vermedim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Kim itiraz etti?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz, öyle anladım ben.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben itiraz etmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, ben yanlış mı anladım?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Yılmaz, burada bana bir kastınız mı var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, hayır, benim bir kastım yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sabah banaydı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pardon, affedersiniz, vallahi haklısınız, özür dilerim; Sayın Bekaroğlu itiraz etti, çok özür dilerim. Sayın Bekaroğlu itiraz etti, o yüzden...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sabah banaydı, şimdi Sayın Hamzaçebi'ye.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Başkan, ben de buna itiraz ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben de yorulduğum, ne yapayım yani.

Sayın Başkanım, bence vermeyin bilgi, madem istemiyorlar bilgi, vermeyin.

Buyurun, devam edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, ama bizim gruba haksızlık ediyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, Grup Başkan Vekili...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Konuşabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İtiraz etmiyor musunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Etmiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ediyor musunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Etmiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben anlamadım bunu, Mehmet Bey, söyleyin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Konuşsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bülent Bey, aslında çok önemli bir konunun altını çizdin.

Şimdi, değerli arkadaşlar, güneş enerjisiyle yaptığımız kurulu gücümüz, yaklaşık 7 bin megavat civarında. Bunun 500 megavatın üstünde olan kısmı 500-550 bin megavat civarında lisanslı ve şeye tabi olan... Bin megavatlık ve daha düşük olanlarda da o teşvik YEKDEM kapsamında fakat konutlarda olan kısmın... Ben Enerji Komisyonu Başkanı olduğum dönemde, gittiğimiz bütün yerlerde anlattık. Bülent Bey aslında çok önemli bir şeyin altını çizdi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, yuvarlak söylüyorum rakamları; 1 kilovatsaat elektrik üretmenin maliyeti yaklaşık bin dolar; çatılarda 10 kilovat üretiliyor, 8-10 bin dolar civarında.

Şimdi, esas olan şu: Panel fiyatları bu 10 bin dolarlık maliyetin yaklaşık 3 bin veya 3.500 doları. Diğer kısmı, “pano” ve “inverter” dediğimiz, diğer, çatının üzerindeki vesaireler ve “kablolar” dediğimiz 20 kilovattı da aynı miktarda kullanılacak bir sistem. Yani biz 20 kilovattlık bir şeye müsaade ettiğimiz takdirde, diyelim ki, 10 bin dolarlık olan bir şey, 20 bin dolara çıkması gerekirken belki, 12-13 bin dolara ortaya çıkacak. Buradan EPDK eğer herhangi bir yerde şeyiniz varsa -onu da çalışıyorlar diye biliyorum- ürettiğiniz enerjiye aynı merkez -EPDK doğrular mı bilmiyorum bu konuyu- üzerinde; diyelim ki, Ankara'nın Çankaya'sında yeriniz var, başka bir yerde de bunun üretimini yapıyorsunuz, birbirinden mahsuplaşma imkânını da ortaya çıkarabilecek ve bunu da teşvik edebilecek çünkü yeşil

enerji, güneş enerjisi doğal bir kaynak. Bu tamamen maliyeti düşürmek adına... Biraz önce Enerji Bakanlığının ifade ettiği doğru. Şimdi, sizin kurulu gücünüz 30 kilovat da olur, 40 kilovat da olur ama bu kilovat kapsamında olunca beyanname vermek mecburiyetindesiniz. Şimdi, sisteme verip sistemden alıyorsunuz, sisteme verirken dağıtım bedeli ödüyorsunuz, sistemden alırken yine dağıtım bedeli ödüyorsunuz. Buradan amorti süresini biraz daha -sabit maliyetlerden dolayı- düşürecek bir yöntemi beraberinde getirmiş oluyoruz; olay bu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş, değerli arkadaşlar; şimdi, dünya yeşil ekonomiyi, Yeşil Devrim'i konuşuyor ve biz, maalesef, bu tip adımları hep palyatif adımlar olarak yapıyoruz. Değerli arkadaşlar, şu anda bütün dünya karbon sıfır evleri konuşuyor; yani yalnızca elektriği çatıda üretmek, cephede üretmek değil, tükettiği suyu yeniden arıtıp tekrar apartmana veren sistemleri konuşuyor. Yani karbon sıfır evleri konuşuyor; mesela, yer altındaki suyla evi ısıtıp, tekrar onu döndürüp, tekrar ısıtmayı konuşuyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Su pompaları dediğiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Su pompaları meselesini konuşuyor. Yani bu anlamda, bence -Sayın Elitaş, sizin de bu konuda tecrübeniz var, bizim de var- bu konuda, gerçek anlamda bir reformu konuşmalıyız, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla beraber, ilgili belediyelerle beraber. Yani bu Yeşil Devrim'i kaçırmamamız gerekiyor. Biz, Sanayi Devrimi'ni kaçırmış bir toplumuz. Yeşil Devrim konuşuluyor, bu konuda bir master plana ihtiyaç var yani böyle palyatif “10 kilovatı 20 kilovat yaptım.” meselesi değil mesele, çok daha hızlı davranmamız gerekiyor bu Yeşil Devrim konusunda. Yani benim bu maddeye itiraz edeceğim bir konu yok ama böyle olmaz yani topyekûn bu Yeşil Devrim düşüncesini içselleştirecek, bununla ilgili reformları yapacak bir master plana ihtiyacımız var diye düşünüyorum; bu birincisi.

İkincisi: Arkadaşlar, 20 milyon haneden bahsediyoruz, 1.173 ev. Bu, gerçekten büyük bir başarısızlık göstergesi. Bununla ilgili ne yapılması gerekiyorsa yani Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız, belediyelerimiz, bizler, hep beraber ne yapmamız gerekiyorsa gerçekten şapkayı önümüze koyup düşünelim Sayın Başkan; bunu öneriyorum ve sıkıntının şurada bir yerde olduğunu düşünüyorum ben, bununla ilgili bazı girişimler oldu. Meskenler hep apartman arkadaşlar, bizde müstakil ev oranı çok düşük. Yani, köylerde müstakil evler var ama şehre gelince apartman; 10 daire, 20 daire, 50 daire ortak bir girişimde bulunup bu çatıya efendim..

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kooperatifler ona müsaade eder olmuş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, doğru ama şimdi sıkıntı şu: Apartmanlarda böyle bir inisiyatif oluşturulamıyor. Ya “Ben çatı katıyım, izin vermem.” diyor, öbürü “Bilmem ne.” diyor. Ya, şimdi, binalar yapılırken belki böyle bir şey öyle bir teşvik edilir ki binalar yapılırken bunlar yapılır. Yani, çatıyı komple kaplama yapmayı belki yaparsan “şu kadar vergi istisnası” gibi “harçlardan düşürme” gibi bir şey getirilir veya cephenin giydirilmesi veya karbon sıfır evleri belli bir süreç dâhilinde mecbur edilir, bununla ilgili teşvik yaratılır ve böylece binalar yapılırken bunlar çözülür ve bina yönetimine de böyle bir yetki verilir ve mevcut binalarda da dönüşümü teşvik edecek bir yöntem belirlenir. Yani, bununla ilgili belli...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Garo Bey, 5 metrekare 1 kilovat yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam doğru.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evlerin çatısına olmuyor bunlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evlerin çatısına da olabilir; bakın, cephesine de olabilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru, var, cephede de var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, cephede başladı, binlerce metrekaire evlerin cephesi var ve cephede elektrik üretebiliyor yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belki daha sonra daha derinleştirirsiniz tartışmaları, daha çok maddemiz var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Peki, tamam Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu anlamda, bizim bunu bir master plan çerçevesinde çalışmamız gerekir, bunu söylemeye çalışıyorum. Yani, böyle olmaz, daha önce...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belki ayrıca bir oturulur, konuşulur bunlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Buna gerçekten çalışmamız gerekiyor Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Ben, Sayın Elitaş'tan soracağım sorunun cevabını herhâlde aldım da sadece teyiden soruyorum. Yani, birim maliyeti, bir hanenin 10 veya 20 megavat elektrik üretebilmesi için yapacağı yatırım “13 bin dolar” dediniz değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 1 kilovatını bin dolar diye söyledim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 20 kilovat 20 bin dolar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 20 kilovat 20 bin dolar yerine 15 bin dolara düşebilir, onun için söyledim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Ölçek ekonomisi var.” diyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum, sağ olun, tamam, anlaşıldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, düzenlemeyi doğru buluyorum. Paris İklim Anlaşması'nın Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilmesinden sonra artık yeşil enerji Türkiye'nin gündeminde çok daha fazla yer alacak ve bu enerjiye geçiş sürecinin de hızlandırılması gerekiyor. Belki şu an ölçekler, miktarlar çok küçük olabilir, ileride bunun çok fazla artabileceği kanaatindeyim. Özellikle büyük sitelerde bunun ulaşacağı boyut çok fazladır. Yalnız, Enerji Bakanlığı temsilcisiydi zannediyorum bilgi veren arkadaşımız, çok mütevazı rakamlar söyledi. Enerji Bakanlığı konuyla ilgili iyi bir çalışma yapmamış gibi görüyorum. Yani “250'ye yakın konut daha istifade edecek.” gibi bir şey söylediniz yanlış duymadıysam.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 4 megavat gibi toplam...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, 660 tane, 1.600, 250 yani bunlar çok küçük, sembolik rakamlar yani bu bir şey değil ki. Ya, projeksiyon nedir, hedef nedir? Türkiye’de kaç konutta bunun kullanılması hedefleniyor, kaç apartmanda kullanılması hedefleniyor? Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bu projeyi tüm Türkiye’de yaygınlaştırmak için bir programı var mıdır, bir çalışması olacak mıdır, ne planlanıyor? Hedef, bu yolla hangi miktarda, hangi megavat, hangi güçte elektrik enerjisinin elde edilmesidir? Bir de şunu sormak istiyorum: Varsayalım -Türkiye’deki konutların yaklaşık 20 milyon bağımsız bölümü var diyebilirim kabaca- Türkiye’de 20 milyon bağımsız bölüm, bu sayı biraz az, biraz fazla olabilir; konut olabilir, iş yeri olabilir. Yasada zannediyorum “iş yeri” kavramı yok, değil mi? İş yeri neden yok yani o kapsama alınması düşünülemez mi? Yani, bir binada, daha doğrusu bir apartmanda giriş katında iş yeri olup üst katlarında konut olduğu zaman, o iş yeriyle ilgili durum, vergi problemi, esnaf muafılığı sorunu nasıl çözülecektir? Varsayalım ki, 20 milyon bağımsız bölümün 15 milyonunda böyle bir model uygulamaya geçti, herkes çatıya bu sistemleri kurdu ve elektrik üretiyor. Bunun toplam elektrik enerjisi üretimindeki payı ne olur? Ortalama bir güçle bu bulunabilir zannediyorum. Nehir tipi HES’lerden elde edilen enerjiyle kıyaslarsanız durum nedir? Hangisinin rakamı nedir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Hemen cevap alalım, buyurun.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Şimdi, Değerli Vekilim, tabii, bu biraz fizibilitesiyle ilgili işin. Biz şu anda mesken boyutunda rakamlar mütevazı ama ticarethane ve sanayide çok ciddi bir uygulaması var bunun. Yani şu ana kadar 3.782 adet çatı, cephe güneş santrali kurulmuş durumda çatı ve cepheye. Toplamda da lisanssız kurulu gücü 6.845 megavat, 100 bin megavata ulaştık aşağı yukarı Türkiye çapında, bu çok hızlı ilerleyen bir şey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani ne kadar?

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Arz edeceğim.

6.845 megavat güneşin sadece çatı cephesi ve arazi uygulamaları lisanssız diyebileceğimiz. Bunların içinde sadece çatı cepheye koyulan, araziye koyulmayan 3.782 adet. Bir de Elitaş Başkanımızın, Sayın Grup Başkan Vekilimizin ifade ettiği üzere lisanslı olanlar var -bunlar lisanssızların rakamı- lisanslı olanlarla beraber toplam güneş kurulu gücümüz 7.746 megavat şu an itibarıyla.

Şöyle bir arz edeyim, niye fizibilite diyorum?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayı kaç bağımsız bölüm olarak?

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Onu arz edeceğim.

Niye fizibilite diyorum? Şimdi, sanayi ve ticarethane aboneleri bunu süratle hayata geçirme gayreti içerisinde oluyor çünkü onların konutlara kıyasla aktif enerji bedelleri -elektrik faturaları diyelim Türkçesi- kullandıkları birim elektrik enerjisi bedeli daha yüksek, daha hızlı şekilde amorti edebiliyor onlar kendilerini. Dört yılda, beş yılda, altı yılda, Değerli Başkanımın söylediği gibi, kilovat başına yatırımlar 800 ile 1.000 dolar arasında değişiyor yaptırdığı yatırıma göre. Daha hızlı şekilde amorti edebildiği için ticarethane ve sanayiler çatı cephesini çok daha hızlı şekilde bunu kurmak gayreti içinde oluyor. Konutlarda onlara göre aktif enerji bedeli yani kullandığı elektrik enerjisinin birim bedeli daha düşük olduğu için biraz daha düşünerek, biraz daha yavaş ilerliyor bu. Eğer elektrik fiyatlarını artırırsanız -niye bunu anlatıyorum- çünkü günün sonunda ortada bir mahsuplaşma sistemi var. Yapılan bu yatırımın vatandaşa bir şekilde geri dönmesi lazım. Geri dönme de hem sanayide hem ticarethanede hem de konutta sizin kendi abone grubunuzun aktif enerji bedeli üzerinden yapılıyor. Yani 100 kilovatsaat elektrik tükettiyseniz ve 120 kilovatsaat de elektrik ürettiyseniz o 120 eksi

100 sizin tükettiğiniz 20 kilovatsaati kendi abone grubunuzun aktif enerji bedelinden, 90 kuruştan, 100 kuruştan neyse satıyorsunuz, sizin IBAN numaranıza bir para yatıyor. O parayla da bu yatırımı amorti etmeye çalışacak tabii vatandaş dolayısıyla. Aktif enerji bedelini yani elektrik fiyatlarını yukarı doğru kaldırırsak çok daha fazla insan bunu yapma gayreti içinde olur ama onun da başka tabii komplikasyonları olabiliyor, tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dolar bazında mı ödüyorsunuz?

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, teşekkür ederim ama bu benim sorumun cevabı değil, ayrıca bu sadece konutları ilgilendiriyor.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Hayır, neden daha mütevazı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız sevinirim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – “O sayıyı vereceğim.” dediniz de bekliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Tamam, onu da arz edeyim.

Şimdi, tabii bu mahsup mekanizmasıydı, aşağı yukarı biz işte 4.500-5.000 megavat düzeyinde Türkiye genelinde çatı cephe uygulamasında en az 4.500-5.000 megavat düzeyinde bir potansiyel olduğunu görüyoruz. Bu konuda Dünya Bankasıyla beraber yürütülen teknik çalışmalar vesaire sonucunda ortaya konulan.

Konut sayısını bağımsız bölüm sayısı olarak bilemem ama yani şu anda cevap veremiyorum belki ona ama aşağı yukarı 4.500-5.000 megavat düzeyinde.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – O neye karşılık geliyor?

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Buradaki 5 bin megavatı şöyle anlatayım size.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şöyle diyebilir miyiz değerli vekillerimiz: Yani bu konuda daha genel bir destek var, nasıl daha fazla yaygınlaştırılır, bu konuda Bakanlığın, yürütmenin çalışması lazım.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Bütün bağımsız bölümleri yapsa, bütün çatılar dolsa 4.500 megavat Değerli Vekilim, onu söylemeye çalışıyorum. Türkiye’nin ihtiyacı olan kurulu güç 100 bin şu anda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu düşük deniyor, evet.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ne kadarlık bir elektrik, örneğin Ankara’nın ne kadarlık bir elektrik ihtiyacını karşılamış olursunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok az, çok az.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – İşte, verdiğim örnek şu: 100 bin megavat bir yerde, 5 bin megavat bir yerde. Tamamını kullanırsınız, yirmide 1’i kadar. Dolayısıyla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani çok çok büyük bir rakam değil anladığım kadarıyla ama yaygınlaştırmak; tanıtım ve yaygınlaştırma konusunda sayın vekillerimizin tavsiyeleri var.

Evet, değerli arkadaşlar, bir saniye...

Ahmet Vehbi Bey bu madde üzerinde mi söz istemiştiniz?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Hayır, hayır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İstemediniz.

Sayın Ağbaba, sizin de bir sonraki madde üzerinde değil mi talebiniz?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu durumda...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir şey soracaktım Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şöyle: Bu maliyeti... Sayın Elitaş gitti ama “Dolarla 20 bin dolar.” dedi. Ben size soruyorum ama... Şimdi, bu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok, o “10 megavat olursa 10 bin, 20 olursa 20 oluyor.” dedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, 20 megavat 20 bin dolar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “20 bin olmuyor, daha az oluyor.” dedi. Ölçek ekonomisinden dolayı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 15 bin dolar diyelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mesela.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, 15 bin dolar, Sayın Başkan, kur her gün yükseliyor ama şimdiki oranla çarptığımızda 250-270 bin lira, o yarın 300 bin lira olacak. Şimdi, bu işin finansmanı konusunda hani, bu Türk lirasına dönelim diyor ya herkes; bu konuda ne yapılabilir? Yani bir çalışma var mı? Veya TL'yle mi ödeniyor yani şimdi elektrik sattı sisteme; dolarla mı ödüyorlar, TL'yle mi ödüyorlar?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Enerji Bakanlığından arkadaşımız ayrıldı mı?

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Buradayım efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrar bir bilgi verelim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bir de paneller falan düşüyor ...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, Türk lirası. Kaç liradan alsan da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, yatırım dolar. Yatırım dolar, aldığı para TL.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Enerji Bakanlığı cevap versin.

Bir saniye...

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Soruyu duyamadım efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruyu bir tekrarlayabilir misiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, şimdi, 15 bin dolardan bahsedildi yatırımlar için yani bugünkü parayla 270 bin yapıyor ya da 300 bin lira olacak bu. Yani ciddi bir rakama tekabül ediyor. 15 bin dolar bir ay önce 150 bin liraydı, şimdi 300 bin lira. Buna baktığımızda, bu finansmanınız zorlanacaktır yani bu Türk lirasına dönüşle ilgili bir planı var mı Bakanlığınızın? Yani bu finansmanın sağlanmasıyla ilgili?

İkincisi, ödemeleri siz TL olarak yapıyorsunuz öyle değil mi? Dolarla çarpıp mı, endeksleyip mi yapıyorsunuz, TL olarak mı yapıyorsunuz? Sisteme verdiği elektriği diyorum.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Hayır efendim. Şöyle: Şimdi, mahsuplaşma Türk lirası üzerinden oluyor. Vatandaş da fazla elektrik ürettiğinde Türk lirası olarak hesabına yatıyor. Elektrik de zaten Türk lirası. Bizim burada verdiğimiz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yok, finansman yatırımınız dolar.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ MURAT ZEKERİYA AYDIN – Arz edeyim.

Şimdi, yani biz dolarla olsun demiyoruz, hatta dolarla olmasının yüzde 60-70'i de bunun yerleşmiş durumda. Onu da arz edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Paylan, o yüzden kendini amorti ediyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, yirmi yıla çıktı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, elektrik fiyatı da artıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, değerli arkadaşlar...

İsmail Bey, bir müsaade ederseniz.

Garı Bey, bir müsaadenizle lütfen.

Değerli arkadaşlar, bundan sonra konuşacağımız 2, 3 ve 4'üncü maddeler; 3'ü de asgari ücretle ilgili. Eğer uygun görürseniz bunları birleştirerek tartışmamız daha verimli olacaktır. Birbiriyle...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Süreyi de ona göre...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii ki süreyi ona göre şey yapacağım. Ama şöyle...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Soru-cevap yapacak mısınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye bir izah edeyim ondan sonra sorularınızı sorun, belki sorunuza cevap olacak.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Başkanım, herkes destekliyor müzakereyi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nerede, nasıl yapacaksınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir...

Garı Bey, siz zekânız çok olduğu için benden çok hızlı gidiyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Estağfurullah, estağfurullah.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Ama bir dinleyin, sonra sorun.

3 tane madde var, topluca müzakere edip daha sonra ayrı ayrı maddeleri oylayalım. Oylarken de önergeler varsa o maddeler üzerinde o madde önermelerini de elbette ayrı ayrı oylayalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, ortaklaştıracaktık ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama tartışırken hani, birlikte tartışmalı çünkü birbiriyle ilgili, ilişkili maddeler. Yine, eğer uygun görürseniz, STK'ler var burada; işçi ve işveren sendikaları var, TÜRMOB var. Sizin değerlendirmelerinize hani onlar da katkıda bulunur diye düşündüğüm için size söz vermeden önce STK'lerin de bir görüşlerini alalım. Böylece müzakeremize devam edelim.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Başkanım, eğer 3'ünü aynı anda konuşacaksak on beş dakika konuşalım. O zaman daha adil olur gibi geliyor bana.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Elbette öyle olacak.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Nasıl? Öyle değil o.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, tabii, doğru.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkanım, soru-cevap yapacak mısınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soru-cevap yok bizim bu maddelerde. Yalnız sorularınızı konuşurken söylerseniz, sonunda ben yine bir söz veririm.

MADDE 2- 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“18. Asgari ücretli olarak çalışıp ücret ve ücret sayılan ödemeleri toplamı aylık brüt asgari ücret tutarını aşmayan hizmet erbabının ücretleri (Şu kadar ki asgari ücretli olarak çalışmadığı veya asgari ücret üzerinde ücret aldığı halde anılan istisnadan yararlanıldığının tespiti halinde, istisna nedeniyle ödenmeyen vergiler, vergi ziyai cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte işverenden tahsil olunur).”

MADDE 3- 193 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Asgari ücretin üzerinde ücret almakla birlikte net ücretleri, asgari ücretliye ödenen net ücretin altında kalanlara, bu tutar ile bu tutarın altında kaldığı aylara ilişkin olarak aylık hesaplanan net ücreti arasındaki fark tutar, ücretlinin asgari geçim indirimine ayrıca ilave edilir.”

MADDE 4- 193 sayılı Kanunun;

a) 106 ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “Diğer ücretlerde, gezici olarak çalışanların” ibaresi “Gezici olarak çalışanların” şeklinde değiştirilmiş, bentte yer alan “ücret ve” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

b) 64 üncü maddesi, 108 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi, 109 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi ile ikinci ve üçüncü fıkraları, 110 uncu maddesi, 118 inci maddesi ve 122 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi, hangi STK’den başlayalım? Sendikalarımız, işçi sendikalarımız burada mı?

Evet, buyurun, işçi sendikalarımızdan temsilciler mikrofonu olan bir yere gelirlirse...

Evet, kendinizi de tanıtarak...

HAK-İŞ KONFEDERASYONU GENEL SEKRETER YARDIMCISI ERDOĞAN SERDENGEÇTİ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, tarihî artışla, yaparak asgari ücrette yüzde 50’nin üzerinde bir oranla zam yapılmasından dolayı Komisyon üyelerini ve Hükümetimizi kutluyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, tarih durdu arkadaşım, durdu, hangi “tarih”? Ne “tarih” ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, lütfen...

Evet, devam edelim.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU GENEL SEKRETER YARDIMCISI ERDOĞAN SERDENGEÇTİ – Tüm ücret gelirlerinden asgari ücrete tekabül eden kısım kadar gelirlerin vergiden muaf olması bizim işçi ve işveren tarafları olarak hep ortak açıklamalarımızda belirttiğimiz bir temennimizdi. Verilen önergeyle bu şekilde bir değişiklik yapılmasını destekliyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Başka işçi sendikalarımızın temsilcileri var mı? TÜRK-İŞ’in veya başka...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, DİSK var, TÜRK-İŞ de geliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bitirdiniz mi siz?

HAK-İŞ KONFEDERASYONU GENEL SEKRETER YARDIMCISI ERDOĞAN SERDENGEÇTİ – Bu kapsamda, Komisyon üyelerinin de aynı temennilerde bulunduğunu görüyorum, muhalefeti ve tabii ki iktidarı da tebrik ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Buyurun.

DİSK TEMSİLCİSİ ENGİN SEZGİN – Komisyondaki tüm vekillerimize işçi sınıfının çağrısına yanıt verdikleri için hatta memur arkadaşlarımızın çağrısına yanıt verdikleri için teşekkür ediyoruz öncelikle.

DİSK olarak asgari ücreti talebimiz net 5.200 lira. Bu talebimize yaklaşmadık ama yıllardır beklenen bir vergi sorununun en azından ücretlilerde düzelmiş olması sevindiricidir. En azından bir nebze merhem olacaktır geçim sıkıntımıza.

Bir talebimiz var: Asgari ücret konusuyla ilgili, tüm ücretlilerle ilgili, vergi konusuyla ilgili bir adım atıldı ama sonraki vergi dilimleri ve matrahlarından endişe duyduğumuzu belirtelim. Bu endişemizin haksız olmasını dileriz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ederiz.

Başka işçi sendikamız var mı? Yok mu?

TÜRK-İŞ’ten kimse yok mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkanım, buradaydılar, çıktılar herhâlde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çıktılar herhâlde, sonra gelirlerse tekrar söz verebiliriz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tamam.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman, işveren...

VELİ AĞBABA (Malatya) – TÜRMOB burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – TÜRMOB’a sonra geleceğim.

İşveren sendikalarımıza söz verelim.

Buyurun.

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Teşekkür ederim Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; yaklaşık üç gündür, üç uykusuz geceden sonra bugün burada çok güzel bir haberi sizinle de ortak olarak paylaştık. Yaklaşık iki buçuk sayfalık bir konuşmam vardı ama son gelen haberle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Gerek kalmadı.” diyorsunuz.

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Hiç gerek kalmadı.

Ben hem Hükümetimize hem muhalefet partilerimize tekrar tekrar teşekkür ediyorum.

Paradan bağımsız, orandan bağımsız çok daha iyi bir adım atıldı. İlk defa ücretliler üzerindeki vergi yüküyle ilgili bir muafiyet geldi. Bu bizim için çok önemli. Önümüzdeki yıllarda umarım tüm çalışanlar için çok daha farklı uygulamalar olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi TÜRMOB Temsilcisine söz veriyorum.

Buyurun.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli hazırun, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında biz bu raporu öğleden önce dağıtmıştık, sizler de incelemiştiniz. Gene, genel katkımız, asgari ücretteki verginin sadece asgari ücrette değil, tüm ücretlere şamil olması şeklindeydi. Verilen önerge herhâlde bu yönde olacak şekilde diye değerlendiriyorum, onun için oraya girmeyeceğim.

Onun dışında iki konu var. Müsaade ederseniz eğer, biliyorsunuz, Vergi Usul Kanunu 298’e göre bir enflasyon...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, konumuzla ilgili... Hani, yeri geldikçe yine katılırsınız onları ifade etmek için, şimdi konumuzla ilgili sınırlayalım.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Tamam, Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Tamam o zaman şöyle: Ücretle ilgili bir şeyi hatırlatmak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Serbest meslek erbabları da her ne kadar kendi nam ve hesaplarına çalışsalar da aslında bir ücretli gibi çalışmaktadırlar. Bu, asgari ücretlilere yapılan istisnanın serbest meslek erbablarına da şamil olması talebimiz var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Başka STK var mı bu konuda?

MÜSİAD TEMSİLCİSİ HARUN KAYNAK – Başkanım, MÜSİAD adına konuşabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii ki.

Buyurun.

MÜSİAD TEMSİLCİSİ HARUN KAYNAK – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim bu fırsatı verdiğiniz için.

Aslında, geldiğimiz nokta itibarıyla, çok konuşacak bir şey bırakmadınız bize ama bir konuda farkındalık oluşmasını istiyorum. Bugün yapılan uzlaşmayla aslında sadece bir asgari ücretlinin 1 lira üzerindeki bir personelin maliyeti ile asgari ücretli arasındaki yaklaşık yıllık 18 bin liralık maliyeti işveren üzerinden almış oldunuz. Yani asgari ücretin 1 lira üzerinde maliyet oluşturan bir personele eğer biz vergi konusunda da bu istisnayı tanımamış olsaydık, işverene maliyeti 18 bin lira daha artacaktı, yıllık maliyetten bahsediyorum. Bu, kıdem tazminatları, ihbar tazminatları gibi rakam hesaplamalarında da önemli farklılıklar doğuracaktı. Bu anlamda, Komisyonumuza, bu uzlaşi üzerine aldığı kararlar yönünden teşekkür ediyorum. İşverenler olarak bizler asgari ücrete yapılan zammın, evet, yükünün işveren üzerinde olduğunun farkındayız ama bu tutarların piyasaya döneceğini, ekonomimizin daha canlı bir hâle geleceğini düşünerek saygılarımı sunuyorum.

Çok teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Başka STK'lardan söz isteyen?

TOBB mu var?

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ - İstemiyoruz efendim. Eğer verirseniz alacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ - Efendim, iş dünyasının bazı endişeleri vardı ama Komisyona teşekkür ediyoruz, bütün endişelerimiz giderildi.

Arz ediyoruz efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Başka var mı söz talebinde bulunan?

Evet, buyurun lütfen.

TÜRK-İŞ GENEL EĞİTİM SEKRETERİ NAZMİ IRGAT – Efendim, güzel bir çalışma oldu. İnsanların sevinci yerine gelmiş oldu. Umutları, hayalleri kaybolacaktı ama bu düzenlemeyle beraber bir yanıltan dönüldü.

Çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Peki.

TÜRK-İŞ GENEL EĞİTİM SEKRETERİ NAZMİ IRGAT – Yalnız şöyle bir şey var, Komisyonun saygınlığını da düşürecek: Burada Sayın Çalışma Bakanına haksızlık ediliyor. Biz bunları değerlendirirken elbette ki bunun Parlamentodan çıkacak bir kanunla düzenleneceğini biliyorduk. Sayın Bakan bize bunları anlatırken de “Bu tabii ki Meclise götürülecek, o bakımdan biz böyle tavsiye kararı alıyoruz ama elbette ki çıkacak kanuna göre bu düzenleme yapılacak...” Ama bunda hem işveren kesimi hem biz olarak tamamının kapsam dışı kalması konusunda mutabıktık. Aksi hâlde, zaten üçlü bir anlaşmayla bu karar çıkmazdı.

Çok teşekkür ediyorum, anlayışla karşıladınız. Çalışanlarımızın bu akşam rahat uyuyacağını düşünüyorum. Telefonlar geliyordu.

Efendim, bir şey daha var: İlk dilim şimdi söz konusu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Efendim?

TÜRK-İŞ GENEL EĞİTİM SEKRETERİ NAZMİ IRGAT – Yüzde 15’le başlayan vergi diliminin nereden başlayacağı konusu bizim için önemli. Geçmiş yıllarda asgari ücretin aylık tutarının 12 katına kadar ilk dilimdi. 2014 yılından itibaren o aşağı indirildi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Ayrı bir tartışma şimdi. Ama bu düzenlemeyi destekliyorsunuz anladığım kadarıyla.

TÜRK-İŞ GENEL EĞİTİM SEKRETERİ NAZMİ IRGAT – Bu da çok önemli bizim için. Eğer bu da yapılırsa tarihî bir karar olur, sizlere müteşekkîr kalırız.

Saygılar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka söz vermediğimiz STK, atladığımız bir arkadaşımız var mı? Yok galiba. Tamamladık.

Şimdi üyelerimizden söz talebi yok gördüğüm kadarıyla.

Var mı Garo Bey?

Peki, üye olmayanlardan başlayalım.

Sayın Ağbaba, buyurun lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şimdi, efendim, ben önce Komisyona katılan katılımcılara teşekkür ediyorum, özellikle STK'lara, sendikalara.

Ben de birkaç soru sorarak sözlerime başlamak istiyorum. Bunlara cevap...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir yanlış yaptım, özür diliyorum.

Sayın teklif sahibinden bir bilgi almalıydık ve maddeleri de okutacağız, değil mi? Görüşmeye açtık maddeleri. Kısaca bir izahat alalım, öyle gidelim, usulümüzü bozmayalım.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, teklif bugünkü tartışmaların omurgasını oluşturduğu için zaten bütün üyelerimiz, burada bulunan bütün heyet muttali her şeye ayrıntısıyla efendim, vukufiyetleri var. Dolayısıyla, müzakere devam etsin diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Evet, Sayın Ağbaba, devam edin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şimdi, birkaç soruyla sözlerime başlamak istiyorum müsaade ederseniz.

Birinci sorum, tüm ücretlerin asgari ücret kadar kısmı vergiden istisna edildikten sonra ilk dilim vergilendirilmesi eskiden olduğu gibi yüzde 15 mi olacak? Bunu sormak istiyorum. Çünkü Cumhurbaşkanının bulunduğu bir toplantıda çalışanların gelirlerinin asgari ücretten muaf olacağı söylendi, sonra bir tuzak oldu. Burada bir tuzak var mı, yok mu? Buna cevap istiyorum. Tekrar soruyorum: Tüm ücretlerin asgari ücret kadar olan kısmı vergiden istisna edildikten sonra, ilk dilim vergilendirmesi eskiden olduğu gibi yüzde 15 mi yapılacak, yoksa oran yükseltilecek mi? Bu sorunun cevabını istiyorum, birinci sorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dur bir saniye.

Burada şunu söyleyeyim: Bu soruları lütfen not edelim, topluca bir cevap isteyeceğim sizden, soruları not edelim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkanım, ikinci soru: Birinci dilimin tutarı 2014 yılı öncesindeki gibi asgari ücretin en az 12 katı veya fazlası mı olacak? Bu da önemli bir konu.

Üçüncü sorum: Ücretler ve ticaret erbabı için, Gelir Vergisi Kanunu'nun 102'nci maddesine göre, 2 farklı tarife vardı ücretler lehine; bu devam edecek mi? Üçüncü dilim ücretler lehine fark daha yükselecek miydi? Bu, üçüncü sorum.

Şimdi bir başka sorum, merak ettiğimiz: Bu teklifte engelliler için önemli bir belirsizlik bulunuyor. Bu son değişiklikle, yüzde 40 ve üzeri engelliler vergi indirimi belgesi alabiliyordu ve emekli olabiliyorlardı. Bu düzenlemeyle birlikte asgari ücretten vergi kalktı ve asgari ücretle maaş alan engelliler için mağduriyet ortaya çıktı gözüktüyor. Bu yüzden, engellilerle ilgili ek bir düzenleme yapılması gerekiyor mu? Yeni bir düzenleme yapılıyor ama düzenleme tüm detaylarıyla incelenmediği için başka başka mağduriyetler getirdiği gözüktüyor. İktidar engellileri bu ülkenin bir yurttaşı olarak görmeyi sürekli unuttuğu için bu düzenlemede engelliler unutulmuş oldu. Engellilerin emeklilik hakkının da elinden alınmış olduğu gözüktüyor; bu önemli bir konu. Eğer bu konuda cevap verirlerse -engellilerin emeklilik hakkı- buna da sevinirim.

Şimdi, Sayın Başkan, tabii, biraz önce arkadaşlar konuştu. Öncelikle bir şeyi belirtmek istiyorum, Genel Başkanımız da belirtiyor, biz de belirtiyoruz: Ekonomik ve Sosyal Konseyin ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıktı. Eğer Ekonomik ve Sosyal Konsey olsaydı, bu değişiklikle birlikte temsilcilerin görüşleri iletebilecekti. Maalesef karakolda doğru söyleniyor, mahkemede şaşılıyor. Bakın, geçtiğimiz gün, perşembe gününden konuşuldu, herkes bu değişikliği olumlu buldu. Çalışanların asgari ücret kadar olan gelirlerinden vergi alınmaması olumlu, önemli bir gelişmedir. Burada övünerek söyleyelim, biz yıllardan beri söylüyoruz, nasıl ki taşeronla kadroyu biz söylediysek, nasıl ki emekliye 2 maaş ikramiyeyi biz söylediysek bu konuyu da övünerek söylüyoruz: Bugün gelirlerin asgari ücret kadar olan kısmından vergi alınmaması olumlu ve önemli bir gelişmedir, bunun altını çizelim. Tabii, biraz önce söyledim sözlerimin başında, Gülizar Hanım'a danıştım, "Söyleme, o örneği verme." dedi. Hani, fakirin eşiği kaybolur, üzülmür, sonra bulur ya, sevinir. Bu, biraz ona geldi yani perşembe gününden beri biz ne tartışıyoruz, ne konuşuyoruz, Allah aşkına? Bunları sizin takdirinize bırakıyorum.

Şimdi, AKP sözcüleri birkaç şeyi ifade ettiler, Türkiye'nin doğal gaz fiyatlarını karşılaştırdılar, biz de laf attık ama müsaade ederseniz ben birkaç rakamı -doğal gazı onlar söyledi, ben de emeklilerin ve asgari ücretlilerin Avrupa'yla karşılaştırılmasını- söyleyeyim. Ben geçtiğimiz gün, çarşamba günü bütçe konuşması yaptım. Bütçe konuşması yaparken Türkiye'de asgari ücret 93 euro demiştim, şimdi 93 euro değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam edebilirsiniz, topluca görüştüğümüz için on beş dakikaya kadar süreniz var.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tabii tabii.

74,25 euroya düştü Türkiye'deki asgari ücret. Değerli Başkanım, Avrupa ve Türkiye'de en düşük emekli maaşının karşılaştırılmasını göstereyim ve buradaki milletvekillerinin tümünün vicdanına sunarak devam edeyim. Türkiye'de en düşük emekli maaşı 1.500 TL -bu da bizim söylemlerimiz sonucunda kanunla artırıldı, biliyorsunuz- yani 74,25 euro. Almanya'da 1.200 euro, 19.200 TL; bu da arttı, 1.200'le çarptığınız zaman 24 bin lira. Hollanda'da aynı şekilde 20 bin liraya yakın. Türkiye neredeyse, -neredeyse değil, maalesef- Almanya'nın yüzde 7'si kadar emekli maaşı alıyor. Bizim emeklilerimizin durumu ile Avrupa'yı karşılaştırdığımız zaman, sokakta da gördüğümüz izlenim -mutlaka hem Cumhur İttifakı'na ait hem MHP milletvekilleri, AKP milletvekilleri hem de İYİ Parti, HDP milletvekilleri görüyorlardır- emeklinin yaşamış olduğu koşullar kötü koşullar, zor koşullar. Ben bu maaşı alan emeklilerin ceketlerini en son beş yıl önce aldığını görüyorum. Maalesef, ilk kez bu dönemde Türkiye'de yaşayan emekliler ikinci el ayakkabıyı gördüler; eskiden pençe yapılıyordu, pençeyi unuttular, ikinci el eşya satan ayakkabıcıdan ayakkabı alıyorlar, ikinci el pantolon satan yerlerden pantolon alıyorlar, ikinci el palto satan yerlerden palto alıyorlar. Türkiye ilk kez bu dönemde ikinci el giyim eşyası satan pazarları gördü. Eskiden ikinci el beyaz eşya vardı, şimdi bunu görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bir başka durum -asgari ücreti de konuşmadan olmaz- şu: Türkiye, maalesef, 2022 brüt asgari ücret teklifi sunulduğu hâlde -yani bu yüksek olarak kabul edilen, herkesin çok yüksek olarak kabul ettiği 4.250 lira teklifi sunuldu- Avrupa'da 2022 asgari ücret teklifi sunulmadığı hâlde, buna rağmen sondan 2'nci; Arnavutluk'tan sonra biz geliyoruz. Bir de bizde 250 euro gözüküyor asgari ücret ama bir bakın, bizim yanı başımızdaki Bulgaristan'da 332 euro, daha düne kadar savaşan Sırbistan'da 366 euro, 90'larda bizim yüz yıl gerimizde olan Romanya'da 467 euro, Macaristan'da 476 euro, Hırvatistan'da 567 euro, Hollanda'da 1.701 euroya kadar çıkıyor. Bunu da çok değerli milletvekillerinin dikkatine sunmak istiyorum. Biz hâlâ, her şeye rağmen, Avrupa'da en düşük asgari ücreti veren ülkeyiz.

Yine, değerli arkadaşlar, biraz önce söyledik, Avrupa’da asgari ücretle çalışanların tüm çalışanlara oranına baktığımız zaman da Türkiye en önde; bu, TÜİK’in verilerine göre. Geçen yılki verilere göre, Türkiye’de çalışanların yüzde 43’ünün asgari ücretle çalıştığını görüyoruz ki bu oran, çeşitli sendikaların araştırmasına göre yüzde 56’nın üzerinde gözüküyor. Burada Meclise düşen şey, bu oranı düşürmek olmalıdır. Asgari ücret, olağan ücret olmuş durumda; bu doğru değildir, kabul edilemez değerli arkadaşlar. Bunu, mutlaka, dikkatlerinize sunuyorum.

Şimdi, her dakika bakıyoruz, değerli arkadaşlar, bakın, Komisyona başlarken dolar 16,50 seviyesindeydi, şimdi dolar 17,95; euro 19 seviyesindeydi, euro ilk kez 20 TL’yi geçti, 20,27 TL oldu. Tabii “Dolardan bize ne?” diyebilirsiniz ama değerli arkadaşlar, bakın, Türkiye, Avrupa için hatta bizden daha yoksul ülkeler için bir pazar hâline geldi. Edirne’nin düşman işgalinden kurtuluşundan sonra Bulgarlar ilk kez ekonomik olarak âdeta Edirne’yi işgal etmiş gibi gözüküyor. Bulgaristan’dan turlar düzenleniyor, Facebook grupları oluşturuluyor, Türkiye’de bizim insanlarımızın alamadığı, üzülmek söyleyeyim, bakın...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Parasıyla mal satıyoruz. Ne var bunda?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet, parasıyla... Ama Edirne’de yaşayan emekli alışveriş yapamıyor, Edirne’de yaşayan asgari ücretli alışveriş yapamıyor kendi dükkânlarından. Türkiye âdeta Avrupa’nın süpermarketi oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne olacaktı bundan beş yıl önce, on yıl önce? Türkiye süper güç olacaktı ama Türkiye, sayenizde, Avrupa’nın, Bulgaristan’ın, Azerbaycan’ın, Gürcistan’ın süpermarketi hâline geldi; geldiğimiz nokta o. Süper güç olacaktık, süpermarket olduk. Bunu niye söylüyorum? Tabii ki Avrupa gelsin, alışveriş yapsın. Örneğin, keşke gelip bizden katma değerli ürünler alsın ama bizim işçimizin alamadığını Bulgaristanlı emekli alıyor, bizim yurttaşımızın alamadığı Iğdır’daki, Ardahan’daki ürünü, maalesef, Gürcistan’daki insanlar alıyor. Bu, Türkiye’de hepimiz açısından düşünülmesi gereken bir şey değerli arkadaşlar. Bakın, belki zaman zaman bize kulaklarınızı kapatıyorsunuz ama bu, hakikaten, ciddi bir mesele. Eğer kendi yurttaşlarımız bu ülkede üretilen ürünü alamıyorsa bunda mesele var. Bakın, Türkiye’nin gelmiş olduğu nokta şu: Ekili arazisi, tarlası olan insanlar ekemeyecek duruma gelmiş; gübre pahalı, ilaç pahalı. O nedenle, bizim hepimizin bu konuyu ciddiyetle düşünmesi gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de önemli bir süreci hep beraber yaşıyoruz. Bakın, bu bir kriz değil. Bu, bir ekonomik kriz değil; bu, bir ekonomik felaket, ekonomik bir buhranla karşı karşıyayız. Konuşmalarınız ne kadar bu süreci değiştirmeye çalışsa da Türkiye her gün yoksullaşiyor. Bakın, dün TÜSİAD’ın açıklaması vardı. Sayın Cumhurbaşkanı her zamanki üslubuyla cevap verdi “Ey TÜSİAD” diye ama bu insanlar yaşamlarını sürdürmeye çalışıyor. Bu insanlar, kendi geleceklerini ortaya koyarak, yatırım yaparak ülkeye katkıda bulunmaya çalışıyor. Özellikle Türkiye’de üretime katkısı olan sanayicisi, çiftçisi, herkesin önünde saygıyla eğilmemiz lazım. Bu insanlar -dolardan ya da eurodan- euroya para yatırarak zenginleşmiyor. O nedenle üretim yapan TÜSİAD üyelerinin de sözlerine kulak vermek gerekiyor Sayın Başkan çünkü onlar da bir haykırışı gündeme getiriyorlar.

Bakın, doların arttığı her gün Türkiye yoksullaşılıyor, euronun arttığı her gün Türkiye yoksullaşılıyor. Sayın Başkan, yoksullaşırken sadece CHP’liler yoksullaşmıyor, AK PARTİ’ye oy verenler de yoksullaşıyor; İYİ Parti’ye, MHP’ye, HDP’ye oy verenler de yoksullaşıyor. Dolayısıyla bu meselede nutuk atarak, muhalefeti suçlayarak, konuşması gereken kesimleri suçlayarak bir yere varılmaz. Ben

biraz önce bir çağrı yaptım, burada bütün paydaşlar konuşmalı. Esnafın temsilcileri TİSK konuşmalı, işverenlerin temsilcisi TOBB konuşmalı. TOBB konuşmadığı için, maalesef, TÜSİAD konuşuyor. Sendikalar konuşmalı, DİSK’i konuşmalı, TÜRK-İŞ’i konuşmalı, HAK-İŞ’i konuşmalı, memur sendikaları konuşmalı. Ülke yangın yeri, herkes düşüncesini özgürce ifade edebilmeli, başına bir şey gelmeyeceğini bilmeli. Biraz önce Ekonomik ve Sosyal Konseyi onun için de vurguladım. İnsanlar özgürce konuşabilirse, Türkiye’de tekrar demokrasiyi var edebilirsek ülke yoksullaşmaktan kurtulur.

Bakın, Sayın Cumhurbaşkanı ne diyor 128 milyar dolarla ilgili: “Benim dönemimde değil.” diyor. “Ekonominin sorumlusu benim.” demişti, şimdi “Ben Başbakan değildim o zaman, Cumhurbaşkanıydım.” diyor. 128 milyar doların da sorumluluğunu almıyor. Ben asgari ücretteki... Bu Komisyonda sabah başlayan olumsuz havanın dağılmasını olumlu bulduğumu söylemek isterim.

Son sözlerim AKP’li vekil arkadaşlarıma; başta Aydemir amca oğullarına ve de kardeşlere. Tabii, onlar, biraz önce söyledim, mucizeler yaratan milletvekillerimiz, onları kutluyorum özellikle. Biri, pahalı benzin kuyruklarını araçların çokluğuyla ifade ediyor. Bir diğeri, Sayın Uğur Aydemir, köprülerin, otoyolların pahalı olmasına da “Bizim milletimiz zekidir, gitsin başka yol, eski yol kullansın.” diyor. Onlar mucize yaratıyor.

Ayrıca, sabahtan beri gördük. Yine, elimizi vicdanımıza koyalım arkadaşlar, hep karşı karşıyayız. Ya, sabah neyi savunuyordunuz, şimdi neyi savunuyorsunuz?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Neyi savunuyorsunuz ya?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Vallahi billahi. Bak, Allah için, sizi kutluyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Neyi savunuyorsunuz yani?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hanımefendi, sizi de kutluyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sizi de kutluyorum, siz de yeteneklisiniz, sizi kutluyorum. Sabah “beyaz” dediniz, akşam “seki” dediniz. Karakolda doğru söylediniz, mahkemede şaştınız!

Ben teşekkür ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Nasıl tahrik ediyorsun ya! Sana madalya takacağım!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hiç tahrik etmedim, gayet güzel konuştum vallaha.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Garo Paylan...

Otuz dakikaya kadar konuşma hakkınız var, hepsini kullanmak zorunda değilsiniz tabii.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, öyle mi?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben kaç dakika konuştum?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle öyle. 3 maddeyi birden konuşuyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, hayır, hesabı yanlış yaptınız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Başkanım, ben konuşmadım o kadar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Birleştirmenin ne anlamı var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genelde kullanılmıyor tamamı. Bir bütünlük içinde bir değerlendirme yapılır.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Böyle bir şey yok ki Başkanım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, aslında normalde beş dakika.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 3 ayrı maddeyi konuşuyoruz topluca. Bu daha verimli oluyor arkadaşlar, tecrübeyle sabit.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, ben tabii ki demokratik tavrınızdan dolayı teşekkür ederim ama maddelerde siz üyelere de beşer dakika veriyordunuz daha önce.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, ben onu unutmuşum.

Affedersiniz, o zaman on beş dakika.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, ben anlamadım o dediğinizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben o kadar da uzun kullanmayacağım Başkan, sonuç olarak bir uzlaşma olduğu için. Merak etmeyin, elimden geldiğince çabuk toparlamaya çalışacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Benim aklım geneliyle ilgili onar dakikaya gitti, oradan söyledim doğrusu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, vallahi iktidar bize bir “cambaza bak” oyunu oynadı arkadaşlar.

Şimdi, bir yandan dolar uçuyor, zamlar yağıyor, tamam mı, bir yandan bir madde getirdi “Vergi dışı bırakacağız.” dedi. Çalışma Bakanımız Vedat Bey dedi ki “Efendim, bunlar vergi dışı olacak; kökü, hepsi, asgari ücret kadarı.” Sonra akşamına dediler ki “Yok, bir tek asgari ücrete yapıyoruz.” Dört gündür biz şey konuşuyoruz: “Efendim, tümü olsun, öyleyse olsun.” Uğur Aydemir daha az önce canhıraş bir şekilde “Bu doğrudur.” diye savunmaya çalıştı, hepimize cambaza bak oyunu oynandı maalesef.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çarpıtma Sayın Paylan, çarpıtma. “Şu anda kanun teklifi böyle ama Plan ve Bütçe Komisyonu takdir eder, Genel Kurul takdir eder, değişir.” dedim ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, karşılıklı...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kayıtlara geçiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, düzelttiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, takdir bizim. Bakın, irade bizdeyse takdir bizimdir, takdir başka yerden gelmez.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, takdir bizim, Plan ve Bütçenin takdiridir işte.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Komisyona gelir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Önergeyi veren biziz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Takdiri siz vermediniz, maalesef. Elitaş geldi ilan etti ya. Sen daha beş dakika önce savundun mevcut durumu, beş dakika sonra Elitaş geldi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya Grup Başkan Vekili, sen Grup Başkan Vekilinin haberi olmadan konuşabiliyor musun?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O tartışmayı yaptık Garo Bey, o tartışmayı artık geride bırakalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eyvallah, tamam, bir şey demiyorum Sayın Başkanım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir şey demiyorsun ama sataşıyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, durum şu arkadaşlar: Bu cambaza bak oyununu bırakalım. Bu zaten böyle olacaktı arkadaşlar, başka türlü aklı ziyan bir şeydi. 4.253 lira alandan sıfır vergi alacak, 4.254 TL alan kökünün vergisini ödeyecek yani böyle bir şey aklı ziyan bir şeydi. Yani bir asgari ücretli bir saat mesaiye kalsa -düşün ki yani asgari ücretli zaman zaman mesaiye kalıyor değil mi- “Aman beni mesaiye bırakma patron.” diyecek. Niye? Vergi kesilecek çünkü. Böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? Aklı ziyan bir şey. Tabii, bugünlerde aklı ziyan çok şey oluyor ama herhâlde bu kadar aklınızı kaçırmamışsınızdır yani. Sonuç olarak böyle olacaktı bu arkadaşlar. Bunun uygulanma şartı da yoktu, mümkün değildi ya. Kaos olurdu, size söyleyeyim, iş dünyasında kaos olurdu bu madde böyle geçseydi.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – En geç martta yeni bir kanunla gelecektiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mart değil, on gün dayanmazdı; bunların “maşallah” dediği kırk gün dayanmıyor. Yani o açıdan bunun böyle olması doğru oldu, aklın yolu bir oldu bir şekilde ama şu cambaza bak oyununu bırakalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Bunların” falan filan derken hitap şeklinin daha düzgün olması lazım. Ne demek “bunların” falan filan, böyle bir hitap şekli var mı ya Sayın Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İfade ettiniz, tamam.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Böyle bir şey olabilir mi? “Bunların maşallah dediği...”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kırk gün yaşamıyor ki.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Bunlar” diye hitap etme.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yeni ekonomik model...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İktidar de, yürütme de.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yahu iktidar diyorum ya, iktidar diyorum ben.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İktidar de, tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İktidar diyorum ya, size demedim ya. Biz yasamayız arkadaşlar, ben yürütmeden bahsediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, devam edelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yürütme sonuç olarak bu teklifi getiriyor arkadaşlar, buna itiraz edeniniz var mı ya? Sanki İbrahim Aydemir çalışmış da getirmiş bunu yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yürütme de, iktidar de, her şeyi söyle ama “bunlar” diyerek...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Allah’ınızı severseniz, yürütme getiriyor bunu, yürütme getiriyor; yürütme getiriyor, yürütme götürüyor, bu kadar. Yürütmeyi eleştiriyorum ben arkadaşlar, sizi eleştirmiyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nilgün Hanım’ı da eleştirmiyor musunuz!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsini... Hayır, ben yürütmeyi eleştiriyorum arkadaşlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bu aslında kendi kendine iftiradır, büh tandır; milletvekili olarak bir defa yani bu kuruma saygısızlıktır. Böyle bir şey olur mu? Günlerdir çalışmıyor muyuz biz Değerli Bakanım? Olur mu öyle bir şey ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İbrahim Bey, din kardeşi değiliz ama yapmayın yani, herkes her şeyi biliyor yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, devam edelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, artık cambaza bak oyununu bırakalım, hakikatlere bakalım. Arkadaşlar 4.253 lira işçinin cebine ne zaman girecek? 31 Ocak 2022’de girecek öyle değil mi? Ya da 1 şubatta girecek, en erken 1 Şubatta cebine girecek. Daha otuz sekiz gün var. Değerli arkadaşlar, daha cebine girmeden para gitti, biz buna bakalım.

Şimdi, ben size iddiayla söylüyorum. Biz önerge de vereceğiz, 4.250 lira yetmez diyeceğiz, 6 bin lira yapalım diyeceğiz. Ben size iddiayla söylüyorum. Böyle giderse arkadaşlar, bu kar bu güneşe dayanmaz. 10 bin lira diyelim asgari ücret, ne olacak? O da iki ay sonra boş bu enflasyon, devalüasyon sarmalında, biz buna bakalım. Yani paranın kaç para olduğunu meselesi değil, paranın alım gücü yani asgari ücretli, asgari ücretle kaç ekmek alabilecek -Uğur Bey’in yumurta hesabı vardı- kaç yumurta alabilecek, kaç litre ayçiçeği yağı alabilecek? Mesele bu, mesele bu arkadaşlar. Yani fiyat istikrarını sağlayamadığımız sürece Sayın Başkan -bakın, fiyat istikrarı ekonomiler için hayatidir; Merkez Bankası Başkanımız Durmuş Bey de burada, fiyat istikrarı, fiyat istikrarı diyor- 4.250 demişiz, 6 bin demişiz, 8 bin demişiz bir anlamı yok. Bakın, rahmetli Demirel ne derdi ya -hepimizin yaşı müsait değil mi- ne derdi? “Ne veriyorlarsa 10 puan fazlası.” derdi değil mi? “Yüzde 50 veriyor, ben yüzde 60 veriyorum, yüzde 70 veriyor, ben yüzde 90 veriyorum.” derdi işçiye, memura, emekliye. Ne olurdu? Fazlasını verirdi ama iki ay dayanırdı, üç ay dayanırdı, o zammı geri alırdı arkadaşlar. Yani mesele, bu “yeni ekonomik model” dediğimiz şeyi şapkamızı önümüze koyup düşünmek. Yani temel çürükse arkadaşlar -bakın, her binanın temelini sağlam olması gerekir- temel çürükse -bu modelin temelini çürük olduğunu düşünüyorum- o bina ayakta duramaz. O açıdan, biz buna odaklanalım, fiyat istikrarını sağlamaya bakalım. “Ha, buna bakamayız biz.” diyorsanız, “Yürütme bilir, Sayın Cumhurbaşkanı bilir. O ekonomi profesörüdür, ordinaryüstür; biz ona bir şey diyemeyiz.” diyorsanız, ben sizi göreve davet ediyorum çünkü bizim görevimiz dengelemek ve denetlemektir arkadaşlar. Bu durum sizin de sorumluluğunuzdadır bunu unutmayın, bunun vebali büyüktür arkadaşlar. Bakın, çöpten ekmek topluyor yurttaşlarımız. Yarın daha da çoğalacak, yokluk olacak, bakın, iddiayla söylüyorum, yokluk olacak, yokluk olacak...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sürekli bunu empoze etmek...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama öyle...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bunu söylemeyelim mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben görüyorum, ben bunu görüyorum, siz de görün, yokluk olacak arkadaşlar. Şimdi, bu açıdan fiyat istikrarına odaklanalım bence. Bakın, 275 dolardı daha geçen hafta ilan ettiğinde ya, şimdi hesap ettim 230 dolar. İşçinin cebine girinceye kadar 200 doların altına düşecek. Yarın doların 30 lira olmasının önünde hiçbir engel yok arkadaşlar bunu unutmayın, hiçbir engel yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neye dayanarak söylüyorsunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, ben bir ay önce Merkez Bankası Başkanımız geldiğinde, bu dolar 18’e gider dediğimde siz “Neye dayanarak?” diyordunuz, tutanaklara bakın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, bunda sizin payınız var mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 15-18 olacak diyordum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Oluşturulan güvensizlik...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 15-18 olacak diyordum, oldu. Ee, şimdi de 30 olacak diyorum, olmasının önünde hiçbir engel yok çünkü. Ya, Türk lirası bastığımız sürece yani Türk lirası tükeninceye kadar Türk lirası bastığımız sürece o para dolara gidecek arkadaşlar çünkü Türk lirası şu anda geçersiz para hâline geldi. Herkesin -sıcak patates derler buna- elinden çıkarmaya çalıştığı bir para hâline geldi.

Herkes ya ev almaya çalışıyor, ya bir şeye yatırmaya çalışıyor, ya bir malzemeye yatırmaya çalışıyor. Sabah örnek verdim, emekli teyze 5 paket mercimek alıyor, 8 paket nohut alıyor, niye? “Ya, bir daha bu fiyata bulamam evladım.” diyor, evine koyuyor. Niye? Türk lirasından kaçmaya çalışıyor. Ya, bu durumu devam ettirmememiz.. Neyse bundan sabah da bahsettim, devam etmiyorum arkadaşlar. Aklın yolu bir olsun aynı bu konuda olduğu gibi, bu yeni ekonomik modelden vazgeçmemiz gerekir, bu bir.

İkincisi, benim söyleyeceğim arkadaşlar, bu maddeyle ilgili ulaştığımız seviye iyidir Sayın Aydemir ama şunu söyleyeceğim, size şunu sormak istiyorum: Engellilerin durumuyla ilgili bir pozitif ayrımcılık vardı bu meselede. Tabii ki, bürokratlara da sormak istiyorum. Onların bir vergi indirim belgesi hakları vardı ve bu sayede daha erken emekli oluyorlardı ve maaşlarında bir pozitif ayrımcılık vardı. Arkadaşlar, şimdi biz ne yaptık biliyor musunuz? Bütün dezavantajlı durumları dezavantajlı olmayan gruplarla eşit hâle getirdik. Arkadaşlar, eşit değiliz. Şimdi, ya 5 çocuklu bir aileyle, eşi çalışmayan bir kişiyle tek başına asgari ücretli olan bir kişi eşit midir arkadaşlar ya? Ya, evli, 5 çocuk yetiştirmeye çalışan bir insanla, bekâr bir asgari ücretliyi aynı hâle getirdiniz. Adalet mi bu arkadaşlar? Şimdi, niye dünyada “çocuk yardımı” diye bir şey var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, son otuz saniyeniz var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim kaç dakikam oldu... Beşinci dakika mı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – On beş dakika, on beş dakika.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl on beş dakika?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Maddelere geledim Sayın Paylan, maddelere bile geledim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ya on beş dakika olmadı. Olmadı ya, beş dakika konuştum ben en fazla.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır ya.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Olur mu ya, zaman çok hızlı gidiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – On beş dakika mı oldu gerçekten? Yok, on beş dakika kurmadı efendim, yok, mümkün değil. Yok, olmadı ya, olmadı yani olmadı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Geneli üzerine kaç dakika konuştun o kadar konuştun işte, geneli kadar konuştun ya.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Neyse.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, neyse, ben toparlayacağım bir iki dakikada.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – On ikinci dakikaymışsınız şu anda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman üç dakikam var, tamam. Şimdi...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – O engellilerle ilgili bir şey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, şunu demek istiyorum arkadaşlar: Asgari ücret üzerinden -tamam, küçük rakamlardır belki ama- evli, çocuklu olana bir ayrıcalık getiriliyordu AĞI üzerinden. Veya engelli olanlara bir ayrıcalık, pozitif ayrımcılıktır bu yani ve dünyada da bu vardır; çocuk sahibi olana çocuk yardımı, evli olana, eşi çalışmayana, engelli olana... Şimdi biz ne yaptık? Herkesi eşitledik. Ya, bu doğru değil. Yapmamız gereken madem vergiyi kaldırırsak onlara nasıl destek vereceğimizi düşünmek yani artı bir şey nasıl veririz. Tamam vergiyi kaldırdık ama eşitlemek, herkesi eşitlemek doğru değil Uğur Aydemir; bunu düşünelim derim yani bunun üzerine çalışalım derim, bu bir.

İkincisi, şimdi bu, işin finansman meselesi. Arkadaşlar, bakın, ben size söyleyeyim mi? Vergiyi kaldırdığınız anda yeni vergi koymazsanız bunu yine aynı insanlara yüklersiniz, iddiayla söylüyorum. Şimdi, işçi seviniyor, vergi kalktı değil mi? Şimdi, Gelir İdaremi kimden vergi alacak? Nasıl yerine koyacak? Ya vergi alacak ya da enflasyon yaratacak, başka yolu yok. Yani, almadan vermek Allah'a mahsus, devlet de aynı durumdadır. Almadığı zaman ne yapacak? Ya vergi koyacak daha zenginlere ya da aynı kişileri vergilendirecek ya da enflasyon yaratacak yani daha çok enflasyon olacak, yine yoksuldan alacak. Yapılması gereken... Benim hesabıma göre 60 milyar maliyeti var bunun arkadaşlar, 55-60 milyar lira. Uğur Aydemir, bu 60 milyarı nasıl yerine koyacaksınız?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bana bakıp Uğur'a deme.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İbrahim Aydemir, nasıl yerine koyacağız? Sayın Başkan, şimdi, bu torbada bunu finanse edecek bir madde ben görmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Yani “Biz asgari ücretliden vergi almayacağız, bunun yerine Panama'daki, Man Adası'ndaki, efendim, yandaşlardan vergi alacağız.” demediniz. Bunu çalışmalıyız arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Garo Bey, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, bu açıdan, bunun etki analiziyle ilgili soruyorum: Gerçek rakam nedir? Nasıl finanse edilecek?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorularımızı not edelim, topluca cevap vereceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kimden vergi alacağız arkadaşlar, aynı yükü kime yükleyeceğiz? Herkesi eşitlemek doğru mudur? Dezavantajlı gruplarla ilgili nasıl bir tedbir alacağız sosyal politikalar çerçevesinde?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmail Faruk Aksu, bir dakikalık bir sözünüz varmış galiba.

Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Tamam, şimdi de konuşabilirim ben, sonra demiştim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman isterseniz şey yapalım, ben yanlış algılamışım, özür diliyorum.

Ali Mahir Başarır Bey ayrılmak zorunda, ona bir öncelik verelim.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; gerçekten bugün muhalefet milletvekillerine teşekkür etmeniz lazım. Bunu niye söylüyorum bir kez daha ısrarla? Bakın, on birde toplandık, Elitaş saat beşte geldi. Eğer ki burada muhalefet anlaşsaydı, konuşma yapmasaydı ne olacaktı? Komisyondan böyle geçecekti, iş Genel Kurula kalacaktı. Demek ki uzlaşma, demek ki konuşma, tartışma önemli.

Şimdi, bugünkü konuşmalardan birkaç şey söylemek istiyorum: Özellikle asgari ücretlerle ilgili verdiğimiz örneklerle ilgili Komisyon üyelerinin verdiği kıyaslamalar gerçekten çok gülünç. “Doğal gaz” diyoruz, rakam veriyorsunuz. Net bir şekilde bir kez daha soruyorum: Doğal gaz olsun akaryakıt olsun ya da temel tüketim maddeleri olsun, Avrupa'dan verdiğimiz örneklerle göre, asgari ücretiyle kaç metreküp doğal gaz alıyor, biz kaç metreküp alıyoruz? Ben bunu soruyorum; et için de ekmek için de yağ için de bunu soruyorum. Bakın, bu önemli. Lütfen, örnek veriyorsak alım gücüne göre verelim.

Şimdi, Nilgün Hanım bir şey söyledi: “Niye sürekli bunu, sefaleti tekrar ediyorsunuz?” dedi. Etmek zorundayız; sokaktayız, insanların hâlini görüyoruz, insanlar bizi arıyor. Gerçekten bir sefaletin olmadığını mı söylüyorsunuz?

Bakın, asgari ücret açıklandıktan bugüne kadar benzin, mazot, LPG’ye 2 lira zam geldi. Neye göre açıklıyorsunuz bunu? Ben de isterim Türkiye’deki birçok fiyatın dövize göre artmamasını, ben çok istiyorum ama oturduğunuz koltuk, şu su şişesinin ambalajı, mikrofon, kravatınız, Sayın Başkanın önündeki bilgisayar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şu telefonu dokuz ay önce 16 bin liraya almıştım, şimdi 40 bin lira. Ha, şimdi “Kazançlısın.” diyebilirsiniz ama toplum ne kadar kazançlı, ben bilmiyorum! Yani bunu konuşmayalım mı, bunu anlatmayalım mı? Nilgün Hanım, şunu söylüyorsanız hemen cevap vereyim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yani, ben anlamadım yani! Hayır, bir dakika, bir çarpıtma var yani! “Dolar 30 lira olacak.” dediği için, ben ona cevap verdim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben şuna cevap vereyim: Şu sefaletten, bakın, doların yükselmesinden eğer ki mutlu olan, zevk alan birisi varsa, namerttir! Net bir şekilde söylüyorum, namerttir! Ben buna üzülürüm, paramın değer kaybetmesine kahrolurum! Bunun seçimle, muhalefetle alakası yok! Ülkesini seven her vatandaş parasının değer kaybetmesine üzülür, ben üzülüyorum ve bunu o yüzden söylüyorum ısrarla.

Şimdi, Sayın İsmail Güneş ilginç bir şey söyledi; bakın, hatta bu tartışılırken “Her söylediğiniz afaki!” dedi. Biz bunu konuşurken söyledi. “Örnek vereyim, muhtarlar için “Her muhtara bir personeli nasıl vereceksiniz? Urfa’nın köyünde 15 haneli bir köye nasıl personel vereceksiniz?” dedi. E, kolay, 5 maaş alanlardan yollarız oraya. Ama bunu örnek verdiniz Sayın Aydemir. Sabah bu konuya “lüle taşı” diydordunuz, şimdi “Oltu taşı” diyorsunuz, sabahtan tersini söylüyordunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Neyin tersini?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - “Anayasal eşitliğe aykırı.” diyorduk, “adalete aykırı” diyorduk, bunları söylerken “Anayasa’ya aykırı değil.” diydordunuz, Elitaş gelince değişiyor bu.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır efendim, sabah söylediğimiz ne ise şimdi de bunu söylüyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bakın, bitireyim, tamam.

Yani, bakın, muhalefetin görevi bunları söylemek. Türkiye’de bir yoksulluk var, yoksulluğun bir hikâyesi var.

Sayın İsmail Güneş bir şey daha söyledi: “Ya, deniyoruz bu sistemi.” Üç buçuk yıldır mı deniyoruz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İnsanların üzerinde mi deniyoruz? Emeklinin, köylünün, asgari ücretlinin üzerinde mi deniyoruz? Yani gerçekten Türkiye’de bir sistem sorunu var, evet ama artık denememeliyiz, artık aklımızı, vicdanımızı bu toplum üzerinde denememeliyiz. Ülke bir felakete gidiyor. Bakın, bir ay sonra neyi konuşacağız? Patates 20 lira olacak, makarnanın paketi 20 lira olacak, tahmin bunu gösteriyor. Bir ay önce “Dolar 15 lira olacak.” dediğimiz zaman insanlara “Hainsiniz.” dediniz. Ne oldu? Bugün dolar 18 lira, euro 20 lira. Yani bu bir istek değil, bu durumun tespiti, bunu biz söylemek zorundayız. Dolar yarın 25 lira olursa, euro 30 lira olursa siz bu ücretleri nasıl tutacaksınız? Olmaz. Bu sistemle, bu şekilde bu ülkeyi yönetemiyorsunuz, ortak akılla yönetemiyorsunuz. Evet,

yönetemiyorsunuz. Ben Hükûmetle de konuşuyorum, değerli milletvekilleriyle de konuşuyorum. Benim derdim burada bir kavga çıkarmak, bir ayrıştırma yapmak değil ama bu durumu söylemek zorundayım. Sokağı geziyoruz, insanların durumunu görüyoruz. Ya, bakın, “zam” diyorsunuz değil mi? 30 kuruştı şu su, şu anda 3 lira markette ya. Olacak şey mi bu? Olacak şey mi? Asgari ücret bir ay sonra eriyecek, bu kafayla her ay bir asgari ücret belirlemek zorundasınız. Gerçekten durum iyi değil, hep beraber oturup konuşmak zorundasınız, bir çözüm bulmak zorundasınız. Ha, çözüm bulamıyorsanız koyun sandığı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Çözümü de biz bulacağız, merak etme.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Koyun sandığı. Yani on dokuz yılın sonu bu. Bir felaket, bir acziyet durumu var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Hamzaçebi, söz talebiniz var mıydı yoksa...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sataşmadan vardı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sataşmadan var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, doğru, ismen sizi andığı için Nilgün Hanım buyurun lütfen.

Yeni bir sataşmaya mahal vermeden lütfen.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.-Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın (2/4031) esas numaralı Kanun Teklifi'nin maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, biraz önceki konuşmacı konuşmasında ismimi geçirdi. Gerçi ben maddeler üzerinde söz almamıştım ama Sayın Paylan konuşurken ona ben bir ifadede bulunmuştum. Yani o demişti ki: “Vebali var.” Sürekli “Kötü.” “Batıyoruz, gidiyoruz.” işte sürekli güvensizlik ortamı oluşturmak, işte “Dolar 30 lira olacak.” vesaire deyince ben de “Sürekli böyle bu şekilde ithamda bulunmanın da piyasa üstünde olumsuz etkisi olacağını düşünüyorum. Bu da bir vebaldir.” dedim. Asla ağzımdan...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Onu da muhalefet yaptı(!)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ben de buna cevap verdim Hanımefendi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dinleyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Kırmadan dökmeden.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Dinleyin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tamam. Nilgün Hanım, onu da mı muhalefet yapıyor ya?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Asla ağzımdan “sefalet” kelimesi çıkmadı.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Onu da Kılıçdaroğlu yükseltiyor herhâlde, doları(!)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öncelikle bunun altını çiziyorum. Öyle bir şey...

Tabii şunu da söylemek istiyorum. Ben bu sözlerimde... Ben de iş insanıyım, iş yapıyoruz. Eğer bir firmayla ilgili olur o, bazen bizim orada özellikle yaparlar, Denizli’de yöresel derler ki işte -kendi firmamız- “Aslan batıyormuş.” derler. Kendi firmamız “Batıyormuş, işte şöyle olmuş, bunu satıyor.” Böyle bir algı olur. Bu algı olunca ne olur? Sonra bankalar seni bir ziyaret etmeye başlarlar. Tamam mı? Bankalar gelir, “Kredilerini kapa.” vesaire bilmem ne falan.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – O firma üç ayda bir muhasebe müdürünü değiştirirse banka kredi vermez.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bir dinle. Bir dakika bak.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Vermez!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Böyle algı yapılır, yapılır, yapılır, yapılır. Sonra sen dersin ki açıklarsın “Benim öyle bir şeyim yok.” Mesela algı. Algıyla inanın bankalar yeri gelir firmaları zora sokar, batıracak duruma getirebilir. Bugün siz de aynı şeyi yapıyorsunuz. Bu kriz sadece Türkiye’deymiş gibi...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Vallahi bu doları Ali Mahir yükseltti(!)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bugün bu kriz sadece Türkiye’deymiş gibi...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yapma Ali Mahir Başarır(!)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sadece Türkiye’de enerji fiyatları artıyormuş gibi, sadece Türkiye’de fiyatlarda enflasyon ciddi oranda artıyormuş gibi...

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, kriz nerede var Nilgün Hanım? Bir tane daha söylesene?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar herkes görüşünü dile getiriyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – ...bir algı yapmanın da burada hiçbirimize, ülkemize hiçbir şekilde faydası olacağını düşünmüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, şu yaşadığımız kur krizinin olduğu bir tane daha ülke söylesene?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Kendi şirketinize gösterdiğiniz özeni Türkiye Cumhuriyeti’ni yönetirken gösterin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kaldı ki göstergeler, veriler, işte Türkiye’nin büyüme oranları, sanayi üretimindeki katkı işte 2,2 milyon istihdamın artması...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Dünyanın neresinde dolarizasyon var? Bana birisi anlatsın. Çin’de var mı mesela dolarizasyon?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Biden kendi açıkladı ya.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Biden “enflasyon” dedi, dolarizasyonla aynı mı ya?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Birçok veriler de bunu desteklerken felaket tellallığı yaparak, gece yarısı “tweet”ler atarak, insanları sokağa çağırarak, yine sokaktan medet umarak ekonomi üzerinde oyunlar oynamanın doğru olduğunu düşünmüyorum. Evet, zor bir süreçten geçiyoruz, artabilir ama algıyla... Yani sizin söylediğiniz gibi, doların 30 lira olup olmamasının önünde bir engel yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Algı değil, olgu.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Siz söylediğiniz sürece, piyasada böyle algı yarattığınız sürece insanlar talep edecekler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Mecburen koşuyor... Yani bu bir algı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olgu.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kesinlikle bunun bir algı olduğunu düşünüyorum, bunun da bir vebal olduğunu düşünüyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Aslında dolar 8 lira ama algıyla 18 lira yaptılar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Söylemimi de tekrar yeniliyorum: Asla “Sefalet” demedim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4031) (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmının gelir vergisinden istisna edilmesi doğru ve adaletli bir düzenlemedir. Uygun olanı budur, gecikerek de olsa yapılmış olması olumlu olmuştur. Ancak bu asgari ücrette meydana gelen artış, çok kısa zaman içerisinde buharlaşacaktır yani ocak, şubat ayına bile kalmayacaktır, bunu ifade edeyim. Asgari ücret artışı Ocak 2021 asgari ücretine kıyasla yüzde 50’lik bir artışı ifade etmektedir. Bağımsız akademisyenlerin yapmış olduğu enflasyon hesabına göre de Türkiye’de yıllık enflasyon şu an yüzde 50’nin üzerindedir, 58’lerdedir. ÜFE’ye baktığımızda, ÜFE’deki oran yüzde 52’dir. ÜFE ile yüzde 21-31’lik TÜFE arasında bu kadar büyük fark olması, makasın bu kadar açılmış olması imkânsızdır. Yani üreticilerin, sanayicilerin stoğa çalışma uğruna bu kadar büyük bir maliyeti işletme bünyelerinde sırtlarında taşımaları imkânsız bir şeydir. Bu, şunu gösteriyor: TÜFE baskılanmaktadır. TÜFE ile ÜFE arasında bu kadar büyük bir uçurumu ben hatırlıyorum.

Şimdi “Çin modeli” diye bir şey söyleniyor, biraz önce başlangıçta yaptığım konuşmada birkaç rakam vermiştim, bunu biraz daha açmak istiyorum: Çin modeli bir deli gömleğidir. Şu an Türkiye’ye “Çin modeli” adı altında giydirilmek istenen gömlek bir deli gömleğidir. Erdoğan’ın bazı danışmanlarının makalelerini, bilgi notlarını, birtakım grafiklerle süslü sunumlarını görüyorum, sosyal medyada, internette bunlar dolaşıyorlar. Hayali birtakım şeyler kurmuşlar, Friedrich Hayek’in iktisadi görüşlerine gidip onun faiz hakkındaki görüşlerinden hareketle bir şeyler söylüyorlar. Friedrich Hayek çok değerli, büyük bir insandır, bir filozoftur ama örneğin Friedrich Hayek Merkez Bankalarının kaldırılması gerektiğini de söyler. Böyle uçuk uçuk projeler sunuluyor. Bir dönem Gırgır dergisi vardı Türkiye’de, orada İrfan Sayar’ın yarattığı bir karakter vardı, Profesör Zihni Sinir. Gırgır dergisini okuyanlar bilir, Z kuşağı bilmez ama onlara hatırlatmakta yarar var. İlginç projeleri vardı, bizi gülümsetirdi. Böyle, işte, vanalar, ne bileyim birtakım kablolar, mesela düğmeler, elektrik düğmeleri vesaire. Örneğin çayın demini bütün bardaklarda aynı oranda ayarlayan demlik projesi, gülümsetirdi bizi. Yani bu Zihni Sinir projeleri bunun yanında daha iyi duruyordu deneyim, bizi gülümsetiyordu, bunlar bizi ürkütüyor, gerçekten ürkütüyor. Çin’in bugünkü seviyesine gelmeyi hedefliyor Sayın Erdoğan, “Çin böyle kalkınmış.” diyor. Yani Çin’in gelmiş olduğu bu seviyeye bizim gelmemiz için Çin gibi yapmalıyız. Ne yapılmalı o zaman? Emeği ucuzlatmalıyız, emek ucuz olmalı. Çin, düşük emek maliyetiyle rekabet gücü kazanmıştır, otoriter bir ekonomi anlayışı, yoksul işçiler, 50-100 dolara

çalışan işçiler, ekolojik kaygı yok, adil gelir dağılımı diye bir şey yok, böyle bir piyasa. Ama Çin'e bakıyoruz bugün, Çin'in kişi başına geliri şu an Türkiye'den yukarıda, 10 bin doları geçmiş durumda. Çin'in enflasyonu yüzde 3'lerde, Çin'in faiz oranı yüzde 3,5, Çin böyle bir ekonomi. On dokuz yıllık AK PARTİ iktidarının sonunda "Biz, Çin gibi yapacağız." demek gerçekten Türkiye'ye bir deli gömleği giydirmeye çalışmaktan başka bir şey değildir, ben inanamıyorum.

Şimdi, faiz ve mevduat faizi, Merkez Bankasının faizi, hazinenin borçlanma faizi, bunları konuştuk. Merkez Bankasının politika faizi yüzde 14, yüzde 15'ken hazinenin borçlanma faizi yüzde 22,70. Yani Merkez Bankasından yüzde 15'le parayı al, şimdi yüzde 14'le alınacak, götür yüzde 22,70'le hazineye ver. Vatandaşın bankalar tarafından yüzde 14,5'le toplanan mevduatını bankalar yüzde 22,70'le hazineye kredi olarak veriyor. Hazine fonluyor, Merkez Bankası bankaları fonluyor.

Şimdi, piyasaya verilen krediler nereye gidiyor biliyor musunuz? Dolara gidiyor, arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Aynen 128 milyar dolar skandalını, o olayı, o süreci tekrar yaşayacağız. O zaman hatırlayın, 2019-2020 yılında Merkez Bankası ve kamu bankaları eliyle piyasaya 128 milyar dolar sürüldü. Amaç, dolardaki yükselişi durdurmaktı. Sonuçta kur 5 lira 49 kuruştı, 2019 yılı başında, o düşük faizi uygulayan Merkez Bankası Başkanı görevden alındığında dolar kuru 8 lira 53 kuruşa çıkmıştı. Hem 128 milyar doları satıp dolar kurunu baskılamak istiyorsunuz hem de dolar kurunu yüzde 56 oranında yükseltiyorsunuz Türk lirası karşısında. Bu, tarihi bir başarısızlık, bundan ders alınmadı yani "dünyanın en pahalı ekonomi dersi" diyeceğim ama bundan ders alınmış değil.

Şimdi, aynı senaryo tekrar uygulamaya konuluyor, bugün bir fark var yalnız, Merkez Bankasının piyasaya müdahale edeceği parası da yok, rezervi de yok; o zaman da yoktu ama bankalardan "swap" yoluyla topladığı paraları piyasaya sürüyordu.

Şimdi -piyasadan dolar- piyasaya yine kredi veriliyor, Erdoğan "Bu kredilerle yatırımın önü açılacak." demişti. İmkânsız bir şey, imkânsız. Bu krediler yine dolara gidiyor.

Şimdi arada bir göstermelik Merkez Bankası müdahale etmek istiyor ama fazla ileri de gidemiyor çünkü rezervi yok. Rezervi olmayan bir Merkez Bankasının piyasaya müdahale etmesi düşünülemez. Sonuçta, emek Türkiye'de ucuzladı. O gün 274 dolar olan asgari ücret bugün...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – 236...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 236'nın altına indi galiba.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Saat başı hesaplıyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Evet, sürekli değişiyor. 230 dolar seviyelerine indi.

Bakin, ocak ayında bu rakam çok daha aşağı inecektir ve asgari ücretli ocak ayında gerçekten diyecek ki: "Bir dakika, ne oldu benim artışımda? Ne oldu benim artışımda?"

Şimdi, buna karşı sesini yükselten iş dünyası, münasip bir dille, uygun bir dille "Ya, bu kriz suni bir krizdir, bunu siz yarattınız." diyor, "Siz yarattınız." diyor. "Bizimle uğraşmayın, biz size gösteririz." cevabını vermek işte, Çin modeline doğru bir adım daha yaklaşmak demektir. Çin, otoriter rejimle o modeli yürütüyordu ama Çin'de bir şey akıllı var en azından, kamu dengelerini, piyasa dengelerini bilen bir akıl var. Faiz ne demektir, bunu bilen bir akıl var. Merkez Bankası faizi nedir, enflasyon nedir, bunların arasındaki ilişki nedir; bunları bilen bir akıl var. Maalesef bu akıl yokluğu Türkiye'yi bu krize sürükledi.

Değerli milletvekilleri, gelin, buradan dönün. Bakın, “Nasıl olsa bunu yukarıda Erdoğan düşünüyor, onun yakın çevresi düşünüyor.” demeyin. Bu ekonomiyi bilen çok sayıda değerli milletvekili var AK PARTİ Grubu içerisinde. Susmak, sessiz kalmak bu sorumluluğa ortak olmaktır. Gidin, uyarın, bunun çıkışı yok arkadaşlar. Türkiye bir ekonomik felakete doğru gidiyor. Deniz suyu çekildi, gemi karaya oturmak üzere, kuma oturmak üzere.

Değerli milletvekilleri, Türkiye hiperenflasyona doğru gidiyor, gidecektir, önleyemezsiniz bunu. Ücret artışları, yeni ücret artışlarını doğal olarak tetikleyecektir.

Şimdi -diğer kesimler- kamuda ücret dengesi yeniden kurulacaktır. Tarım kesimi, toplumun bütün kesimleri, herkes doğal olarak gelirini arttırma, bu kurun yarattığı yeni dengeye uyum sağlama arayışına girecektir; bu da bütün dengelerin yeniden kurulmasını gerektirecektir. Bütün bunlara, “Ya, bana ne, kur yükselirse yükselsin.” deme imkânı yok, bunu yapmayın. 128 milyar dolar satıldı, kur 5 lira 43 kuruştan 8 lira 53 kuruşa çıktı. Doğru işler yapmaya çalışan bir iki isim vardı; birisi Merkez Bankası Başkanı Sayın Naci Ağbal’dı. 8 lira 53 kuruştan aldı kuru, 7 lira 22 kuruşa indirdi. Onun 7 lira 22 kuruşa bıraktığı kur bugün 18 liraya geldi, 18 liraya geldi.

Değerli milletvekilleri, bu size bir şey ifade etmiyor mu? Faizi düşürünce hazinenin borçlanma maliyeti azaldı mı, arttı mı? Arttı, bunu rakamlarla görüyorsunuz. Öyle olduğu hâlde bunda neden ısrar ediliyor? Verilen örneklerin tamamı yanlış, Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Nureddin Nebati’ye başarılar dilerim, ama bazı ülkeleri örnek veriyor. “Bakın, orada da enflasyonun altında politika faizleri var.” diye örnekler veriyor. “Meksika.” diyor. Meksika’da onun verdiği tarihte faiz oranı yüzde 4,75 ama o zaman, Meksika’nın enflasyonu 6,24’tü. Ocak 2021’de Merkez Bankasının faiz oranı yüzde 3,54; bakın, 3,54; enflasyon hedefiyse yüzde 3,6 ama baktılar ki enflasyon bir miktar yükselmiş, 6’lara gelmiş, faizi iki kademedede artırdılar; önce 5’e çıkardılar, biraz önce rakama baktım, yüzde 6,24’e çıkarmış. Hindistan farklı değil, faiz oranı yüzde 4, enflasyon yüzde 4,91. Brezilya -rakamları güncelledim- faiz oranı yüzde 10,67; enflasyon 10,74. Endonezya’nın rakamları muhteşem yani enflasyon ve faiz rakamları muhteşem, bakın, Endonezya’nın enflasyon oranı yüzde 1,75; faiz oranı 3,5. Bu ülkelerin CDS primlerine, risk primlerine bakarsanız Meksika’nın 105, Brezilya’nın 218, Endonezya 78, Türkiye 522. Böyle bir ortamda, böyle bir süreçte Türkiye’nin faiz indirme lüksü var mıdır, arkadaşlar, size soruyorum? Yüksek faiz iyi bir şey değil ama siz yüksek faize ekonomi, dengeler kötüye giderse, enflasyon yükselmeye başlarsa başvurursunuz. Türkiye’de faiz yüzde 19’ken hazine yüzde 17,67’yle borçlanıyordu, şimdi, faiz 15’e indiğinde 22,70’e fırladı borçlanma faizi. Bugün baktım, ikincil piyasada faizler yüzde 22’ye çıkmış. İlk borçlanmada, hazinenin borçlanmasında bu borçlanma faizi yükselecektir.

Değerli milletvekilleri, bunun çıkışı yok. Ekonomiden gayet iyi anlayan demeyeyim, ekonomiyi bilen değerli arkadaşlarımız var Plan ve Bütçe Komisyonunda veya Plan Bütçe Komisyonu üyesi olmamakla birlikte AK PARTİ grubunda bu işi bilen çok değerli arkadaşlar var. Bu model yani sunulan model gerçekten bir model değil. Biz eskiden Romanya ve Bulgaristan’dan kişi başına gelirde daha iyi durumdaydık, Romanyalı işçiler İstanbul’da çalışıyordu, İstanbul’a iş için geliyordu; şimdi Romanya ve Bulgaristan Türkiye’yi üç yıldır geçmiş durumda kişi başına gelirde. O rakamlara bir bakın, göreceksiniz. Avrupa’nın yani Doğu Avrupa ülkelerinden Avrupa Birliği’ne katılan ülkelerin bir kısmından durumumuz çok iyiydi. Şu an Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde en düşük asgari ücrete sahibiz ve Çin’deki asgari ücretten de Türkiye son derece düşük bir asgari ücrete sahiptir.

Sözlerimi burada bitiyorum. Bunun sonucu nedir? Bu politikada ısrar edilirse, ekonomik bir felaket tablosuna doğru gidiyoruz. Dövizde sıkı kambiyo rejimi gelecektir, döviz alımına sınırlamalar getirilecektir, döviz transferine sınırlamalar getirilecekler. Bu tip konuşmaları Cumhurbaşkanı elbette

yalanlayacaktır, ilgili Bakanlar yalanlayacaktır. “Evet, sınırlamayı düşünüyoruz.” deme şansı yok ama ben 2001 krizi günlerini hatırlıyorum, Türkiye ekonomisi krize doğru gidiyordu, IMF’nin Avrupa Bölüm Başkanı da “Türkiye’de her şey çok iyi gidiyor.” diyordu ama Türkiye ekonomisi krize gidiyordu. Yetkililer hiçbir zaman “Durum kötü.” demezler, onu anlıyorum. “Durum iyidir, toparlayacağız.” demelerini anlayışla karşılıyorum, makul karşılıyorum ama işler iyi değil.

Teşekkür ederim. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmail Faruk Aksu, buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bugün tarihi bir adım atıyoruz görüştüğümüz maddelerle. Öncelikle bunu kayda geçirmek ve bunu tespit etmek lazım.

Ben, öncelikle, teklif sahibi Sayın İbrahim Aydemir Bey’e bu nedenle teşekkür ediyorum. İkinci teşekkürüm de tüm ücretlilerin vergi dışı bırakılmasına ilişkin teklifi verenlere. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak öteden beri asgari ücretin vergi dışı bırakılması, aynı zamanda da tüm ücretlilerden asgari ücret kadar gelirin vergi dışı bırakılmasını savuna geldik, tüm program, beyannamelerimizde de bunları yazdık. Bütçenin görüşüldüğü ilk gün de bunu söyledik, bugün de söyledik. Dolayısıyla, bu anlamda atılan bir tarihi adım olmuştur. Ben emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. İşçi, işveren ve Hükümet tarafına da teşekkür ediyorum.

Tabii, burada şöyle bir üzüntümü de ifade etmek istiyorum: Bu tarihi adımı gölgelemek ya da odağını değiştirmek, farklı noktalara çekmek adına başka başka şeyler “ama”lı “fakat”lı tespitleri söylemek de bence doğru değil diye düşünüyorum, bu işin önemini azaltmaya dönük girişimler diye değerlendiriyorum.

Evet, ben sadece kayıtlara geçmesi açısından bunları ifade etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

İbrahim Bey, sizin aklınız ve sizin vicdanınız bu yapılan düzenlemenin eksik olduğuna kesinlikle inanıyordu ve dolayısıyla da ben sizin söylediğinizi ve Sayın Başkanın da teyidine itibar ediyorum ve siz bunun düzeltilmesi için çalıştınız diye biliyorum, öyle varsayıyorum, öyle inanıyorum. Ancak sizin bütün bu gayretleriniz için bir yerden bir yeşil ışık yakılması gerekiyordu. O yeşil ışık bir yerden yakıldı, Grup Başkanı geldi ve burada söyledi, bu iş oldu. Dolayısıyla sizin aklınız, vicdanınız, her ne kadar, bunun yanlış olduğunu, eksik olduğunu söylese de sizin buradaki konumunuz bu mevcut düzenlemeyi savunmaktı ama bir yerden bir ışık geldi, güzel oldu, hoş oldu, doğru oldu. Dolayısıyla kayıtlara geçmesi açısından da son derece güzel bir şey, mutabakat sağlandı, burada bir şey yok, problem yok.

Ben özellikle bu işçi temsilcisi arkadaşlarımıza hitap etmek istiyorum. Bu Asgari Ücret Komisyonunda çalışan, girip orada oy kullanan ve söz sahibi olan arkadaşlarımız, siz gerçekten asgari ücretin yüzde 50’nin üzerinde bir oranda artırılmasını istemekten ziyade Hükûmetten şunu isteseydiniz, “Enflasyonun senenin ortasındaki -başındakini demiyorum ama- seviyesinde sabit tutun, biz sizden fazla bir şey istemiyoruz.” deseydiniz, siz şu anda çok daha kârlıydınız.

Şu anda enflasyon sepetinde 6 tane madde var, bunlara yapılan zamları biliyoruz, bunların ağırlıklarını da biliyoruz ve bu ağırlıklarla bu zamları çarptığımızda 6,5'in üzerinde zaten cüzdana, kesede bir zam var. Bunların sepetteki toplam ağırlığı yüzde 42. Geriye kalan yüzde 58 de nereden bakarsanız bakın, minimum, minimum, minimum yüzde 5 gelse iki haneli yüzde 11-12'lik aylık bir enflasyon olacak ki bu, bunun çok üzerinde, TÜİK'in bütün oynamalarına rağmen. Dolayısıyla 3 Ocakta aralık ayı enflasyonu açıklanacak, 3 Şubatta da ocak ayı verileri açıklanacak; iki aydaki toplam enflasyonla şu anda aldığımız zammı maalesef bitirdiniz. Dolayısıyla sizin bu işten bir kazancınız yok. Sizin ısrarınız fiyat istikrarında ve enflasyonda olmalıydı. Bunu yapamadınız, yapmadınız ve bunu kaybettiniz. Dolayısıyla buradan çok fazla bir kârınız yok, onu belirtmek istiyorum. Bundan sonraki yapacağınız işlerde Hükûmetten siz fiyat istikrarı isteyin, enflasyonun kontrol altına alınmasını isteyin çünkü sizin üyelerinizin, toplumun -ben de biz de buna dâhil olmak üzere- bizim çıkarımız burada. Bunu paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Abdüllatif Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, bu düzenleme yani asgari ücret düzeyindeki ücretlerden vergi alınmamasıyla ilgili önergelerle tamamlanan bu düzenleme faydalı olmuştur. Her şeyden önce Komisyon üyelerimizin bu konuda teklif sahibini tebrik etmesi lazım. Tabii, teklif sahibi derken İbrahim Bey ve arkadaşlarını kastediyorum. Ancak değerli arkadaşlar, olaylara ve olup bitene daha sağlıklı bir yaklaşımda bulunmak gerekir. Aslında, bu düzenlemenin ortaya çıkması bile şu anda ekonominin içinde bulunduğu bu kötü koşulların peşinden gitmeyi ifade etmektedir. Bu kötü koşulların sürüklenişi sonrasında durumu kurtarmak için, kısmen de olsa vahim tabloyu düzeltebilmek için ortaya konulan çabanın bir parçasıdır. Yani mevcut ekonomik koşullar önden Hükûmeti sürüklemektedir. Sürüklenirken “Aman, şuraya da bir el atmak lazım, buraya da bir el atmak lazım.” ihtiyacı sonunda böyle bir noktaya gelmiştir ama deminden beri konuşan arkadaşların belirttiği gibi, bu düzenleme, birkaç ay içerisinde bir rahatlama hissetmesi umut edilen kesimleri eskisinden daha kötü bir noktaya da çekecektir. Bir kere, bunun bir anlam ifade edebilmesi için, bu düzenlemenin bir değer ifade edebilmesi için düzgün makroekonomik politikaların uygulanması lazım, ekonomideki bu yangının, ekonomideki bu yaşanan felaketin durdurulması ve düzene sokulması lazımdır ama hayret içerisinde görüyorum ki bazı iktidar milletvekilleri “Aman, siz felaket var diyorsunuz, kur oradan yükseliyor.” diyor. Ya, muhalefet “Felaket var.” dedi diye kur yükselir mi? Kurun yükselmesinin sebebi, hani ilk günlerde söylemiştiniz “Bu bizim tercihimizdir.” diye. Bu sizin tercihiniz midir, değil midir? E, tercihiniz olduğunu defalarca söylediniz. İş tersine döndüğü zaman, bu sefer de “Aman, muhalefet konuşuyor, bu yüzden kur artıyor, 18 oldu. İşte, siz böyle konuşmaya devam ederseniz 20 olacak, 25 olacak.” gibi telaşa kapılmışlığın bir ifadesi var iktidarda. Ancak bu telaşa kapılmışlık, sadece buradaki milletvekillerimizde değil, asıl tehlikeli olan; karar verici olan, bu politikaları yönetmesi gereken Hükûmette var oluşudur. Hükûmet, bu telaşlı hâliyle hiçbir şeyi düzeltemez. Ve bakın, “Efendim, kuru yükselteceğiz, buna biz rekabetçi kur diyoruz, ihracat artacak, ithalat azalacak, cari açık kapanacak, üretim artacak.” diye nutuklar atarken bir baktık ki çelişkili politikalar uyguluyor. Bir taraftan politika faizini indiriyor, 4 kere indirdi politika faizini ama 5 kez de kuru düşürmek için olmayan parasıyla, yükümlülük olan, borç olan parasıyla piyasayı fonlamaya kalktı kur düşsün diye. Ya, aynı Hükûmet, aynı politika döneminde bir politika aracını kuru yükseltmek için, öbür politika aracını kuru düşürmek için kullanır mı? Bu, şaşkınlığın ifadesidir, şaşırılmışlığın ifadesidir, ne yapacağını bilmeyişinin ifadesidir. Nitekim piyasayı fonlarken hiçbir etkisi

olmadığını görmüştür. Niye hiçbir etkisi olmamıştır? Çünkü piyasa bilmektedir ki Merkez Bankasının rezervleri eksi 32 milyardır. Kendisine ait olmayan parayı piyasaya sürmektedir. Bu, piyasaya güven telkin etmediği için de kur düşmüyor, etkisizleşmiştir. Nitekim bugünkü yükselme karşısında da tekrar piyasaya döviz sürme ihtiyacı duymamıştır çünkü etkisiz olacağını bilmektedir. Bu şaşkınlıktan, bu ne yaptığını bilmezlikten kurtulmadığı sürece maalesef, bu ekonomik politikaların ülkeyi götüreceği nokta tehlikelidir değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bakın, bir kere “Yüksek kur politikası uygulamak, düşük cari açık veya cari fazlası oluşturacak politikalar uygulamak faydalıdır.” diye bir kural yoktur. Bir kere, ülkenin üretim ve yatırım potansiyeline bakacaksınız. Ülkenin üretim ve yatırım potansiyeli bulunmadığı takdirde siz istediğiniz kadar cari fazla vermeye çalışın, bu cari fazla ihtiyaç duyduğunuz alanlarda harcanmaz ama cari açığın bulunduğu dönemlerde de nitekim vaktiyle Japonya’da ve Kore’de denenmiştir, ülkede yatırım potansiyeli ve açığı bulunduğu için ve o açığı karşılayacak da bir irade ve bir ekonomik koşul bulunduğu için o cari açık Japonya için, Kore için faydalı sonuçlar ortaya çıkarmıştır ve ülkenin yatırım potansiyeli, üretim potansiyeli artmıştır. Ama siz bugün için “Biz cari fazla vereceğiz ve ekonomiyi düzeltereğiz.” dersiniz üretim yapınıza bakmak lazım, ülke ekonomisinin içinde bulunduğu koşullara bakmak lazım; bu, uygun değilse sonuç alamazsınız, nitekim bu noktadayız. Bana kalırsa bu politikanın uygulanması gereken asıl zaman işe başlarken. Dünyada sermaye bolluğunun olduğu dönemler, 2000’li yılların başlangıcı, bu dönemde Hükûmet bugünkü anlatmaya çalıştığı şeyin tersinde 2 şey yapmıştır. Nedir o 2 şey? Birincisi, özelleştirme politikası yanlış. Nasıl yanlış? Özelleştirme politikası? Rant hesabı yapılmıştır özelleştirmelerde. Kapatılan, satılan, özelleştirilen fabrikaların çoğu üretimden düşmüştür, hiçbiri üretim artışı sağlamamıştır, istihdam artışı sağlamamıştır. Planlı ve düzenli bir özelleştirme programı ortaya konulmamıştır.

İkincisi, daha önceki Hükûmetin yapmış olduğu bir stand-by anlaşması vardı IMF’yle. IMF reçeteleri şu andaki politikaların tersidir ve 2005’te önceki Hükûmetin IMF’yle yaptığı stand-by anlaşması biterken sürekli basın bana soruyordu “Yeni bir stand-by anlaşması yapacak mısınız?” diye, ben de hayretle karşılıyordum bu laf nereden çıktı diye. Onlarca kez basın sormuştur ve ben onlarca kez, defalarca “Hayır, IMF ekonomisi bozuk ülkelere gelir, Türkiye ekonomisi şu anda rotaya girmiştir, düzenli bir şekilde işlemektedir, stand-by anlaşmasına ihtiyacı yoktur ve yapmayacaktır.” diye söyledim. O günkü basını tararsanız görürsünüz. Sonra bir baktık ki ne Bakanlar Kurulunda konuşuldu ne bir ekonomik kurulda konuşuldu, Başbakan açıklama yapıyor “IMF’yle yeni bir stand-by anlaşması yapacağız.” diye. “IMF’yle stand-by anlaşması” dediğiniz şey aynı “Yüksek faiz, düşük kur politikasını sürdüreceğiz.” anlamına gelmektedir. Nitekim, bu da ta, 2008’e, 2009’a kadar devam etmiştir ve en verimli kullanılması gereken bu dönem maalesef, verimli bir şekilde kullanılamamıştır. Bakın, bu dönemde ben Başbakan Yardımcısı olarak gazetelere de servis yaptığım birkaç noktayı söylemek istiyorum.

Bakın, şurada diyor ki: “Arjantin’e döneriz.” Bir gazetenin ana manşeti, iki sütun, birinci sayfadan neredeyse sekiz sütuna manşet iki sıralık demec. Kime ait bu demec? “Başbakan Yardımcısı Şener yabancı sermaye uyarısı yaptı ‘Arjantin’e döneriz.’ dedi.” diyor, 11 Temmuz 2005. 2005’in 11 Temmuzunu ne anlam ifade ediyor biliyor musunuz? TELEKOM özelleştirilmeye çalışılmış, ihalesi yapılmış, Özelleştirme Yüksek Kurulu Hariri’ye veya Oger TV’ye devretmemiş ve bu arada Başbakan Yardımcısı “Bu politikayla Arjantin’e döneriz.” diyor. Niye söylüyor bunu, niye “yabancı sermaye” diye vurgu yapıyor? Çünkü o dönemde paranın, gelirinin tamamının iç piyasadan elde edildiği sektörlerin

yabancı sermayeye verilmemesi gerektiğini savunuyordum ben; çünkü TELEKOM da o yıllarda vergi rekortmeni, bütün parayı iç piyasadan kazanacak. Sonra, yabancı sermayenin kâr transfer serbestisi vardır, elde ettiği kârın tamamını yurt dışına götürecek, cari açığın artmasına yol açacak; buna vurgu yaparak TELEKOM'un yabancı sermayeye verilmesinin yanlış olduğunu ifade ettim. Özelleştirmede de anlaşılmadığımız için daha işin başında bırakmıştım, bu tarihte Özelleştirme Yüksek Kurulunda değildim, Özelleştirme İdaresi bana bağlı değildi ama TELEKOM üzerinden bu ekonomik politikanın yanlış olduğunu açıkladım.

Yine, Başbakan Yardımcısıyken başka bir açıklamam oldu. Son günlerinde, yine 28 Haziran 2007 tarihinde, Başbakan Yardımcısıyım, aynen şöyle yazıyor gazetede: "OECD ve Devlet Planlama Teşkilatı ortaklığıyla İstanbul'da düzenlenen 'Toplumların ilerlemesinin ölçülmesi ve teşvik edilmesi' konulu ikinci toplantıda Şener -muhtemelen bu toplantıda Erhan Bey de vardı, Cevdet Bey de vardı- bu sermaye bolluğunun, uluslararası likidite bolluğunun bizim gibi ülkeler açısından tehlikeli olduğunu, bu likidite bolluğu ortadan kalktığı zaman büyük sıkıntılar yaşanacağını ifade etti."

Bakın, bunun ötesinde, bir başka açıklamamı da vermek istiyorum, burada da özet itibarıyla şunu söylüyorum: "Düşük kur, Türkiye'de geniş bir destek taraftarı oluşturuyor. Birincisi, düşük kur, enflasyonu düşürdüğü için halk memnun. İkincisi, düşük kur nedeniyle enflasyon düştüğü için, Merkez Bankasının da fiyat istikrarı görevi olduğu için Merkez Bankası da memnun. Başka? Düşük kur, Hazinesin borç ödemelerini Türk lirası cinsinden düşürdüğü için Hazine de memnun. Düşük kur nedeniyle bütçe açıkları -özellikle döviz dayalı borçların faizleri nedeniyle- düşük görüldüğünden Maliye de memnun. E, bu kadar çok memnunun olduğu bir ortamda, 'Bu düşük kur yanlıştır, bunun gözden geçirilmesi' demek bu bürokratik yapıda zor da olsa, siyasetçinin bunun üzerinde durması lazımdır." Bu da söylediğim sözlerden biri ama o dönemde, konjonktürün en uygun olduğu o dönemde maalesef, bir taraftan, yanlış özelleştirmeler dışarıdan döviz girişini gereğinden fazla artırıyor. Diğer taraftan, hem devam eden IMF programı nedeniyle alınan para hem de Adalet ve Kalkınma Partisinin IMF'yle yaptığı stand-by anlaşması nedeniyle giren ilave 10 milyar dolar; döviz bollanıyor, serbest piyasada belirleniyor diye kuru düşürüyor. Bunlar vaktiyle söylenmiş şeyler, yirmi sene sonra "Ben bunu hatırladım." demenin bir faydası yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Erdoğan da övünüyor o rezervleri biriktirdim diye değil mi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, "135 milyar dolara çıkmıştı, benden sonra gelen Başbakan rezervleri eritti." diyor. O, orada 128'e atıf değil, şeye atıf var.

ERHAN USTA (Samsun) – Ne dediğinizi bilmiyorsunuz ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi iyi yapıyoruz değil mi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Değerli arkadaşlar, böyle el yordamıyla "Aa, ben şunu yapacağım." demekle olmaz. Ekonomiyi bir bütün hâlinde masaya yatırmadan, bütün ayrıntıları gözden geçirmeden, "Bu koşullarda hangi program uygulanmalıdır?" diye tartışmadan, geniş katılım sağlanmadan, bir kişinin aklıyla, bir aile bile idare edilmez. Ama, şunu da söyleyeyim: Ben, Sayın Hükümetin -"Sayın Hükümet" deyince Sayın Cumhurbaşkanını kastediyorum- böyle genel bir politika düşüncesiyle bunları söylediğine de inanmıyorum. O, pratik bir fayda görüyor, pratik. Ne faydası olabilir? Mesela bu, kur artışı nedeniyle 9,27'den hazine garantili işler, yollar, köprüler, havaalanları, şehir hastaneleri bütçeye 42 milyar koymuştuk, daha bütçe uygulamaya girmeden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz tamamlandı Sayın Şener.

Teşekkür ediyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 128 milyar dolar... Arkadaşlar, rezervler erimeye başladığında 5,5'tu kur; bir buçuk yıl içerisinde 128 milyar piyasaya sürüldü...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Şener.

Değerli arkadaşlar, bir şey söyleyeceğim, şimdi bir anons yapacağım: Değerli arkadaşlar, geçmişte üyemiz olan rahmetli Ferit Mevlüt Aslanoğlu -rahmetle anıyoruz- böyle kayısı dağıttırdı Komisyonunda. Hakikaten renkli, kucaklayıcı, insani yaklaşımıyla da hatırlanıyor. Şimdi, bir hemşehrisi olan Veli Ağbaba da o geleneği devam ettirdi, teşekkür ediyoruz; ufacık tabii, onun kadar değil. Veli Bey'e kayısı ve badem için teşekkür ediyoruz.

Şimdi, bir ara vereceğim doğrusu ama Ekrem Bey bir söz istedi, Ekrem Bey'e söz verip sonra yemek arası vereceğim, kaldığımız yerden yemekten sonra devam edeceğiz.

Buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben öncelikle, tabii, asgari ücretle ilgili böyle bir vergi indiriminin Cumhuriyet İttifakı'yla birlikte İbrahim Bey kardeşimizin böyle bir teklifte bulunmasını ben tebrik ediyorum, onu söyleyeyim.

Elbette ki sabahtan beri çok değerli milletvekillerimiz konuştular, kendi kanaatlerini, görüşlerini beyan ettiler ama burası ne bir Çin'dir; özellikle bir milletvekilimiz söyledi, istihdamla ilgili 50 dolar, 100 dolar... Bu ülke geçmişte de bu tür sıkıntıları çok gördü ama hep ayağa kalktı. Özellikle son iki yıldır bütün dünyada bir ekonomik buhran vardır yani bu küreselleşen bir şey; bu, ülkemizde de oldu işin açıkçası ama buna hani, bunu bu kadar da çok fazla -yirmi yıl- öncesine götürmeyi de doğru bulmuyorum.

Ben şunu da söylemek isterim, elbette ki her zaman söylüyoruz: Muhalefet elbette ki bizi eleştirecek ama özellikle bir Sayın Milletvekilimizin, Başbakan Yardımcısı, o günkü Maliye Bakanı olması, kendisini Sayın Başbakana dinletmemesini de veya onun haricinde eğer bu tür kararlar alıyorsa demek ki bunu düşünmek lazım yani burada da yine AK PARTİ'nin, Sayın Cumhurbaşkanımızın yıllar içerisinde vermiş olduğu kararların da ne kadar doğru bir süreç takip ettiğini de burada görüyoruz.

Ben, bu özellikle sıkıntının... Sıkıntı var mı? Var işin açıkçası ama AK PARTİ her dönemden alt gelir grubuna hep sahip çıkmıştır. Dolayısıyla, bu özellikle vergi indirimini de bugün getirdikleri için ben hakikaten Cumhuriyet İttifakı'mıza da teşekkür ediyorum; bu kanun teklifimizin de hayırlı olmasını diliyorum.

Söz verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Mevlüt Bey'i anma adına buyurun Sayın Ağbaba.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- *Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, eski Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'na Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması*

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Tabii, Mevlüt Bey'i hakikaten siz de çok yakından tanıyorsunuz, Allah rahmet eylesin. Nevi şahsına münhasırdı, benim de ağabeyimdi; ben de huzurlarınızda onu tekrar rahmetle anıyorum. Tabii, ben onun kadar olamam, o daha farklıydı. Sayın Mustafa Kalaycı hatırlattı onu da. “Devlette devamlılık esastır.” dedik, biz de bundan sonra inşallah daha...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Malatyalılıkta da devamlılık esastır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet, evet.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi yarım saat ara veriyorum saat, 20.00’de görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Kapanma Saati: 19.30

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.05****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 25'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)*A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4031) (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müzakerelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Abdurrahman Tutdere'nin söz talebi vardı.

Sayın Tutdere, buyurun lütfen.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, ben konuşmama seçim bölgem Adıyaman'dan basına yansıyan birkaç başlıkla başlamak istiyorum. “Adıyaman’da bir kişi çıkmış olduğu binanın tepesinde canına kıymak istediği esnada son anda intihar etmekten vazgeçirildi.” “Adıyaman’da bir kişi silahla kafasına sıkarak intihar etti.” “Adıyaman’da 3 çocuk annesi kadın ikamet ettiği evin banyosunda kendisini asarak yaşamına son verdi.” “Adıyaman’da 4 çocuk babası bir vatandaş kafasına silahla sıkarak intihar etti.” “Adıyaman’da ‘Evime ekmek dahi alamıyorum.’ diyerek bileklerini kesen, henüz 28 yaşındaki genç sağlık ekiplerinin müdahalesi sonrası kurtarıldı.” Bu söylediğim başlıklar son iki hafta içerisinde seçim bölgem olan Adıyaman’da yaşanan hayatın gerçeklikleri ve aynı tablo, öyle inanıyorum ki 81 ilimizde de söz konusu. Türkiye’de özellikle AK PARTİ iktidarının yanlış ekonomik politikaları vatandaşımızı bu hâle getirmiş durumda. Gerçekten, ülke yangın yeri. Özellikle Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyonun yükselişi gıda fiyatları başta olmak üzere, bütün alanlara yansımış durumda ve şu anda bütün Türkiye’nin her tarafında yurttaşlarımız bu ekonomik krizle boğuşmaktadır. Şu an görüşmelerini yapmış olduğumuz kanun teklifinde de özellikle ücretli kesimin maaşlarını enflasyona karşı korumak ve onların alım gücünü kurtarmak adına bir düzenleme yapıyoruz ve bu düzenleme olumlu, anlamlı bir düzenleme. Onun için –sözcülerimiz de belirtti– biz de bunu destekliyoruz.

Ancak Türkiye’de bir gerçeklik daha var. Özellikle ücretli kesimin dışında yer alan çiftçiler var. Sayın Başkan, yani peki bu çiftçilerin durumu ne olacak? Çiftçiler şu anda, Türkiye’nin her tarafında ciddi anlamda büyük bir mağduriyet yaşıyorlar ve ekonomik kriz onları da vurmuş durumda ve bu çiftçilerin başında özellikle seçim bölgem olan Adıyaman’daki üreticiler. Adıyaman’daki bütün üreticileri ne olacak? AK PARTİ iktidarı bütün üreticisine üç yıldan altı yıla kadar hapis cezasını getiren yasayı çıkarmıştı. Bu yasa defalarca ertelendi. En son burada altı ay önce biz, bu salonda yine, sizlerle birlikte bu konuyu işaret etmiştik, tartışmıştık ve bu altı aylık sürenin yetmeyeceğini ifade etmiştik ve hatta, Komisyona teklif de vermiştik. Bu sürenin gerçekten çiftçiye nefes alıracak şekilde uzatılması veya ekonomik kriz ortadan kalkıncaya kadar bir geçiş sürecinin verilmesi için teklif de vermiştik ancak her zamanki gibi, iktidarın ve MHP’nin oylarıyla bu teklif ret olunmuştu. Şu anda, bizim Komisyondaki

arkadaşlarımızla yine, 1 Ocakta yürürlüğe girecek olan bu hapis cezasının 2023'e ertelenmesi için bir teklif verdik. Bu teklifin gerçekten, desteklenmesi gerekiyor. Önümüzdeki hafta Meclis kapanacak ve 1 Ocakta bu yasa yürürlüğe girecek ve özellikle Adıyaman, Malatya başta olmak üzere, Türkiye'nin birçok ilinde yine bu yurttaşlarımız açlıkla karşı karşıya kalacaklar; açlık yetmeyecek, bir de hapis tehdidiyle karşı karşıya kalacaklar. Sorun gerçekten bütün çıplaklığıyla ortada duruyor. Bu altı aylık süreç içerisinde olumlu hiçbir gelişme olmadı, üreticiler örgütlenemediler ve şu anda sorun olduğu gibi duruyor. Özellikle MHP'nin Komisyon üyelerine de buradan seslenmek istiyorum. Geçen hafta MHP Milletvekilimiz Sayın Fendoğlu sizin saha çalışmalarınıza ilişkin bir raporu Türkiye Büyük Millet Meclisinde dile getirmişti. MHP'nin de bu konuda, 31 Aralık 2023'e ertelenmesi konusunda teklifi var. Biz şu anda bu hapis cezasının ertelenmesi için yani tütün üreticilerinin ekonomik krizden etkilenmemesi için, rahat bir şekilde çocuklarına, evlerine ekmek götürmeleri için Komisyondaki arkadaşlarımız ve bizler bir teklif sunduk Komisyona. Komisyondaki bütün milletvekillerinden talebimiz bu teklife destek vermeleri ve bu sürenin yeniden uzatılması yönünde destek vermeleridir. Aksi takdirde, 1 Ocaktan sonra gerçekten, Türkiye'nin büyük bir kesiminde, özellikle bu işin üretimini yapanlar, esnaflar, tüketiciler ve yüz binlerce insan mağdur olacaktır. Ben şu anda, Adıyaman Milletvekili olarak ve bu Parlamentonun bir üyesi olarak, halkımızın 1 Ocakta karşılaşacağı bu soruna dikkatleri çekiyorum ve hepimizi de uyarıyorum: Daha yol yakınken bu işe de bir çare üretelim çünkü bu insanlarımızın başka gelirleri yok, hiçbir yan gelirleri yok, hiçbir yerden çocuklarına ekmek alacak paraları yok. Eğer bu yasa teklifi 1 Ocakta yürürlüğe girerse yüz binlerce insanımız açlıkla karşı karşıya kalacak ve Türkiye'de üretici kesimde, özellikle tütün üreticilerinde gerçekten büyük bir deprem yaşayacağız ve büyük bir mağduriyet yaşanacak. Madem bu sorunların çözümü için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Kısaca toparlayacağım.

Bugün Komisyonda büyük bir uzlaşma var, onu görüyoruz; özellikle ücretler konusunda yapılan bu çalışmanın biraz önce bahsettiğim bu alanda hayata geçirilmesini biz bekliyoruz. Yüz binlerce insan da gerçekten tedirgin ve her gün telefonlarımız susmuyor, insanların Komisyondan ve Parlamentodan böyle bir beklentisi var.

Biz daha önce, Malatya Milletvekilimiz Veli Ağbaba'yla birlikte bu sıralardan altı ay önce yine söylemiştik “Bakınız, bu altı ay yetmeyecek, bu insanlar mağdur olacak, bu insanlar hapisle karşı karşıya kalacak.” demiştik. Altı ayın sonuna geldik, ortada çözülen hiçbir şey yok, tehdit aynen devam ediyor ve bu tehdidin bertaraf edilmesi için Komisyona sunmuş olduğumuz önergeye destek olunmasını, bu sürenin hiç olmazsa 7 Haziran 2023'e kadar uzatılmasını ve bu süreç içerisinde Parlamentonun bu hapis cezasını tamamen ortadan kaldıracak çalışmaları yapmasını bekliyoruz.

“Yerli” diyoruz, “millî” diyoruz; bu toprakların ürününe, bu topraklarda yetişen ürüne üç yıldan altı yıla kadar hapis cezasını öngören yasa teklifini Parlamentonun bir daha düşünmesi ve bu yasa teklifini ortadan kaldıracak çalışmaları yapması gerekiyor. Bütün halkımızın beklentisi ve talebi bu yöndedir; hepimizden tekrar destek bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu, buyurun lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; asgari ücret 4.250 lira olarak açıklandığında, bildiğim kadarıyla 275 dolardı. Oysa, 2021 yılında 385 dolardı, 2016 yılında da 445 dolara kadar çıktığı da biliniyor. Asgari ücret açıklandığında 275 dolardı; ben bugün burada konuşmak için bir daha hesapladım, 238 dolara düşmüştü; biraz evvel bir daha hesapladım, 236 dolara inmiş durumda. Evet, açıklandığından bugüne 40 dolar bir azalma var; bu, çok ciddi bir rakam. Asgari ücretlinin cebine daha, yüzde 50 artmış olan 4.250 liralık ücret girmeden cebinde erimekte ve günden güne de eriyor.

Şimdi, dolarla bu hesabı yaptığımız zaman bazıları kızıyor, diyor ki: “Ya, dolar mı alıyor bu insanlar, niye TL üzerinden yapmıyorsunuz?” Doğru, belki bu insanlar dolarla maaş almıyorlar ama bu insanlar evlerine yumurta götürüyorlar. Geçtiğimiz yıllarda, Saygıdeğer Milletvekilimiz Uğur Aydemir’in bir yumurta hesabı vardı; bu hesaba göre, bir asgari ücretli 2019 yılında 4.375 tane yumurta alabiliyormuş. Uğur Bey 2002 yılında bir asgari ücretlinin 1.707 tane yumurta alabildiğinden ama 2019 yılında bu rakamın 4.375 taneye çıktığından bahsetmişti, oradaki artıştan bahsetmişti. Şimdi, bugün bu yumurta hesabını bir kere daha yaparsak -bugün gazetelerde vardı, yumurta 2,5 liraya çıkmış durumda ve daha da artacağı söz konusu yani 3 liralı, 4 liralı bulacağı da söyleniyor- bugünkü hesaba göre yaparsak -ben biraz evvel yaptım- bugün bir asgari ücretli ancak 1.700 tane yumurta alabiliyor, altını çizeyim, yüzde 50 artmasına rağmen 1.707 tane yumurta alabiliyor yani 2002 yılındaki rakamların altında.

“Sıkıntı var.” diyor iktidar temsilcileri. Evet, bir sıkıntının olduğundan bahsediyorlar ancak inanın sıkıntı olsa bu kadar feryat etmeyiz. Çok ciddi bir buhran var.

Nilgün Hanım -size yine bir satışa yapayım- siz iş insanısınız benim bildiğim kadarıyla, Allah hakkı için söyleyin, ne ürettiğinizi bilmiyorum ancak ürettiğiniz her neyse -mal veyahut da hizmet, imalat sanayisi olabilir- fiyat verebiliyor musunuz? Ben kime sorarsam sorayım, insanların en büyük sıkıntısı ürettikleri mal ve hizmete fiyat verememeleri. Artık, sistem tıkanma noktasına gelmiş durumda, vadeli işlemler tamamıyla durmuş, şu anda piyasada herhangi bir şekilde vadeli işlem yapılamıyor ne yazık ki. Hatta ve hatta insanlar parasıyla bile, bakın, parasıyla bile mal bulamıyor. Bu çok ciddi bir problem ve sermayeler günden güne eriyor. Esnafı geziyoruz, tüccarı geziyoruz; insanlar şunu söylüyor bizlere: “Ya, ben dükkânımı kapatsam, kepengimi indirsem; bir hafta, on gün, on beş gün tatile çıksam daha kârlıyım çünkü sattığım malı ertesi gün yerine koyamıyorum.” Ve bu insanların sermayeleri eriyor ne yazık ki. Yani ilk başta nereden geldik buraya? “Faiz sebep, enflasyonsa sonuç.” denildi ve gösterge faizi, politika faizi 19’dan 14’e kadar indirildi ama baktık, görüyoruz ki enflasyon azalmıyor; enflasyon artıyor ve daha da artacak, önümüzdeki ay TÜİK’in bile enflasyon rakamları yüzde 30’ları bulacak ve şu anda Türkiye’de enflasyon yüzde 50, yüzde 50 olduğu için zaten asgari ücrete yüzde 50 fark verdiniz. Bir de daha kötü bir şey söyleyeyim size, daha vahim bir şey söyleyeyim: Bankaların önünde uzun kuyruklar var, insanlar bugün 16 liradan, 17 liradan, 18 liradan dolar almak için bankalara hücum etmiş durumda ve bu insanların bir kısmı kredi çekiyorlar, kredi; kredi çekip gidiyorlar, dolar alıyorlar, euro alıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Toparlıyorum Başkanım.

Bu, hakikaten de burada herkesin düşünmesi gereken bir şey. Eğer Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları kredi çekerek karşılığında döviz alıyorsa, dolar alıyorsa bu memlekette herkesin şapkasını önüne alıp düşünmesi lazım. Bankalara bakıyorsunuz “Var mı böyle bir şey?” diyorsunuz, bankalar diyor ki: “Evet, kredi çekiliyor fakat taahhütname imzalatıyoruz.” Yani artık taahhütname imzalatmaya başlamış bankalar. “Ben sana bu krediyi veriyorum ancak sen kalkıp da bununla döviz alma.” diyor. Peki, bunu nasıl takip edebilecekler? Yani üzülerken söylüyorum bu söylediklerimi, bir ülkenin adım adım iflasa

gidişine şahitlik ediyoruz hep beraber; adım adım iflasa gidiyor bu ülke ve tek çözüm de -ister bana kızın, ister... Bir ara vatan haini ilan ediyorlardı- bir an önce sandığın gelmesidir. Buradan çıkış seçimle olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Emine Gülizar Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Asgari ücretteki artışın yetersizliğiyle ilgili, geneli üzerinde yaptığım konuşmada görüşlerimi belirtmiştim yani yine ek olarak... Şu önümüzdeki süreçte, şu ana kadar yaşanan zamlarla, enflasyon ve pahalılık etkisiyle zaten artışın yetersiz kaldığını belirtmiştim. Önümüzdeki süreçte de -tüm konuşmacıların da belirttiği gibi- yeni gelecek olan zamların ve enflasyonun etkisiyle hakikaten asgari ücretin, asgari ücrette yapılmış olan artışın hiçbir anlamı kalmayacak ancak yine de “Bugün Komisyonunda düzeltileceğini umuyorum.” demiştim. Tüm ücretlilerin asgari ücret kadar olan kısmından gelir ve damga vergisinin kaldırılmasıyla ilgili düzeltmenin doğru bir karar olduğunu tekrar belirtmek istiyorum, olması gereken buydu ve yapıldı ama yetersizlikler var tabii ve yetersiz kalacak bu alınan karar da diye düşünüyorum.

Şöyle bir iki örnek üzerinden bir iki öneriyle bitireceğim konuşmamı Başkanım. Şimdi, sadece asgari ücretten verginin kaldırılması değil, vergi dilimlerinde de yeni bir düzenleme yapılması gerekmektedir. Örneğin yirmi altı yıllık bir kamu işçisinin bana göndermiş olduğu bir mesajı paylaşmak istiyorum sizinle: “2021 Ocakta net 4.900 TL maaş aldım.” diyor.

Çok uğultu var salonda Başkanım, dikkatim dağılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Haklısınız.

Değerli arkadaşlar, uğultu var gerçekten. Yani sohbetleri dışarıda yapabilirsek daha iyi olur. Burada hatibi tam anlayamıyoruz.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – “Yirmi altı yıllık kamu işçisiyim, 2021 Ocakta net 4.900 TL maaş aldım, eylülde vergi kesintisi arttı ve 4.000 TL aldım, TİS sonrası zamlarla da ancak 4.800 TL elime geçti. Yani neredeyse asgari ücretli gibi çalışıyorum, her şey o kadar zamlandığı hâlde benim maaşım ocaktaki maaşımı bile bulmadı.” diyor.

Şimdi, eğer gerçekten faydalı bir düzenleme yapılması isteniyorsa, bu vergi dilimlerinde de bir düzenleme yapılması çalışanlar tarafından bekleniyor, bununla ilgili de bir çalışma yapılması gerekiyor.

Diğer yandan, başka bir kesim var bu düzenlemeden etkilenecek olan: Engelliler. Asgari ücretten verginin kaldırılması durumunda engellilerin de bir hak kaybına uğrayacağı görülüyor. Çünkü engelli vatandaşlarımız işe başladıklarında bir vergi muafiyeti uygulanıyor onlara ve yapılan muafiyet bunların emekli olmasında da etkili oluyor. Şimdi, vergi kaldırıldığı zaman, muafiyetin dayanağı vergi olduğu için muafiyet de olmayacak görünüyor. Erken emeklilikleri de bu sefer etkileniyor bundan, ortadan kalkacak gibi duruyor. Engelli vatandaşlarımızın da mağdur olmaması için bir düzenleme yapılması gerekiyor. “Yapılan düzenlemenin, asgari ücret üzerinde bu verginin kaldırılmasıyla ilgili yapılan düzenlemenin engellilerin maaşları üzerindeki etkisiyle ilgili bir çalışma yapıldı mı?” diye sorayım. “Ya da bu konu gündeminizde var mı? Bu konuda bir çalışma yapılacak mı?” diye de sorarak ben, yine, bu belirlenen ücretin, uygulamanın hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; öncelikle iktidarın Katar aşkı her yerde kendini göstermeye devam ediyor. 2020-2021 sezonu Spor Toto Süper Lig şampiyonu Beşiktaş ile Ziraat Türkiye Kupası finalisti Antalyaspor arasında Turkcell Süper Kupa 2021 maçı 5 Ocak 2022 tarihinde Katar’da oynanacak. Bu maçla ilgili meraklı olan Antalyasporlu ve Beşiktaşlı taraftarları bu durumda Katar’a bekliyoruz. Yani her fırsatta, artık Katar’la ilişkilerimiz bu şekilde devam edecek, dolayısıyla Beşiktaşlı olan varsa aranızda orada görüşebiliriz.

Şimdi, zaman zaman espri mahiyetinde paylaşımlar yapılsa da sanki gerçek de öyle. Şöyle söyleyeyim: “Akaryakıt, et, süt, ekmek zammını dış güçler yapıyor bu ülkede ama asgari ücrete zammı ben yaptım, ben.” diyen bir Cumhurbaşkanıyla karşı karşıyayız. Yani, değerli arkadaşlar, sizler de bu Komisyonda ve diğer ortamlarda bu ülkede ne kadar olumsuzluk varsa mutlaka dış güçlere bağlama alışkanlığınızı her fırsatta sergilemektesiniz ama arada iyi bir şey gerçekleşirse de mutlaka siz yapmış oluyorsunuz. 128 milyar uçarken “Ben yoktum.” dedi Sayın Cumhurbaşkanımız, demek ki bundan sonra yaşanacak -geçenlerde de bir benzer mevzu yaşanmıştı- bir olumsuzlukta “Ben yoktum.” denecek, böyle olacağını tahmin ediyoruz. Maalesef, bir talihsiz beyanla karşı karşıyayız, biraz önce “Anırsalar da anırmaları da elhamdülillah, biz doğru yoldayız.” şeklinde bir ifade oldu Sayın Cumhurbaşkanı tarafından. Değerli arkadaşlar, bakın, dövizdeki tutulamayan artışı, siz dış güçlerde değil bu ifadelerde arayın. Yani ne zaman Sayın Cumhurbaşkanı konuşsa döviz tutulamıyor ve her dakika artıyor. Yani bu döviz artışı başta olmak üzere kötü gidişatların sebebi buralarda değerli arkadaşlar. Dış güç hikâyesi ancak sizin tabanınızı kandırmaya yarar. Bu süreçte mağdur olan kimse artık size inanmıyor.

Değerli arkadaşlar, iktidarda 20’nci yılınızı neredeyse dolduracaksınız. Bugün birçok düzenleme yeni aklımıza gelmekte. Sabahtan bu görüşmelere başladığımızda, muhalefet olarak, bütün muhalefetteki partiler olarak, işçi ve memur maaşlarındaki asgari ücrete kadar olan kazançların vergi dışı bırakılması gerektiğini yüksek sesle dile getirdik. Sivil toplum örgütleri, meslek odaları, ilgili kurumlar, sendikalar da aynı hususu dile getirdiler. Burada hiç kimse, kusura bakmasın “Bu konuda bir çalışma yapıyoruz, bu konuda bir düzenleme çalışması içerisindeyiz, biraz sabredin, bu konuda bir düzenlememiz gelecek.” demedi. Kimse bizim aklımızla alay etmeye de kalkışmasın. “Efendim, bu yapılan eleştirilerin söylendiği gibi Anayasa’ya aykırı bir durumu da yoktur.” şeklinde de bir beyan var. Cevap hakkı doğmasın diye bu konuşmayı yapan arkadaşın ismini söylemiyorum ama tutanakta da bu ifade aynen yazmakta.

Yani kısacası, değerli arkadaşlar, olması gereken oldu bugün. Bizlerin Cumhuriyet Halk Partisi olarak ve bütün muhalefetteki partilerin yıllardır söylediğimiz şekliyle asgari ücretten vergilerin kaldırılmasıyla ilgili ve çalışanların asgari ücret düzeyindeki gelirlerinden verginin kaldırılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım...

VELİ AĞBABA (Malatya) – On dakikan daha var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bir saniye... Bu maddeler dışında çok sayıda maddemiz, önergemiz var. Aynı şeyleri tekrardan... Tabii, sizin takdirinizde ama olabildiğince zamanı tasarrufu kullanmak da hepimiz için fayda var.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Kısacası, Başkanım, bugünkü gelişme tüm çalışanların yıllardır beklediği bir sonuçtu ve bu sonuç, bugün, hepimizin de katkısıyla alınmıştır. Tüm çalışanlarımıza hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Geçtiğimiz yıllarda da örneğin emekliye 2 maaş ikramiye verilmesi konusu da işte böyle bir düzenlemedir. 2015 seçimleri sürecinde de 7 Haziran seçim sürecinde de Cumhuriyet Halk Partisinin seçim vaadiydi ve sonrasında iktidarınız tarafından eksik de olsa gerçekleştirilmiştir.

Yani kısa, öz muhalefet ve kamuoyunun baskısıyla bugünkü sonuç elde edilmiştir. Bu sonuca katkı koyan herkese ben de iktidarıyla, muhalefetiyle teşekkür etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, her ne kadar bu düzenlemeler ve iktidar tarafından yapılan ödemeler dâhil, desteklemeler dâhil, devletin kaynaklarıyla yani hepimizin vergileriyle toplanan genel bütçeden yapılan bir destek de olsa vatandaşlarımıza yapılan her destek ve katkıyı biz de olumlu görürüz. Yani iktidar bu destekleri kesinlikle ve kesinlikle kendi bireysel kaynaklarından yapmaz. Sonuçta, bu, genel bütçe kaynaklarından yapılmaktadır.

Asgari ücret konusu: Efendim, ilk ilan edildiği daha dört beş gün önceki günden bu tarafa değerini kaybetmiş vaziyete geldiğini biraz önce arkadaşlarımız ifade ettiler, ben de ifade etmiştim, gerçek de budur. Çünkü ilan edilen rakam daha verildiği andan itibaren erimeye başlamıştır. Bu zamların her dakika arttığı, raflardaki fiyatların anlık güncellenmesi için mağazaların, marketlerin sadece bu iş için personel istihdam ettiği bu günlerde yani dakika başı etiket değiştirmek üzere bir personel çalıştırılmaya başlandığı bu günlerde, halkın alım gücü her dakika eridiği bu günlerde asgari ücretin de neredeyse bir değeri kalmamak üzere.

Kısacası değerli arkadaşlar, bugün yaşananlar ciddi bir ekonomik krizdir. Hiç kimse kusura bakmasın, bunun adı kriz, hatta biraz önce söylendiği gibi de ekonomik bir buhrandır. Bunun müsebbibi de kesinlikle ve kesinlikle muhalefet değildir, eleştirenler değildir, bunun tek müsebbibi iktidardır. Muhalefet olarak biz sadece doğruları göstermek ve önermekle yükümlüyüz ve bu görevi de sonuna kadar yerine getirmeye çalışıyoruz. Ancak bugün, artık iktidara güven kalmamıştır. Güvenin kalmadığı bir ortamda ve her an ve gün güven bozacak şekilde yapılan söylemlerle, artık bu ülkede kalmayan güvenle ekonominin doğru gitmesi, iyi gitmesi mümkün değildir. Bu saatten sonra doların tekrar bundan bir buçuk ay önceki seviyelerine yani 9'lara, 10'lara getirmeniz mümkün değildir. Ekonomi kötüye gidiyor, bunun tek müsebbibi de iktidar olarak sizlersiniz değerli arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Düzelecek, düzelecek. Sabır...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Düzelsin, biz mahcup olalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kısa bir sorusu olacak Süleyman Bey'in.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Tabii, yanıltan dönüldü ve önergeyle bu düzeltiliyor ancak şunun ben, özellikle, gerek teklif sahibi tarafından gerekse bürokratlarımız tarafından tekrar değerlendirilmesini talep ediyorum. Şimdi, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 63'üncü maddesinde şöyle söyleniyor: "Ücretin gerçek safi değeri iş veren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler toplamından aşağıdaki indirimler yapıldıktan sonra kalan miktardır."

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bürokrat arkadaşlarımızın, özellikle teknik arkadaşlarımızın bu önerileri ve soruları çok net kaydetmesi lazım, o konuda uyarıyorum.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum.

Madde 63'e (4) ne diyor? "Çalışanlar tarafından ilgili kanunlarına göre, sendikalara ödenen aidatlar..." demektir. Şimdi, önergede aidatlar yazmıyor yani yasa gereği yazılması gereken aidatlar yok. Ne diyor? "Sadece Sosyal Güvenlik Kurumu primi ile işsizlik sigortası primi düşüldükten sonraki ücretler." diye başlamaktadır. Buna ne ilave etmemiz lazım? Sendikaların ödemiş olduğu aidatları da ilave etmemiz lazım yasa gereği. Yarın tekrar benzer bir sorun çıkmasın, aksi hâlde gelir vergisi matrahının dâhil edilmiş oluyor sendika aidatı. Bunun mutlaka şimdiden düzenlenmesi lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erhan Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu asgari ücretin ve asgari ücret kadar olan tutarın bütün çalışanların gelirlerinden düşülmesi, istisna edilmesi doğru bir karardır, bu kararı destekliyoruz. Sabahtan beri yapılan tartışmaların da ben bu anlamda aslında çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Tabii, karar burada verilmemiş olmakla birlikte, bu işin ilk ortaya çıkmasından itibaren muhalefet partilerinin ve meslek örgütlerinin bu konudaki tavırları, bu konuyu kamuoyu gündemine taşıması bugünkü alınan kararda etkili oldu diye düşünüyorum, değilse kanun teklifi böyle bir şeyle gelmezdi. Kanun teklifi orijinali sadece asgari ücretin vergi dışı bırakılması şeklinde gelmezdi, herkesi kapsayacak şekilde gelirdi. Demek ki bu tartışmalar, toplumdaki bu beklenti, talep etkili oldu. Bizim de İYİ Parti olarak bunda tabii, çok katkımız olduğunu değerlendiriyorum.

Şimdi, bu akliselimin hâkim gelmiş olması, vahim bir hatadan dönülmüş olması çok iyi, çok güzel. Adalet işi bir yana –tabii, vergide adalet açısından bu zaten gereklilikti de- yani hakikaten diğer türlü, teknik olarak uygulanması çok zor ve çok ciddi problemler, kayıt dışılık problemleri, başka problemler çıkaracak bir şeydi, bu anlamda iyi oldu.

Şimdi, tabii, burada yalnız birkaç tane konu var, onları tekrar düşünmek gerekir. Birincisi, önceki sistemde vergi alırken evli ve çocuklu olanlara, çocuk sayısına göre bir avantaj sağlama imkânımız vardı, şimdi bu imkân ortadan kalktı. Yani vergi bu anlamda herkes için sıfırlandığı için bu imkân ortadan kalktı. Ama bakın, bu sadece bizde falan değil. Hani Sayın Cumhurbaşkanı diyor ya "İşte 3 çocuk yapın." falan -yani o işin bir yanı, yani o bir tavsiye- insanlar, tabii, bunun da bir miktar ücret vergisinden düşürülmesini bekliyor. Bu sadece bizde değil, dünyanın her tarafında. Özellikle, OECD ülkelerine baktığımız zaman Türkiye eleştirilerinde o vardı yani "Sizin bekâr ile evli ve çocuklu olan arasındaki vergi yükü çok fazla değişmiyor, bunları bir miktar farklılaştırmanız gerekiyor." diyordu, biz, şimdi tamamen eşitlemiş olduk Sayın Başkan. O yüzden evli ve çocuklu olanlara, eş çalışmayıp çocuğu olanlara ilave bir teşvik unsurunu mutlaka sisteme yerleştirmemiz lazım. Bunun ben çok önemli olduğunu düşünüyorum, o insanların geçinebilmesi açısından. Bütün dünyada olan bir şey, bize has bir şey falan değil, bütün dünya bunu ciddi ölçüde farklılaştırıyor hem de böyle ufak tefek falan değil. Bu, birinci husus.

İkincisi: Şimdi, bu vergi dilimi konusu hâlâ bir netlik kazanmadı. Ben baktım, tabii, bizim de bu konuyla ilgili önergemiz var, diğer siyasi partilerin de önergesi var ama Cumhur İttifakı'nın müşterek verdiği de bir önerge var. Tabii, bakalım, siyasi nezaket nasıl olacak? Yani, ortak bir önerge hâline getirebilecek miyiz bunu, onu bilmiyorum ama her hâlükârda işte Cumhur İttifakı'nın dediği önerge geçecek, öyle anlaşılıyor. O önergede şunu net olarak göremiyoruz; bakın, bu kısmını anlatabilecek miyim? İşte, 5 bin liradan diyelim ki 60 bin liralık bir kısmı vergi dışı tutuyoruz şimdi, ondan sonra 60

binin üzerindeki kısım için vergi yüzde 15 diye mi başlayacak, yoksa o 60 bin yeni vergi dilimine göre bir matraha gelecek, ondan sonra mı başlayacak? Eğer yüzde 36 vergi dilimleri artarsa büyük ihtimal şöyle bir şeyle karşılaşacağız: İlk vergi yüzde 20'de bir ay vergilenecek yani ikinci aydan itibaren asgari ücret üzerinde maaş alan herkes yüzde 27 vergi dilimiyle başlayacak. Şimdi, dolayısıyla, bu kısmı çok önemli, buraya bir bakmak gerekiyor, olması gereken de... Madem böyle bir şey yaptık, vergiden yapıyorsak... Yani fiili olarak 15'lik vergi oranı kalktı gibi oluyor. İlk vergi oranı yüzde 20 ama hani 60 bin liraya kadar muafiyet var, ama şu andaki şey, 32 binle başlayacak ilk vergi dilimi, ikinci vergi dilimi kaç olacak onu tam bilmiyorum ama ben öyle bir baktım yani sanki bir ay falan yüzde 20'den vergilenecek -biraz daha orta geliri olan bir insanı düşünün- ikinci aydan itibaren yüzde 27'lik dilime direkt giriyor. Şimdi, bunun da olmaması lazım. Yani bu konuda mutlaka teknik bir görüş istiyoruz, eğer hakikaten bir vergi indirimi yapmak istiyorsak yani bu miktarı geçtikten sonra o şeyin, müterakkiyet 15, 20, 27 neyse öyle devam etmesi lazım. Yani bunu matraha sayıp çalışanları, vergi dilimlerini patır patır, hiç vergi vermeden vergi dilimi atlar vaziyete getirmememiz lazım. Bu konuda hem benim kanaatim bu, böyle olmalı hem de bunun nasıl uygulanacağı konusunda veya şu andaki kanun teklifinde bu konuda açıklık var mı yok mu onu işin doğrusu bilmiyorum, onu da bize arkadaşlar söylerlerse memnun olurum.

Sayın Başkan, tabii, ilk konuşmamda da ifade ettim yani genel ekonomi politikalarına falan girmeyeceğim onları da çok konuştuk. Tabii, güzel, bu rakam iyi ama -başka arkadaşlar da söyledi, ben de çok söyledim, geçen haftaki bütçe görüşmelerinde de söyledim- esas önemli olan tabii, enflasyonu dizginlemek. Yani, enflasyonu tutamazsak, emin olun konuştuğumuz hiçbir rakamın hiçbir önemi yok. Yani, bir iki ay içerisinde bu rakamların hepsi gider. Yoksa biz yaşadık yüksek asgari ücretleri, yüzde 130'larda asgari ücret artışı olduğu yıllar oldu geçmişte, 1990'lı yıllarda. Yani o yıllarda işçilerin çok daha refah içerisinde yaşadığını söyleme imkânımız yok. Esas olan, reel olarak ne bırakacak, ne kalacak işçinin elinde? O yüzden enflasyonu aşağıya çekecek politikaları mutlak surette Hükümet bir şekilde uygulamaya koymalıdır.

İkinci bir husus -yine bu cümleden olmak üzere- bunu telafi edici bir mekanizmayı koymamız lazım. Şimdi, ben şunu sordum daha önceki konuşmalarında Hükûmete: Yani, tamam 4.250 TL, yüzde 50 artışı verdiniz ama bunu hangi enflasyon varsayımıyla verdiniz? Öyle ya, şimdi orta vadeli programa bakarsak gelecek yıl enflasyon -yanlış hatırlamıyorsam- yüzde 9,8, hadi yüzde 10-15 -fark etmiyor artık 5-10 puan enflasyon da bizim açımızdan çok kusura da geldi de- yani bize bir şey söylesinler. "Biz bunu yüzde 10, yüzde 15, yüzde 20 enflasyonu esas alarak verdik, bunun üzerinde bir enflasyon olursa telafi edeceğiz." diye bir şey konuşmamız lazım. Yani dolayısıyla en geç -belki üç aylık ama- temmuz ayında bununla ilgili yani enflasyon hedefine ilişkin bir deklarasyon olmalı ve ondan sonra bir telafi mekanizmasını da işin içerisine katmamız lazım. Yoksa çalışanların mağduriyeti devam edecektir çünkü Türkiye, bugünkü politikaların devam etmesi durumunda -az önce de söyledik zaten, Durmuş Bey de söyledi- çok hızlı bir enflasyonu yaşayacak. Bunu üzümlere söylüyorum, maalesef görecekiz.

Bir de çok kısa... Sayın Cumhurbaşkanı bugün Kabine toplantısı sonrası bir kısım tedbirler açıkladı. Tabii, bunların hepsi, artık, mecburiyetten kaynaklanan tedbirler; işte EXIMBANK'ın bir kur hedefi vermesi. Hadi bu, yine, bir miktar, geçmişte de belli bir şekilde oldu. Detaylarını bilmediğim için ona ilişkin bir değerlendirme yapmayacağım. Ancak Türk lirasından kaçışı önlemek için Türk lirası mevduata kur garantisi vermesi... Ben bilmiyorum, dünyada hiç böyle bir uygulama oldu mu? Yani Türkiye'de olmadı, böyle bir uygulamanın olduğunu ben hiç bilmiyorum. Şimdi, ya, daha bir hafta içerisinde söylediği bütün cümlelerin tamamını yalanladı Cumhurbaşkanı. Ne dedi? Nas vardı. Şimdi, nas ne oldu? Haşa, ya, haşa! Yani o kadar kolay konuşulur hâle getirildi ki bize bu şeyler. Ya, şimdi, diyor ki: "Senin faizin düşük gelirse ben bunun üzerine ilave faiz vereceğim." Yahu, arkadaş, nas

sadece “politika faizi” denilen faizde mi var? Hazinesinin borçlanma faizinde yok, öğrencilerin faizinde yok; efendim, ticari faizler yüzde 30’lara gelmiş, oralarda yok. Biz burayı düşürdükçe oralar artıyor tam tersine. Yani piyasa faizini yükseltici, daha doğrusu herkese dokunan bütün faizleri yükseltici her türlü karar alınıyor; ondan sonra o anlamda nistan filan bahsedilmiyor, sadece politika faizine gelince “Nas var, gerisini ben düşünmem.” şeklinde bir anlayış içerisinde hareket ediliyor. Ama şimdi geldiğimiz noktada “Türk lirası faizi yetmez sana kardeşim...”

Bakın, bir de şey tabii: Yani Türk lirası mevduatlarına -bunu defalarca söyledim- bir muhalefet milletvekili olarak, vergi konulsun diyorum ya. Arkadaş, bunu lütfen siz de düşünün. Herkesten vergi aldığınız bir ortamda, milyarlarca liralık TL mevduatından faiz geliri elde edenlerden bir kuruş vergi almıyor bu Hükûmet. Niye almıyor? Madem pandemi var, madem efendim nas var, madem efendim sıkıntı var. Yani bu gelirleri niye bu kadar çok muaf bırakıyoruz? Şimdi, bu yetmezmiş gibi, bir de üzerine ne getirdik? Dedik ki: “Sizin bu mevduat faizlerinizdeki faiz eksik kalırsa üzerini tamamlayacağız.” Uygulaması nasıl olacak? Onu anlamak mümkün değil. Yani mevduat... Hepsı kamu değil ki bunların, özel bankalar var. Şimdi, özel bankalarda yüzde 15-16 herhâlde şu anda mevduat faizi, kur şoku -tabii, onda hangi dönem alınacak filan, onlar ayrı bir şey de- yüzde 40 oldu; yüzde 25’ini kim verecek? Devlet mi verecek, özel banka mı verecek? Özel banka verecekse, özel banka mevduatı cebine koyup beklemiyor, bunu kredi olarak mı verecek? Bunu kredi olarak nasıl verecek? TL kredi olarak, dövizle mi verecek? Yani böyle uygulanamayacak, olmayacak bir şey. Yani bir şey yapıyoruz, bir sıkıntıyı çıkartıyoruz. Sonra o sıkıntıyı gidermek için daha büyük sıkıntılar çıkaracak yollar deniyoruz. Hâlbuki bunların hepsinin çözümü var yani bu politikayı değiştirdiğiniz zaman bunların hepsi çözülebilir.

Bir de bu -Durmuş Bey daha iyi bilir ama- hani “currency board” dedikleri noktaya gidiyor herhâlde, para kurulu gibi bir şey. Türk lirası kalmıyor Sayın Başkan. Hani Sayın Cumhurbaşkanı dedi ya “Millî para bizim paramızdır, bu da TL’dir.” diye o gümrük, davudi sesiyle. Nerede arkadaş TL? TL yok. Şimdi, dövizimiz olmadığı için, adına “TL” isterse “kâğıt” ne dersen de, getirisi kura bağlanmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Bütün TL mevduatının, bütün Türk lirasının getirisini kura bağlıyoruz. Ondan sonra diyoruz ki biz: “Türk lirasıdır bizim paramız, millî para.” İşte Başkan Vekili diyor ki: “Ahlaksızlıktır başka paraya gitmek, başka parayla iş yapmak, bilmem ne.” Allah aşkına, biraz tutarlı olmak lazım ya, biraz anlamlı bir iş yapmak lazım.

Ben bu hemen, çok yeni olduğu için ilk yorum olarak bunları söylemek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Fikret Şahin, buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Başkanım, teşekkür ederim.

Tabii, benim söz isteğim yoktu ama madem, gene ben -madem İsmail Bey de oradan söyledi- birkaç şey söyleyeyim.

Cemal Bey yoktu burada ama ben kendisi buradayken de söylemek istedim: 25 Aralık 2020 tarihinde Merkez Bankasının buradaki sunumunda çok güzel bir konuşma yapmıştınız dövizle ilgili; vatandaşın aldığı dövizin döviz alınan o ülkeye karşı olan güvenini, itimadını göstereceğine dair. O konuşmanızı da ben saklıyorum. Şimdi, tabii, iktidarın şu anki uygulaması bununla tamamen ters. Yani şu anda vatandaşa “Yastık altındaki dövizleri çıkartın, dövizle yatırım yapmayın.” derken devletin,

yüklü miktardaki projelerine, kamu-özel iş birliği projelerine dövizle ödeme yapması büyük bir tezatlık oluşturuyor; yani vatandaşa örnek olmamız gerekirken... Bunu defalarca Sayın Maliye Bakanına da sordum, şu anki Maliye Bakanına, 3 kez, tutanaklarda var, hatta Naci Ağbal’a da sordum “Bu projelerin Türk lirasına çevrilmesi düşünülüyor mu?” diye. Buna ait bir cevap maalesef almış değilim. Burada da yine, ben, iktidar mensubu olarak sizlere de bu soruyu yöneltmeyi bir görev biliyorum.

Tabii, çok ağır, sıkıntılı bir ekonomik dönemden geçiyoruz. Yani asıl problem sizlerin de belirttiği güven sorunu yani demek ki iktidara karşı bir güven problemi var. Bunun altında yatan en önemli faktörlerden biri de tabii adalete olan inancın yitirilmiş olması. Sonuç olarak, bu güveni nasıl kazanacağız? Belli ki kazanamıyoruz. Yani biraz önce de sıkıntılı bir tablodan geçtiğimizi “İnşallah kurtulacağız.” diyerek belirtiyorsunuz ama bilimin ışığında, aklın ışığında gitmemiz gerekir ama bizi yönetenler devamlı dinî referanslarla buradan kurtulmaya çalışıyorlar ama bu da bir netice getirmeyecek sonuç itibarıyla. Sonuçta geleceğimiz nokta yine bilime dayanacak, bilim ne diyorsa onu yapmak durumundayız, sabah konuştuğum şeyi tekrarlamak durumundayız. Asıl sorumluluk burada iktidar partisi mensupları olarak sizlere düşüyor. Bu “ekonomik program” denilenin ne olduğu belli değil. Sayın Başkanımız da “Maliye Bakanını davet edelim, informal olarak bir toplantı yapalım.” dedi ama benim önerim, formel bir toplantı olsun, tutanaklara geçsin, bizler de katılalım buraya. Bakalım bu program neymiş, nasılmış; eğer bizim de aklımıza yatarsa biz de elbette destekleyelim, sonuçta ülke olarak sıkıntı yaşıyoruz yani bu işin bir partisi yok demek ki. Sonuç olarak, burada bir sıkıntı var, millet olarak yaşıyoruz, bu yangını hep birlikte söndürmeye biz de yardımcı olalım. Ama bizim burada söylediğimiz şey şu: Akla, mantığa, bilime yatmıyor bu uygulananlar, uygulananlar yatmıyor. Bakın, bugün Sayın AKP Genel Başkanı açıklama yaptı yani diyor ki: “Efendim, Türk lirası mevduatlarını destekleyeceğiz.” Yani dünyanın hiçbir yerinde yok böyle bir şey, hiçbir şey yok yani ve vatandaş devamlı hâlen dolara kaçıyor durmadan. Yani siz başka önlemler almak durumundasınız demek ki.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sakıncası ne olabilir?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bunun sakıncası ne olabilir mesela?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladınız mı acaba?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Dolara kaçmasını mı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Hayır, hayır, Orhancığım, sakıncalı demiyorum, demek ki yanlış gidiyor bir şeyler, onu söylemek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, son konuşmacımız Cemal Bey, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; üzerinde mutabakat sağladığımız 3 madde üzerinde yaklaşık üç saattir, üç saatten fazla bir süredir müzakere ediyoruz. Bu gidişle bu iş karakolda biter, sabaha kadar bitiremeyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, son konuşmacı sizsiniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Dolayısıyla, ben konuşmamı kısa tutacağım.

Biraz önce Sayın Cumhurbaşkanımız epey konudan bahsetti, zannediyorum önümüzdeki günlerde biz tekrar bir araya gelip bir torba kanunu daha çıkarmak zorunda kalacağız, öyle gözüküyor çünkü bunların birçoğu Meclisi ilgilendiriyor. Burada önemli vaatler var, önemli kararlar var.

Tabii, hepimiz aynı gemideyiz, hepimiz aynı ülkenin çocuklarıyız. Yapılan iyi şeyler de bize mal oluyor, bu yapılan yanlışlıklar da fatura olarak hepimize dönüyor. Ama neticede, demokrasiler böyle bir şey, halk hükûmete yetki vermiş, “Beş yıl için yürüt.” demiş, beş yıl sonra beğenmezse değiştirir. Bize düşen bu süre içinde Mecliste gerekli olan kanunları çıkarmak, düzenlemeleri yapmak ve bunu yaparken de Anayasa, İç Tüzük, diğer kanunlar, hukuk çerçevesinde bunları gerçekleştirmek. Tabii ki bu 3 madde üzerinde mutabık kalmamızı özellikle ben de memnuniyetle karşılıyorum. İnşallah, hayırlara vesile olur. Tabii, uygulama önemli. Sayın Cumhurbaşkanımızın açıkladığı bu şeyler önümde, bunları tek tek tatad etmeyeceğim ama burada önemli maddeler var. Önümüzdeki günlerde göreceğiz, birçoğu da belki düzenleme için tekrar Meclise gelecek.

Ben hepinize teşekkür ediyorum.

Benim ismim geçmiş olmadığım zamanda, bazı arkadaşlar... Tutanaklardan aldım, bir sataşma görmedim. Sayın Durmuş Yılmaz’a teşekkür ediyorum, bir şey söylemiş benimle ilgili ama tabii ki söylemediğim, kastetmediğim bazı şeyler de var. Zaman içinde onları biz ikiye iki de konuşuruz. Onun için sataşmayla ilgili bir söz almış değilim, sataşmamışsınız.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sataşma falan söz konusu değil, siz tarihe geçtiniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hepimiz tarihe geçiyoruz çünkü tarihî günler yaşıyoruz, hepimiz tarihe geçiyoruz. Yoksa birbirimizin kusurunu arasak çok kusur buluruz ama derdimiz kusur aramak değil, derdimiz üzüm yemek, ülkemize faydalı olmak.

Ben hepinize tekrar teşekkür ediyorum.

Hızlanmayı istiyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben süremi de fazla kullanmıyorum. Hızlanalım yoksa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru, doğru.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Mutabık kaldığımız maddelerde bu kadar müzakere edersek diğerlerinde ne olacak diye ben de merak ediyorum.

Hepinize tekrar saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Tabii, asgari ücret milyonlarca insanı ilgilendiriyor, ben normal buluyorum doğrusu. Diğer maddeler bu kadar milyon insanı ilgilendirmiyor. Bu, bütün toplumu aslında ilgilendiren çok tarihî bir düzenleme, dolayısıyla doğrusu ben fazla görmüyorum yorumları. Birtakım değerlendirmeler, yorumlar olacak, ben bu maddelerle ilgili bunu normal görüyorum.

Kıymetli arkadaşlar, şimdi asgari ücretle ilgili az önce tartıştığımız minvalde benzer amacı haiz 7 adet önerge vardır. Bunlardan 3 adedi 2’nci madde üzerinde, 1 adedi 3’üncü madde üzerinde ve 3 adedi de yeni madde ihdasına yöneliktir. Toplam 7 önergemiz var.

Şimdi sırasıyla okutup işleme alacağım.

1’inci önergeden başlıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir ortak önerge önermiştik, öyle bir şey olmadı mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, şöyle, Divan olarak bizim bunu birleştirme yetkimiz yok, gelen önergeler neyse biz bunları işleme koymak durumundayız. Kendi aranızda topluca tek önergeye indirgemediğiniz için ben de her birini ayrı ayrı işleme alıp oylatmak durumundayım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama siz öncülük edebilirdiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama yani önemli olan esastır, şekle bence çok takılmamak lazım.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 2’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 2 – 193 Sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

‘18. Hizmet erbabının, ödemenin yapıldığı ayda geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarından işçi sosyal güvenlik kurumu primum ve işsizlik sigorta primum düşüldükten sonra kalan tutarına isabet eden ücretleri (Şu kadar ki, istisnayı aşan ücret gelirinin vergilendirilmesinde verginin hesaplanacağı gelir dilim tutarları ve oranları, istisna kapsamındaki tutarlar da dikkate alınarak belirlenir. Ödenecek vergi tutarı, bu suretle bulunan vergi tutarının içinde istisna tutara isabet eden kısım düşülmek suretiyle hesaplanır. İstisna nedeniyle alınmayacak olan vergi ilgili ayda aylık asgari ücret üzerinden hesaplanması gereken vergiyi aşamaz. Birden fazla işverenden ücret alanlarda bu istisna sadece en yüksek olan ücrete uygulanır.)”

Uğur Aydemir	Mustafa Baki Ersoy	Abdullah Nejat Koçer
Manisa	Kayseri	Gaziantep
Mustafa Kalaycı	İbrahim Aydın	Ekrem Çelebi
Konya	Antalya	Ağrı
İsmail Faruk Aksu	Nilgün Ök	Salih Cora
İstanbul	Denizli	Trabzon
İsmail Güneş	Orhan Yegin	Cemal Öztürk
Uşak	Ankara	Giresun

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkanım, bir soru sorabilir miyim? Anlaşılmayan bir şey var da.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyle ilgili mi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeye geçmeden, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Gerekçede şöyle bir ifade var, mutlak suretle bu maddeyle de yansımış olmalı: “Asgari ücret üzerindeki ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde, sıfır matrahtan başlanarak vergileme yapılmayacak, istisna kapsamındaki tutar dâhil kümülatif vergi matrahının tabi olduğu vergi dilimi ve oranlarına göre vergilendirme yapılacaktır.” diyor. Yani burada yüzde 15 şeyini aşmaya yönelik bir ilave mi var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir açıklama alalım. Gelir İdaresi mi açıklar bunu?

Ayşe Hanım, size bir söz vereyim.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; belirtilen önergede brüt ücret üzerinden sosyal güvenlik primi çıkarıldıktan sonra bulunan matrah üzerinden normal gelir vergisi tarifesine göre vergi hesaplanacak. Bunun yanı sıra, asgari ücrete isabet eden, 4.250 liraya isabet eden vergi de hesaplanacak. Ödenmesi gereken, hesaplanan birinci vergiden

ikinci vergi tutarı çıkarıldıktan sonra ödenecek vergi bulunacak. Bu yöntemle, tüm ücretlilerin, aynı asgari ücrette olduğu gibi aynı miktarda istisnadan yararlanması sağlanacak. Vergi diliminin artışı nedeniyle daha fazla faydalanmanın önüne geçmek amacıyla herkesin aynı tutarda yararlanması sağlanacak Sayın Bakanım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Çok alan daha az yararlanacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha az değil, eşit yararlanacak.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani her hâlükârda asgari ücret tutarı vergi dışında.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Tabii, vergi dışında.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bütün ücretlerde.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bütün ücretlerde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkes eşit yararlanmış olacak anladığım kadarıyla.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yapılan değişiklikle hizmet erbabına ödenen ücretlerin, ilgili ayda geçerli olan brüt asgari ücretten işçi Sosyal Güvenlik Kurumu primi ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan kısmı gelir vergisinden istisna edilmekte, ücret gelirinin asgari ücrete isabet eden kısmı üzerinden gelir vergisi alınmaması sağlanmaktadır.

Böylece, asgari ücretlilerin ücretleri vergi dışında bırakılmakta, asgari ücret üzerinde ücret alanların ise asgari ücret tutarına isabet eden ücretleri istisna kapsamına alınmaktadır.

Ayrıca, asgari ücret üzerindeki ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde sıfır matrahtan başlanılarak vergileme yapılmayacak, istisna kapsamındaki tutar dâhil, kümülatif vergi matrahının tabi olduğu vergi dilimi ve oranlarına göre vergileme yapılacaktır. Diğer bir ifadeyle, istisna tutarını aşan ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde, uygulanacak gelir vergisi dilimi ve oranının, ilgili ay ve önceki aylardaki istisna tutarlarının da eklenmesi suretiyle belirlenmesi ve verginin, bu şekilde belirlenen kümülatif tutarın tabi olduğu vergi dilimleri ve oranları dikkate alınarak hesaplanması öngörülmektedir. Bu sayede, asgari ücret tutarına ilişkin istisnadan, tüm ücretlilerin asgari ücretlilerin yararlandığı istisna tutarını aşmayacak şekilde yararlanmaları sağlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4031) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 2- 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

18. Hizmet erbabına ödenen ücretlerin asgari ücretin brüt tutarına tekabül eden kısmı”

Garo Paylan

Necdet İpekyüz

Diyarbakır

Batman

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tüm ücretlerin asgari ücret kadar bölümünün vergiden muaf olması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 2- 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“18. Ücretli olarak çalışıp ücret ve ücret sayılan ödemeleri toplamının aylık brüt asgari ücret kadar tutarı;”

Durmuş Yılmaz

Erhan Usta

Ankara

Samsun

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Mevcut teklifle önerilen düzenleme ücret sistemini bozacak ve kayıt dışılığı özendircektir. Bu düzenleme, çalışanların çoğunu asgari ücrete mahkûm edecektir, çalışanlar arasında adaleti zedeleyecek ve eşitsizliklere neden olacaktır.

Ayrıca, bu uygulama, verginin adalet ilkesiyle ters düşmektedir. Bu amaçla, tüm ücret gelirlerinin brüt asgari ücrete tekabül eden kısmının vergi dışı bırakılması gerekmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerindeki önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 3- 193 sayılı Kanunun 32 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır”

Uğur Aydemir

Mustafa Kalaycı

Abdullah Nejat Koçer

Manisa

Konya

Gaziantep

Nilgün Ök

Ekrem Çelebi

İbrahim Aydın

Denizli

Ağrı

Antalya

İsmail Faruk Aksu

İsmail Güneş

Cemal Öztürk

İstanbul

Uşak

Giresun

Mustafa Baki Ersoy

Kayseri

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde asgari ücretin aylık brüt tutarının yüzde 85'i gelir vergisinden istisna edildiğinden, uygulama alanı kalmayan asgari geçim indirimi düzenlemesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Asgari geçim indirimi böylece Komisyonumuzun kararıyla kaldırılmıştır.

Hayırlı olsun diyelim.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Asgari ücretle ilgili yeni madde ihdasına dönük 3 adet yeni önerge vardır, ilk önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifine aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz

“MADDE – 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun “IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar” başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasında yer alan “ücretlere ilişkin kâğıtlar” ibaresinden sonra gelmek üzere (Bu maddenin birinci fıkrasının 18 numaralı bendinde düzenlenen ücretlerde istisna, aylık brüt asgari ücrete isabet eden kısım için uygulanır) şeklinde parantez içi hüküm eklenmiştir.”

Uğur Aydemir	Mustafa Kalaycı	Abdullah Nejat Koçer
Manisa	Konya	Gaziantep
Nilgün Ök	Ekrem Çelebi	İbrahim Aydın
Denizli	Ağrı	Antalya
İsmail Faruk Aksu	İsmail Güneş	Cemal Öztürk
İstanbul	Uşak	Giresun
Mustafa Baki Ersoy		
Kayseri		

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okuyorum:

Gerekçe:

Yapılan düzenlemeyle, hizmet erbabına ödenen ücretlerin aylık brüt asgari ücrete isabet eden kısmı üzerinden damga vergisi alınmaması sağlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yeni madde ihdasına ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4031) esas numaralı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ederiz.

Madde: 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 103 - Gelir vergisine tabi gelirleri düzenleyen tablo aşağıdaki şekilde uygulanır:

“Ücret dışı gelirlerde:

61.000 TL’ye kadar %15;

130.000 TL’nin ilk 61.000 TL’si için 9.150 TL, fazlası %20;

190.000 TL’nin, 130.000 TL’si için 22.950 TL, fazlası %25;

380.000 TL’nin, 190.000 TL’si için 37.950 TL, fazlası %30;

650.000 TL’nin 380.000 TL’si için 94.950 TL, fazlası %35;

650.000 TL’den fazlasının 650.000 TL’si için 189.450, fazlası %45.

Ücret gelirlerinde:

61.000 TL’ye kadar 0 TL;

130.000 TL’nin ilk 61.000 TL’si için 0 TL, fazlası %15;

190.000 TL’nin, 130.000 TL’si için 10.350 TL, fazlası %20;

380.000 TL’nin, 190.000 TL’si için 22.350 TL, fazlası %25;

650.000 TL’nin 380.000 TL’si için 69.850 TL, fazlası %30;

650.000 TL’den fazlasının 650.000 TL’si için 150.850, fazlası %35.

650.000 TL’den fazlasının 650.000 TL’si için 150.850, fazlası %35.”

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Abdüllatif Şener

Konya

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Cavit Arı

Antalya

Süleyman Girgin

Muğla

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutalım?

CAVİT ARI (Antalya) – Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Ülkemiz vergi sisteminde, gelir dağılımı adaletsizliğini yok etmesi beklenen uygulamalardan biri olan gelir vergisi uygulamasının tersine bir etki yaptığı, gelir adaletsizliğini artırdığı ortadadır.

Asgari ücretle ilgili son düzenleme de bizatihi ücret gelirlerinin vergilendirilmesi açısından bazı haksızlıkları ve handikapları içermektedir.

Ayrıca, söz konusu düzenleme;

Anayasa’nın “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10’uncu maddesine,

“Çalışma hakkı ve ödevi” başlıklı 49’uncu maddesine,

“Ücrette adalet sağlanması” başlıklı 55’inci maddesine,

“Vergi ödevi” başlıklı 73’üncü maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

Bu önergeyle, gelir vergisini düzenleyen mevcut tablo, asgari ücret ve civarındaki ücretin vergi dış bırakılmasını, söz konusu avantajın tüm ücret gelirlerine uygulanmasını sağlayacak şekilde ve gelir vergisini yüksek gelir sahibi kesimlere yatacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Emeğiyle geçinen kesimleri korumak adına, ücretliler ve diğer gelir sahipleri için farklı tarife teklif edilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7'nci ve son önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4031) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE - 4857 sayılı İş Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırları en geç üç ayda bir belirlenir.”

Garo Paylan

Necdet İpekyüz

Diyarbakır

Batman

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; asgari ücretliler şimdi 4.250 liraya bugün için seviniyorlar ama 31 Ocak günü geldiğinde, ceplerine girdiğinde ben bu 4.250 TL'nin bir anlamı olacağını düşünmüyorum. O açıdan, bu süper enflasyon, yüksek enflasyon dönemlerinde Asgari Ücret Komisyonunun, Sayın Başkan, üç ayda bir değerlendirme yapmasını öneriyoruz; böylece, asgari ücretlilerin enflasyon kayıplarının karşılanmasını öneriyoruz. Aksi takdirde, 4.250 TL'nin bu enflasyonist ortamda bir yıl boyunca devam etmesini savunmak doğru değil Sayın Başkan. Bunun için bu önergemize destek istiyoruz ve tüm asgari ücretlilerin üç ayda bir durumunun yeniden değerlendirilmesini öneriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Değerli arkadaşlar, böylece, 4 maddeyi kabul ettik, artı, 1 ilave madde ihdas ettik ama eski numaralardan devam edeceğiz, en sonunda bu maddeler teselsül ettirilecek.

5'inci maddeye geçmeden önce, Süleyman Bey'in bir sorusu vardı, Ayşe Hanım, şu anda o soruya bir cevap verebilir misiniz sendikalarla ilgili.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Tabii efendim.

Sayın Başkanım, sayın vekillerim; şu anda kanun teklifiyle yapılan düzenleme sadece asgari geçim indirimini Gelir Vergisi Kanunu'ndan kaldırdı, diğer indirimler geçerliliğini koruyor. Ancak malumunuz, indirimler, bir vergi olursa, hesaplanacak bir vergi olursa bir kısmı hüküm ifade edecek. Asgari ücrete isabet eden tutar vergi dışı bırakıldığı için bir asgari ücretlinin sigorta, şahıs sigortası, sendika aidatı, engellilik indirimi gibi indirimlerden yararlanması zaten söz konusu olmayacak, vergi yok çünkü. Ama örnek verirsek; 10 bin lira brüt ücret alan bir kişide 1.500 lira Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenecek prim çıktıktan sonra gelir vergisi matrahı 8.500 liradır. Yine, örneğin -yani rakamlar kabaca yazılmış şeyler- 500 lira engellilik indirimi olduğunu varsayalım, bunu düşeceğiz; 200 lira veya 300 lira şahıs sigortasını düşeceğiz; sendika aidatı 400 lira diyelim, bunu da düşeceğiz; sonra, bulduğumuz rakamdan 4.253 lirayı düştüktan sonra kalan tutar üzerinden vergisini hesaplayacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim de bir sorum var.

Şimdi, Sayın Elitaş 37 milyar lira etki analizi çıkardı, ben bunu daha yüksek hesapladım. İdareniz ne kadar hesapladı bunu? Çünkü bir artı eksi hesap var yani bu ücretlerin genel alanda yükselmesi konusunda bir gelir olacak ama normal bir hesapta yani eksi hesabına baktığımızda, ben bunun 50 milyar TL'nin üzerinde bir maliyet getireceğini düşünüyorum. Sizde çıkan rakam nedir? Bu birinci sorum.

İkinci sorum da bu engellilerle ilgili açıklama yaptınız ancak -tabii ki bu siyasi bir soru, size sormam, Sayın Aydemir'e sormuştum bu soruyu- bekâr bir asgari ücretli ile 5 çocuklu, evli bir asgari ücretliyi aynı rakamda eşitledik yani bu anlamda hiçbir pozitif ayrımcılık yok veya engelliler anlamında bir pozitif ayrımcılık yok. Herkesi eşitlemek adalet midir bu anlamda? Ben bunun adaletsizlik olduğunu düşünüyorum, teklif sahibi siz ne diyorsunuz Sayın Aydemir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım, önce şu rakamsal şeye bir cevap verin.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Başkan, bu maliyet konusunda muhtelif varsayımlar üzerinden hareket edilmesi mümkün. Sayın Vekilimizin, Elitaş Başkanımızın kullandığı varsayım 18 milyon 500 bin ücretlide sadece yüzde 15 üzerinden vergi hesaplınsa, artı damga vergisiyle birlikte onun maliyetidir 37,5. Bir de doğal olarak, çalışanların medeni durumuna göre maliyetler fark edecektir; evli, çocuklu olup olmamasına göre. Bu maliyetin bir miktar üzerine çıkacağını biz de tahmin ediyoruz. Ortalamadan yaklaşırsak kişi başı 200 civarında bir vergiden gitsek yani 40 milyarı biraz aşar, 40-45 arası bir rakama ulaşır diye tahmin ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 200 TL mi...

ERHAN USTA (Samsun) – 45 mi dediniz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – 45 civarına tekabül edebilir. Dediğim gibi, varsayımlar farklılaşabiliyor efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama o da risktir size yani bu birimlerin nereye geleceğini...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Birimleri biliyoruz, çalışanların medeni durumuna göre yararlanma düzeyi değiştiği için...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Pardon, benim bir sorum vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur tabii. Garo Bey'in sorusunun cevabını alalım.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, Garo Bey eşit olmayanlar arasındaki eşitliğin eşitlik olup olmadığını sordu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Eşitlik adalet midir?”

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet.

Aslında, bu sual, siyaset bize nakisa koymak, bir noksan koymak, bu işi böyle biraz sulu hâle getirmektir. Bunların hepsi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Amma yaptın ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, Garo Bey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Engelliler” “çocuklular” diyoruz ya! Allah'tan korkun ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, senin bunu sorma şeklini bildiğim için söylüyorum. “Siyaseten siz cevaplandırın.” derken bu maksatla söylediniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben de şunu söylüyorum: Biz kimseyi mağdur etmeyiz, varsa bir sıkıntılı hâl onu izale ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nerede? Teklifte yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şu anda bir düzenleme yapıyoruz, onların hepsi görüşülür, onlar bir rayına girer; hiç şeye gerek yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eksik iş yaptığını kabul ettin yani. Eksik iş yapmışsın.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorular var, bir sessizlik sağlayabilirsek...

Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben, demin sorduğum soruyu bir örneklendirmeye tekrar test etmek istiyorum çünkü çok muğlak.

Yani “Vergilendirmede sıfır matrahtan başlanarak vergileme yapılmayacak, istisna kapsamındaki tutar da dâhil kümülatif vergi matrahının tabi olduğu vergi dilimine göre vergilendirme yapılacak.” deniliyor. Şimdi, 10 bin lira maaşı olan biri birinci ay, ocak ayında 10 bin lira maaş alıyor, kabaca istisna miktarı 5 bin lira, matrahı 5 bin lira; yüzde 15’ten, birinci dilimden vergilendirilecek. İkinci ay, şubatta 10 bin lira maaşı var, 5 bin lira istisna yapılıyor ve bunun kümülatif matrahı 15 bin lira oluyor; yüzde 15 vergilendiriliyor. Üçüncü ayda bu kümülatif matrah 20 bin lira oluyor, derken yedinci ayda yüzde 20’lik ikinci dilime geçiyor. Dilimini hızlandırıyorsunuz burada değil mi? Tabi olduğu dilime daha erken geçmesini sağlıyorsunuz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Tam öyle değil efendim, müsaade ederseniz izah edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bitti mi sorunuz?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Şimdi, efendim, kümülatif gideceğimiz dediğiniz gibi; 10 bin lira matrah, önce sigorta primini düşeceğim, 8.500 lirayı bulacağım; 8.500 liradan gelir vergisini hesaplayacağım yüzde 15 üzerinden, bir kenarda tutacağım. Asgari ücretin net tutarı 4.253 liradan asgari ücretin vergisini hesaplayacağım 638 lira, 1.275 liradan 638 lirayı çıkaracağım, ödenecek vergi 637 lira olacak.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Birinci ay...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Birinci ay, bu kümülatif; ikinci ay 20 bin brüt ücret gibi düşüneceksiniz, 17 bine geliyor matrah. Yine, hesaplanan vergi aynı 1.275. Burada tarifenin değişmesi mayıs ayına geliyor. Mayıs ayında 1.700 liraya çıkıyor hesaplanan vergi, asgari ücretteki tarife değişikliği de temmuz ayında meydana geliyor. Birisi daha erken, birisi biraz daha sonra ama bu formülasyonda asgari ücretli ne kadar vergi istinasından yararlanıyorsa, tüm ücretliler aynı tutarda vergi istinasından yararlanıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Esası bu.” diyorsunuz, tamam.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Matrah?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Matrah kümülatif gidiyor efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kümülatif matraha istisna düşünce ilave ediyor musunuz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– İstisna ediyorum tabii, istisnayı uyguluyorum efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet teşekkür ediyoruz.

Sayın Akif Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Dilbay’a çok kısa bir sorum var: Gelir vergisi tarifesi belirlenmiş olan yeniden değerlendirme oranında artacak, o dilimler yeniden değerlendirme oranında artacak. Sayın Cumhurbaşkanının bu konuda farklı bir oranla bu dilimleri değiştirme yetkisi var, yeniden değerlendirme oranı konusundaki yetkisinden kaynaklanan bir sonuç bu. Burada farklı bir düşünce var mı yeniden değerlendirme oranı dışında? Gelir vergisi tarifesinde herhangi bir değişiklik düşünülüyor o zaman, değil mi, öyle mi anladım?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Efendim, şu ana kadar yıllar içerisinde yayınlanmış tarifeye baktığımız zaman, yeniden değerlendirme oranı dışında pek bir rakam yayınlanmadı, beklemiyoruz efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tamam, peki, teşekkür ederim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tekrar söz verebilir misiniz bu arada?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayayım, söz vereyim, tamam.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, bu soruyu aslında ben de sormuştum ama Ayşe Hanım’ın izahatı benim kafamı tamamen karıştırdı. Yani aylık... Şimdi matrah nedir normalde? Matrah şöyle: Şu anda mesela 24 bin lira değil mi ilk dilim? İlk dilim 24 bin liraya kadar yüzde 15, bu yüzde 36,2 artırılınca...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– 32 bin lira oluyor.

ERHAN USTA (Samsun) – 32 bin oluyor, tamam.

Şimdi, normal şartlarda vergi mantığı gereği şöyle olması lazım: 32 bin liraya kadar isterse bir ayda alsın bu maaşı, siz şimdi aylık maaş üzerinden söylediniz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Aslında kümülatif gidiyor, ben izah edebilmek için söyledim, kümülatif gidiyor, 34 bin şurada giriyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Orada giriyor yani diyelim ki o gelirdeki birisi dolayısıyla üç ay hiç vergi vermeyecek, üç aydan sonra...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Yok, yüzde 15’ten verecek, üç aydan sonra 20’den verecek; bu 10 bin lira bir ücretti.

ERHAN USTA (Samsun) – Yüzde 15’ten de vermeyecek. Hayır efendim, şimdi şunu yapmayacak mısınız...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Asgari ücrete isabet eden kısmını düşünüyorum daha sonra.

ERHAN USTA (Samsun) – Her ay asgari ücrete...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Her ay aşan kısmını düşünüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Normal şartlarda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani asgari ücretli mutlak değer olarak ne kadardan yararlanıyorsa, üst gelir grupları da aynı miktardan yararlanmış olacaklar, öyle anlıyorum ben. Doğru mu?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Evet, doğru efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama hayır, normal şartlarda vergi mantığı şunu gerektirmez mi; yani o, diyelim ki bunun yıllık toplam istisnası ne kadarsa oraya gelinceye kadar hiç vergi almazsınız ondan sonra...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İstisnayı matraha ekliyor, burada bir terslik var.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY– Hayır, kanun teklifini bu şekilde düzenledik, her ay uygulanmak üzere. Aylık kümülatif gidecek efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Üst gelir grupları fazla yararlanmasın, eşit yararlansın isteniyor, asgari ücretli eşit yararlansın.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani birisi o zaman diyelim ki 10 bin lira gelikle beş ay çalışmış olsa, ondan sonra da çalışmasa, ondan sonra hiçbir geliri olmasa, normal beş ay çalışmış birisinin 50 bin lira geliri olur ama bu asgari ücretin yıllık tutarının altında kalmasına rağmen hâlâ yüzde 15-20 vergi verecek.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Aylık olarak asgari ücretten yararlanmış olacak, aylık yararlanacak efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

TÜRK-İŞ üyesi bir söz istiyor galiba, TÜRK-İŞ temsilcisine de bir söz verelim.

Buyurun.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ ABDURRAHMAN BİNİCİ – Abdurrahman Binici, serbest muhasebeci mali müşavir, Kamu Gözetimi Kurumu bağımsız denetçisiyim, TÜRK-İŞ'te Muhasebe Müdürü olarak çalışıyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bu işten çıkar öbürüne girer, öbüründen çıkar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım, bir dinleyelim TÜRK-İŞ'i de.

Buyurun.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ ABDURRAHMAN BİNİCİ – Efendim, istisna olarak söylenen asgari ücret vergi dışı bırakıldığında sorun yoktur. Örneğin, ocak ayında 10 bin lira ücreti olan birisinin 5 bin liralık kısmı matrahtan düşülüyor, vergi matrahı geriye kalan 5 bin liranın yüzde 15'i şeklinde yürüyecek; bunda bir sorun yok. Buna bir örnek vermek gerekirse efendim, vergi istisnaları sadece bugün konuştuğumuz istisnadan ibaret değildir. Örneğin, devlette çalışan vezne görevlilerine ödenen kasa tazminatı vergiden muaf, bu vergi matrahına eklenip yürümez. Burada ise muaf tutulan asgari ücret vergiden muaf tutuluyor ancak sonraki ayların gelir vergisi matrahına eklenerek gelir vergisi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşin esası şu, aynı yere geliyorsunuz, asgari ücretli mutlak değer olarak ne kardan faydalaniyorsa üst gelir grubu da mutlak değer olarak aynı miktardan faydalaniyor. Daha fazlasını vermemiz aslında sosyal adalet açısından çok uygun değil.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ ABDURRAHMAN BİNİCİ – Efendim, kasa tazminatı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Ayşe Hanım, bence izah etti yeterince.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi 5'inci maddeyle ilgili izahat alalım, önce okutalım maddeyi.

Buyurun 5'inci maddeyi okutuyorum...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkanım, ben söz talep etmiştim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok affedersiniz, bir saniye, Nejat Bey.

Buyurun.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkanım, bir bilgi paylaşmak istiyorum Komisyonla. Akşam üzeri yemeğe gittiğimiz saatlerde 18,40'a kadar yükselen döviz fiyatları Sayın Cumhurbaşkanımızın açıklamalarından sonra, şu anda 14,80; yaklaşık 3,5 lira aşağı doğru gerilemiş durumda. Bu fevkalade önemli, anlamlı ve sonuçları itibarıyla inşallah yarın sabahdan itibaren de yeni bir sürecin başlangıcı olacak diye düşünüyorum. Bu gelişmeyi Komisyonla paylaşmak istedim. Şu anda ben konuşurken 14,65'e geriledi, 18,40'dan 14,65'e yaklaşık 4 lira geriledi, çok önemli bir gelişme.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz bu bilgilendirme için.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi 5'inci maddeyi okutuyorum, 5'inci maddeyi konuşurken yaparsınız değerlendirmeleri, zamanımız gerçekten daraldı.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “Müsteşarlığı” ibareleri “Başkanlığı” şeklinde değiştirilmiş ve bende “bakım-onarım ve modernizasyonuna ilişkin olarak yapılan teslim ve hizmetler” ibaresinden sonra gelmek üzere “,Savunma Sanayii Başkanlığınca yürütülen savunma sanayii projelerine ilişkin olarak bu Kuruma ilgili projeler kapsamında yapılan teslim ve hizmetler” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teklif sahibinden 5'inci maddeyle ilgili izahat isteyelim. Önergeye ayrıca geleceğiz 1 adet önerge var.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, bununla ilgili Mehmet Bey'in böyle bir açıklayıcı notları var, onları bir izah etsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelir İdaresi Başkanlığımızdan Mehmet Bey, buyurun lütfen, bir açıklayalım bu maddeyi.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Mehmet Arabacı, Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı.

Katma Değer Vergisi Kanunu'nda hâlihazırda ulusal güvenlik amaçlı birtakım istisnalar var. Orada birtakım araç gereçler, silahlar, mühimmatlar, bunlarla ilgili birtakım bakım onarımlar istisna yapılmış. Bu istisnalar hem bu güvenlik kuruluşlarına yapılan teslimlerde hem de onların altlarına yapılan teslimlerde geçerli ancak burada zaman içerisinde, bu ulusal güvenlik anlamında yapılan projelerdeki gelişmeler, ihtiyaçlar nedeniyle, özellikle Savunma Sanayii Başkanlığının bu konuda bir talebi var ve diğer oradaki birçok güvenlik kuruluşumuzun projelerini de Savunma Sanayii Başkanlığı yürüttüğü için bu projelerin, ulusal güvenlik amaçlı projelerin de buna ilaveten dâhil edilmesi yani kapsamının genişletilmesi talep ediliyor. Sabah bir konu gündeme gelmişti yani istisna maddesi ulusal güvenlik kuruluşlarına teslim gibi kabul edilmekle birlikte sanki istisna amacı daha genişçe yazılmış gibi gerekçede öyle bir ifade kullanılmıştı. Aslında kanunun orijinalinde yapılan teslimler ve o teslimi yapanlara yapılan teslimlerde ikili bir ibare olduğu için gerekçede daha geniş yazılmıştı yani ikisini beraber kapsadığı anlamı vurgulansın diye yoksa, kanunun kendisine, oraya yazmaya gerek yok zaten içinde o var.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen, maddeyle ilgili.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Mehmet Bey, şimdi karıştırdım son cümlemlerle. Şimdi, maddede “Kuruma -kuruma dediği Savunma Sanayii Başkanlığına- ilgili projeler kapsamında yapılan teslim ve hizmetler” ibaresi vardı ancak gerekçede sadece kuruma değil yani Savunma Sanayii Başkanlığına değil, Savunma Sanayii Başkanlığının proje yürüttüğü şirketlere de yapılan teslimler dâhil anlaşıyordu, gerekçe ile madde arasında fark vardı. Şimdi bir önerge geldi, bununla genel gerekçedeki duruma mı paralel bir düzenleme mi oluyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, burada kuruluş ilavesi var; Sivil Savunma Başkanlığına Millî Savunma Bakanlığı da kurum olarak ilave edilmiş oluyor önergede. Savunma Sanayii Başkanlığı için sadece gelmişti madde, Millî Savunma Bakanlığını da ona ilave ediyor önerge.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu, “kurumlara” dediği, Millî Savunma Bakanlığı ve Savunma Sanayii Başkanlığı, böyle anlamak gerekir, alttaki şirketleri kapsamıyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Zaten Kanunun orijinalinde Savunma Sanayii Başkanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı da tanımlanmak suretiyle 8 tane kuruluş var. Bunların -kanundaki ifadelerle söylüyorum- uçak, helikopter, gemi, denizaltı gibi, silah, mühimmat gibi birtakım teçhizatları almaları, bunların araştırma geliştirme, yedek parça, bakım onarım gibi teslimleri, bu kurumlara teslimleri -burada sayılan 8 tane kuruma teslimleri- ile bu teslim ve hizmetleri gerçekleştirenlere yapılacak teslimler yani birinci aşamadaki teslim değil, ikinci aşama bile zaten şu anda hâlihazırda kanunun orijinalinde var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman karıştırmayalım, sade bir şekilde, yeni olarak ne getiriyor?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Yeni olarak sadece yeni teklifle beraber, Savunma Sanayii Başkanlığı ve Millî Savunma Bakanlığının savunma amacıyla yürüttüğü birtakım projeler için kapsamı genişletiliyor, o projeler de bu kapsama dâhil edilmeye çalışılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, tamamladınız mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim, tamamdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, az önce Sevgili Vekilim doların düştüğünü söyledi.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Düşmedi, çakıldı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çakıldı, güzel ama nasıl oldu bir buna bakalım.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Her şeye “Nasıl oldu?” demeyin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı, faizi düşüreceğim diye bir oyuna girdi ve çuvalladı ve bundan vazgeçti, vazgeçtiğini ilan etti. Artık, şu anda Türkiye’de zaten mevduatın üçte 2’si dolardaydı arkadaşlar, şu anda mevduatın tamamını dolara bağlamış oldu. Türk lirasında kalan üçte 1’e şunu söylüyor: “Sakin dolara dönmeyin, dolar yükselse bile ben size bütün kur farkını vereceğim.”

Değerli arkadaşlar, bu ne demektir? Bütün paramızın dolara bağlanması demektir ve devalüasyon olursa yarın öbür gün –bugün 14’e düştü, yarın ne olacağını bilemeyiz- “Bütün olabilecek devalüasyonları da ben güvence altına alıyorum.” demektir. Nereden güvence altına alıyor Sayın Cumhurbaşkanı? Cebinden mi güvence altına alacak?

SALİH CORA (Trabzon) – “Düşerse” demedi, “yükselirse” dedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yükselirse diyorum işte.

SALİH CORA (Trabzon) - Ama düştü dolar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bugün düştü, yarın ne olacağını sen biliyor musun?

“Bütün devalüasyon riskini Amerika’ya bağlıyorum.” diyor. Bu, Türkiye’yi mandalaştırmaktır arkadaşlar, Türk lirasından vazgeçmektir.

SALİH CORA (Trabzon) – Tabii, tabii!

GARO PAYLAN (Trabzon) – Türk lirasından vazgeçmektir ve Amerika’ya mandalaştırmaktır bu.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Garo, bunu tartışırız.... Bu akşamın konusu değil ama bir ülkenin insanının başka bir ülkenin parasını alması o ülkeye kredi açmaktır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru ama almış oradan.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu akşam Türk insanına dedi ki: “Türk lirasına güvenin.”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Ben dolara bağlıyorum.” dedi.

SALİ CORA (Trabzon) – Hayır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, “Ben paranızı dolara bağladım.” diyor arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bu tartışmaları daha sonra aranızda yapın ama maddeyle ilgili, hani, Savunma Sanayii...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben konuşuyorum Sayın Başkan, söz bende.

Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: “Ben bankadaki Türk lirası mevduatınızı dolara bağladım ve dolar artarsa ben size bunun farkını vereceğim.” Ya, bundan daha fazla Türkiye’yi mandalaştıran bir cümle olabilir mi arkadaşlar? Yani kendi paramızı Amerikan Merkez Bankasının veya iktidarının parasına bağlamak ne demektir arkadaşlar? Yerlilikten, millilikten bahsediyorsunuz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyle ilgili...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Zaten üçte 2’si...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, maddeyle ilgili... Söylediniz fikrinizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama Başkanım siz dediniz bakın, az önce...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama söylediniz, yani söylediniz fikrinizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bir dakika... Siz Nejat Bey’e dediniz ki... Bir söz verdiniz değil mi? Neye göre verdiniz? Biz de söz istedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir milletvekili olarak söz istedi, size nasıl verdimse aynı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, biz de söz istedik, siz dediniz ki: “Madde üzerinde konuşursunuz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, konuştunuz ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama benim sürem ne kadersa söyleyin Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun, devam edin.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Ne oldu anlamadım benimle ilgili?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama sözümü kestiniz, anlamadım ki...

Önemli bir konu olduğunu düşünüyorum, bir ülkenin parası...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben ifade ettiğinizi düşündüğüm için söyledim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, bir ülkenin parası bir ay içinde 9 liradan 18 liraya çıkıyor, aynı gün içinde 15 liradan güne başlıyor 19 liraya çıkıyor, aynı gün içinde 19 liradan başlayıp 15 liraya düşüyor arkadaşlar. Böyle bir ülkeye kim yatırım yapar? Kim ticaret yapabilir arkadaşlar? Ve o ülkenin parası aynı gün içinde dolara bağlanıyor. Böyle bir şeyi nasıl kabul ederiz arkadaşlar? Dolara bağlandı, bu kadar açık. Dolara bağlı. Sayın Cumhurbaşkanının önerisi bu arkadaşlar, yasası da buraya gelecek. Kim ödeyecek kur farkını? Ahmet, Mehmet ödeyecek; Hans'ın, George'un parası yükselecek düşecek, Ahmet, Mehmet kur farkını ödeyecek. Bu mudur arkadaşlar bizim millî, yerli politikamız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkanım, ismim söylendi, bir cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Akif Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Erdoğan'ın son açıklamasıyla bankalardaki bütün mevduat dolara endekslenmiş oldu. Bu, “yeni program” diye açıklanmış olan o uygulamaların tam tersi bir noktaya gitmesi olmuştur. Bir aylık vadeli mevduatın faizi, Merkez Bankası faizi yüzde 15'e indirmeden önce yüzde 17,57'ydi, Merkez Bankasının faiz indirimine paralel olarak 14,58'e inmişti, yaklaşık 3 puan inmişti. Şimdi, mevduat faizinde faiz dolaylı bir şekilde yükseltilmiş oldu. Zaten Hazinesin borçlanma faizi 5 puan yukarı çıkmıştı, şimdi bu uygulama ekonominin bütün alanlarında dolara endekli bir uygulamanın yolunu açacaktır, buna hazırlıklı olalım.

Maddeyle ilgili şunu söyleyeceğim: Katma Değer Vergisi Kanunu 13'üncü maddede düzenlenen bu istisnayla Millî Savunma Bakanlığı ve Savunma Sanayii Müsteşarlığınca yürütülen bazı projeler kapsamında bu kurumlara yapılan teslim ve hizmetler ile bu teslim ve hizmetleri gerçekleştiren kişilere yapılan teslimler katma değer vergisinden istisna edilmiş oluyor, tam istisna yani ihracat istisnası gibi düşünmek lazım. Bu projeler KDV'den tamamen arındırılıyor, olabilir, tercih bu yönde yapılmış olabilir. Benim merak ettiğim konu şu: Hangi yeni projeler bu kapsama giriyor? Eski projeler zaten giriyor da yeni hangi proje ihaleleri bu kapsama giriyor? Bir de bu proje ihaleleri yapılırken bu projeler KDV'ye tabiydi. Şimdi, ihale şartlarından birini değiştirmiş oluyoruz, şartlardan biri değişiyor ve KDV'den istisna edilmiş oluyor. KDV'nin belli bir süre o firmalar tarafından üstlenilmiş olması, onlarda bir finansman maliyeti yaratıyordu. Bu maliyet finansmanından bu firmalar kurtuluyor, kendilerine bir avantaj sağlanmış oluyor, işin bu tarafı mutlaka düşünüldü, mutlaka düşünüldü. Evet, Gelir İdaresi teknik yönden bu düzenlemeyi yapar getirir, siyaset kurumu bunu istediği zaman, onlar düzenlemeyi yaparlar ama ihale şartları değiştirilmiş olmaktadır. Ben soruyorum: Hangi projeler bu kapsama giriyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, projelerden örnekler verin. Bir de özellikle bu ihale şartları konusunu kim izah edecek?

Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İhale şartlarını Gelir İdaresi cevaplayamaz ki nereden bilsin?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Savunma Sanayii Başkanlığımızdan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman Savunma Sanayii Başkanlığımızdan...

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Başkanım, burada bir not var. Onu ben aktarayım isterseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – KDV Kanunu’nda yapılan değişiklikle savunma ve güvenlikle ilgili ürün ve hizmetlere istisna getirilen 2004 yılından bugüne millî savunma ve iç güvenlik ihtiyaçları ve bunlara yönelik olarak kullanılan savunma sanayisi araç, teçhizat...

(“Duyamıyoruz.” sesleri)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biraz yaklaşırsanız mikrofona...

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – ...kapsam ve niteliğinde özellikle elektronik harp ve siber sistemleri, insansız hava araçları ve akıllı sistemler, uydu ve benzeri haberleşme sistemleri, insansız ve otonom sistemler, simülasyon sistemleri, robotik, biyomedikal ve yurt güvenliğine ilişkin nitelikli teçhizat ve benzeri unsurlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bu ihalelerdeki koşulları değiştiriyor mu? Savunma Sanayii Başkanlığından arkadaşımız mı söyler, kim söyler bu sorunun cevabını? Yapılan projelerdeki koşulları değiştiriyor mu bu düzenleme?

Buyurun lütfen.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Mevcut projeler zaten Sayın Başkanım, o KDV kapsamında değilse 13/b kapsamında yapıldı ve şu anda da yürütülmekte. Bundan sonra, kanun çıktıktan sonra, benzer alanlarda o KDV kapsamına girmeyen işler olursa KDV istisnasından yararlanacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yürüten projeleri etkilemeyecek.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Yok, etkilemeyecek Sayın Başkanım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Öyle mi? Yani hiç...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Ama KDV’yi doğuran şey mal ve hizmet teslimi, proje değil ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yürüten projeyi niye etkilemiyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka sorusu olan var mı acaba? Evet...

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Evet, yani normalde yürüten proje sözleşmesi imzalanmış, faturaları kesilmiş, teslimatları yapılmakta olan projeler, onlar da bu şeyi etkilemeyecek, bu kanundan yararlanamayacak diye yorumluyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ya, hayır yararlanır.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Şöyle Sayın Vekilim; mesela sözleşme yeni imzalanmıştır, teslimi daha yapılmamıştır, fatura kesilmemiştir, KDV’yi doğuran olay gerçekleşmemiştir, o zaman sizin dediğiniz gibi bu muafiyetten de yararlanabileceğini Maliye Bakanlığıyla da istişare ederiz, değerlendirilebilir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – “Yararlanmayacak.” diye bir şey yok yararlanacak, fatura bu yürürlüğe girdiği andan itibaren yararlanacak. KDV göstermeyecek ve iade yapacaksınız, kendi KDV’sini ona iade edeceksiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Fatura keserse yararlanır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, bu konuda size de bir söz vereyim.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Şöyle, yani bu projelerden eğer gerçekleşenler, realize olanlar varsa geriye dönük etkilemez elbette ama şu anda devam edenlerle ilgili, bu tarihten sonra, yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak teslim ve hizmetler dolayısıyla düzenlenen her fatura dolayısıyla bu istisnadan yararlanır, hatta sadece bu kuruluşların buraya teslimi değil, bunun altındaki o kuruluşlara yapılan teslimler de dâhil olmak üzere ve onlar iadeye bize gelirler Sayın Üstadım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İade için...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – İadeye bize gelirler, vergi dairesine gelirler yani o teslim yapan firmalar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız daha önce bana yaptığınız açıklamaları biliyorum ben. Siz zaten uygunluk veriyorsunuz ve bu KDV istisnası uygulanıyor, burada bürokrasiyi azaltıyoruz bildiğim kadarıyla, öyle mi?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Şöyle, burası biraz kapsamı genişleten bir alan ama hâlihazırda bu kurumlar zaten bizim bu kanun maddesi kapsamında biraz önce kanunda sayılı birtakım makine, teçhizatları, silahları, mühimmatları, bakım onarımları yapmakla zaten aynı, bu işlerden yararlanıyorlardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maliyeden uygunluk aldıklarında bu istisnadan zaten yararlanmıyorlar mı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Yaralanıyorlar ama bu projeler zaten uygunluk kapsamına giren projeler değildi. Şu anda bunların kapsamı genişletiliyor, bu projeleri bu kurum üzerinden yürütecekler diğer kurumlarımız da.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, peki.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İhale şartlarını seçmiş olmuyor mu? Yani fiyatı ihale şartlarındaki fiyatlara göre ucuzlatmış oluyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Şimdi onu bilmiyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Önce bir fiyattan KDV’si dâhil ihaleye giriyorsunuz, şartnameyi yapıyorsunuz sonra o ihale şartnamesi devam ederken siz maliyetin bir kısmını indirmek, kaldırmak suretiyle o ihaleyi sağlayana ilave kâr sağlıyorsunuz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Şöyle, ihalede belki yani şöyle belirlenmiş de olabilir hani şu tutar KDV hariç, bu tutar üzeri, bu tutar diye belirlenmişse zaten KDV hariç tutar belirliyse gene çok fazla etkilemeyebilir.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – O zaman niye yapıyorsunuz bu alandaki düzenlemeyi?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Ama KDV dâhil toplam tutar üzerinden bir şey belirlenmişse... Çünkü bunlar KDV’li projelerdi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Genel Kurula kadar... Eksik kalmış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Mehmet Bey “Uygunluk için bize geliyor.” dediniz, ben öyle hatırlıyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Şöyle, şöyle Sayın Bakanım, “uygunluk için” dediğimiz şu şekildeydi: Şimdi bazen bir tebliğ değişikliği yapmıştık, o tebliğ değişikliğini yapmadan önce bu kurum ve kuruluşlar, burada sayılan 8 kuruluştaki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onları izah edin işte.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Savunma Sanayii Başkanlığı değil, o kuruluşlar kendileri, istisna belgesini düzenliyorlardı, “Bunlar istisnadır.” diyorlardı ancak alt taraflarda istisnada sıkıntı olduğu için, mükellefler de o istisna kapsamına girmeyen şeylere istisna yazabildikleri için konuya vâkıf olmamaktan dolayı, iadede, iadeye gelen mükellefler ile bizim vergi daireleri sürekli sorun yaşıyordu. Bu sorun yaşanınca biz de dönüp kurumlara soruyoruz: “Bu neden böyle?” diye. En son biz tebliğle dedik ki hani, acaba bizden önce uygunluk bildirimini alsınlar ki sonradan biz firmalarla davalık olmayalım. Kurumlarımızdan uygunluk bildirimini almaya başlayınca kurumlarımızın aslında bu projeler kapsamındaki işlemleri de istisnaysa gibi düzenlediklerini fark ettik geçmişte. O yüzden bunları da hem düzeltebilmek hani bundan sonra da yapacaklarının kapsamını genişletmek suretiyle eğer bu projeler elzemse, bu projeler günün ihtiyaçlarına da karşılık vermiyorsa bu projeler kapsama dâhil edilmek suretiyle istisna tanınmasına bu şekilde karar verildi.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Özgür Bey, sizin bir sorunuz var.

Buyurun.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bir soru soracağım ben.

Şimdi, şöyle: Belli ki bitmemiş ve devam eden işlerle ilgili bundan sonraki mal ve hizmet teslimlerinden kaynaklı KDV’ler istisna olacak, muaf olacak. Şimdi, soru şu: Bu işlemlerin tutarı ne kadar, biliyor muyuz? Yani şu ana kadar ihale edilmiş, yarım kalmış ve devamında alınacak teslim ve hizmetlerin toplam tutarı ne kadar? Orada bir miktar çalışmanız var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şöyle yapalım bir de ben de bir şey rica edeyim: Eğer bu tür bir etki varsa bunu giderici bir düzenleme de yapılabilir. Bunu Genel Kurula kadar bir çalışalım gerekirse ilave bir düzenlemeyle böyle bir sıkıntı varsa giderelim.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Şimdi, Sayın Bakanım, bir şey söyleyeyim sadece: Normalde dolaylı vergilerde KDV’ye tabiye mükellef bunu 100 birim sattı, 118 birim -yüzde 18’se KDV’si- 18 birim KDV’sini alıp cebine koyuyordu. Burada yapılan düzenleme şu: 100 birime satıyorum, 18 birim KDV’sini almadım, sonra gelip devletten onun yüklenimini istiyor. Aslında ihale şartlarını çok değiştirecek bir şey yok. Mükellef açısından yüklendiği KDV de tolere edilmiş oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu böyle izah edin. Bak, kafamızı karıştırdınız önce izahatlarınızda. Şimdi, fark eden bir şey yok diyorsunuz şu anda.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Fark eden var, KDV artık maliyet olmaktan çıkıyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Yok şöyle: Şimdi, iade alan mükellef açısından söylemiyoruz biz bunu. Yani istisnaları düzenleyen, faturayı düzenleyen firma açısından.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yok, yok yeni kapsama girecek olanlar için konuşalım.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Yeni kapsama girecek olanlar için devamında istisna fatura düzenledi. 100 birimdi şu anda bugün itibarıyla yaptığı yani kanun yürürlüğe girmeden önce örnek vereceğim sonra yürürlüğe girince. 100 birimdi, 118 birim KDV'yi hesapladı, 18 birimini cebine koydu, KDV'yi tahsil etti yüzde 18 olarak Savunma Sanayii Başkanlığından. Ancak istisna olunca yine 100 birim fatura kesecek matrah 100 yine onda değişiklik yok ancak 18 istisna olduğu için kesemeyecek. 18 birimin o 100 birimin yüklenimi dolayısıyla bize gelecek. Diyelim ki bunun yüklenimi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 15 yüklenim diyelim.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – 15 ya da 16 yüklenim olacak.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 15'i siz iade edeceksiniz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – 15'i biz iade edeceğiz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şartları değiştiriyoruz işte. Deminki açıklama, şey gibi algılandı, sanki etkilemiyor gibi algılandı.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Şartlar değişiyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Yok, yok etkilememe olmaz ama şöyle olur Sayın Bakanım: Yani burada Savunma Sanayii Başkanlığının esasında ödeyeceği para da biraz azalmış olacak ama biz iadeyi yaparız diğer taraftan.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – KDV dâhilse şeye hizmet tutarına ...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İadeyi Gelir İdaresi Başkanlığı yapacak.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Anlaşma şartları KDV dâhilse tamamını kesecek ama.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Savunma Sanayii Başkanlığımızdan da bir görüş alalım.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Sayın Başkanım, Mehmet Arabacı üstadımızın dediği gibi ihaleye çıkılırken, teklifler alınırken tek kaynak olsun... Biliyorsunuz Savunma Sanayii 3/b kapsamında. Kamu İhale Kanunu'nun 3/b kapsamında, istisna kapsamında. KDV hariç tutar üzerinden ihaleye çıkıyor; işte...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu anda da KDV hariç diyor.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Evet, evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu söylüyorum ben tamam.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Biz ayrıyeten o yüzde 18 Savunma Sanayii Başkanlığı için ekstra biz onu zaten veriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aslında fiili uygulamayı yasalaştırmış oluyoruz.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Hayır, hayır rekabeti engelleyici bir şey yok orada yani Sayın Bakanım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır yanlış anlaşılma olmasın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, mikrofonunuzu açayım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – “KDV hariç tutar üzerinden ihaleye çıkılıyor.” derken KDV’den müstesna değil o ihale.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Değil.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – KDV ayrıca fatura ediliyor.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama öbür türlü anlaşılıyor o.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Yok, yok şöyle: Bizim normalde kanunda mevcut hâliyle sayılan projelerimizde KDV yok. Orada 100 birimlik bir iş varsa...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – KDV yok değil. bakın, KDV bir tek perakende satışta vatandaş açısından hissedilmez çünkü faturada yani KDV dâhil satış fiyatları belirlenir, etiketlere öyle konulur. İdarede nasıldır? KDV hariç bedel konulur, üzerine yüzde 18 KDV ilave edilir.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Ben Sayın Bakanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu biraz daha araştıralım. Yani bir sıkıntı varsa, bir sıkıntı olacaksa bunu giderici ilave düzenleme yapalım.

Gerekirse de bu maddeyi kaldıralım yani izah edemiyorsanız bu maddeyi yapmayalım, bilemiyorum. Böyle hazırlıksız, farklı farklı görüşler olmaz değerli arkadaşlar. Bir tek net görüş ifade edilir burada yani. Kafa karıştırıcı şeyler... Benim de kafam karıştı doğrusu yani. İzah edecekseniz edin.

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – Sayın Başkanım, şimdi mevcutta bizim bazı projelerimiz kanunda sayılan uçak, helikopter, bu ve benzeri projelerimizde zaten KDV yok. Biz onu...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İstisna nedeniyle?

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI YASİN POLAT – İstisna Sayın Vekilim. Tabii tabii, kanunda şu anda mevcutta istisna olan projelerimizde KDV yok ama savunma sanayisinin son yıllarda gösterdiği gelişmeyle yeni ürünler ortaya çıktığı için kapsamı genişletiyoruz. Orada da mevcut duruma ihale veya işte rekabet anlamında zaten KDV olmadığı zaman 100 liralık fatura kesiyor Sayın Vekilim, biz 100 lira ödüyoruz. KDV’li bir işlemse eğer o kapsamda değilse 118 lira 100+18 lira kesiyordu, onu da Savunma Sanayii Başkanlığı zaten yükleniciye ödüyordu. Yani bizim burada yapmaya çalıştığımız da uçak, helikopter olarak sayılan, tahdidi olarak sayılan şeylerde savunma sanayisindeki yeni ürünleri de kapsayacak şekilde o şeyi genişletmek, KDV müstesnasını genişletmek. Yoksa hani burada böyle rekabet engelleyici bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun İbrahim Bey.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi efendim, biz daha önce konuştuk. Orada “vesaire” diye bir kavram geçiyor. Bunu tebliğlerle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir belirsizlik oluşturunca...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir belirsizlik oluşturunca. Dolayısıyla Maliyeyle arada da bir sıkıntı çıkıyor, bunu izale edebilmek için böyle bir düzenlemeye ihtiyaç var. Onun için bu kanuni düzenlemeyi yaptık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben de bu izahatı bekliyordum da yapmadı arkadaşlar, ben de şaşırıp kaldım doğrusu yani. “Gibi, gibi” ifadeler var, “vesaire” gibi şeyler var kanunda, bu belirsizlik oluşturunca. Şimdi ona açıklık getirmiş oluyoruz, benim anladığım bu ama şimdi karıştı böyle izahatlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Toparlayayım mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz toparlamayın bence, durum kalsın böyle. Sonra bir detay...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Şimdi ben bunu üretiyorum diyelim. Bunun üretimi için, bunun satışı için vergisiz... Kullandığım şu kapağı başka bir yerden alıyordum fakat bir benzeri geldiği için, bu kapak tam tanımlanmadığı için buna yüzde 18 KDV yükü geliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, anladım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Dolayısıyla fiyatı daha... Böylece bu kapak tamamen muaf olarak üretilecek. Anladığım o, böyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz Nilgün Hanım.

Değerli arkadaşlar, 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4031) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Orhan Yegin

Ekrem Çelebi

İsmail Güneş

Ankara

Ağrı

Uşak

Bekir Kuvvet Erim

Aydın

“MADDE 5- 25/10/1984 tarihli 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “Müşteriler” ibareleri “Başkanlığı” şeklinde değiştirilmiş ve bende “bakım-onarım ve modernizasyona ilişkin olarak yapılan teslim ve hizmetler” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Milli Savunma Bakanlığı veya Savunma Sanayii Başkanlığınca yürütülen savunma sanayii projelerine ilişkin olarak bu kurumlarla ilgili projeler kapsamında yapılan teslim ve hizmetler” ibaresi eklenmiştir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle Millî Savunma Bakanlığınca veya Savunma Sanayii Başkanlığınca yürütülen savunma sanayi projelerine ilişkin olarak bu kurumlara ilgili projeler kapsamında yapılan teslim ve hizmetler ile bu teslim ve hizmetleri gerçekleştirenlere bu kapsamda yapılacak olan, miktar ve nitelikleri onaylanan teslim ve hizmetlerin istisna kapsamına alınması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geldiği halde ödenmemiş olan her türlü vergi, fon ve paylar ile idari para cezaları, bunlara bağlı gecikme zammı ve gecikme faizi borçları ile 11/11/2020 tarihli ve 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında yapılandırılmış borçları (vadesi gelmemiş taksitler dâhil); adı geçen şirketin Hazinesinden, 31/12/2021 tarihine kadar oluşan görevlendirme bedeli alacaklarına karşılık, merkezi yönetim bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahsup suretiyle, Ticaret Bakanlığınca terkin edilir. Bu kapsamda mahsuba konu olacak borçlara bu Kanunun yayımlandığı tarihten sonra fer'i alacak hesaplanmaz.

Bu madde kapsamında şirketin Hazinesinden olan görevlendirme bedeli alacağı tutarını tespit etmeye, mahsup suretiyle yapılacak terkin işlemlerini belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanı yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyi izah için teklif sahibine söz veriyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, maddeyle ilgili hem Ayşe Hanım hem de Genel Müdür Yardımcımız burada, onlar izahat verecek müsaadenizle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, önce Ayşe Hanım’a söz verelim.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Efendim, ben sadece maddenin teknik yazımı noktasında bilgi vermek istiyorum. Daha önce de Meclisimizden geçen, bazı KİT’lerimizde görev zararı alacaklarına karşılık devlete ödeyecekleri vergilerle bir nevi takas sisteminin çalışması sonucu karşılıklı ödememe yoluyla terkin işlemlerinin yapılmasını düzenleyen bir madde.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – BOTAŞ’la ilgili...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - BOTAŞ’la ilgili. BOTAŞ’ın görevlendirme bedeli alacağı var Hazinesinden. Onun sebepleri vesaire daha evvel de gündeminize geldi. Bu görevlendirme bedeli alacağına karşılık Ticaret Bakanlığımıza bağlı gümrük müdürlüklerine ödenmesi gereken ithalde KDV borçları var.

ERHAN USTA (Samsun) – Ne kadar?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Bunun bir kısmı yapılandırılmış durumda efendim. 27 Aralık itibarıyla söyleyeyim, o tarih itibarıyla çıkarılmış; 32 milyar 300 milyon civarında bir rakam.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İthalde KDV’de mi?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - İthalde KDV ve onun gecikme zamları...

ERHAN USTA (Samsun) – Bir kısmı yapılandırılmış.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Bir kısmı yapılandırılmış, bir kısmı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Alacağı ne kadar?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Alacağını bilmiyorum. Hazinesden alacakları...

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ - KDV hariç 50 milyon diye planlanıyor ancak bu, kurun etkisiyle veya doğal gaz fiyatlarına göre değişiklik gösterebilir. Henüz yıl bitmedi, netleşmedi rakam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yıl sonu...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yıl sonunda netleşecek efendim.

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ - Bu rakamı 2021 yılı için düşünebilirsiniz; KDV hariç...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih önemli o anlamda.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Tabii.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla gümrüğe olan borçları ile yıl sonuna kadar hesaplanacak görev zararı alacakları yan yana getirilecek; görev zararı alacağı daha fazla. Dolayısıyla devlet bunun karşılığında parasını ödemeyecek, gümrük vergisini silecek, kurum da şeyi almayacak.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sadece gümrükteki KDV...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Gümrükteki KDV, ithal KDV, artı onun gecikme zamları var efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kurumdan Genel Müdür Yardımcımız var, ondan da bir bilgi alalım.

Size söz veriyim.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir de Hazinesden alalım. KİT Genel Müdürlüğünden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hazinesden arkadaşımızın da ilave edeceği bir şey varsa edebilir tabii.

Genel Müdürümüz Rusya’da müzakerelerde olduğu için katılamadı.

Buyurun.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI - Sayın Başkanım, değerli vekillerim; şimdi, özellikle 2020 ve 2021 yılında doğal gaz piyasasında çok ciddi bir değişim oldu; piyasada da çok fazla değişiklik var. Özellikle son çeyrekte bizim sıvı doğal gaz ithalatımızda kullandığımız fiyatlarda çok ciddi bir artış oldu. Geçen sene 150 dolarlar seviyesinde olan sıvı doğal gaz alımlarımız bu sene aynı dönemde 1.000-1.500 dolarlar seviyesine kadar çıkmış durumda.

Şimdi, şöyle de bir şey var: Bu pandemi döneminde ve sosyal devlet olmamız sebebiyle buradaki fiyat değişimlerini -ki tamamı yansımıyor bize, 10 kat yansımıyor kabul ediyoruz- bunların tamamını konutlara ve “300 bin altı” dediğimiz ticari işletmelere biz yansıtmadık, çok az bir kısmı yansıdı. Bu fiyat yansımaları yansımadığı için, bunların Hazine tarafından bize görev gideri olarak verilmesini talep ettik ve bu sağlanmış durumda.

Buradaki söyleyeceğimiz, ödediğimiz miktar ise bizim 2021 yılına ait -daha önceden bir gümrük vergisi borcumuz ve başka türlü borcumuz yok- o döneme ait nakit akışını yönetmek için ödeyemediğimiz miktara karşılıklı mahsupla ilgili bir kanun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Hazineyle ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hazinesinin ilave edeceği herhangi bir şey var mı?

Buyurun.

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ - İlave soru varsa ekleyebiliriz, bu aşamada maddenin içeriği bu şekilde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, bu aşamada yok.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada sormak istediğim, rakamları anlamadım. Şimdi, hangi kararnameyle, hangi tarihte böyle bir görev verildi? Görev zararı hangi kararnameyle, hangi tarihten itibaren oluştu, onu sormak istiyorum. Görev zararı alacağı ne kadar?

Bir de, Ayşe Hanım söyledi, 27 Aralık itibarıyla 32 milyar 300 milyon ithal KDV ve gecikme zamları, ferileriyle birlikte. 27 Aralık itibarıyla diğer rakamları da verebilir misiniz, görev zararı alacağı ne kadardır?

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ - Şöyle ifade edeyim Sayın Vekilim: Açıkçası, BOTAŞ, yılın ilk dokuz ayında başa baş gibi yani çok az bir farkla yılı yönetmeye çalıştı ancak son çeyrekte hem boru gazı alımlarının miktarının dolması hem spot tarafına yüklenilmesi nedeniyle özellikle son çeyrekte bir yüklenme söz konusu oldu; o nedenle, görevlendirme kararını ilk etapta değil de son çeyrekte biz çıkartmış olduk. Bu karar çerçevesinde doğan görevlendirme bedeli 50 milyar TL düzeyinde ancak yine bu gerçekleşme rakamları yılın sonunda daha netleşecektir. Buradan bir de KDV var üzerine, yaklaşık 60 milyar gibi bir görevlendirme alacağı doğuyor kuruluşun.

Yapılandırma kaynaklı önceden kalan yani 2021 yılı öncesinden kalan...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Özür dilerim, KDV alacağı da mı doğuyor? Nasıl oluyor KDV yani görev zararına fatura mı ediyorsunuz, KDV mi çıkıyor?

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – Evet. Fiyat satış gibi değerlendiriliyor, o çerçevede hesaplıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Miktarları da söyler misiniz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Görev zararı öyle hesaplanmaz ki ya! Hangi kararname uyarınca yapılıyor bu, nasıl bir kararnamedir, onu söyleyebilir misiniz? Hangi tarihli hangi kararname?

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – 233 sayılı KHK'nin 35'inci maddesi çerçevesinde yürürlüğe giren bir Cumhurbaşkanlığı kararı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi tarih?

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – Aralık ayının başı. Net tarihi hemen söyleyeyim Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) – Geriye doğru verin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ayşe Hanım da biliyor.

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – 2 Aralık.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Vekilim, bu görevlendirme kararları Resmî Gazete’de yayınlanmıyor, malumunuz, önceden beri KİT’lerin görevlendirmeleriyle ilgili. Bu da 233 sayılı KHK çerçevesinde yapılmış bir görevlendirme kararı. BOTAŞ’ın, yanlış bilmiyorsa düzeltsinler...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi tarihte çıktı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Aralık ayında çıktı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi aralık?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bu sene Aralıkta çıktı, başında, 1 ya da 2 Aralıkta.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, o zaman, bu, Aralıkta çıktıysa zaten bizden önce yapılmış bu düzenleme yani geçmişte bir kararname çıkar, ona ilişkin görev zararı...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Hayır, hayır, hayır efendim. Kurumun zararı zaten ortaya çıkmıştı. Kurum talep etti; iş, prosedür biraz gecikti, onu söyleyebilirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır yani her şey olup bittikten sonra buna yönelik bir düzenleme yapılmış yani baştan böyle bir görev verilmiş, “Zarar çıkarsa bu şöyle karşılanacak.” falan denmiştir.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Arkadaşların da biraz evvel söylediği gibi efendim, bu son...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, bu görev zararıyla ilgili KDV nedir?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Feyza Hanım’ın görev zararıyla ilgili KDV’den kastı herhâlde... Fatura bedellerinin toplamını ödüyorlar BOTAŞ’a.

BOTAŞ, faturasını kestiğinde KDV mi talep ediyorsunuz siz bu bedel üzerinden?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır. 50 milyar görev zararımız var, onun bir de KDV’si var.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Çünkü Hazineye bir hizmet sunumu olarak gösteriyor.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Şimdi “görev zararı”nı açıklamakta fayda var belki Sayın Vekilim yani bunu benim değil, belki Hazine’deki arkadaşlarımızın açıklaması daha uygun olur ama şimdi, 233 sayılı Kararname şunu söylüyor: Bu görev zararının hesaplama mantalitesi her şeyiyle net olarak açıklanmak zorunda. Bu açıklama sırasında şöyle bir şey kararnamede geçiyor: BOTAŞ’ın yurt dışından ithal etmiş olduğu faturaların toplamı -bu KDV hariç olarak- yurt içinde abonelere göndermek için harcadığı bazı temel iletim giderleri, bunları topluyor; bu, toplam gider. Buna ilaveten, özellikle konut ve 300 binin altındaki ticari ve küçük işletmelere ait olan faturalara ödenen rakam yani tahsil edilen rakam -bu da KDV hariç- arasındaki farkın BOTAŞ’a “görevlendirme gideri” olarak ödenmesi öngörülmüyor. Yani hesaplama tamamen KDV hariç olduğu için üzerine de doğal olarak KDV ekleniyor arada faturalaşıma olacağı için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, başka sorunuz var mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kimde faturalaşıma olacak, onu anlamadım ben?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Hazineye fatura kesecek efendim, hizmet bedeli karşılığı, verdiği hizmet karşılığı.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Yani, normalde abonelere kesmediği faturayı Hazineye kesmiş olacak.

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – Evet, görevlendirme bedelini hesaplarken bunu da hesaplamaya dâhil ediyoruz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Hesaplayıp dâhil edecek.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Aradaki farka kesiliyor bunlar, değil mi?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Tabii, tabii.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Tabii, aradaki farka.

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, ilave sorunuz var mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, Sayın Başkanım, bu görev zararı ortaya çıktıktan sonra aralık ayı içerisinde CBK’yle bu düzenleme yapılmış yani buradaki tahkime altlık yapılmış yani daha önceden çıkmış bir CBK yok, ona istinaden işlem yürütülmüş değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu da bir mahsuplaşma mekanizması.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet; bu, mahsuplaşmaya yönelik yapılmış. O, kafamı karıştırdı; ona bakmam lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, arkadaşlar, görev zararı olabilir. Yani, bununla ilgili görev zararı niçin olur? Sosyal bir politika uygulamak istersiniz, bir görev zararı gerçekleştirilebilir ki Hükûmet böyle bir amaç edinmiştir, doğal gaz faturalarına fazla zam yapmak istememiştir, doğal. Ancak arkadaşlar, az önceki soruyu tekrar soracağım İbrahim Ayhan’a: Bir garibanın evinde yani asgari ücretli bir garibanın evinde yaktığı doğal gaz ile efendim, çok lüks, bir yüzlerce metrekairelik bir evde yakılan doğal gazın metreküpünü aynı para yaptığınız zaman ve bunu da sübvans ettiğiniz zaman adaleti sağlamış oluyor musunuz diye bütün arkadaşlara soruyorum; bu, adalet midir? Yani aylık geliri milyonlarca dolar olan bir kişiyle ekmeğe muhtaç olan bir kişiyi aynı şekilde sübvans ettiğiniz zaman adalet mi sağlamış oluyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Onu zaten gelir vergisiyle yapıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar ben bir şey soruyorum size. Bir dakika.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama zaten gelir vergisiyle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne ilgisi var arkadaşlar? Şimdi, burada 50 milyar TL görev zararı yazdık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bence ileriye dönük üzerinde düşünölmeye değer bir soru soruyor Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, 50 milyar TL görev zararı yazıyoruz değil mi? Bu 50 milyar TL’yi kim ödüyor? Kim ödüyor? Ahmet, Mehmet, Hasan, Hüseyin ödüyor değil mi? Yani aylık geliri 100 milyon lira olan, efendim bilmem ne ailesinin efradıyla aylık geliri 3 bin lira olan gariban Ahmet’in, Hasan’ın, Agop’un... Efendim, diyoruz ki “Siz eşitsiniz, biz hepinizi sübvans ediyoruz.” Mustafa Bey’in güzel bir lafı vardır:

“Herkese teşvik verdiğin zaman hiç kimseyi teşvik etmemiş olursun.”

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Benim bildiğim BOTAŞ’ta bir çalışma var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama Başkanım, Sayın Mustafa Bey, şimdi olmuş bir şey, olmuş, tarifelendirilsin tabii ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kademelendirilsin mi diyorsun Garo Bey?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sosyal tarife...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, sosyal tarife şudur arkadaşlar, bizim de önerimizdir: Yani 80 metrekaare bir evi olan bir kişinin evini ısıtması için kaç metreküp doğal gaz ihtiyacı varsa bu belirlenir. Diyelim ki ilk kademenin -bizim önerimiz- ücretsiz olmasıdır, bırakın şeyi, ücretsiz olması.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Orada bir zorluk var. Lafını bölüyorum, kusura bakma ama Erzurum’la Antalya’da kullanılan doğal gazın tarife farklılığı var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O da ayarlanır, o da ayarlanır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir modele ihtiyaç var, karmaşık, çok faktörlü.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani coğrafik haritalanabilir, o da ayarlanabilir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ona dönük bizim çok sayıda talebimiz oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bak 50 milyar harcamışsın İbrahim Bey.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, buna dönük talebimiz oldu, çalışmalar da yapılıyor. Yani sen tabii ki... Ben hep diyorum ya “Böyle speküle etmek için.” filan, bunları yapıyorsun. Canın sağ olsun, çok da önemli değil ama.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İbrahim Bey, sizin yaptığınız çalışmalardan yeterince bilgi sahibi olmadığını için arkadaşlar, olabilir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Aslında biliyorlar, haberleri de var bu çalışmalardan çünkü ben bu Plan Bütçe Komisyonu zemininde kaç defa dile getirdim bunu, Erzurum’a bir özel ayrıcalık talebinde bulundum. Sadece Erzurum’a değil. Yani o civardaki illerimizin hakikaten böyle bir şeye ihtiyacı var mı, onu Genel Kurulda da dile getirdik. Buna dönük hem BOTAŞ’ın hem Enerji Bakanlığımızın ciddi çalışmaları var. Tabii ki samimi olarak bunu yöneltsen eyvallah! Yani yüreğimize koyalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne diyorsun ya?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Öyle yapmıyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne yapıyorum?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yaptığın şey şu: Yani bir zora sokmak filan. Gayet tabii ki... Yani bunu yaptığın için bu sevimsiz düşüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne ilgisi var arkadaşım ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Biz bugüne kadar sosyal politikalar noktasında eşi menendi görülmemiş şeyleri hayata sokmuşuz. Burada da aynı şeyleri yapıyoruz, yaparız, sen rahat ol. Yani buraya böyle su katmaya gerek yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İbrahim Bey, senin lüks evinle, garibanın evini aynı noktada tuttuğun zaman oluyor mu? Olmaz, olmaz yani. O açıdan sosyal tarifeye geçirtmemiz gerekiyor. Bunu öneriyorum ya. Bu sulandırmak ne demek? Ne ilgisi var arkadaşlar? Ya, bak şu anda Diyarbakır’da dün doğal gazı kesildiği için bir çocuk astımdan öldü ya.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, bu talebini biz, ben de diyorum ki...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bir çocuk astımdan öldü doğal gazı kesildiği için arkadaşlar. Isınmak bir hak, elektrik bir hak. Artık kamu...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Elbette ben de bunu diyorum ki olması gereken bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, kesme benim sözümü ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Zaten buna dönük de çalışmalar yapılıyor. Bunu söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, şunu söylemek istiyorum...

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Söylediğiniz çalışmayı büyük oranda tamamladık, çok yakın zamanda duyacaksınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu kayda geçsin, bir daha söyleyin.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Sayın Vekilim, söylemiş olduğunuz tarife bazlı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Duyup duymayacakları belli değil daha ama bir çalışma yapıyorsunuz.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz söyledik ya çalışmaya başlıyorsunuz işte, tamam.

Arkadaşlar bakın mesele şu. Neyse benim laflarım çok kesildi; ben toparlayayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biraz daha karmaşık bir alan burası, çok faktörlü. Bir çalışma yapılıyor anladığım kadarıyla.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, mesele şu: Bakın, herkese efendim teşvik verdiğiniz zaman adaleti sağlamış olmazsınız. Ülkemizde büyük bir gelir uçurumu var arkadaşlar. Yani bir anda bir asgari ücretlinin maaşını bir öğünde yiyenler var. Şimdi, hepsini aynı şekilde sübvansede edemeyiz, aynı tarifeye tabi tutamayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmamız gereken de şudur: Sosyal bir konutta, seksen metrekarelik diyelim ki bir konutta yakılması gereken coğrafi noktaya göre işaretlenir. Antalya’yla Ağrı tabii ki aynı olmaz. İhtiyaçlar belirlenir, buna göre bir tarife belirlenir. Gerekirse ilk basamak, yani zorunlu ihtiyaç olan şeyi -bizim önerimiz odur- ücretsiz yapmak, elektrikte, doğal gazda, suda ve internette, daha sonra artan oranda bir tarife yapmak. Yani lüks bir evde yaşayan yurttaşımız eğer ki 300 metrekarelik evini evini ısıtmak istiyorsa 3 misli, 5 misli para ödesin ve gerçek anlamda onlardan misliyle alalım, yoksulu finanse edelim. Yani zenginden alıp yoksula verme zamanıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Zenginden alıp yoksula verme zamanıdır. Bu açıdan sosyal tarife çalışalım.

İkinci söyleyeceğim şu: KOBİ’lere de bakın arkadaşlar, doğal gazda KOBİ’leri de finanse ettiniz değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orada, o dediğiniz var, belli bir limite kadar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mesele şu ama şimdi bizim kendi kaynaklarımızı Ahmet, Mehmet tüketemiyor, üretilen ayakkabıyı; Hans’a George’a ayakkabı üretiyoruz. Bu ne demektir? Türkiye’nin aslında üretilen bu görev zararını, Avrupa’ya ucuz mal üretmek için kullanmak demektir. Ya, bunu da düşünmemiz gerekir.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Sayın Vekilim, orada ufak bir düzeltme yapayım: 300 binin altı tüketim şu demek: Aslında -onu net söylemek lazım- yani gazı üretimde kullanan firmalar genelde 300 binin üzerinde tüketir. 300 binin altında tüketen üretim yerleri çoğunlukla ısıtma amaçlıdır yahut da fırın gibi mahalle arasındaki küçük işletmelerdir. Eğer KOBİ elektriği yani doğal gazı ısıtma olarak eğer üretimde kullanmak istiyorsa o çok çok büyük ihtimalle 300 binin üzerindedir Sayın Vekilim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben bitireyim, müsaade edin.

Bakın, çok iyi kazanan bir firmaya siz ucuz doğal gaz veriyorsanız o da sübvansede etmektedir arkadaşlar, doğru değil, bunu demek istiyorum. Yani zor durumda olan gariban esnafla, KOBİ’yle, çok iyi kazanan KOBİ’yi eşit durumda sübvansede etmek adalet değildir, buna da bakmak gerekir, bunu söylemeye çalışıyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çelik fabrikaları, ihracat yapan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu söylüyorum, onu niye sübvansede edelim? Benim soracağım soru da şu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, tamamlarsanız sevinirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama araya girildi, ondan dolayı Başkanım...

Soracağım soru şu, siz dediniz ki: “Spottan alıyoruz artık.” Yani şimdi bizim uzun vadeli kontratlarımız bitti, bitiyor, 2022’de görüşmeleri olacak. Yani bunları hangi fiyattan... Bugün Rusya’daymış galiba BOTAŞ. Niye? Müzakereler için herhalde, uzun vadeli anlaşma için müzakere ediyorsunuz. Azerbaycan’la, İran’la müzakereler var, bunlarla ilgili durumu bildirir misiniz yani ne zaman bitiyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tarihlerini bir söyleyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hangi fiyatlardan konuşuluyor? Uzun vadeli kontrat yapmak şimdi avantaj mıdır? Çünkü biz, şu anda, fiyatlarda zirvedeyiz. Şimdi, talihsiz bir durum var arkadaşlar yani doğal gaz fiyatları şu anda zirveye çıktı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani değişen oranlarla sözleşmeler var, farklı şeyler var izah etsinler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biliyorum ama biliyorsunuz Başkanım, spot zirvedeyken pazarlığa oturduğunuz zaman, spot zirvedeyse zarar edebiliriz. Ben durumu öğrenmek istiyorum. On yıllık kontrat yapacak, acaba nereden yapacağız? Bütün bunları...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, bir soralım, bilgisi dâhilinde tabii, bilgisi çerçevesinde, Genel Müdür Yardımcımıza soralım.

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Gizli.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI– Sayın Vekilim, kontrat tarihleri gizli değil. O EPDK’nın sitesinde yayınlandığı için o yüzden orada gizli değil; yalnız ben şu anda hatırlamıyorum, özür dilerim, daha sonra isterseniz yazılı olarak veririz.

Şimdi, şu anda bizim bu sene yaşadığımız en büyük problem, gaz talebiyle ilgili olan problem. Sene başında, ocak ayında, 2021 yılı projeksiyonlarımızı yaparken müşterilerimizden olan, sanayicimizden olan talebi aldığımızda 48 milyar metreküplük bir talep geldi. Sene içindeki değişimler, gaza olan talebin artması ve kuraklık, bizim 2021 yılı toplam tüketimimizi, Türkiye tüketimimizi 60 milyar metreküpe çıkardı. Ardaki bu 12 milyar metreküpün yaklaşık olarak 7,5 milyar metreküpu elektrik santrallerinden gelen talep, kuraklıktan gelen talep ve beri kalan bir kısmıysa konutlardan ve sanayiden gelen talep. 2021 yılı içinde bizim planımız yani spot LNG her zaman kullanılan bir şeydir ve daha önceki spot taleplerimiz de yüzde 17'lerdeyken 2021'de bu yüzde 30'lara çıktı. Sebep? Talepten gelen artıştan kaynaklanan, daha önceden ki EPDK'da da var bu rakamlar, orada da bulabilirsiniz raporlarında. O yüzden söylüyoruz, bu seneki değişimden kaynaklanan bir şey bu, tüketimden o da. Şu anda 1.500 dolarlar seviyesinde olduğunu söylüyoruz doğal gazın. Uluslararası ajanslar, bu doğal gaz talebindeki fiyatların, spot piyasasındaki fiyatların özellikle Mart 2022'den sonra aşağıya doğru yöneleceği konusunda bir projeksiyonda bulunuyorlar. Bunu da söylemek isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Şimdi, kontratlar devam ediyor, evet, devam ediyor. 2022'de biten var, 2026'da biten var, 2023'te biten var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Rusya'yla 2022'de bitiyor değil mi?

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – 2022'de bitiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Azerbaycan'la ne zaman bitiyor?

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Yanılmıyorsam, Azerbaycan'la bir kısmı bitti, bir kısmı 2023'te bitiyor, İran'la 2026'da bitiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Erhan Usta Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, önce birkaç soru sorayım, onun üzerine konuşmamı yapacağım.

Şimdi, bize hiç hasılat rakamları vermedi arkadaşlar. Konut satışınız ne kadar, toplam hasılat ne kadar 2021 için?

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – 110 milyar.

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim?

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – 110 milyar TL üzerinde bekleniyor satışlar hasılatı.

ERHAN USTA (Samsun) – 110 milyar TL satışlar hasılatı. Mesela bunun ne kadarı konut, ne kadarı sanayi, ne kadarı elektrik santralleri? Bunlar önemli çünkü.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Sayın Vekilim, şöyle söyleyeyim, miktarsal olarak elimde oranlar var. Biz elimizde 60 milyar gazın -61'e yakın ama- yüzde 34'ünü elektriğe, 2021 için söylüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Miktardan söyleme fiyatları çok farklı olduğu için hasılatı bilmemiz lazım veya miktardan söyle hadi şeyi.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Tabii. Hasılatı rakam ayrımı olmadığı için...

ERHAN USTA (Samsun) – Söyle, söyle.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Miktarda yüzde 34’ü elektrik, yüzde 37 konut ve abone dediğimiz bu konutsal kullanım, yüzde 29’u sanayi.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunların bir şeyleri yok, rakamsal yani TL değerleri yok.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Karşılıkları yok elimde, evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Çünkü bu birebir değil.

Şimdi, Sayın Başkan, burada şöyle bir problem var, temel problem bu yılki problem, benim notlarıma göre: Azerbaycan, Rusya ve Nijerya bunların toplamı ne kadardı 12 milyar metreküp müydü? Bunlar 2021 yılında sona erdi fakat bu kontratlar zamanında yenilenmedi. Aslında bunları 170 dolar civarında yenileme imkânımız vardı, yenilenmedi ve sonra da bu küresel piyasalardaki bu çalkantıyla birlikte şimdi o 42 milyar ile 60 milyar arasındaki farkı zannediyorum spotta almak durumundayız. Yani, bir defa burada şu tespiti yapalım: Yani, burada bir ihmal var, burada zamanında tedbir alınmamasından dolayı aşırı yüksek ama tamamı için değil. Yani, yaklaşık 42 milyar metreküp...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, gelecekte piyasaların oluşumuna ilişkin ihmal kelimesi çok uygun olmayabilir.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, Sayın Başkan, hani kontratlarımız bitiyor bizim dolayısıyla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fiyatlar düşseydi bu süreçte şimdi de “Niye o zaman yaptınız?” diye sorabilirdiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, bu sorulmazdı bence, bu sorulmazdı çünkü zaten böyle gidiyordu. Ha “Biraz dünyadaki trend artık spota doğru kayıyordu.” filan denilebilir ama bunu bize bir izah edin. Mesela, bununla ilgili ben bunu Enerji Bakanına da sordum aşağıda, o da bu kısmı es geçti ama burada yani zamanında yapılmış olsaydı bu kadar yüksek fiyata maruz kalmayacaktık. Mevcut kontratlarımız bizim Brent üzerinden geliyor, oralarda öyle yüksek artış yok. Şimdi, burada benim anlayamadığım nokta şu: Yani, geçen yıl hasılat 66 milyarmış şimdi bu yıl da arkadaşlar “110 milyar olacak.” diyorlar. Şimdi, elektrik santrallerine bildiğim kadarıyla “pass through” olduğu için zaten yani orada çok yüksek fiyattan veriyoruz doğal gazı değil mi? Yani, orada çok yüksek artışlar yapıldı elektrik santrallerine. Şimdi, sanayiye verilen bakın, geçen yıl Aralık 2020’de sanayi bin metreküp fiyatı 1.400 liraymış, Aralıkta 4.179 lira oldu, artı, bunun üzerine bir de gizli bir yüzde 50, ortalamanın yüzde 60’ının üzerine yüzde 50 fiyat artışı oldu. Yani, orada da şöyle oluyor: Yani, kullanımı bu yılın ilk dokuz ayı kadar olan bir fabrikaya, sanayi doğal gazı kullanan kişiye bir yüzde 20 zam gelmiş oldu. Onun üzerine giderse zaten zammı daha da artıyor çünkü diyor ki “Ortalamanın yüzde 60’ı kadar kullandığına bu en son zamlı fiyattan -4.179 liradan- veririm; ortalama kullandığın yüzde 60’ını geçen kısmı yani diyelim ki, önceki aylar ortalaması kadar kullansın, o yüzde 40’lık kısma da yüzde 50 zam yaparım.” Bu zaten başlı başına bir defa hani üretim, yatırım, istihdam diyoruz ya onunla tam ters bir şey. Yani, üretim yapana geçen yıl kadar veya bu yılın ilk dokuz ayı kadar üretim yapan birisine ilave zam koyan bir şey, ben bunu anlayamadım zaten. Eğer bir sübvansiyon varsa burada da vermemiz lazım. Özetle şunu söylemeye çalışıyorum, bu yılın başında veya geçen yılın sonunda 1.400 lira olan sanayi doğal gazını 5 bin liralara kabaca getiriyoruz ortalamada. Burada da zaten fazlasıyla yansıtmışız. Şimdi, bakınca yani sadece yüzde 37’lik bir kısımda tamam orada yeteri kadar zam yapılmadığı için bir sübvansiyon vardı. Buradan 50 milyar TL fark yenmesini, zarar gelmesini anlamak mümkün değil. Yani, bunun bize tam bir izahatının verilmesi lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Pardon, bu hakikaten çok önemli bir konu. Bilmiyorum burada Kamu İşletmeleri Genel Müdürü var mı? Yani, belki Genel Müdür Yardımcılarının ayrı ayrı vazifeleri var, hepsi sizde olmayabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hazineye soruyorsunuz bunu.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, Hazine yani bu 50 milyarın bize bir hesabı verilsin. Bir de tabii şunu anlamak... Hesabı verilsin derken yani şeyi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani hazır elinizde değilse bile bunu bir çalışıp getirin.

ERHAN USTA (Samsun) – Matematiğinin verilmesi lazım. Bir de şu var tabii, kanun teklifindeki maddede niye bunu gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirmek için veriyoruz?

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – Farklı isimde görüyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Fark etmez efendim, devlet hesabında öyle bir şey olur mu ya, ben sana verirsem onu hesaplara katmayalım? Bu görev zararıysa bu bizim cari transferlerde, görev zararında masraf olarak gözükmesi lazım, öbür tarafta da vergi gelirinizde de vergi olarak gözükmesi lazım. Şimdi, yarın bir gün biz bu hesaplarımızın doğru olduğunu nasıl iddia edeceğiz başka bir yerde? Yani bakın, bu alışkanlıklar da Sayın Başkan, bunlar da yine 2000 öncesinin alışkanlıkları. Bunlardan hep vazgeçtiydi Türkiye, bunun için reformlar yapıldı. Her şey olduğu gibi hem gelirimizde gözüksün hem giderimizde gözüksün, yarın birisi akademik çalışma yapacak, BOTAŞ'a ne kadar görev zararı verilmiş? Sizin bu sildiğinizi, hesaba katmadığımızı nereden göreceksin bu 50 milyar? Veya KDV'yle ilgili ben bir analiz yapacağım, benim aslında KDV matrahım hiç hesaba koymadım, 32 milyar lira kadar aslında daha fazla sizin yazdığınızdan yani bakın, her şeyi bozuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İstatistiklerimiz değişecek mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Değiştiriyor tabii istatistiği.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Gelir ve gider hesaplarında gözükmeyeceği için devlet bilançosunda, dediğiniz doğru Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) – Elbette, gelir ve giderle ilişkilendirmeksizinsin...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Ancak Sayıştay tarafından denetime tabi.

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim, Sayıştay bunun bu kısmına bir şey der, demez, denetime tabi değil demiyorum. Bakın, söylediğim şeyi lütfen doğru anlayın, yani ben burada bir para kaçırılıyor falan demiyorum ama devletin hesaplarını yanlış yapıyoruz ama bunlar çok hayati meseleler. Bakın, bunları yapmayacağız diye biz tövbe ettik yirmi yıldır tamam mı, şimdi sürekli bu tövbe bozuluyor. Ama devlet hesabı böyle olmaz, yarın bir gün uluslararası istatistiklerimizde problem çıkacak, her şeyimizde problem çıkacak. O zaman bunun bir mantığı varsa bu bize söylensin yani neti, bir şeyi değiştirmeyecek olan bir hususta niye böyle yapıyoruz, bunu arkadaşlarımız biz bir izah etsinler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki...

ERHAN USTA (Samsun) – Niye gelir ve giderle ilişkilendirmeksizinsin karşılıklı terkin yapıyoruz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir Hazineye söz verelim mi?

Buyurun.

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – Sayın Vekilim, tabii ki haklı, bütçeyle ilişkilendirilmediği zaman gelir ve gider hesaplarında görülmemekte bu ancak bizim şeffaflık adına yayınladığımız birçok raporumuz var, örneğin Kamu İşletmeleri Raporunu her yıl yayınlıyoruz. Bu Kamu İşletmeleri Raporunda görevlendirme ve sermaye aktarımlarını şeffaf bir şekilde tüm kamuoyuyla paylaşıyoruz. Diğer taraftan görevlendirme istatistiklerimiz var, onları da yine internet sitemizden çeyreklik olarak yayınlıyoruz. Bu anlamda şeffaflık sağladığımızı düşünüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

ERHAN USTA (Samsun) – Pardon, Sayın Başkan, arkadaşlar, yani yıllarca biz bu hesapları yaptık, bu olmaz. Ben şimdi nereden takip ederim? Cumhurbaşkanlığı yıllık programında KİT’lerin hesapları var, toplam hasılat, toplam gelir, görev zararı filan, orada var mı mesela? Ben nereden bileyim, sizin bilmem ne dokümanındaki bilmem nereye bunun yazıldığını. Yani bunu hiçbir akademisyen de hiçbir devlet insanı da hiç kimse bunu böyle takip edemez ki. Yani hayır, şunu bize söyleyin arkadaşlar: Bunu yapmanın pratik faydası ne? Yani sadece bir iki kaydı kolaylaştırmak mı, başka bir şey mi var, onu da bilmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, gerekçesi ne bunu yapmamızın?

ERHAN USTA (Samsun) – Gerekçesinin olması lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – Yani şimdi, Sayın Vekilim, rakam 32 milyar daha önce de zikrettiğimiz gibi, rakamın büyüklüğü aslında bundan kaynaklı. Brütte anlamsız yere bütçeyi şişiren bir rakama dönüşmüş oluyor bu.

ERHAN USTA (Samsun) – Anlamsız olur mu ya! Benim vergim o, benim harcamam öbürü de. Yapmayın lütfen!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir katkı yapabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu aslında eskinin kötü bir hastalığıdır, 2000’li yılların öncesinden bu yana bu gelir fakat 5018 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesinden sonra bunların azalması ve tamamen ortadan kalkması gerekirdi saydamlık gereği ama hâlâ aynı uygulama devam ediyor. Bu uygulamaya gidilmemesinin önemli gerekçesi ek bütçe ihtiyacından kaçınmaktır çünkü bir tarafa gelir, bir tarafa gider yazdığınız zaman ek bütçe ihtiyacı doğardı, dolayısıyla yürütme organı Türkiye Büyük Millet Meclisine ek bütçe getirmek istemezdi. Ama burada -ilgili maddede konuşacağım, 7’nci madde- dolaylı bir şekilde bir ek bütçe teklifi getirilmiştir, orada ayrıntılarıyla görüşlerimi ifade edeceğim. Madem 7’nci maddede ek bütçe getiriyorsunuz, o zaman burada “gelir ve giderle ilişkilendirilmeksizin” ibaresinin kalkması lazım. Bütçe var, ek bütçe geliyor nasıl olsa, tam ek bütçe yapmadığımız tabii de sizi kastetmiyorum, teklif sahiplerini kastediyorum. Bütçenin artan gelirleri gelir tarafına kaydedilecek, artan gelir kadar da Cumhurbaşkanı ödeneklere ilave yapabilecek. Bu yetki Cumhurbaşkanına veriliyor ise burada “gelir ve gider tarafıyla ilişkilendirilmeksizin” ibaresine gerek yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Buna, bir sonraki maddeyi daha konuşacağız tabii, o madde geçerse böyle bir şeye ihtiyaç kalmadığını teknik olarak siz de değerlendirseniz, bunu lütfen bize de iletin.

ERHAN USTA (Samsun) – Başkanım, zaten doğru, hakikaten öyle olması lazım normalde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir değerlendirsın arkadaşlar.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama uzun süredir zaten ödenek üstü harcama yapılıyor ve onlar hiçbir şekilde... İşte, geçen 2021’de 94 milyar lira fazla var yani zaten gelmiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte, bu bir yıllık tabii geçici bir arızı bir durum var ama eğer bir ihtiyaç olmayacaksa... Şimdi, cevap vermek zorunda değilsiniz. Bakın, bu tür şeylerde ben hızlı karar vermekten yana değilim; analizinizi yapın, hukuki çerçeveye tekrar bir bakın; önemli bir şey söyleniyor yani o 7’nci madde geçerse buna ihtiyaç kalmaz diyor anladığım kadarıyla Sayın Hamzaçebi. Böyle midir, değil midir, bunun hukuki şeyine bir bakın.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, burada ödenek kullanılmaması için böyle bir madde hazırlandı zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama “Bir sonraki madde geçerse ona ihtiyaç kalmayabilir.” deniliyor. Şimdi, teknik olarak bir değerlendirsın arkadaşlarımız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ama o zaman yüksek bir ödenek ortaya çıkıyor yani öyle değil mi? Neye göre yapacağız?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 7’nci madde var ya 7’nci maddeyle beraber bir düşünün.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, ama orada kullanılacak ödeneğin miktarı önemli. Öyle değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle olsun demiyorum Sayın Aydemir yani bir değerlendirin, sadece onu söylüyorum. Var mıdır böyle bir durum, yok mudur? Ben bir şey söyleyemiyorum ama bir değerlendirmekte fayda var.

Bir şey mi söyleyeceksiniz Ayşe Hanım.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yok, efendim. Belki bilgilendirmek amacıyla sayın vekillerimi; 2004’lü yıllarda yapılan uygulamalar benzerlerle ilgili, en son da 2011 yılında 6111 sayılı Kanun’da yapıldı. Temel olarak, Sayın Vekilimin de söylediği gibi, bütçedeki ödeneklerin bittiği noktada bu görev zararı bedelinin ödeme formülü olarak devreye girmiş uygulamalardır efendim. Değerlendirilmesini yapalım tekrar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Özgür Karabat, soru soracaktınız, değil mi?

Buyurun.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bu görev zararında gelecek yılla ilgili bir projeksiyonunuz, öngörünüz var mı? Yine böyle bir şeyle karşılaşacak mısınız?

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEYZA İLERİ – Bu aşamada mevcut görevlendirme kararı sadece 2021 yılıyla ilgili. Fiyat geliştirme...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Mevcut öyle de yine sizin böyle, şirketi tanıyorsunuz yakından...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şartlar gösterir onu, piyasa şartları. Bilemiyoruz onu şimdiden.

Süleyman Bey, sizin bir sorunuz var galiba.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Ben bir değerlendirme yapmak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii.

Buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Arkadaşlar, biraz önce Sayın Başkan “Bunun gerekçesini...” dedi. Ben gerekçesinin ne olduğuna yönelik -hani şeytanın avukatlığını yapacak değilim ama- bazı endişelerimi, kaygılarımı paylaşmak istiyorum.

Vergide adalet ilkesini hayata geçirmek iddiasıyla BOTAŞ’ın kamuya olan borçlarının silinmesi öngörülüyor. Teklifin yasalaşması hâlinde BOTAŞ borçsuz bir şekilde devredilebilecek arkadaşlar. İlgili madde gerekçesinde doğal gaz fiyatlarında uluslararası piyasalarda öngörülemeyen artışların yaşandığı belirtilmektedir. BOTAŞ’ın hane halkı tüketicilerinin korunması, fiyat istikrarı sağlanması amacıyla doğal gaz fiyatlarındaki bu artışı kısmi olarak yansıtabileceği ifade edilmektedir. Madde gerekçesinde de bir kez daha açık açık belirtildiği üzere stratejik kamu kuruluşumuz olan BOTAŞ, halkımızın ucuz, sürdürülebilir ve güvenli biçimde doğal gaza erişebilmesi için kamusal bir hizmet görmektedir. BOTAŞ, bu doğrultuda faaliyetlerini sürdürürken iktidarın yanlış ekonomik politikaları zararının daha da artmasına neden olmaktadır. Döviz kurundaki yükseliş BOTAŞ’ın zararını katlamaktadır. Enerji piyasalarında dünyada ve ülkemizde görülen son gelişmeler talep esnekliği çok zayıf bir ekonomik mal olan doğal gaz fiyat dengesinin serbest piyasa mekanizması içinde sağlanmasının oldukça güç olduğunu göstermektedir. Dünyada devletin doğal gaz piyasasına müdahale etmesi gerekliliği tartışılmaya başlanmıştır. Yine bununla ilgili olarak doğal gaz alım-satımına ilişkin pazarlıklarda birden çok özel sektör şirketi yerine büyük ve kamusal nitelikli BOTAŞ gibi bir şirketin varlığının ithalat sözleşmelerinde ülkemizi avantajlı kıldığı da görülmektedir. BOTAŞ’ın bu maddedeki düzenlemeyle finansal görünümünün düzeltilmesi ve nakit akışının düzenlenmesi olumludur. Ancak söz konusu düzenlemenin zamanlaması tek ve gerçek amacın bu olup olmadığı konusunda kuşklar doğurmaktadır. Geçtiğimiz günlerde BOTAŞ’ın yeniden yapılandırılacağı, yapısının parçalanacağı, bünyesinde doğal gaz ticaret AŞ ve doğal gaz altyapı AŞ adında 2 şirket kurulacağı yönündeki haberler basında yer almıştır. Bu 2 yeni şirketin kurulmasının ardından BOTAŞ’ın yürütmekte olduğu faaliyetlerin yeni şirketler ile yine bünyesindeki BOTAŞ International AŞ adlı şirkete bölüneceği belirtilmektedir. Yeni kurulacak 2 anonim şirketin personel rejimi açısından KİT statüsü taşıyamayacağı, Kamu İhale Kanunu dâhil KİT’lerin tabi olduğu mevzuattan muaf olacakları yine aynı haberlerde belirtilmektedir. BOTAŞ’ın doğal gaz piyasasındaki payının küçültülmesinin de yine aynı düzenlemenin hedeflerinden birisi olduğu yazılmıştır. Bu haberler ne Enerji Bakanlığı ne BOTAŞ tarafından henüz yalanlanmış değildir. Aksine, Enerji Bakanı Sayın Fatih Dönmez aynı günlerde haberleri doğrularcasına yine Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında BOTAŞ’ın yeniden yapılandırılacağını açıklamıştır. Hatta, yine Sayın Dönmez BOTAŞ’ın halka arz yoluyla hisselerinin bir kısmının satılacağını da belirtmiştir.

Şimdi, bu kapsamda bazı sorular sormak istiyorum: Birincisi, BOTAŞ’la ilgili bu konular gündemde tartışılırken BOTAŞ’ın kamuya olan borçlarının silinmesi yönündeki bu tartıştığımız düzenleme, BOTAŞ’ın yeniden yapılandırılması ve ardından hisselerinin satışı sürecine hazırlanmasını mı amaçlamaktadır? İki, borçları silinen BOTAŞ, alıcılar için daha cazip hâle mi getirilmek istenmektedir? Borçlarının silinmesiyle önce yeniden yapılandırılması, daha sonra hisse satışı sürecinin daha hızlı gerçekleşmesi mi hesap edilmektedir? Üç, ikiye bölünmüş, faaliyetleri dağıtılmış, zayıflatılmış bir BOTAŞ’ın uluslararası arenada önemli roller üstlenebilmesi ve ülkemizin enerji güvenliğini sağlayabilmesi nasıl mümkün olacaktır? Bu düzenleme millî güvenlik sorunu doğurabilecek bir sürecin ilk adımını mıdır? Dört, halka arz yoluyla hisse satışının bir özelleştirme yöntemi olduğunu biliyoruz.

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın son Katar ziyaretinde Türkiye Varlık Fonu'ndaki bazı şirketlerle Katar'ın ilgilendiği bilgisi basına yansımıştı. Dünyanın en önemli doğal gaz satıcısı ülkelerinden olan Katar'a ziyaretin hemen ardından BOTAŞ'la ilgili böyle bir adımın atılması tesadüfi midir? BOTAŞ hisselerinin bir diğer muhtemel alıcısının Birleşik Arap Emirlikleri olduğu iddia edilmektedir, BOTAŞ'ın hisselerinin bir kısmının Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri'nden yatırımcı şirketlere satılması mı planlanmaktadır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Beş, BOTAŞ'ın finansal görünümünün düzeltilmesinden önce BOTAŞ'ın zararını artıran ekonomide ve enerjide uygulanan yanlış politikalardan vazgeçilmesi daha doğru olmaz mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz doldu Süleyman Bey.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Döviz kuru katlanarak artarken dövizle bağlantılı olan doğal gaz fiyatlarının yükselmesiyle ülkemize maliyeti artmaya devam etmeyecek mi? Yoksa buradaki asıl amaç borçları silinen BOTAŞ'ın yeni borçlar birikmeden hızla vitrine çıkartılması ve hisselerinin satılması mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Süleyman Bey.

Şimdi, tabii, bu yaptığınız yorumları siyaseten yapabilirsiniz ama burada teknik arkadaşların cevap verebileceği sorular değil.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tarihe not düşmek için Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu madde çerçevesinde zaten gerekçelerini izah ettiler.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tabii, tarihe not düşmek için.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu, ilave bir şeyiniz mi vardı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir soru soracaktım ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Abdulkadir Bey, size bir soru sormak istiyorum: Şimdi, doğal gaz tedarikiyle ilgili özel sektörün de bir etkisi var sizin dışınızda. Yani siz de tabii anonim şirket şeklinde bir kurumsunuz ama siz zarar ettiniz, görev zararınızı Hazineden alacaksınız. Diğerleri ne yaptılar? Yani piyasadan tedarik eden bu diğer şirketler ne yaptı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Bildiğim kadarıyla, Sayın Vekilim, 2021 yılında özel sektör kümülatifte toplam 3,5 milyar metreküp kadar gaz getirdi Türkiye'ye.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Toplam ihtiyaç 48 milyar metreküp.” demiştiniz. Siz ne kadar getirdiniz, bunun ne kadarını siz getirdiniz? 3,5 milyar metreküpünü onlar...

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Toplam 60 milyar metreküplük gaz kullanılacaktı Türkiye'de Sayın Vekilim. Bunun 57 milyar metreküpünü biz getirdik, 3 milyar metreküpünü özel sektör getirdi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onlar ne yaptı, zarar ettiler mi?

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Onların hesaplarını bilmiyorum Sayın Vekilim, o yüzden ben bilgi veremiyorum. Çünkü ikili anlaşmayla kaçta sattılar, kaçta aldılar, o konuda bilgi sahibi olmadığım için yorum yapamıyorum maalesef.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu arada Strateji ve Bütçe Başkanımız geldi.

Ayşe Hanım, müsaade ederseniz Başkanımızı, İbrahim Şenel Bey’i alalım.

7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 23- 2021 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda yer alan genel bütçe gelir tahmini üzerinde gerçekleşen gelir kadar, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine ödenek eklemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. İlgili kanunları gereğince genel bütçe gelirleri karşılığı yapılan ödenek eklemeleri bu tutardan düşülür.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Abdülkadir Bey, lütfen ayrılmayın, size bir ilave soru varmış, ben atlamışım.

Şimdi, buna geçmeden önce, affedersiniz, benim hatam, Ekrem Çelebi Bey söz istemiş ama ben atlamışım.

Sorunuzu alalım, buyurun Ekrem Bey.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Abdulkadir Bey, Sayın Genel Müdür Yardımcım, efendim, şöyle: Ben Ağrı Milletvekiliyim. Biz bunu daha önce de birçok kez görüştük. Özellikle Doğu Anadolu Bölgesi’nde havaların eksi 20, o civarda ve eksiye düştüğü süreçlerde bölgeyle ilgili bir çalışmanız var mı? Yani doğal gazın sübvansede edilmesi veya bedava verilmesine ilişkin. Çünkü şöyle...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bedava.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) - Bedava.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Ekrem Bey bugün çok cömert.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) - Sübvansede edilmesi veya bedava. Bunu daha önce de söyledim. Buna ilişkin bir çalışmanız var mı?

İki, en son vermiş olduğunuz illerde doğal gaz daha pahalı. Dolayısıyla, dolar kurundan mı? Buna ilişkin bir öneriniz olur mu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, kısaca bir cevap alalım.

BOTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABDULKADİR YAYLACI – Şimdi, Sayın Vekilim, biraz önceki konuşmalarda da söylemiştik, evsel konutlara kademeli ve kullanım yerine göre bir şekilde fiyat belirlenmesi ve satılmasıyla ilişkin bir çalışmamız var. Bu, şu anda son aşamaya gelmek durumunda, yakın bir zamanda belirteceğiz.

Şimdi şeye gelecek olursak, son kullanıcının fiyatıyla ilgili. Sayın Vekilim, BOTAŞ olarak biz, Türkiye'nin her tarafına aynı fiyattan gaz satıyoruz ancak dağıtım şirketleri bizden aldığı gazı kendi dağıtım bölgesindeki müşterilerine satmak zorunda. Bunu satarken ise EPDK tarafından belirlenen bir tarifeye, yapmış oldukları yatırımlara, yapmış oldukları harcamalara ve müşterilerin gaz tüketimine bağlı olarak bizden almış oldukları fiyatın üzerine sistem kullanım bedeli olarak farklı bir fiyat koyarak abonelerine satmaktalar. Genelde bu nedenle nüfusu az olan yerlerde ve nüfusun seyrek dağıldığı yerlerde yatırım miktarı fazla olacağı için doğal olarak onlara daha yüksek bir fiyatta tarife çıkmaktadır. Bu yüzden kontrol bizde değil orada Sayın Vekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi 7'nci maddeyi okutmuştum. İzahat rica ediyoruz teklif sahibinden.

Buyurun Sayın İbrahim Aydemir Bey.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, Değerli Başkanım, şimdi, Strateji ve Bütçe Başkanı İbrahim Bey çok tafsilatlı bir bilgi verecek inşallah bize.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2 İbrahim Bey yan yana oldu, evet.

İbrahim Şenel Bey'e söz veriyoruz.

Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Çok Kıymetli Plan ve Bütçe Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2021 yılı Bütçe Kanunu malumunuz 1 Ocak 2021'de yürürlüğe girmişti ve girdiği tarih itibarıyla hem orta vadeli plan hem de öngördüğü bütçenin bütçe açığının milli gelire oranı 4,3 olarak belirlenmişti ve ocak ayında yapılan çalışmayla Hazine ve Maliye Bakanlığı Strateji Bütçe Başkanlığı ve ilgili diğer kurumlarla yapılan müşterek çalışmayla Sayın Cumhurbaşkanımıza bütçeyle ilgili olarak önümüzdeki 2021 yılı, geçtiğimiz yıl değerlendirmesi yapılmıştı ve Sayın Cumhurbaşkanımız bu 4,3 açığın 3,5 olarak korunması ve buna göre bir bütçe disipliniyle yılın idare edilmesi yönünde talimatlandırmıştı ve tüm bakanlıklarımıza bu talimatı yönlendirmişti. Biz, 2021 yılı içerisinde bu bütçe disiplinine sadık kalarak önemli ölçüde bu 3,5 hedefini yakalama noktasında gayret gösterdik ve geldiğimiz nokta itibarıyla da 2021 yılında hem gösterilen ilave gayretler bütçe disiplini anlamında hem alınan gelir getirici yeni tedbirler hem de 2021 yılında ekonomimizin göstermiş olduğu yüksek performans sonucunda büyüme oranımız orta vadeli planda öngörülen 5,8'in oldukça üzerinde, yüzde 10'a yakın bir büyümeyle yılı kapatması söz konusu. Dolayısıyla, biz 4,3 olarak yılın başında başlanan, sonra 3,5 olarak öngörülen bütçe açığının milli gelire oranının bugün geldiğimiz noktada bunun çok çok altında bir seviyede gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Burada bir rakam telaffuz etmek çok sağlıklı olmayabilir çünkü aralık ayı itibarıyla henüz gerçekleştirmeleri tam bilemiyoruz ama öngördüğümüz oranın oldukça altında hatta faiz dışı fazla vermesi söz konusu bütçemizin. Bu çerçevede, bütçenin bu iyi performansının... Kamunun, özellikle yılın sonuna yaklaşırken hem dövizde meydana gelen hareketlilik hem fiyatlarda meydana gelen hareketlilikle satın almış olduğu mal ve hizmetlerde oluşan, özel sektörün hizmet sunumunda takviminden biraz daha ileri gittiği yatırımlar, hizmetler söz konusu ve bu çerçevede oluşan kamudan alacakları söz konusu. Dolayısıyla, bu koşullarda, özel sektörün özellikle kamu kurumlarından alacaklarının ötelenmeksizin bir an önce ödenmesi ve piyasada, ekonomide ciddi bir rahatlık sağlanması anlamında gelir tarafında ortaya çıkan bu yüksek performansın halkımıza doğrudan hizmet sunan bu yatırımlarda ve ödemelerde kullanılması gayesiyle bir düzenleme ihtiyacı hasıl oldu. Bu çerçevede de

5018 sayılı Kanun'da bu yola özgü, geçici olarak düzenlenecek bir maddeyle bu imkânın sağlanması yönünde irade oluştu. Bu çerçevede bu madde takdirlerinize sunulmakta. Biz burada... “Neden ek bütçe değil?” tartışması söz konusu. Tabii, 5018 sayılı Kanun'da bununla ilgili yapılan düzenlemede, daha ziyade yılın bütçesinde öngörülen hedeflerin sapması, burada, bütçe harcamalarında öngörülme- yen artışlar vesaire gibi sebeplerle bu ek bütçe yapılabileceği yönünde düzenlemeler var. Ancak bizim buraya gelişimizin temel sebebi... Yani biz bütçe performansı olarak oldukça öngörülerin üzerinde bir performansla yılı kapatıyoruz. Gelir tarafımızda herhangi bir sorununuz yok, bütçe açığında herhangi bir sorununuz yok. Burada sağlanan bu iyi sonucun yanlış bir algıya da mahal bırakmaması adına elde edilen gelir fazlasının, bütçede öngörülen hedefin üstündeki artışın -biraz önce arz etmeye çalıştığım- özel sektöre olan yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve bilhassa yine enerji fiyatlarında meydana gelen, bir önceki maddede de gündem oluşturan BOTAŞ'la ilgili olarak, üzerine kalmış olan finansman sıkıntılarını da gidermek adına bunun gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Sormadan birkaç konuyu da ifade edeyim, belki gelecektir: Piyasaya olan borçlar, daha ziyade Sağlık Bakanlığının, hastanelerin ilaç alımları, malzeme alımları vesaire gibi oluşan yükümlülükler var sosyal yardımlaşma boyutuyla ve diğer taraftan, BOTAŞ ve malum, İzmir ve Elâzığ depremleri dolayısıyla AFAD'ın üstlenmiş olduğu ciddi bir yükümlülük var, TOKİ'ye karşı olarak ödemesi gereken yükümlülükler var. Bu tür yükümlülükler genelde piyasa borçları. Bunların ödenmesi için böyle bir rahatlık sağlayacağı düşüncesiyle bu madde sizlerin takdirine arz edilmiş durumda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İbrahim Bey, şimdi “bütçe disiplini” dediniz. Bütçe disiplini çok önemli tabii, tebrik ederim öncelikle. Rakamsal olarak bazı oransal ifadelerde bulundunuz, gelir fazlası da vereceğinizi söylediniz; onlar için tebrik ettim ama şimdi siz çok iyi biliyorsunuz yani bütçeyle ilgili olarak buraya geliyorsanız rakam vereceksiniz. Ne kadar gelir fazlası var? Bu hastanelerin ilaç alımlarının, sosyal yardımların, afet dolayısıyla, deprem dolayısıyla olan ödemelerin miktarı nedir? Bunları bilmemiz lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, tahminlerinizi söylersiniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bütçe rakam demektir biliyorsunuz. Bir de şeyi soracağım: “Bütçe disiplini” derken tahkim yapılması, bütçe disiplinsizliği değil midir? Yani o da dikkate alınması gereken bir konu. Bu bütçeyle ilgili olarak rakamlar iyiyken bu konuyla ilgili olarak böyle bir şeyde bulunmanız -Sayın Başkan, siz daha iyi biliyorsunuz- bütçe disiplini algısını yok eder, sıkıntıya sokar Türkiye'yi de. Projektörler üzerimizdeyken böyle bir dönemde bütçeyle ilgili rakamların olmadığı bir ek bütçe yapılması... Bu, sonuçta, bir ek bütçe ama rakamların olmadığı bir ek bütçe, disipline dikkat edilmeyen bir ek bütçe, Anayasa'ya aykırı bir ek bütçe. Böyle bir ek bütçe yapılması, götürü bir ek bütçe yapılması, Meclisin bütçe hakkının elinden alınması bütçe disiplini açısından sıkıntıya sokacaktır sizleri, Türkiye'yi. Onun için, bunu doğru dürüst yapmak lazım diye düşünüyorum. Rakamları verebilirseniz çok memnun olacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Topluca mı yapalım? Gerçi rakamları şimdi verirseniz belki diğer arkadaşlar da...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu özel sektöre olan yükümlülükler nelerdir? Nedir gelir fazlası, ne kadardır? Ne kadar yükümlülükler var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mutlak değer olarak bütçemizde neydi gelir, şu anda tahmininiz ne? “Tahmin” dediğimiz, artık, aşağı yukarı gerçekleşmeye yakın tabii.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunları öğrenirsek diğer arkadaşların da sorusuna gerek kalmayabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, doğru.

Bunları açıklayın.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilim, bizim 2021 Yılı Bütçe Kanunu’muzda öngörülen gelirimiz 1 trilyon 101 milyardı. Bizim 18/12/2021 yıl sonu harcama gerçekleşme tahminimiz 1 trilyon 397 milyar, dolayısıyla yaklaşık...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelir tahmininiz değil mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrarlar mısınız?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – 1 trilyon 101 milyar 146 milyon öngörülmüştü gelir tahmini olarak. 18/12/2021 itibarıyla bizim yine yapmış olduğumuz tahmin 1 trilyon 397 milyar 96 milyon.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 300’e yakın bir rakam.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 298 milyar.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – 295 milyar civarında, bu 300 milyar da olabilir yani son aylardaki rakamlar netleşince bu ortaya çıkacak ama esas itibarıyla bu civarda bir gelir tahmininin üstünde elde edilen bir gelir var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu BOTAŞ’ı nasıl saydınız, hesapladınız?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Şimdi, BOTAŞ bunun içerisinde değil. BOTAŞ’la ilgili şunu ifade edebilirim: Biz bugüne kadar BOTAŞ’a ortaya çıkan mali durumu dolayısıyla yaklaşık 18 milyar 250 milyon civarında bir kaynak kullandırık, bugüne kadar yapmış olduğumuz, Cumhurbaşkanımıza yüce Meclisimiz tarafından verilen yetki çerçevesinde kullandırılan bugüne kadarki kaynak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Malum, doğal gaz fiyatlarındaki artış ve bunun halkımıza yansımaması gayesiyle izlenen politikalar neticesinde BOTAŞ’ın bu anlamdaki finansman açığı daha fazla.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, rakamları almış olduk. Diğer arkadaşlarımız da...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Detay verebilecek misiniz? Yani hastaneler, ilaç...

ERHAN USTA (Samsun) – 297 milyar iyi bir artış. Mesela, yapılandırma var, o her zaman olacak bir şey değil, yapılanmadan gelen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yapılandırma bunun içinde ne kadarını teşkil ediyor?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Bunu Gelir İdaresindeki arkadaşlarımız söylerse daha iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım, size söz verelim.

Biraz detay verebilirseniz. Bu gelir artışı nereden kaynaklandı? Kurumlar vergisinde yaptığımız düzenlemenin etkisi ne oldu? Yeniden yapılandırma ne oldu? Gelir İdaresinin performansı...

ERHAN USTA (Samsun) – Gelir İdaresinin performansından kaynaklanan performans sıfır zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi? Öyle demeyin, arkadaşlar da gayret ediyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Gelir İdaresi hiç olmasa da gelecek bu para.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dinleyelim bakalım.

Buyurun Ayşe Hanım.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Vekilim, Gelir İdaresi olarak biraz alınlım mı?

Efendim, malumunuz, bu yıl iki tane yeniden yapılanma yasası yürürlüğe girdi. Birincisi kasım ayında girmişti, taksit ödemeleri bu yıla sarkan 7256 sayılı Kanun ve haziran ayında çıkan 7326 sayılı Kanun. Bu iki kanundan 75 milyar liralık bir gelir ortaya çıktı.

ERHAN USTA (Samsun) – Ne öngörülmüştü? Bütçede bir şey öngörülmüş müydü?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bütçede öngörülmemişti efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, bu 295'in 75 milyarı yeniden yapılandırmalarla ilgili.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Evet, evet efendim.

İkinci konu, kurumlar vergisi nedeniyle oran artışı. Bu da bütçede öngörülmeleyen bir düzenlemeydi. 2021 yılı için 25 olarak belirlenmesinin etkisi 18 milyar olarak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlave 18 milyar.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – İlave 18 milyar olarak. Ancak kurumlar vergisinde bu rakamın üzerinde bir artış meydana geldi. Bunda pandemiden sonra ülkemizde meydana gelen açılışın, ekonomik aktivitedeki gelişmelerin etkisi önemli rol oynadı. Geçici vergide, özellikle son dönemde kurumlar vergisinde geçici vergide ciddi artışlar meydana geldi.

ERHAN USTA (Samsun) – Banka detayını biliyor musunuz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bankalar mı?

ERHAN USTA (Samsun) – Ne kadarı bankalardan geldi?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Onu müsaade ederseniz efendim, arkadaşlardan isteyeyim, ezbere bilemiyorum şu anda.

ERHAN USTA (Samsun) – Varsa arkadaşlar getirsin.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Tabii.

Özel iletişim vergisi oranının yüzde 7,5'ten yüzde 10'a çıkarılması yönünde bir düzenleme yapılmıştı, 1,6 milyar bunun etkisi oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok küçük kalemlere bence girmeyin de ana kalemler...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Ana kalemler içerisinde finansman gider kısıtlaması hükümlerinin devreye alınması, yaklaşık 4 milyar etkisi oldu.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Böyle bir yöntem var mıydı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yoktu, uygulanmıyordu efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İlk defa mı uygulandı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – İlk defa uygulandı.

Katma değer vergisi tevkifat uygulaması kapsamının genişletilmesi. Gerçi, biliyorsunuz, bu sonradan iade olarak dönecek ama ilk aşamada bütçeye bir 9-10 milyarlık olumlu katkı sağladı. Bunlar ana başlık olarak ortaya çıkarlar.

İthal KDV'ye gelince, bütçe öngörüsüyle söyleyeyim ben efendim onu size. İthalde alınan KDV bütçede 194,9 milyar olarak öngörülmüştü. Yıl sonu tahminini 262,2 milyar olarak düşünüyoruz. Şu andaki gidişat da bunu destekleyecek nitelikte ocak-kasım gerçekleştirmelerinden hareketle.

Diğer kısımlar ise bir miktar ekonomik canlanma, özellikle katma değerde, dâhilde alınan katma değerde ekonomik canlanmanın ciddi etkisini görüyoruz ki bu sene çok ciddi anlamda da iade yaptık katma değer vergisinde, indirimli oranlar nedeniyle de iadelerimiz çok arttı. Ana vergi kalemleri içerisinde öne çıkan başlıklar bunlar efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Akaryakıttaki ÖTV'de bir düşüş var herhâlde?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Düşüş var efendim. Orada bütçede öngörümüz 75 milyardı ama yıl sonu gerçekleşme tahminimiz 31,3 milyar civarında olacak. Diğer gelir kalemlerindeki iyileşme buradaki farkı telafi etti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Telafi etmiş oldu, peki.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz talebi olan...

ERHAN USTA (Samsun) – Harcama tarafına ilişkin bir bölüm varsa maddeyle ilgili... Gerçi gelir tarafını aldık, harcama tarafını da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu da alalım isterseniz.

Harcama tarafında tabloyu bir özetlerseniz.

Evet, buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Değerli Başkanım, tabii, yılın sonuna yaklaşmamız sebebiyle bu saatten sonra, bugünden sonra bizim kamu idarelerine vermiş olduğumuz bir ödeneğin yıl sonuna kadar harcama ve bunları belgelendirme açısından ciddi zorluklar olacağı hepimizin malumu. Dolayısıyla sadece bugün itibarıyla gerçekleşmiş olan ve hızlı bir şekilde tahakkuka bağlanıp ödemesi yapılabilecek türden kamunun özel sektöre olan borçlarının kapanmasını da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani bu imkânın hepsini kullanmayacaksınız benim anladığım, öyle mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Hem bunu hem de biz ihtiyatlı yaklaşıyoruz. Çok Değerli Maliye Bakanımızla da, Hazine ve Maliye Bakanımızla da geçtiğimiz hafta değerlendirmiştik. Bu hafta eğer yüce Meclisimiz bu yönde bir iradeyi uygun görür ve kabul ederlerse biz oturup bir çalışma yapacağız. Bu çalışma da 2022'nin Ocak, Şubat, Mart... Hepimizin çok iyi bildiği, değerli milletvekillerimizin çok iyi bildiği gibi gelir gider dengesi yılın ilk aylarında biraz daha farklı oluyor. Dolayısıyla o süreci de yönetebilecek bir nakit akışı boyutuyla hangi seviyede bir harcamanın bugün itibarıyla yapılması rasyoneldir, bunun değerlendirmesini yapacağız. Dolayısıyla bizim bu imkânın tamamını kullanmak gibi bir gayemiz yok. Bunu oldukça sınırlı tutup...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İbrahim Bey, başlangıçta ne kadar harcama öngörüydük, gider olarak? Şu an geldiğimiz noktada bu düzenlemeyi yapmazsak ne kadar harcama tahminimiz var, maksimum?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nda harcama limitimiz 1 trilyon 346 milyar 139 milyondur. Biz bu seviyenin 1 trilyon 511 milyar olarak gerçekleşmesini bekliyoruz. Orta vadeli planda da bu seviye 1 trilyon 506 milyardır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orta vadeli programla aşağı yukarı aynı harcama...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Evet, hemen hemen aynı seviyede bir harcama öngörüyoruz.

Bizim şu an itibarıyla en büyük finansman ihtiyacı olan kuruluşumuz BOTAŞ.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ağırlıklı BOTAŞ yani?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Evet. Yaklaşık 40 milyar civarında şu an ihtiyacı var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki. Harcama tarafını da duymuş olduk, teşekkür ediyoruz.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Sağlık tarafında da yine -uygun görürseniz onu da söyleyebilirim- 10 milyarın üzerinde, yaklaşık 13 milyara yakın bir piyasa borçları var. AFAD’ın benzer şekilde 5 milyar borcu var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunların tamamı ödenmeyecek herhâlde, büyük bir kısmı...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Bunların tamamını biz ödemeyeceğiz. Sadece -dediğim gibi- Maliye Bakanımızla oturup bunun bir çalışmasını yapmamız gerekiyor. İmkân bu kadar, bunun hepsini kullanalım gibi bir gayemiz yok. 2022 yılındaki nakit akışını da gözeterek, Hazinesin nakit dengesini dikkate alarak, hangi seviyede nakit kullanılması rasyoneldir, ona göre kararını vereceğiz ama henüz bu yetkiyi almadığımız için bu teknik çalışmayı da henüz sonuçlandırmış değiliz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, peki.

Erhan Bey, bitirdiniz mi siz, var mı sorunuz?

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, yok, onları korsan sordum yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi, daha başlamadınız yani?

ERHAN USTA (Samsun) – Başlamadım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Zaten değerlendirmem kısa olacak.

Yani tabii, şimdi, bu bir yönüyle iyi, en azından bunları geçmiş uygulamalarda olduğu gibi, hiçbir şekilde burada bir kanun yapmadan harcaması yapılar, geliri toplanabilirdi; o yapılmıyor. Ancak tabii, bunun bir ek bütçe, hani “Kanunu yaptık.” şeklinde de düşünmemek lazım yani ek bütçe kanunları böyle değil. Yani orada ek bütçe kanununda... Çünkü biz bütçeyi nasıl yapıyoruz? İşte, hangi kuruluşa veya hangi programa, hangi ekonomik sınıflandırmaya para vereceğiz tahsisleri yapılıyor. Şimdi, tabii, burada çok torba olarak Sayın Cumhurbaşkanına bir yetki veriliyor, bu paraları harcama yetkisi veriliyor. Ben doğrusu tam bunun şeyini anlayamadım yani geçmiş pratiklerde olduğu gibi, bunu yine harcama imkânı varken böyle yapılması, acaba hukuken burada daha farklı bir şey var, bir zorlukla

karşılaşılabilecek da onu biraz gidermeye yönelik bir şey mi onu bilmiyorum, ona ilişkin de bir açıklama yapılmadı ama keşke, bunu daha böyle torba nitelikli bir düzenlemeyle değil de daha düzgün bir düzenlemeyle, işte “Şu kuruma şu kadar, bu kuruma bu kadar ödenek ilave edilmiştir, karşılığında kaynağı budur.” şeklinde yapmış olsaydık, hem Anayasa’ya hem de 5018 sayılı Kanun’a daha uygun bir iş yapmış olurduk.

Tabii, bir de şu var: Ben sabah eleştirimde bunu bir miktar söylemiştim, onların belki burada bir kısmı karşılanıyor. Hani, biz “Bütçe açıklarımız filan iyi gidiyor.” diyoruz ama bir kısım harcamalar işte bütçe şeyin dışına alınıyor. İşte, kamu bankalarına sermaye benzeri birtakım nakit dışı tahviller veriliyor ama onu hiçbir şekilde gelir giderle ilişkilendirmeksizin yaptığımız için bütçe açığımızda gözüküyor. İşte bekleyen ödemeler vardı; Karayolları, DSİ ödemeleri, medikal sektör sarf malzemeleri, fiyat farkı kararnamesi, kamu-özel iş birliği kur farkları olacak, buradan muhtemelen bunlar da verilecek -2002’nin başında mı gelecek o, başında gelecek- ondan sonra, işte BOTAŞ var demiştim, kamu bankalarına nakit dışı tahvil filan yani buralara bir kısmı harcanacak, ne kadar harcanacağını bilmiyoruz.

Bir de şu var tabii: Yani bizim borcumuz bir yandan artıyor mu? Artıyor. Çünkü biz, hem faiz dışı anlamında hem de normal denge olarak açık veriyoruz. Dolayısıyla, eğer bizim hakikaten bir şekilde ekonomi performanstır, yapılandırmadır, hani bir defalıktır veya sürekli gelirdir... Eğer gelir performansımızda bir artış varsa hani bunu da mutlaka bir yerlere harcayalım diye bir gayret içerisinde olmamak lazım, başka türlü borç stokunu aşağıya çekme imkânımız olmaz yani “disiplin” dediğimiz bu, bence bu şekilde hareket edilmesi lazım. Yani bu tür uygulamaların bütçe disiplininin bizi uzaklaştıracağını düşünüyorum, yapılmasının doğru olmadığını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, maddeyle ilgili, Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Ayşe Hanım, size soracağım; bir de İbrahim Bey, bir sorum da size.

KDV iadelerinde durum nedir? KDV iadeleriyle ilgili bir çalışmanız yok mu bu bağlamda?

Bir de borçlanmayla mı karşılayacaksınız yani bu geçmezse, nasıl yapacaksınız peki? Bir de ona cevap verebilirseniz memnun olurum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şöyle yapalım mı? Birkaç kişi daha var, onların da sorularını alalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şeyi cevaplarsa belki sorulmaz da...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki.

Sayın Şenel, buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Bizim, aslında, yılın kalan kısmı itibarıyla herhangi bir sorunumuz yok. Burada tüm gaye, içinde bulunduğumuz süreçte, malum gerek mal ve hizmet fiyatlarındaki hareketlenmeler gerekse döviz kurundaki hareketlenmeler dolayısıyla özel sektöre olan kamunun borçlarını, biz bu senenin içinde de ödeyebiliriz bu bütçe Kanunu’nda, 2022 yılı içerisinde de ödeyebiliriz. Burada gecikmeksizin ödemek, hem piyasada o sektörün mali anlamda sıkıntıya girmemesi, yıl sonunda bilançolarını daha iyi kapatmaları gibi mali dengelerinin daha iyi bir performansla kapatmalarına imkân sağlamak adına. Yoksa, bizim bugün itibarıyla bütçe anlamında bir borçlanma zaruretimiz yok, zaten gelir fazlamız var. Yani sizin o borçlanmayla kastettiğiniz şey 2021 bütçesiye böyle bir zaten...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu rakamlar şeyde değil mi? Hazine, gelir fazlası değil mi bunlar?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunları bütçeye dâhil edeceksiniz?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Evet, bunların kullanma...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunları kullandınız zaten.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Ödenekleştireceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, ödenekleştireceksiniz. Olmazsa peki, ne yapacaksınız, nasıl karşılayacaksınız?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Ödemeyeceğiz, o borçlar 2022’de ödenecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, kalacak öyle.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Yani 2022’ye ötelemiş olacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ödenmedi şimdiye kadar.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANI İBRAHİM ŞENEL – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Abdülatif Bey...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – KDV iadelerini sormuştum Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, pardon.

Ayşe Hanım, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Şu ana kadar 137,8 milyar KDV iadesi yapıldı, dün itibarıyla.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Bülent Bey, var mı ilave sorunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Duyamadım Hanımefendi.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – 137,8 milyar efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 300?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – 137,8 milyar dolar KDV iadesi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Düşmüş o zaman.

ERHAN USTA (Samsun) – KDV alacağı ne kadar tam olarak 200 milyar filan...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yok efendim, o kadar değil, malumunuz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, bittiyse Abdülatif Bey’e...

Buyurun Abdülatif Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – KDV alacağı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Malumunuz, efendim, istisna ve indirimli oran uygulamaları sebebiyle mükellefler katma değer vergisi iadesi talep edebiliyorlar. Bizde de kümülatif bekleyen yani işlemlerini yapmayı bekleyen aylık ortalama 20’yi geçmiyor, 20 milyar civarını yani her ay talepler sürekli geliyor ve sürekli işlemleri devam ediyor. “Bekleyen iş.” dediğiniz, hani niye bitmedi? Hala niye iade edilmediği? Stokta kaç lira var dersiniz? Bu da aylık ortalama 20-25 milyar arasında değişiyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir ayda almıyorlar ki en az bir sene bekliyor...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yok efendim, bir sene beklemiyor. Onu şöyle söyleyelim: Eğer incelemeye sevk ettiysek, inceleme sonucu iade yapıyorsak, evet, zaman alıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Yeminli mali müşavir...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yeminli mali müşavir raporuyla, artırılmış teminat uygulamasıyla, yaptığımız iadelerde kesinlikle çok daha hızlı oluyor, ortalama Türkiye genelinde iade süremiz kırk yedi gün.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Mahsuben...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Mahsuben de yapıyoruz, nakit de.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Mahsubenle beraber, o zaman ne kadar oluyor?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yani çok öyle bekleyen devirli gitmiyoruz efendim.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Mahsuben iadeyle beraber...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, Sayın Başkan, hatırlayacak olursanız, geçen sene Komisyonumuzda bütçenin geneli üzerinde yapılan görüşmeler sırasında, son konuşmalar arasında Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısına Cumhurbaşkanımıza teşekkürlerimizi ve selamlarımızı iletmesini rica etmiştim. Biraz da espri olarak ve gerekçe olarak da şöyle ifade etmiştim: Sayın Cumhurbaşkan buraya “bütçe” diye bütün bakanlıklara veya ilgili harcama dairelerine 1’er lira ödenek koyabilir, bütçenin kalanını da kendi yedek ödeneğine yerleştirebilir, gönderebilirdi; öyle yapmamıştır, eski bütçe düzenleme usullerine uygun olarak ayrıntılı kalemlerin, ödeneklerin ne olduğunu göstermiştir. Biz de burada, Komisyon üyeleri olarak bu bütçe rakamları üzerinde yeri geldi sert tartışmalar yaptık ve yeri geldi yarı kavgaya benzer gerginlikler ortaya çıktı. Herkes, tüm Komisyon üyeleri kendilerini çok önemli hissetiler. Hâlbuki, bütün bakanlıklara 1 lira dağıtıp, hepsini yedek ödeneğe koysaydı, o da buradan geçirdi bu anlayış doğrultusunda. Onun için, böyle bir bütçe gönderdiği için teşekkürlerimizi ilet demiştim. Biraz onu espri olarak anlatmış olduğumdan arkadaşlar ciddiye almamışlardı. Ama şimdi, bu 7’nci maddeyle, hatta 6’nci maddeyle birlikte, söylediğim şekle doğru bütçenin evrilmekte olduğunu da gördüğümüzü ifade etmek istiyorum.

Arkadaşlar, burada, 297 milyar liralık bir gelirin nasıl, hangi bakanlığa, hangi kuruma verileceğiyle ilgili dağılımı biz yapmıyoruz, diyoruz ki: “Bizim, bunu, bütçe tertibine uygun olarak yani ek bütçe kanunuyla düzenlememize ihtiyaç yok, Sayın Cumhurbaşkan bunu istediği gibi dağıtsın.” Bu, 297 milyar dediğiniz, bu bütçenin, 2021 bütçesinin dörtte 1’i yapmıyorsa da herhâlde beşte 1’i yapıyor, gelirlerinin beşte 1’i yapıyor. Düşünebiliyor musunuz nasıl vahim bir noktaya doğru gidiyoruz? Aşağı yukarı, burada, bütçenin nasıl düzenleneceğiyle ilgili tüm onay yetkisini Cumhurbaşkanına veriyoruz; idare hem kendi bütçesini yapıyor hem de kendi bütçesini onaylıyor. Burada vahim bir tablo var,

yanlış bir gelenek oluşturuyoruz. Bu yol, sonunda Meclisin elinden yasama yetkisini alır, bütçe yapma yetkisini elinden alır ve bütün düzenlemeler Cumhurbaşkanının tahtıtahtında hâle dönüşür ve bunun sorumluluğu, vebali de bu dönem milletvekillerinin üzerinde kalır, başta da Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olmak üzere. Bu maddenin buradan çıkarılması lazım, iade edilmesi lazım ve idarenin ek bütçe kanununu göndermesi lazım. “Bütçe hakkı” dediğimiz şey budur. Bu hakka, milletvekilleri millet adına sahip çıkmadığı sürece, kendi yetkilerine sahip çıkmış olmazlar. Onun için, Sayın Başkan, aslında bunun gündeme getirilmeden maddeden çıkarılması lazımdı Başkanlığınız tarafından.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usul tartışmasını sabah yaptık hatırlarsanız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Usul tartışması olarak da söylemiyorum, yetkilerinizin ne olduğunu hatırlatmak istiyorum sadece, yeni bir usul tartışması açmak için söylemiyorum bunu. Komisyon, Plan ve Bütçe Komisyonuna yakışır şekilde bunu buradan çıkarmalıdır bence.

Evet, arz ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Şener.

Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Demokrasilerde kamu harcamalarının büyüklüğüne, miktarına; bu harcamaların kamu kurumları ve kamu hizmetleri itibarıyla dağılımına ve yine bu harcamaları karşılayabilmek için, bunların finansmanı için halka getirilecek olan vergilere, millet adına, onun seçilmiş temsilcileri karar verir. “Bütçe hakkını” böyle tanımlıyoruz.

Bütçe hakkı, insanlığın çok uzun mücadeleleri sonucunda elde edilmiş bir haktır. Kaynağını yazılı olarak, ilk olarak 1789 tarihli Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi’nde bulur. Biz de 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu’yla kamu mali yönetiminde reform yaptık ve bu ilkeyi hayata geçirmek üzere o kanuna birçok düzenleme yerleştirdik. O kanun, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, AK PARTİ ve Cumhuriyet Halk Partisinden oluşan Parlamentoda 2 partinin de mutabakatıyla yasalaşmıştır. Bir reform kanunudur; eksiklikleri olabilir, vardı ama olsun, giderek daha iyiye evrilecek, evrilmesi gereken bir kanundu. Ancak uygulamalar bize gösterdi ki kanun evrilmedi, tam tersine, geriye gitti.

O kanun daha henüz yürürlüğe girmeden, AK PARTİ 2002 yılı sonunda iktidar olduğunda... Bakın, 5018 sayılı Kanun yanlış hatırlamıyorsam 2003 yılı Aralık ayında kabul edildi, 2003 yılı Aralık ayıdır. 2003 yılı Kasım ayında AK PARTİ Hükûmeti buraya bir kanun tasarısı sevk etti, ek bütçe kanun tasarısıydı o. 5004 sayılı Kanun olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde yasalaştı. AK PARTİ’nin çıkardığı ilk ve son ek bütçe yasasıdır bu. Hangi kamu kurumuna ne kadar ilave ödenek verildiği o kanunda yazılıdır ve bütçeye ilişkin birtakım diğer hükümler de o kanunda yer almaktadır. Lütfen, 5 Kasım 2003 tarihli 5004 sayılı Kanun’a bakın. Doğru olan budur. Henüz 5018 sayılı Kanun yürürlüğe girmemişti. 5018 sayılı Kanun’un ilk yıllarında uygulama iyi gitti ama giderek güya dâhiyane bir formülle, aslında mali disiplini yok eden bir formülle, Bütçe Kanunu’na yerleştirilen bir madde çerçevesinde, ödenekler arası aktarma yapmak suretiyle, yürütme organına Türkiye Büyük Millet Meclisinin vermiş olduğu harcama yetkisi aşıldı. Meclis, yürütme organına bir yetki veriyor. Bütçe kanunu vergilerin toplanması konusunda izin, harcamaların yapılması konusunda yürütme organına yetki veren bir kanundur. Bütçe Kanunu çıkmazsa yürütme organı bir kuruluş vergi toplayamaz, bir kuruluş da harcama yapamaz, temel ilke budur.

Şimdi, Strateji Bütçe Başkanı bilgileri verdi, teşekkür ederim ancak şurası tam ifade edilemedi ya da ben mi kaçırdım acaba? Sanki “Bütçe gelirlerinde, 1 trilyon 101 milyar liralık bütçe geliri 1 trilyon 397 milyar liraya ulaşacak. Bu nedenle bu maddeyi getirdik.” diyor. Bütçe gelirleri eğer Bütçe

Kanunu'nda belirlenmiş olan hedefi aşacak ise sadece bunun için bir ek bütçe maddesi düzenlemesi getirmeye gerek yok, asla gerek yok. Yani gerçekleşme tahminleri aşıyor diye, vergi gelirleri tahminini aşıyor diye bir ek bütçe düzenlemesi yapılmaz. Ek bütçe düzenlemesi yapılmasının amacı, yürütme organına bütçe kanunuyla verilmiş olan harcama yetkisini, ödenek tavanını arttırmaktır. Esas olan bu. Şimdi 296 milyar liralık ilave gelir artışının yarattığı imkânı, yürütme organına tek bir maddeyle istediği gibi harcama yetkisini veriyoruz. Bu asla kabul edilemez. Üstü kapalı bir ek bütçe teklifidir bu. Ek bütçe teklifi böyle olmaz değerli arkadaşlar, kesinlikle olmaz. Bu, torba yasa uygulamasından sonra torba bütçe uygulamasıdır. Torba bütçeye geçmiş oluyoruz. Bakın, bunu şöyle gerekçelendireyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, toparlayacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Anayasa'nın 87'nci maddesine bakın. 87'nci maddesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevlerini sayar: “Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak -virgül- bütçe ve kesinhesap kanun tasarılarını, tekliflerini kabul etmek.” Bütçe ve kesinhesap kanunları kanun değil midir? Kanundur. E, ilk cümlecğinde “kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak” diye yazmış oraya. Neden bütçeyi ayrı sayıyor? Bütçe çünkü Anayasa'nın 161'inci maddesinde ayrıca düzenlenmiş, onun görüşülme usulü ayrıntılarıyla orada yer almıştır, onun için bütçe kanununa Anayasa'mız özel bir önem vermiştir. Bu Bütçe Kanunu'nda yürütme organına verilecek harcama yetkisini artıracak olan bir değişikliğin bir ek bütçe teklifi olarak gelmesi lazım.

Son olarak şunu söyleyeyim: Bütçe kanunlarında değişiklik yapma teklifini milletvekilleri veremez. Bu, bizim hukukumuzda tartışılmış bir şey değil. Nasıl Anayasa'nın 87'nci maddesi bütçe kanununu kanunlardan ayrı olarak saymış ise bütçe kanunun teklif etme yetkisini de Anayasa'mız sadece Cumhurbaşkanına vermişse o kanunda değişiklik teklif etme yetkisi Cumhurbaşkanındır, milletvekilleri o kanunda kendilerine göre değişiklik teklifi veremez, bu da bu yönüyle Anayasa'ya aykırıdır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Veli Ağbaba, buyurun lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben de Sayın Akif Hamzaçebi'nin bıraktığı yerden alayım. Tabii çok güzel konuştu, belki ondan sonra konuşmak benim için tekrardan olacak ama yine de tekrar etmekte fayda var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Estağfurullah.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin imzasıyla sunulan torba teklifin 7'nci maddesiyle, genel bütçe gelirleri karşılığı idare bütçelerine ödenek eklenmesine Cumhurbaşkanlığının yetkili kılınması öngörülmekte. Ödenek dağıtımının ek bir bütçe kanunu teklifi yerine bir torba teklifle getirilmesi doğru değildir. Ayrıca, bu yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi Meclisin bütçe hakkına doğrudan müdahaledir, demokrasi parlamentolarının yüzyıllardır tartışılmayan bütçe hakkını tartışmaya açmaktır. Rejime kasteden Anayasa değişikliğiyle yani 2016'daki Anayasa değişikliğiyle getirilen bu kontrolsüz tek adam rejimi şimdi de 1215 yılındaki Magna Carta'ya dayanan Meclisin bütçe hakkına göz dikmiştir. Adalet ve Kalkınma Partisi sekiz yüzyılı aşkın süredir parlamentoların sahip olduğu bütçe hakkına açıkça el uzatmaktadır. Bütçe hakkı, yasama organının halk adına kamu gelirlerini toplama ve bu

gelirleri harcama konusunda yürütme organına sınırlarını belirleyerek yetkiler vermesi ve sonuçlarını denetlemesi demektir. Çerçevesi çizilmemiş bir yetkinin devri açık bir ihlaldir. Bu maddeyle, Türkiye Büyük Millet Meclisine ait bütçe hakkı ihlal edilmekte, yasama organının yasama yetkisini devretmesi talep edilmektedir. Rejime kasteden Anayasa değişikliğinin tartışmaya açıldığı dönemlerde kuvvetler ayrılığının güçleneceğini vadedenler, Parlamentonun en tartışmasız hakkını ve Parlamentonun yetkilerini kısıtlamaya çalışmaktadır. Yargıya talimatlar verilen, yasama organının yetkilerine müdahale edilen bir yürütme görüntüsü kuvvetler birliğini doğurmaktadır. Kuvvetlerin ayrı olmadığı ülkelerde demokratik mekanizmaların varlığından ve işlerliğinden söz edilemez. Ek bütçe niteliğindeki bu hükmün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin anayasal bütçe hakkı gereğince bir ek bütçe kanunu teklif şeklinde sunulması ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu kapsamda görüşülmesi gerekmektedir. Ayrıca, bu tür taleplerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edileceği göz önünde bulundurularak... Bu, Meclisin yetkisine vurulan açık bir darbedir. Meclisin yetkilerinin alındığı bir dönemde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerince Meclisin bütçe hakkının alınması Türkiye Büyük Millet Meclisine vurulmuş bir hançerdir, bu kabul edilemez. Bu maddenin geri çekilmesinin doğru olacağı kanaatindeyiz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bu değişikliği kim yapıyor? Meclis yapmıyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Size söz vereceğim İbrahim Bey.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Çok ilginç ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, siz de söz istediniz, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bütçemizi henüz çıkardık ancak bütçemizde zaten ödenek aktarma yetkisini, maalesef, AKP-MHP çoğunluğu bu iktidara vermiş oldu. Ve bütçenin çok önemli bir bölümünde istediği kalemi, istediği bakanlığa, istediği...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2022’yi konuşmuyoruz ama, 2021.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olsun Başkanım, onu söylüyorum zaten. Yani bir önceki bütçede de vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 2021 yılı bütçesinde de vardı ödenek aktarma yetkileri.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 2017, 2018’de de vardı o yetkiler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vardı, o zaman da vardı işte, hep yanlış olduğunu söylüyorum. Yüzde 10’u kadar... Yani bütçemiz 1,75 trilyon, geçen yıl 1,25 trilyonu; 125 milyar TL’yi Cumhurbaşkanı istediği kalemden alıp istediği kaleme aktarabiliyordu arkadaşlar. O açıdan, bütçe hakkı zaten bu Meclisin yok, ben bunu iddia ediyorum. Meclisimize saraydan gelen bütçe bir virgülden değişmeden buradan geçiyor, biz aylarca burada konuşuyoruz ama Cumhurbaşkanının istediği yerden alıp istediği yere aktarma yetkisi var. Şimdi bu yetkiyi genişletmek istiyor. Zaten bu anlamda bir bütçe hakkımız ortada olmadığı için, bütçe hakkımızın, halkın bütçe hakkının şu anda saray tarafından gasbedildiğini düşündüğüm için, değerli arkadaşlar, bu maddeyle genişletilen duruma da elbette karşıyız Sayın Başkan, ama fiili durumda zaten Cumhurbaşkanı harcama üstü yetkisini de kullanıyor, ek bütçe de getirmiyor, istediği yerden istediği yere aktarıyor. O açıdan, bu iktidar değiştikten sonra bütçe hakkının yeniden Parlamente’ye alınmasını ve ödeneklerin gerçekten burada belirlenmesini, ödenek

üstü bir ihtiyaç olduğunda bir ek bütçe gelmesinin Meclisin bütçe hakkını tekrar kazanması olacağını düşünüyorum. Şu anda, buna karşı, bu maddeyle ben ekstra bir yetki alınmasına elbette karşıyım ama fiili durumda zaten Meclisin bütçe hakkı yoktur, bu kadar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İbrahim Bey, Sayın Teklif Sahibi Hatip, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sabahleyin başladık, bu madde özellikle çok tartışma mevzusu oldu.

Şimdi, katkı sundu arkadaşlarımız, hepsine minnettarım, İbrahim Bey’in özellikle açıklamaları çok vuzuh ifade ediyordu. Burada Sayın Hamzaçebi’nin düştüğü bir kayıt var, 2003 yılında bir ek bütçe çıkarıldığına dair. Oysa biz 2003’te de, 2004’te de ek bütçe çıkarmışız ve orada iptal edilen ödenekler tahsilatın üstünde yani açığı, bütçe açığını düşürmeye dönük tanzimler yapılmış. Dolayısıyla, bununla hiç alakası yok. Bir başkası, buraya biz bütçeyi getirdiğimizde şöyle söyleniyor, mesela Garo Paylan çok bu ezberi dillendiriyor, “Efendim, noktasına, virgülüne dokundurmada buradan geçiriyorlar.”

Şimdi, şu düzenlemeyi bu bağlamda düşünmek lazım. Yani Meclis bir hak kullanıyor, orada bütçede bir ilave gelir oluşmuş, bunun harcanması için Cumhurbaşkanımıza bir yetki veriyoruz. Dolayısıyla Meclis de burada irade kullanmış oluyor, tam da Meclis tarifiyle örtüşür bir hâli hayata geçiriyor; ben bunu söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İyi de nereye aktarılıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bir adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 7’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ederiz.

Abdüllatif Şener

Süleyman Girgin

Konya

Muğla

Emine Gülizar Emecan

Cavit Arı

İstanbul

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçe mi, izah mı edeceksiniz?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İzah edeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, gerçekten bu maddenin teklif metninden çıkarılması lazım. Bu madde üzerinde konuşan arkadaşlarımız da gerekçelerini, maddeyle ilgili Anayasa’ya aykırılığı, bütçe hakkına aykırılığı çok açık ve net bir şekilde ifade etmişlerdir ancak ben, teklif sahibinin ve bürokrat arkadaşların yapmış olduğu açıklamalardan buna bir cevap teşkil edecek nitelikte bir cümle duymadım.

Bütçe Mecliste onaylanır. “Bütçe” dediğiniz şey, kurumlar itibarıyla, ilgili idareler itibarıyla ödenek tavanlarının sınırlandırıldığı bir metindir. Gelirlerde bir gelir sınırlaması yoktur bütçede. Bütçe, gelirler açısından yasama organının yürütme organına, mevcut yürürlükteki vergi kanunları çerçevesinde vergilerin tahsiline yetki verişidir. Ama harcamalar açısından baktığımızda bütçeye, “bütçe” demek, idarenin değişik hizmet türleri ve idareler itibarıyla ödenek tavanlarını belirleyen metin demektir.

Bunun onaylanacağı yer Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Dolayısıyla “Burada 296 milyar bir gelir fazlamız var, bunu Cumhurbaşkanı istediği daireler itibarıyla dağıtsın ve kullandırsın.” demek doğru bir şey değildir, bu kanun maddesiyle, bir torba kanununun bir maddesiyle yapılacak bir iş değildir. Bu, doğrudan doğruya bütçe niteliği taşımaktadır, bu 296 milyar Türk lirasının dağıtımı bütçe niteliği taşımaktadır ve bir ek bütçe kanununun çıkarılmasına ihtiyaç vardır.

Diğer taraftan, Sayın Hamzaçebi gayet güzel ifade ettiler. Bu maddeyle birlikte bir torba bütçe dönemine geçmiş olacağız torba yasalardan sonra. Yine, Sayın Hamzaçebi’nin ifade ettiği gibi, Anayasa’nın 162’nci maddesi açıktır, nettir; bütçe teklifi Cumhurbaşkanına aittir, milletvekillerinin bütçe teklifi hakkı yoktur, böyle bir yetkisi yoktur. Dolayısıyla, bir milletvekilinin bir torba kanun teklifi içerisinde, doğrudan doğruya bütçe anlamı taşıyacak bu 296 milyar liraya ait ilgili dairelere Cumhurbaşkanının dağıtacağı şeklinde bir yetki vermesi söz konusu değil, ödenek tavanlarını buranın belirlemesi lazım. Onun için, hem Anayasa’ya aykırı hem bütçe mantığına aykırı hem bütçe hakkına aykırı bu 7’nci maddenin teklif metninden çıkarılması gereklidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir sorunuz mu var ilave?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ek olarak bir şey ilave etmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kısa olursa, rica ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Aydemir, “2003 yılı ek bütçesi olarak verdiğim kanunun bu konuyla ilgisi yoktur.” dedi, herhâlde kendisine verilen bilgiyle böyle konuştu. Baksaydı...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şöyle diyor: “2003 ve 2004’te 2 tane ek bütçe çıkarılmış. İkisinde de iptal edilen ödenek...”

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bak, şimdi, bir saniye ama işte, fark etmiyor. 2003 yılı ek bütçe kanunu, 5004 sayılı Kanun. Bir: “A cetvelinde yazılı tertiplere toplam 4 milyar 251 milyon liralık ek ödenek verilmiştir.” Ödenek veriyor, ayrıca başka ödenekleri de iptal ediyor; çok doğru bir şey yapıyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İptal edilen, verilenden fazla.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bakın, hayır, yürütme organına şöyle bir maddelik bir yetki vermiyor. “Ödenekler arasında gerekli iptalleri yapmaya, bu ödenekleri ilgili kurumların cetvellerine ödenek kaydetmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.” demiyor, ayrıntılı düzenleme yapmış; ek bütçe bu, Sayın Aydemir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına “mektupları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri tarafından düzenlenen kefalet senetleri” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teklif sahibinden izahat rica edelim.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, Değerli Başkanım, burada mevzuu izah edecek arkadaşlarımız var, onlardan açıklama alalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz mi izah edeceksiniz? Melike Hanım, kendinizi de tanıtarak bir izah edin lütfen.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU GRUP BAŞKANI MELİKE GÖZÜŞİRİN DURAN – Melike Gözüşirin Duran. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunda Grup Başkanım.

2017 yılında Kamu İhale Kanunu’nda yapılan değişiklikle kefalet senetlerinin teminat olarak kabul edilmesi sağlanmıştı. Akabinde, 2019 yılında Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği’nde bir değişiklik yapıldı ve yine bu yılın haziran ayında da Kamu İhale Kurumu tarafından bir karar alındı ve elektronik ortamda tekliflerin alındığı ihalelerde teminatların da elektronik ortamda düzenlenmiş olması istendi ancak Elektronik İmza Kanunu’na göre kefalet senetlerinin elektronik imzalı olarak düzenlenebilmesinin imkânı yoktu. Dolayısıyla hazirandan itibaren kefalet senetleri elektronik ortamda yapılıyorsa kamu ihalelerinde kullanılamıyor, dolayısıyla biz şu an bu eksikliği gidererek kefalet senetlerinin de elektronik ihalelerde kullanılabilmesini temin etmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu maddenin bir ihtiyaçtan doğduğu anlaşıyor. Ben, Gelir İdaresiyle ilgili bir konuyu gündeme getirmek istiyorum bu vesileyle. Enflasyon düzeltmesi, mevcut rakamlara göre ocak ayından itibaren uygulanacak gözüküyor; bilmiyorum idarenin farklı bir görüşü var mı. Enflasyon düzeltmesi uygulanacak ise, farklı bir düzenleme yapılması düşünülüyor ise bunun zamanında yetiştirilmesi imkânı var mıdır? Bu TÜRMOB’la, diğer meslek mensuplarıyla görüşülmüş müdür ya da idare kendi içinde bu konuyu değerlendirmiş midir? Bunu merak ediyorum.

İkincisi, enflasyon düzeltmesi öz sermayesi zayıf, borcu çok olan işletmelerin aleyhine bir tablo yaratıyor, öz kaynakları güçlü olan şirketlerin lehine bir sonuç yaratıyor. Bu enflasyonist ortamda uzun zamandır, 2017’den beri çift haneli enflasyonda yaşadığımızı ve işletmelerin öz kaynaklarına kıyasla borçlarının çok yüksek oranda olduğunu dikkate aldığımızda onlara nasıl etki edecektir, bu değerlendirilmiş midir? O konuda bir bilgi alırsam memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kim verecek bilgiyi?

Ayşe Hanım, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; malumunuz çok uzun yıllar sonra bu sene enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşması kesinleşme noktasına geldi; gerçi aralık sonunda belli olacak ama. Bu konuda Başkanlık olarak muhtelif meslek örgütlerimizle irtibata geçtik, malum uzun süre uygulanmadığı için bir müessesede de nasıl uygulanacağı konusunda unutmaya meydana geldiği anlaşıyor. Bununla ilgili birkaç farklı görüş Başkanlığa iletili. TOBB ve diğer meslek kuruluşlarından enflasyon düzeltmesinin yapılması talebi Başkanlığa iletili. TÜRMOB ise bunun bir yıl ertelenmesinin uyum sağlanması açısından daha uygun olacağı yönünde bir görüş beyan etti. Şu ana kadar bir yasal düzenleme yapılmadığı için 31 Aralık itibarıyla oluşacak bilançolarda, belirttiğiniz gibi, yeniden değerlendirilecek. “Vatandaşlara tanınmış bir hakkın, vergi mükelleflerine tanınmış bir hakkın ellerinden alınması anlamına gelir mi, gelmez mi?” noktasında biz de epey bir

ikilem yaşadık -bunu samimiyetle de söylüyorum- “Acaba bu konuda nasıl bir yaklaşım sergileyelim.” noktasında. Ancak, biliyorsunuz, zaten Vergi Usul Kanunu’muzda kalıcı düzenlemelerden biri olarak da yeniden değerlendirme imkânını vermiştik, bu da getirilmişti. İdare olarak zaten bilançolardaki etki ve gelir kayıplarını o noktada değerlendirmiştik. Bu düzenlemenin devreye girmesinin de bütçe anlamında çok aşırı bir yük getirmeyeceğini değerlendirdik. Onun için de bir kanun teklifi amaçlı bir teklifte bulunmadık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, tabii, bu konuştuğumuz konu maddeyle direkt ilgili değil ama TÜRMOB söz istiyor. Raporunuzu dağıttınız, görüşünüzü biliyoruz. Çok kısa bir açıklama alalım.

Buyurun.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aslında ben 7326’ya atıfta bulunacaktım, Ayşe Hanım bahsetti ama 7326’da zaten 31/12’ye kadar bir değerlendirme hakkı verilmişti yüzde 2’yle. Şimdi, eğer gerçekten enflasyon düzeltilmesi de yapılacaksa bu yüzde 2’ler boşa gitmiş gibi olacak mükellefler açısından.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu ayrıca aranızda tartışın yani maddeyle direkt ilgili değil. Raporunuzu verdiniz zaten.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Bir de Sayın Başkanım, şöyle ki en son 2004’te yapılmıştı enflasyon düzeltilmesi, on yedi sene geçti aradan. Hem meslek mensupları açısından hem de aslında denetleyecek idare açısından kolay olmadığını ancak basit bir geçişle, bir yumuşak geçişle daha isabetli olacağını düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, görüşünüzü ifade ettiniz.

Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ayşe Hanım’ın söylediğinden ben yürürlüğe gireceğini anlıyorum. Görüşünüz o, öyle mi? Tamam.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım “Bunun yeniden değerlemeyle ilgisi pek yok.” dediniz ama tam da ilgili bence.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, maddeyle ilgili değil dedim yani sigorta şirketlerin e-imzalı kefalet senedini konuşuyoruz, maddemiz bu; onu söyledim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam ama araya bu konu girdi ya...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Araya konu girdi, artık yapacak bir şey yok.

Bir sorunuz varsa buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şu açıdan söyleyeceğim: Gerçekten yüzde 2’yi boşa çıkaran bir açıklama bu ve şu anlamda önemli TÜRMOB açısından da: Şimdi, mali müşavirler, muhasebeciler büyük kurumsal yapılarda bunları yapabilirler, böyle bir kapasite var, mesela onların birimleri var yani muhasebe birimleri var orada ve bunlar çalışılabilir. Şimdi, 100 mükellefi, 200 mükellefi olan mali müşavirler, muhasebeciler var. Şimdi, bu nasıl yapılacak, bu konuyu konuştunuz mu meslek örgütüyle?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu tavsiyenizi ifade etmiş oldunuz ama maddeyle ilgili değil bu konular.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, girildi ya, ben de önerimi söylemek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani şu anlamda söylüyorum: Bu geçiş sürecini yönetmek gerekir. Ortada böyle bir hak var enflasyon muhasebesiyle ilgili ve -bu hakkın kullanımıyla ilgili- büyük kurumsal yapılar bu haktan yararlanacaklar ama KOBİ’ler, küçük işletmeler bu haktan yararlanamayacaklar. Hani “adalet” diyoruz ya...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir öneriz var mı bu konuda?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önerim şu: Bu konuda bir geçiş sürecini tanımlamamız gerekir. Yani bu, meslek örgütüyle beraber çalışılmalı Sayın Başkanım yani idareye tavsiyem: Bu konuyu meslek örgütüyle birlikte çalışmamız gerekir yani büyük kuruluşlar, KOBİ’ler, küçük işletmeler konusunda bir çalışma yürütülmesini öneriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz öneriniz için.

Şimdi, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 9- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Büyükşehir belediyeleri, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan ve toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişilere, nüfus, hattın uzunluğu ve hattı kullanan sayısı kriterlerini esas alarak tespit edeceği hatlardaki toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlara ilişkin gelir desteği ödemesi yapabilir.”

MADDE 10- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Belediyeler, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan ve toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişilere, nüfus, hattın uzunluğu ve hattı kullanan sayısı kriterlerini esas alarak tespit edeceği hatlardaki toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlara ilişkin gelir desteği ödemesi yapabilir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 9 ve 10 ilişkili, ücretsiz toplu taşıma yapanlara belediyelerin gelir desteği vermesine yetki veriyoruz, verip vermemek belediyelerin yetkinde olacak, verir veya vermez; bu, belediyelerin kararı.

Cavit Bey, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sektör temsilcileri var Başkanım. İsterseniz önce sektör temsilcileri konuşsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce teklif sahibinden bilgi alalım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Başkanım, sektörden gelenler var hem de Bakanlığın ilgili kişisi burada, onun da görüşünü alalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sektörden gelen arkadaşımızdan bilgi alalım.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar; 5216 sayılı Kanun’da zaten böyle bir hüküm var “Ücretsiz taşıma, ücretsiz ve indirimli taşımayı büyükşehir belediyeleri destekleyebilir.” diye. Oradaki engel şuydu: Sadece kooperatif ve taşıma birlikleri desteklenebiliyordu. Bu düzenlemeyle toplu taşıma işini yapan gerçek ve tüzel kişilerin tamamı desteklenebilecek. Ayrıca, 5393 sayılı Kanun’da belediyelere böyle bir yetki verilmemişti, bu yetki verilsin diyoruz çünkü o illerdeki esnaflarımız da

ücretsiz ve indirimli taşıma yapıyorlar. Bir de ayrıca, 4736 sayılı Kanun kapsamında belediyeler de kendi bünyelerinde ücretsiz ve indirimli taşıma kararı alabiliyorlar ve bunun bir karşılığı yok maalesef, yüzde 30'lara ulaştı ücretsiz taşıma. Bu düzenlemelerin yanında tabii bir de bakanlıklardan aldığımız aylık gelir desteği var, dört yıldır artırılmıyor, bunun da artırılması yönünde bir talebimiz var. Bunu da bu vesileyle belirtmiş olayım.

Teşekkür ediyorum efendim, saygılar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Buyurun, kendinizi bir tanıttın.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Tabii, efendim.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü Mevzuat Daire Başkanım, Yasin Yıldırım isimim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Efendim, malumlarınız olduğu üzere, 2018 yılında Büyükşehir Kanunu'nda bununla ilgili bir düzenleme yapılmıştı, taşıma birlikleri kooperatiflerinin büyükşehir belediyeleri tarafından sübvansede edilmesi yönünde. Ancak aradan geçen süreç içerisinde diğer belediyelerde de bu yönde bir ihtiyaç oldu ve oralarda taşımacılık yapan ve özel sektör şeklinde çalışan kişilerin böyle bir talebi oluştu haklı olarak. Bu şekilde bir düzenlemeyle bütün belediyelerin gelir desteği ödemesi yapılabilmesi öngörülmüş efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, siz de destekliyorsunuz bunu.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Tabii efendim, destekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; öncelikle sektörün belirtilen şekilde talebini biz de destekliyoruz. Otobüsçü esnafının, şehir içinde hizmet veren 22 bin otobüsçü esnafının sıkıntıda olduğunu, 2018'den bu tarafa gelişen ekonomik koşullar nedeniyle kendilerine yapılan desteklemelerle ilgili gerçekten rakamların çok düşük kaldığını daha önceki konuşmalarımızda ve Meclis Genel Kuruluna sunmuş olduğumuz Meclis araştırması önergemizde detaylarıyla anlatmıştık. Bu düzenleme, ilk etapta belediyelere şehir içi otobüs işletmelerine destek verebilmenin bir yasal dayanağı oluşturmakta. Sektör temsilcisinin daha önce ifade ettiği gibi, zaten birlik ve kooperatifler aracılığıyla daha önce var olan desteklemenin birlik ve kooperatiflerin odaları kurması ve sürdürmesi gibi bir zorunluluğun olması, o anlamda da işleri biraz zora sokan veya gereksiz işlerle uğraştıran bir durumdu. Şimdi, gerek büyükşehir belediyeleri gerekse il belediyelerinin bu şekilde bir destek vermesinin yasal dayanak oluşturulması doğru bir uygulama olacak.

Ancak, geneli üzerine yapmış olduğum konuşmada da daha detay şekilde anlattığım üzere, burada 2018'den bu tarafa süregelen, başta Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının, işte, şehit aileleri, gazi, gazi yakınları 65 yaş üstü vatandaşlarımız gibi 15 kalemdede ücretsiz taşıma yapılmakta. Şimdi, bu taşıma hizmeti karşılığı da 2018'de belirlenen bir rakam var; üç büyük şehirde Ankara, İstanbul, İzmir'de 1.330 TL, diğer büyükşehirler de 1.000 TL ve illerde de 800 TL. Eğer biz sektörü rahatlatmak

istiyorsak, yükü sadece belediyelerin üstüne yüklemekle bu iş olmaz. Belediyeler zaten bugüne kadar destek vermeye çalıştı, çalışıyor da. Ancak, zaten belediyelerin de kendine göre ekonomik sıkıntıları mevcut. Bu zor koşullar içerisinde belediyeler destek vermeye çalışmakta.

Esas burada iktidara ben seslenmek istiyorum, iktidarın temsilcisi olan milletvekillerine seslenmek istiyorum ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından temsilci var mı bilmiyorum. Burada esas, Bakanlığın yapmış olduğu destekleme rakamının artırılması gerekir, yoksa belediyenin verdiği destekle sektörün rahatlaması mümkün değildir. Biraz önce ifade ettiğim gibi, 1.330, 1.000 ve 800'lük rakamların o günden bu güne gelişen akaryakıt, parça ve diğer bütün maliyetleri de hesap ederek hakkaniyete uygun bir rakama çıkarılması gerekir. O günkü rakamlar ile bugünkü rakamların denkleştirilerek gerçekçi, somut ve sektöre çare olacak bir rakam seviyesine çıkarılması esas itibarıyla gerçek çözüm olacaktır diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Görüşünüz tutanaklara geçti ama bu maddeyle hani doğrudan ilgili değil, daha farklı bir konuda bir tavsiyenizi, önerinizi ortaya koydunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Bağlantılı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım.

Böyle bir maddeyi aslında tabii, siyasi bir konudur, ilgili siyasilere tartışmak lazım ama maalesef, bu yeni sistemde bu mümkün değil ama bürokratlara en azından sorayım: Bakanlık olarak bunun genişletilmesiyle ilgili bir görüşünüz var mı ya da Sayın Bakanın görüşü var mı hem Çevre ve Şehircilik Bakanlığı açısından hem Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı açısından?

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Efendim, “genişletilmesi” derken biniş yapan herkese ödeme yapılması şeklinde mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, herkese ödeme yapılması değil de kapsamın genişletilmesi, yani dar çerçevede, sadece 65 yaş üstü ve engelliler değil, daha farklı segmentler için de getirilmesi.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Efendim, ben şöyle arz edeyim uygun görürseniz: 4736 sayılı Kanun kapsamında ücretsiz ya da indirimli olarak toplu taşıma hizmetini kullanan bütün vatandaşlarımızı aslında kapsıyor bu. Şu anda, yanlış hatırlamıyorsam, 15 kalem var ücretsiz ya da indirimli yararlanan, bunlar dönemsel olarak da milli günlerde, bayramlarda vesaire artıyorlar, bunların tamamını kapsıyor efendim yani bu anlamda bir boşluk yok. Ama hani bu kanun dışında başka...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 15 kalem mi var?

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Evet, polisler, işte jandarma, dağıtıcılar, postane dağıtıcıları, sağlık çalışanları vesaire gibi sektördeki ya da kamu kurumlarında çalışan kişiler yararlanabiliyor efendim.

CAVİT ARI (Antalya) – 15 kalem.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Evet efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, sektör temsilcileri nasıl dediler Sayın Başkan, talepleri?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Şimdi, Türkiye’de tek ücretsiz hizmet yapan özel sektörüz biz halk otobüsleri olarak. Şimdi, desteklemeyi Aile Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığıyla beraber bir yönetmelik üzerinden aylık destek veriyorlar ve bu destekleme de 2018’den beri artırılmadı hiç. Onunla ilgili de 2 bakanlık çalışıyor, talebimizi ilettik. Sadece yaşlılar ve engelliler için bu para ödeniyor işleticilere, 2018’den beri ödenen Türkiye ortalaması 1.000 lira, illere göre değişiyor, 1,5 günlük ücretsiz taşımayı karşılıyor. Artan maliyetler ki belediyelerin de artık kamu bütçesiyle sürdürmekte zorlandığı bir alandır toplu taşıma, sübvans edilmeden ayakta kalması zor gözüküyor. Dolayısıyla, ücretsiz taşımada Aile Bakanlığının sorumluluğunda olan şehit ailelerimiz, gazi yakınlarımız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 15 kalemin bir kısmı sadece.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Yaşlılar ve engelliler Aile Bakanlığı bünyesinde, diğerleri ilgili bakanlıkları ilgilendiriyor. İşte, güvenlik güçlerimiz mesela İçişleri Bakanlığı bünyesinde. Onlar için İçişleri Bakanlığı belediyeler üzerinden bir ödeme yapabilir mi? Mevzuata uyar mı uymaz mı onu bilmiyoruz ama biz bu taleplerimizin hepsini ilgili bakanlıklara ilettik ama sektör özellikle son dönemde akaryakıt fiyatlarının artmasıyla da zor durumda. Gelir desteğinin artırılması veya yaşlılar ve engellilerle ilgili biniş başına Türkiye genelinde bir rakam belirlenip onun üzerinden ilgili bakanlık tarafından ödenmesi yönünde bir talebimiz vardı. Bir çalışma yapılıyor 2 bakanlıkta, yönetmelik değişikliğiyle belki hayata geçebilir ama gönül isterdi ki tabii, kanunla belediyelere kesin hüküm verilir mi bilmiyorum. Bu, “Ödeme yapılır.” şeklinde bir ifade kullanılır mı onu bilmiyorum kanun tekniği açısından.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu yapamıyoruz, yetki veriyoruz sadece.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Çünkü 5216 sayılı Kanun yürürlükte olmasına rağmen birçok belediye, büyükşehir belediyesi bütçelerini gerekçe göstererek destek veremedi. En azından biz vermek isteyen belediyelerin önünü açmış olacağız bu düzenlemeyle dolayısıyla teklifin gelmesinde, burada desteği, emeği olan herkese de teşekkür etmiş olayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Var mı ilave sorunuz Sayın Kuşoğlu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Diğerleriyle ilgili herhangi bir düzenlemeye gerek var mı? Yani şu 15 kalemin geri kalanıyla ilgili bir düzenlemeye gerek kalıyor mu bu durumda?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yaptığımızda hepsine yetki verilmiş anladığım kadarıyla.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Efendim, şimdi zaten bu ilgili bakanlık bünyesinde olanlar için. Belediyeler de desteği verirken yaşlılar ve engelliler için veriyor. Mesela, en son Ordu Büyükşehir Belediyesi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, güvenlik mensupları için ya da...

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Onlar için yok efendim, sadece...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Diğerleri için...

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Belediyeler, belediye meclislerinden bu kararları alırken...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kooperatiflerin sahip olduğu tüm yetkilere siz de sahip olacaksınız, kapsama daha doğrusu; öyle mi?

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Bireysel esnafı da faydalanacak Sayın Başkanım, önceden faydalanamıyorlardı.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bir soru eklemesi yapabilir miyim? Kapsamla ilgili daha sonra söz alırım tekrar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Emine Hanım, tabii.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu, yararlanacak olanlar... Mesela, bazı belediyelerin sosyal devlet anlayışıyla yaptığı bazı indirimler var, işte, küçük çocuğu olan annelerin ücretsiz yararlanması gibi; kapsamın içine bunlar alınabilecek mi? Bu tanımlamayla bunlar da alınamıyor anladığım kadarıyla.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu Bakanlığa bir sormamız lazım herhâlde...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O nedenle, genişletilmesi konusunda ben de...

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Sayın Vekilim, tamamen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anladım; bu, 15 kaleme girmeyen bir husus sizin dediğiniz öyle mi?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tabii, muhtemelen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Buyurun.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Tamamen belediye başkanlarımızın inisiyatifinde. Mesela, Bursa Büyükşehir Belediyesi bir uygulama yapıyor, güzel bir uygulama; ayırım gözetmeksizin her biniş için bir rakam belirlidiler, onu ödüyorlar ve orada belediyeler de esnaf da yolcularımız da mutlu, bir problem çıkmıyor.

Son olarak, işte, İstanbul Büyükşehir Belediyesi “Anne Kart” diye bir kart uygulaması başlattı.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – İşte, Ankara Büyükşehir Belediyesi 60 liraya 200 binişlik kart verdi, şu anda öğrenciler bizim otobüslerimizde 30 kuruşa taşınıyor ki özel sektörün bunun altından kalkması mümkün değil.

Bu kanun ne işe yarayacak? Belediye başkanlarımız diyecek ki: “Ben, böyle bir uygulama yapıyorum ama karşılığında da size böyle bir destek veriyorum.” Az önce Ordu Büyükşehir Belediyesi örneğini verdim; Ordu Büyükşehir Belediyesi kapsamı geniş tuttu, dedi ki: “Her ücretsiz binen için ben size 70 kuruş vereceğim biniş başına.” Böyle şeyler üretilebiliyor, farklı modeller var; işte, bunun da standardını sağlamaya çalışıyoruz Sayın Vekilim ama sizin dediğiniz nokta, belediye başkanlarının inisiyatifinde. “Ben, tüm ücretsizlere biniş başına da veriyorum.” diyebilir, “Sadece yaşlılarımız ve engellilerimiz için veriyoruz.” Yani, inisiyatif onlarda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakanlığın da bir görüşünü alalım aynı soruyla ilgili.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama yasa... Şimdi, düzenlemede de bunun, kapsamı genişletmenin daha doğru olacağını düşünüyorum yani düzeltmeden de yapılabilir mi bu uygulama?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir görüş alalım Bakanlıktan da.

Buyurun.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Efendim, öncelikle Aile Bakanlığımızın yaptığı yardımı arz edeyim. Kanun’un (8)’inci fıkrasında yazan hüküm çerçevesinde, yine, Kanun’un (2)’nci ve (3)’üncü fıkraları kapsamında olanlar noktasında bir ödeme yapılıyor Aile Bakanlığı tarafından. Bizim belediye kanunlarına eklediğimiz hükümde ise bir kısıtlama olmayacak. Dolayısıyla, 15 kalemin tamamı için de bir ödeme yapılabilecek.

Diğer soruya gelirse efendim, Sayın Vekilimizin belirttiği hususlarda yine 4736 sayılı Kanun’da “Kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde, işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç, herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanamaz.” gibi bir hüküm bulunmakta. Dolayısıyla, bu şekilde kısıtlayıcı bir hüküm olduğu için belediyeler kendileri, resen bu kararı alamıyorlar ama yine Kanun tarafından, Kanun’un 1’inci maddesinin (6)’ıncı fıkrasında Sayın Cumhurbaşkanımıza, bu (1)’inci fıkradan muaf tutulacaklarla ilgili bir belirleme yetkisi tanınmış. Bu geçtiğimiz hafta içerisinde insani su kullanım hakkıyla ilgili bir karar yayımlamıştı zaten, o kapsamda diğerlerini de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada sadece mevcutta kooperatiflere verdiğimiz yetkiyi yeni halk otobüslerine de tanımış oluyoruz.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Evet efendim, bu bizim önerimiz sadece toplu taşımayla ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toplu taşımayla ilgili, peki.

Emine Hanım, isterseniz devam edin, hani söz sizdeyken konuşmanızı da yapın bu vesileyle.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Tabii, genel olarak olumlu bir düzenleme ama genel üzerinde konuşurken de benim birkaç noktada değinmek istediğim şey vardı. Mesela, toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişileri nüfus, hattın uzunluğu ve hattı kullanan sayısı kriterlerinin esas alınarak... Yani, mesela, hattı kullanan yolcu sayısı konusunda, orada belki bir teknik bir düzenleme de yapılabilir, “yolcu sayısı” kelimesinin eklenmesi...

Yolcu sayısı üzerinde belediyelerin şöyle bir eleştirisi var: Eğer, yolcu sayısı üzerinden performans belirlenirse, bilet başına sübvansiyonlar yüksek hatlarda daha adaletsiz bir dağılıma sebep oluyor. Mesela, bazı hatlar çok uzun ama yolcu sayısı daha az olabilirken bilet başına yolcu sayısının, sayı baz alındığında biraz adaletsiz olduğu söyleniyor. Bu anlamda, biraz belediyelerce belirlenecek diğer performansların da maddeye eklenmesiyle ilgili bir talep var; bilmiyorum, sektör temsilcimiz bu konuda ne düşünüyor? Belki onun da görüşünü bu konuda almak lazım. Böyle bir düzenleme eklenebilir mi teklife? Ben bunu da sormak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın isterseniz, sonra söz vereyim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdilik bu kadar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sektör temsilcimiz bu konuda görüşünü ifade etsin.

Buyurun.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Sayın Başkanım, şimdi, şöyle: Belediyeler bu kriterleri hayata geçirirken yolcu sayılarını baz alıyorlar zaten; şöyle örnekleyebilirim: Diyor ki: “Günlük 800 yolcunun altında kalırsan ben sana o 800 yolcuyu sübvansedeceğim.” Bu modelleri belediyelerin inisiyatifinde geliştirilebiliyoruz. Şu kanun teklifi düzenlemesiyle,

mesela, farklı formüller üreten belediyeler Sayıştay problemi yaşıyordu, bu kanun teklifiyle belediyeler planlamayı, programı veya sübvansıyla ilgili değişik varyasyonlar geliştireceklerinde ellerinde doneler var, zaten hattın uzunluğundan kasıt oydu.

Aile Bakanlığından gelen gelir desteğinin de biz, belediyeler aracılığıyla biniş başına dağıtılmasını istedik; bunu da neden istedik? Şimdi, hattın birinde -sizin de bahsettiğiniz gibi Sayın Vekilim- akşama kadar 20 yaşlımız taşıınıyorsa hattın birinde 150 kişi taşııyor; 20 kişi taşıyan da 1.330 lira alıyor Ankara’da, 150 kişi taşıyan da 1.330 lira alıyor. Bu kriteri baz aldığınızda da hattın uzunluğu, taşınan yolcu kriterleri teknik olarak o anlamda koyuldu -anladığım kadarıyla- kanun teklifine; uygulama tamamen belediye başkanlarımızın inisiyatifinde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Onlar geliştirilebilir.” diyorsunuz.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Geliştiriliyor.

Mesela, sizin dediğiniz şekilde hat uzun, yolcu kapasitesi düşükse belediye diyor ki: “800 yolcuya kadar ben sizi garanti ediyorum, yeter ki insanları mağdur etmeyin, siz çalışın, sübvans ediyorum.” Bu düzenlemeyle bunu yapmalarında belediyelerin önünde bir engel kalmamış oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Belediyeler Birliği burada mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada Belediyeler Birliği.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani burada konunun esas muhatabı çünkü parayı verecek kişi belediyeler, onlar konuşmuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belediyeler Birliği ayrı, belediyeler ayrı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Anlıyorum ama Belediyeler Birliği belediyelerin adına konuşur, o anlamda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, Belediyeler Birliğine...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Söz mü veriyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, siz onu talep etmediniz mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu diyorum yani evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz istemedikleri için vermedik ama dinlemek istiyorsanız görüşünü söz verelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii, olur.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Belediyeler Birliği ne alaka?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Parayı kim veriyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belediye veriyor, Birlik değil Garo Bey. Her bir belediye ayrı karar veriyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani söylediğimiz şey Belediyeler Birliği değil mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eyvallah, görüşünü isteyelim. Neyse, Belediyeler Birliğinin görüşünü öğrenelim bu vesileyle.

Buyurun.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. YASEMİN SEZGİN – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; şimdi, burada elbette ki yaşanan süreç belediyelerin hepsinde de ekonomik olarak gelirlerinde bir azalmayı meydana getirdi. Bu, belediyelerimizin arzu ettiği bir düzenleme, öncelikle onu söyleyeyim fakat elbette ki belediyelerden bize yansıyan taleplerde bu konuda da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, sadece bu konuyla ilgili görüşünüzü söyleyin lütfen. Yani çok şey tartışılabilir ama bu gece vakti artık...

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. YASEMİN SEZGİN – Peki, tamam Başkanım.

Belediyelerimiz olumlu buluyor bu talepleri; dolayısıyla, herhangi bir itirazları yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz de olumlu yaklaşıyorsunuz öyle mi?

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. YASEMİN SEZGİN – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben hemen görüşümü söyleyeyim, çok kısa söyleyeceğim Sayın Başkanım.

Şimdi, bu akşam sosyal politikaları bayağı bir söyledik. Nasıl ki doğal gazı bir sosyal tarifeyle çevirmemiz gerektiğini söylediysek biz, toplu taşımanın da kamusal bir hizmet olarak ücretsiz olarak karşılanmasını savunuyoruz parti olarak ve şehir içi toplu taşımayı tamamen kamusal bir hizmet olarak ücretsiz olarak sağlayabiliriz, iddiamız budur. Ben, bunun da idare tarafından, belediyeler tarafından çalışılmasını öneriyorum değerli arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani topyekûn bu toplu taşımayı teşvik etmek çünkü bireysel arabalaşmayı teşvik etmememiz gerekiyor, toplu taşımayı teşvik etmemiz lazım; gerek yatırımlar anlamında bu olmalı Sayın Başkan gerekse bunu kamusal bir hizmet olarak ücretsiz olarak sağlanması. Benim yaptığım bir çalışmaya göre de -bilmiyorum şey olabilir- 20 ile 30 milyar TL arasında bir kaynakla tüm Türkiye’deki şehir içi toplu taşımayı ücretsiz hâle getirebiliriz; düşünebiliyor musunuz? Yani çok büyük bir kaynak değil, BOTAŞ’a 50 milyar TL az önce aktardık...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hesaplarınıza bir bakmamız lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, bakalım tekrar, çalışalım.

Tüm şehir içi toplu taşımayı ücretsiz yapabiliriz. Büyük bir sosyal politikadır ve sosyal bir gelir transferidir yani sonuç olarak genelde yoksullar toplu taşımaya biniyorlar. Toplu taşımayı hem teşvik etmek anlamında hem de ekolojik anlamda önemli bir gelişme olur. Ben bunun da çalışılmasını öneriyorum. Kamucu bir anlayışla sosyal politikaları arttıralım diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, belki İbrahim Bey bunu da bir şey olarak görür hani...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır efendim, olur mu öyle şey? Keşke mümkün olsa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Süleyman Girgin, buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Senin gönlünü yapamayız Sayın Paylan. Zenginden de para almıyorsun, fakirden de para almıyorsun; herkesten para almıyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süleyman Bey’e söz verdim. İsmail Bey, lütfen bu saatte bu tartışmaları artık yapmayalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Zenginler lüks arabasından inmez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, eyvallah.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, bu Garo Bey’in düşüncesine uygun bir şey değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamamen uygun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süleyman Bey, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 7’nci maddesinde büyükşehir belediyelerinin toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz veya indirimli olarak yararlanacaklara ilişkin taşıma birlik ve kooperatiflerine gelir desteği ödenmesi yönünde düzenlemenin yapıldığı ancak büyükşehir belediyesinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek kişilerin yararlanamaması gerekçe gösterilerek gerçek ve tüzel kişilerin ücretsiz veya indirimli yararlanma karşılığında belirli kriterler gözetilerek gelir desteği yapılabileceği öngörülmektedir.

Düzenlemeyle, merkezî hükûmet belediyelere herhangi bir sübvansiyeye destek ödemeyerek sadece bir yasal düzenlemeyle maddi tüm külfeti belediyelerin üzerine bırakmaktadır. Hâlihazırda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca “gelir desteği” adı altında ödenen ücretler, son dönemde yaratılan ekonomik buhran, buna bağlı olarak artan akaryakıt fiyatları ve amortisman giderleriyle birlikte, bu ücretlerin de kabul edilebilir hâli kalmamıştır. Sadece yasal bir düzenleme yapıp toplu taşıma üzerinde merkezî hükûmet tarafından bütçe aktarımı yapılmadığı sürece belediyelerin ve denetimindeki taşıma sektörünün sürdürebilir bir taşıma yapması imkânsızdır. Belediye ve denetimindeki izin veya ruhsat alan taşımacılara ücretsiz ve indirimli yolcu biniş sayılarına göre merkezî iktidardan gelir desteği ödemesi yapılması şarttır.

Şoför esnafımız ücretsiz seyahat hakkı bulunan kişilere verdikleri ulaşım hizmetinde mevcut uygulamadan dolayı mağdur olmaktadır. 65 yaş üstü vatandaşlara ve ücretsiz yolculuk hakkı bulunan kişilere verilen hizmette sabit bir fiyattan ziyade, ortak havuz sistemi oluşturularak şoförlerimize taşınan kişi başına ödeme yapılması uygulamasına geçilmelidir. Mevzuata göre, ücretsiz seyahat yükümlülüğü bulunan ve belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracı ile özel deniz ulaşımı aracı için bunların işletmecilerine Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulan ödenekten ilgili belediyeler aracılığıyla her ay gelir desteği ödemesi yapılıyor. Bu çerçevede, gelir desteği ödemesinden yararlanacak olan işletmecilere 1.000 TL gelir desteği ödemesi yapılmaktadır. Ulaştırma alanındaki değişim oranı, asgari ücret, araç muayene bedeli, motorin birim fiyatı, sigorta, kasko, araçların bakım ve onarımları ile yedek parçalardaki fiyat artışı, işçilik giderleri, motorlu taşıtlar vergisindeki yaşanan artışlar ve yıllık enflasyon artışı göz önüne alındığında şoför esnafa verilen gelir desteği sürdürülebilir olmaktan uzaktır.

Sonuç olarak, şoför esnafı arasındaki gelir adaletsizliğinin önüne geçilmesi için şehir içi toplu taşıma araçlarından ücretsiz faydalanan 65 yaş üstü vatandaşlarımızın elektronik ücret toplama sistemlerindeki toplam biniş sayılarına göre özel sektör, belediye ve iştiraklerine ödemelerin yapılması şeklinde bir düzenleme yapılmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi 9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Belediyeler, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan ve toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişilere, nüfus, hattın uzunluğu ve hattı kullanan sayısı kriterlerini esas alarak tespit edeceği hatlardaki toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlara ilişkin gelir desteği ödemesi yapabilir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 86 - 2021 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite sağlık hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2021 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki fark terkin edilir. Terkin edilen tutar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesine bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanır.

Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 11’inci madde hususunda Sayın teklif sahibi Sayın İbrahim Aydemir’den bilgi rica ediyoruz.

Buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, burada Bakan Yardımcımız var. Bu maddeyle ilgili görüş belirtecek ancak ben bir not düşmek istiyorum bir önceki maddeyle ilgili. Ercan Bey burada, kendisine de teşekkür ediyorum, onun da çok ciddi katkıları oldu. Burada 15 kalem sayıldı, 15 kalemin dışında kalanları da bugüne kadar sadece kooperatifler, taşıma kooperatifleri götürabiliyordu, yapabiliyordu. Şimdi bu değişiklik ne yaptık biz? Tüzel kişilere, gerçek kişilere de böyle bir imkân tanıdık. Burada yetki belediyelerde, belediyelere yetki veriyoruz. Bunu özellikle kayıt düşüyorum ben efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ercan Bey, son, teşekkür edeceksiniz herhâlde.

Buyurun.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ – Teşekkür edeceğim, bir de Sayın Vekilimizin söylediği bir iki konu var Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama çok kısa... Vaktimiz çok dar.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ –

Çok haklısınız.

Şimdi “Tamamen belediyelere yükleniyor.” dedi Sayın Vekilimiz. Normalde belediyelerin yükünü alan bir sektördür bu, çok maliyetlidir. Ulaşım zam konusunda büyük sıkıntılar yaşıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onlar bu düzenlemenin konusu değil ama onları ilgili yerlerde dile getirirsiniz.

TÜM ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ –

Efendim, hepinize çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, Hayırlı olsun inşallah.

Değerli arkadaşlar, şimdi 11'inci maddeyle ilgili Bakan Yardımcımız Adnan Bey söz veriyorum. Buyurun lütfen.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; her sene sağlık bütçesiyle alakalı olarak global bütçeden sene başında bir ayırım yapılıyor ve buna biz sözleşme tutarı diyoruz. Bir de gerçekleşenler var; bu gerçekleşenler yıl itibarıyla eğer sözleşme tutarının altında oluyorsa bize borçlu oldukları için bunun terkinini yapıyoruz, üstüne çıkarsa o farklı.

Şimdi, bu yıl itibarıyla on bir ay gerçekleşmesi -bugün geldi onun rakamı- 13 milyar lira civarında oldu. Bizim sözleşme olarak üniversitelere ödediğimiz 14 milyar lira, tıp fakülteleri olarak baktığımız zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1 milyar liralık bir terkin söz konusu.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Evet, burada 1 milyar 239 milyon lira fazla bir ödeme gözüküyor. Dış hekimliği fakülteleri için de on bir aylık gerçekleşme 267 milyon lira, biz bunu on iki aya simüle ettik, bu da 350 milyon lira; burada da 83 milyon lira civarında bir sözleşme gereği fazla ödeme gözüküyor, bunun terkin edilmesi gerekiyor. Onun için de geçen sene olduğu gibi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkisini toplarsak toplam etki nedir burada?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – İkisini toplarsak 1 milyar 322 milyon 474 bin 32 lira 36 kuruş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kuruşu da belli yani.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani 1,3 milyar lira diyebiliriz kabaca.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Ama zaten son ayı simüle ettiğimiz bir şey, net rakam değil bu, onu tekrar söyleyeyim. Bu, gerçekleşince ödenecek olan bir bedel. Geçtiğimiz yıl da aynı bunun gibi bir maddemiz vardı, bunun birebir aynı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçen yıl daha fazlaydı herhâlde pandemiden dolayı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Evet, pandemiden dolayı fazlaydı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne kadardı geçen yıl, onu da söyleyin. 5 milyar civarında diye hatırlıyorum ben.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Yani tam hatırlamıyorum şu anda ama bu sene durumumuz bu. Yeni yılda ocak ayı gerçekleşmesi geldiği zaman ödemesi yapılacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi Sayın Kuşoğlu'yla başlayalım.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Adnan Bey, burada bir kanuna neden gerek duydunuz? Yani sözleşme yapılıyor, sözleşmeye uygun olarak zaten halledilemez miydi bu, kanuna gerek var mıydı bunda?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Şimdi, biliyorsunuz üniversitelerden fatura karşılığı ödemeler yapılıyor. Oysa, fazla ödeme gözüküyor burada sözleşme gereği. Tahakkuklarsa fatura karşılığı aradaki farkın kendilerine ödenmesi... Bu “global

bütçe” dediğimiz şey, Sağlık Bakanlığı, SGK yani Çalışma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı arasında dönem başında yapılan bir anlaşma çerçevesinde yapılıyor. Bu fazla ödemeyi üniversitelerden tahsil etmemiz gerekecek. Bu tahsilat yapılmasın diye bir terkin kanunuyla üniversitelerin üzerine bırakıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir anlamda üniversitelere bu kadar bir fon aktarmış oluyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Evet, bir destek vermiş oluyoruz. Bu, sene başında sözleşme gereği verilmiş olan bir ödenek zaten.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey bitirsin İsmail Bey, size söz vereceğim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – O nedenle de tahsilat yapılması yerine terkin maddesiyle üniversitelerin üzerine bırakıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir sözleşme yapılıyor, sözleşmeye göre ödemeler yapılıyor, hizmet alınıyor, o sözleşme uyarınca...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Ama o sözleşme gereğince de fatura karşılıklı ödeme yapmamız gerekiyor, faturalar eksik geliyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama götürü bir bedel var zaten.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – İşte, götürü bedel sözleşme bedeli.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Ama faturalar düşük geliyor işte, onu söylemeye çalışıyoruz yani eğer biz bunu karşılamazsak üniversitelerden tahsis edeceğiz o zaman, fatura bedeli...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Şimdi bu usul dünyada vardır yani hastanelerle sözleşme yaparsın, dersin ki: “Ben hizmet alıcı olarak senden bu yıl şu kadarlık hizmet alacağım.” O da ona göre hazırlanır, ona göre sarf malzemesini, cihazını vesaireyi hazırlar, personelinin ona göre tutar. O rakam belli bir yüzdeyi aşarsa hesaplama olur ama öyle bir madde varsa zaten hesaplasmaya gerek yoktur diyorum ben. “Paket sözleşme” denir ona da ya da benzeri isimlerle adlandırılır. Burada doğrudan böyle getirdiğiniz için “Gerek var mıydı?” dedim.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU -Üniversitelerin belirlediği sözleşme tutarının altında kalmış Sayın Başkanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, üstünde olmuş.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU - Altında kalmış yani tahakkuklar sözleşme bedellerinin altında kaldığı için bir sonraki yıl da...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Üniversite hastanelerine daha fazla ödeme yapılmış, verdikleri hizmet az kalmış.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Evet daha fazla ödeme yapılmış, bir sonraki yıl da mahsuplaşmak suretiyle üniversitelerin bir sonraki yılı gelirlerinden SGK’nın alması gerekiyor bunu. Bunu almamak için üniversitelerin sonraki yıllarda da sözleşmeleri yapıp faturalandırmalar, tahakkuklar devam edecek; bu açığı bir önceki yılın açığına göre bir sonraki yıla devretmemek amacıyla mahsuplaşarak kapatma.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşte, edilmesi daha doğru değil midir o zaman? Yani devam edilecek bu tür sözleşmeler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Üniversitelere borç devretmiş oluruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, şey değil bu, sürekli olarak yapılacağı için her şey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız pandemi dönemine özgü bir durum var burada, geçen yıl 5 milyarı bulmuş, pandemiden dolayı vatandaş daha az gitmiş, daha az faturalandırmışlar, dolayısıyla böyle bir açık oluşmuş. Normal zamanlarda bu yaşanmıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2021’le ilgili bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2020 ve 2021. 2020’de daha fazla, 2021’de işte daha az.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Geçtiğimiz yıl da aynı madde çıktı, o 2020’yle alakalıydı, bu 2021’le alakalı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O daha fazlaydı yani önümüzdeki yıllarda bu yaşanmayacak.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Geçen sene 5 milyar civarındaydı, Sayın Başkanımın ifade ettiği gibi, pandemi sebebiyle hastaneye gidişler azaldığı için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Faturalar azaldı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – ...başlangıçta bizim öngörümüz daha fazlaydı üniversiteler için ama yıl içerisinde gerçekleşen yani fatura karşılığı hasta bakımı daha az olduğu için orada 5 milyar civarında bir terkin yapılmıştı, bu yıl da işte toplamı 1 milyar 300 milyon lira civarında bir terkin yapıldı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, ben hatırlıyorum, burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda altı yedi yıl önce biz şunu da yaptık: Kamu hastanelerine ödeme yapılmadığı için, kendilerine destek olunmadığı için çok zor durumlardı, onların arsalarının satışıyla ilgili bir kanun çıkardık. Yani nereden nereye, niye öyleydi, niye böyle oldu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O, biraz da hani borçla... Ben o dönemde ekonomi yönetiminde olduğum için biliyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çok zorlandı üniversite hastaneleri yani çok gereksiz yere sıkıntıya sokuldu, zayıflatıldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Borçları vardı, kamudan onlara bir transfer yaptık dediğiniz gibi. Ama bu, biraz pandemi etkisini telafi etmeye dönük daha ziyade.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, o zaman üniversite hastanelerine destek verilmediği için sıkıntıya girmişti üniversite hastaneleri.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, desteklenmesinden memnun oluyorum ama bu, yıllar içerisinde de mahsuplaşılabilir gibi görünüyor. Neyse, böyle olması, desteklenmesi de iyi bir şey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben şunu öğrenmek istiyorum: Tabii, burada Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelerle de global bütçe yapıyorsunuz ama onlarda fatura kontrolü yapmıyorsunuz ve neticede sözleştiğiniz miktarı veriyorsunuz. Burada üniversitelerle yaptığımız sözleşmede eğer üniversite daha fazla hizmet ürettiyse, faturası daha fazla olduysa onun üzerini siz tamamlıyor musunuz, yoksa... Yani diyelim ki 5 milyarlık bir sözleşme yaptınız ve üniversitenin faturası da 6 milyar oldu, siz üzerine 1 milyar veriyor musunuz, yoksa...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Tabii, tabii; fatura geldiği zaman zaten...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Fatura üzerinden işlem yapıyorsunuz burada.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – ...biz fatura üzerinden yapıyoruz işlemi, orada problem yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama burada sadece sözleşme, global sözleşme götürü usulü değil aslında, bu kadar hizmet alacağınızı öngörüyorsunuz, ona göre hazırlık yapıyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Öngördük ama fatura o kadar gelmedi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Eksik kalırsa paranızı geri alıyorsunuz, fazla gelirse de para veriyorsunuz ama siz burada diyorsunuz ki: “Bu yıl pandemiden dolayı yeterli hizmet verilemedi, biz bağış yapıyoruz.” Yani üniversiteleri destekliyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Aynen öyle.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orhan Bey, sizin de bir yorumunuz var galiba. Var mı, bilmiyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, hemen hemen açıklandı yani gerek yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Necdet Bey...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşmayanlara biraz öncelik vererek geliyorum.

Buyurun Necdet Bey.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, aslında tabii, üniversitelere bağışta bulunmak veya üniversitelere destek olmak çok anlamlı. Fakat sorunun gerçek nedenlerine eğilmediğimizde çözüm bulamamış oluruz. Şimdi, “pandemi” dedik, geçen yıl da “pandemi” demiştik, bu yıl da “pandemi” dedik, belki de hepimizin şunu ele alması lazım: Üniversite hastaneleri Türkiye’de giderek eğitim ve bilim aşamasında ne aşamada ve neden geriliyor, neden istediğimiz düzeye gelmiyor? Yani, burada da açıkladığımız gibi biz daha çok bir işletme mantalitesiyle düşünüyoruz. Yani bugün, medikal firmalar üniversitelere ürün vermek istemiyor, daha pahalı veriyorlar. Eğitim, bilim konuşulmuyor; üniversitenin faturaları konuşuluyor: “Para bağışlayalım, para alalım.” gibilerinden... Ve bugün üniversitede bazı ameliyatlar yapılamıyor şu anda; protez malzemeleri yok, kardiyovasküler cerrahide malzemeler yok, stent yok; ürün alamıyorlar. Bizim bunları konuşmamız lazım. Bir seferlik, iki seferlik yapacağımız kısmi çözümler bizi uzaklaştırır ve bu sadece hazine ve maliyeyle ilgili kısmı ve getirdiğimiz aşamada SGK’yle ilgili. SGK hem tekel hem de hizmet alanıdır, SUT’la ilgili... Yılın başında fiyat belirliyor,

yılın sonuna kadar. Üniversiteler artık bilim ve eğitimden değil, resmen mali müşavirler, bir muhasebe birimi... Hangi kurumu nasıl denkleştirecek, hangi borcu nasıl denkleştirecek; böyle bir düzeye geldi. Bu, hepimizin sağlığını teslim ettiğini, bilim insanların yetişebileceği, sağlık ortamının gelişeceği bir yerde tümüyle uzaklaştırmış oluyor. Ve böyle baktığımız sürece, üniversitelere 1 milyarlık, 5 milyarlık şeyler destek olamaz.

Bir diğer konu, hangi üniversite hastaneleri? Hangi üniversite hastaneleri ne düzeyde? Nitekim Sayıştay kendi denetimlerinde diyor ki: “Üniversite hastanelerindeki bu gidişat sürdürülebilir değil.” Sayıştay bunu söylüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Daha yapısal reformlar düşünelim.” diyorsunuz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Kesinlikle. Bu olmadığı sürece üniversite hastaneleri kendilerini bir işletme gibi düşünecek, işletme gibi düşündüğü zaman da giden hastayı müşteri gibi düşünecek ve çalışan hocayı, çalışan bir birey gibi düşünecek ve performansa dayatmış; iş yap, tetkik iste... Öğrenciyi zaten unutmuş olacak, asistanı unutmuş olacak ve şu anda Sayın Başkan, siz de biliyorsunuz, birçok üniversite hocası hem üniversitede görünüyor hem muayenehanesi yok hem de özel hastanede ameliyat yapıyor, diyor ki: “Dört ay sonra gel.” Biz bunları ele almadığımız sürece, biri ikisi beşi köklü çözüm değildir ve bunun asıl şeyi, sağlıktaki dönüşümün giderek olumsuz tabloları burada çıkmaktadır. Şimdi, SGK yetkilileri de var; hangi kurumda denetleniyor ki yüzde 200’den daha az fark alınıyor? Yüzde 200 değil, yüzde 1.000 fark alınıyor; hiç kimse ceza kesmiyor, denetim de yapmıyor. Biz yurttaşları giderek daha zor, sağlıksız ortama getirdik. Bir diğeri de yeni bir kılıf pandemi, yeni bir kılıf pandemi. Yani siz Diyarbakır’ı çok iyi biliyorsunuz, üniversitenin pandemiyle bir ilişkisi yoktu, Gazi Yaşargil Hastanesiydi. Birçok yerde kamu hastaneleri pandemiye kurban edildi, özel hastaneler ayakta durdu. Bunlara köklü yaklaşmak lazım, yaklaşmadığımız sürece 1 milyar, 5 milyar çözüm bulmaz ve giderek bilimden uzaklaştırır bizi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Fikret Bey, hazırsanız size söz vereyim.

Buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Başkanım, evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doktor olarak buyurun, görüşünüzü dinleyelim.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim, sağ olun Başkanım.

Tabii, gecenin bu saatinde artık bu söz almak da biraz zor ama değerli milletvekili arkadaşlarım ve değerli bürokratları saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, üniversite hastanelerimizin sorunlarıyla ilgili konuşuyoruz. Orhan Bey de biraz önce teyit etti, üniversitelerin durumu sıkıntılı; değil mi? Evet. Şimdi, üniversite hastaneleri Türk tıbbının dünya tıbbıyla yarıştığı, dünya tıbbıyla aynı noktaya gelmesindeki en önemli faktörlerden biri. Kamu hastaneleri, tıp fakültelerinin hastanelerinden bahsediyorum; devlet üniversitelerinin tıp fakültelerinden. Fakat bu, son yıllarda özellikle şehir hastanelerinin devreye girmesiyle birlikte bu üniversite hastanelerine yeteri kadar kaynak aktarılmadı ve üniversite hastaneleri, devletin tıp fakültesi üniversite hastaneleri bilerek geriletili. Tıp fakülteleri hastaneleri Türkiye’deki bir vatandaşın tıbbi bir sorun yaşadığı zaman en son başvuracağı nokta. Hem eğitim yapıyor hem araştırma yapıyor hem de hizmet veriyor fakat son yıllarda bütçesi yeterli olmadığı için, yeteri kadar kaynak ayrılmadığı için üniversite hastanelerine Türk tıbbı şu anda gerileme noktasında ve devamlı şekilde üniversite hastanelerindeki değerli hocaları kaybediyoruz. Bunlar özel hastanelere geçiyorlar. Artık son zamanlarda bakın, 10 milyar civarında bir borçtan bahsettiniz. Geçen hafta yaşadığım bir olayı anlatacağım. 88 yaşındaki

bir teyze düşüyor, kalçası kırılıyor ve hastanede yatıyor, protez bulunamıyor. Evet, yetkililerle konuştuğumuzda “Efendim, Bakanlığın da haberi var ve malzeme alamıyoruz, o nedenle ameliyat yapamıyoruz.” diyorlar ve bu yaşlı hastalar bir süre sonra da emboli atarak vefat ediyorlar. Ben kendi yaşadığım bir olayı anlatacağım. Kalp pili var hastanın ve kalp pilinin potansiyeli yüzde 15’e inmiş, pil değişikliği gerekiyor. Efendim, hastaya denilen şey şudur: “Elimizde pil çok az sayıda var, sadece acil vakalara kullanabiliyoruz. Hastanenin çok uzağına ayrılma, hastane civarında bulun, acil bir durumun olursa değiştirebiliriz.” Ankara’dan Diyarbakır Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesine buradan hasta gönderdik, bu kalp piliyle ilgili. Yani kaynak çok yetersiz ve dolayısıyla tıbbi malzeme bulunamıyor, sarf malzemeleri bulunamıyor ve şu anda ameliyatlar durmuş durumda ve medikal şirketler de artık malzeme vermiyorlar. İlaçta da keza öyle. Sıklıkla kullanılan, çocukların mesela bir öksürük şurubudur, soğuk algınlığı şurubudur, burun spreyidir, bunlar şu anda eczanelerde bulunamıyor. Geçen hafta yaşadığım yine bir olayı anlatacağım. Çok cüzi bir miktar 20-30 liralık bir ilaç inanın altı aydır üretimde değil, bir hormon ilacı ve vatandaş sıkıntı yaşıyor. Eczacı odasını arıyorum “Efendim, altı aydır yok, şubat ayını bekliyor ‘Fiyat artımı olduktan sonra belki üretiriz.’ diyor firma.” Yani bu sıkıntıları aşmak durumundayız. Şimdi, kaynaklarımızı verimli kullanmak durumundayız. Bakın, tekrar tekrar buraya geleceğim, tabii, şehir hastanelerinde bunlar yaşanmıyor. Neden? Çünkü onlara öncelik veriliyor. Muazzam şekilde para onlara ayrılıyor. Dolayısıyla da onlar bu gibi sıkıntıları yaşamıyor ama özellikle kamu tıp fakültesi hastaneleri bu konuda sıkıntılılar.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Şehir hastaneleri olmadan önce olan sıkıntılar.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yok, hayır, değil. Orhan Bey, ben üniversite tıp fakültesinde uzun yıllar görev yaptım. Bir dönem öğretim görevliliği yaptım, böyle bir sıkıntı yoktu ve inanın muazzam şekilde de bir öğretim görevlisi kaçağı var orada.

Şimdi, diğer bir nokta da şu: Tabii, iktidar partisindeki arkadaşlara seslenmek istiyorum. Bakın, sağlık çalışanlarıyla ilgili, özlük haklarıyla ilgili bir düzenleme yapmak istedik. Bu, Sanayi Komisyonunda görüşüldü. Tabii, bu da Meclisin farklı bir garabeti, bu torba, yasa bu yönetim sisteminin; sağlık çalışanlarının özlük haklarını Sağlık Komisyonunda görüşmüyoruz, Sanayi Komisyonunda görüşüldü, geri çekildi. Sağlık çalışanları şu anda özlük haklarıyla ilgili bir an önce düzenleme yapılmasını bekliyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Fikret Bey genç ve dinamik olduğunda konuşuyor Sayın Başkanım.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) - İsmail Bey, siz de hekimsiniz, size de bu talepler geliyordu. Bir an önce bu sağlık çalışanlarımızın özlük haklarıyla ilgili çalışmayı yapalım, sevgili meslektaşım yani sizin üzerinizde baskı daha fazladır, bu bekleniyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sadece sizin çok sağlıklı ve dinamik olduğunuzu söylüyor.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Öyle mi? Teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bir dakika daha rica edebilir miyim lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim.

Yani şunu söylemek istiyorum Sayın Başkanım: Türk tıbbı bugün dünya tıbbıyla yarışır noktadaysa bunu sağlayan devletin tıp fakültelerinin hastaneleridir ama şu anda geriliyor. Bakın, bir Hacettepe var dünya markası, Ankara Tıp var, Cerrahpaşa var, Ege Üniversitesi var. İnanın, değerli hocalarımız

buradan ayrılıyorlar ve tıbbi malzemeler bulunamadığı için de ameliyatlar yapılamıyor. Hatta öğrenciler de tercih etmiyorlar bazı branşları ve daha fazla desteğe ihtiyacı var devlet üniversitelerinin tıp fakültelerinin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bu olumlu bir düzenlemedir ama yeterli midir? Değildir, yeterli değildir.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Sayın Abdurrahman Tutdere, buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, bizim sunmuş olduğumuz teklife baktığımızda özellikle bu Adıyaman, Malatya başta olmak üzere, Türkiye'nin birçok ilinde üretilen sarmalık tütüne ilişkin hapis cezasının yürürlüğünün ertelenmesine ilişkin bir teklif. Bu yasa 2017'de çıkmıştı ve yürürlük tarihi 1 Ocaktı. Şimdi, 1 Ocaktan önce biz burada bütün milletvekillerini, özellikle iktidar milletvekillerini uyarıyoruz ve bir konuya dikkatleri çekmek istiyoruz. Şimdi, altı ay önceyi bir hatırlatmak istiyorum. Şimdi, altı ay önce 1 Temmuzda yürürlüğe girecekti bu hapis cezası. Öncesinden biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak milletvekillerimiz, özellikle ben de defalarca iktidarı uyardım, bakınız, yasa yürürlüğe girerse Adıyaman'da Türkiye'nin her tarafında mağduriyetler olacak dedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız Abdurrahman Bey, bunu çok teferruatlı anlattınız, aynı konu.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Biz uyardık, iktidar sessiz kaldı. Yasa yürürlüğe girdi. Türkiye'nin her tarafından esnaflar sokağa çıktı, yollar kapatıldı, gözaltılar oldu, tutuklananlar oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Aynı tablonun bir daha yaşanmaması için biz daha zaman varken uyarıyoruz, iktidarı da uyarıyoruz, ortağını da uyarıyoruz. Bu teklifimize destek olun. Muhtemelen bundan sonra Plan Bütçe ve komisyonlara yeni kanunlar gelmeyecek, Meclis tatile girecek. Bir mağduriyetin yaşanmaması için bu önergemize destek olunmasını ve tütün üreticilerinin, tütün esnaflarının bu mağduriyetinin giderilmesini istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Biz sabahtan beri görüştüğümüz yasada farklı kesimlerin ekonomik sorunlarına çare olmak için kanun çıkardık. Çiftçinin de sorununun çözümü burada. Bu konuda destek olunması gerekiyor ve bu hapis cezasının önce ertelenmesi, sonra da tarihin çöplüğüne atılması gerekiyor. Sizlerden talebimiz bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Ağbaba, başka söz talebi olmazsa son konuşmacısınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben de aynı şeyleri konuşacağım Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

Tabii, torba yasa var. Torba yasaya benim önerim -başından söyleyeyim- bir hayırlı madde ekleyelim hem Plan Bütçenin de tarihine geçer. Bu, tütünle ilgili, Vekilimiz Abdurrahman Tutdere'nin belirttiği gibi cezayı kaldıralım. Sayın Başkan, belki bilmeyen arkadaşlar vardır, ben çok kısaca tütünle ilgili bir şeyler söylemek istiyorum. Tek başına kıyılıp içilebilen tütün ağırlık olarak Adıyaman'da, Malatya'da, Mardin'de, Bingöl gibi illerde üretiliyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Uşak'ta, Denizli'de, en çok oralarda üretiliyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – En çok Hatay'da ama en çok bu üründen ekme yiyen insanlar, fakir fukara Adıyaman ve Malatya merkezde hatta Adıyaman tütününü bütün Türkiye'de görürüz “Adıyaman tütününü” diye.

Sayın Başkanım, burası, bu insanların ekmiş olduğu tütün, başka ürün yetiştiremeyecek, taşlık, insanların kendi elleriyle toprak koymuş oldukları sekilerde üretiliyor. Örneğin Adıyaman'ın köylerinde, Kâhta'nın köylerinde ya da Çelikhân'ın köylerinde, Doğanşehir'in köylerinde insanlar seki yapmışlar, oraya 500 metre kare, bilemediniz, 1 dönüm üzerinde ve dünyanın en zor işi sabahın dördünde kalkacaksın, güneş doğmadan elinle çocuğuna vermediğin emeği tütüne vereceksin. Bununla insanlar geçimini sağlıyor, devlete de yük olmuyor, istihdam sorununu çözüyor ama maalesef bu geçtiğimiz yıllarda yasaklandı. 2017'de ilk yasak geldi, Sayın Abdurrahman Tutdere o zaman Tütün Platformu Başkanı, ben de heyet başkanı olarak gittim, 2021 yılına kadar ertelendi.

Şimdi, değerli AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımızın en çok konuştuğu şey, en çok siyaset olarak söylemiş olduğu şey millilik ve yerlilik. Bir siyaset eğer Adıyaman tütününe, Malatya tütününe karşı çıkıyorsa bunun yerlilikle, millilikle ilgisi olamaz. Değerli arkadaşlar, bakın, AK PARTİ'li arkadaşlar övünüyor zaman zaman diyorlar ki: “Bu tütünü 50 kilograma kadar biz serbest hâle getirdik.” ÖTV'yi sadece yerli tütün üreticileri için düşürmediniz. Değerli arkadaşlar, bakın, ÖTV'yi kim için düşürdünüz biliyor musunuz? ÖTV'yi daha çok uluslararası firmalar için düşürdünüz. Şimdi öyle bir şey var ki, yerli üreticiye diyorsunuz ki, örneğin Doğanşehir'in Fındık köyünde, Çavuşlu köyünde ya da Kurucaova köyünde diyorsunuz ki: “Sen git, Philip Morris'le ya da British Tobacco'yla mücadele et.” Bu mümkün değil ve şu anda o firmalar etkin ve o insanların maalesef aç kalmasını sağlıyorlar.

Bakın, değerli arkadaşlar, bunu bir siyasi olarak söylemiyorum, size de geliyor. Adıyaman'da geçtiğimiz yıl eylemler oldu. 1 Temmuz'da yollar kapatıldı, günlerce süren eylemler oldu ve orada bir şey söylendi hatta bir bakan söyledi, Adıyaman'daki üreticiye “elebaşı” dedi. Şimdi, elebaşı arıyorsanız televizyona bakmak lazım, elebaşı arıyorsanız iş birliği yapılan insanlara bakmak lazım. Ve üç yıl hapis getirilmiş, satmak mümkün değil. Bakın, değerli arkadaşlar, üç yıl vicdan değil. Neredeyse tütün içmek yasak, tütün satmak yasak ama kokain satmak serbest hâle gelmiş durumda. Şimdi, buradan değerli arkadaşlar, bakın, biz daha önce konuştuk, Abdurrahman Tutdere konuştu, ben konuştum, Komisyon'da karşı çıkıldı, Genel Kurul'da karşı çıkıldı ama hatta bir Adıyaman milletvekili “Sana ne Adıyaman'ın tütününden?” dedi. Ama Adıyaman tütününden, Malatya tütününden bize ne? Çünkü eğer bu yasak devam ederse 1 Ocak itibarıyla memlekette açlık başlayacak. Tekrar söylüyorum, Adıyaman ve Malatya'daki insanlar burada öyle 10'larca, 100'lerce dönüm ekerek büyük tüccarlık yapmıyorlar, sadece çocuklarının çocuklarının nafakası çıkarıyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hemen bitiriyorum, hemen bitiriyorum.

Benim sizden ricam, bakın, burada AK PARTİ'ye de söylüyorum, MHP milletvekillerine de söylüyorum, HDP ve İYİ Parti milletvekillerine de söylüyorum, bu çılgılığı lütfen duyun. Bu, hakikaten büyük bir çılgılık, büyük bir mağduriyet; lütfen Adıyaman'daki, Malatya'daki, Düzce'deki ya da Tokat'taki üreticiyi büyük tekelere ezdirmeyin. Bakın, millî ve yerliyseniz ve birazcık da vicdan varsa bu çılgılığı lütfen duyun ve bu ertelemeyi lütfen yapın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, asıl gerekçesini söylediniz. Şu anda okutacağız ama önden söylemiş oldunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet, ben söyledim ama.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir madde ihdasına ilişkin önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4031) esas numaralı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne çerçeve 11'inci maddesiden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 12- “28.11.2017 tarihli ve 7061 sayılı Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 123 ‘üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “01/01/2022” ibaresi “01/07/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

Süleyman Girgin

Mehmet Bekaroğlu

Emine Gülizar Emecan

Muğla

İstanbul

İstanbul

Abdüllatif Şener

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Konya

Ankara

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bu tarafı çekme yetkiniz yok, böyle bir yetkiniz yok, lütfen... Bakın, kendinizi çekebilirsiniz ama başkasını çekmeye yetkiniz yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ama teklifi çekiyoruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama böyle bir usulümüz yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama kurallara uymak zorundayız. Sayın Ağbaba, rica ediyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kendini çek kardeşim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Niye?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Çekme işte.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Seni niye çekeyim ben kardeşim!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, başkasını çekmeye hakkınız yok. Kendinizi çekebilirsiniz ama başkasını çekmeye hakkınız yok.

Evet, gerekçeyi mi okutalım?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddeyle cezayı öngören kanunun yürürlük tarihinin “1/7/2023” tarihine kadar ertelenerek yasa değişikliğine uygun yönetmelik çalışmalarının geç yapılmış olması ve Covid-19 süreci nedeniyle kooperatifleşme sürecini tamamlayamayan üreticinin mağduriyetinin önlenmesi ve üreticilerin yönetmeliğe uygun olarak üretici kooperatiflerindeki eksikleri tamamlamaları sağlanacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hâlâ çekiyor ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Bizi çekiyor bizi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Seni niye çekeyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bakın kurallarımız var, buna uymak zorundayız. Bu kuralları ben koymadım. Hepimiz buna dikkat edelim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Özel hak ihlali.

CAVİT ARI (Antalya) – Ne özel hakkı ya, burada özel hak mı olur?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır ben istemiyorum beni çekmesini.

CAVİT ARI (Antalya) – Resmî ortamdasin, özel hak mı olur?

MADDE 12- Bu Kanunun;

a) 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri 1/1/2022 tarihinden itibaren yapılan ücret ödemelerine uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yürürlük maddesinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “3 üncü ve 4 üncü” ibaresinin “3 üncü, 4 üncü ve 5 inci” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Orhan Yegin

Ekrem Çelebi

Nilgün Ök

Ankara

Ağrı

Denizli

Salih Cora

Uğur Aydemir

Trabzon

Manisa

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, yürürlükle ilgili önergede gerekçeyi mi okutalım?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Evet.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Burada beni çekmesin.

CAVİT ARI (Antalya) – Bizi çekti zaten, bizi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Philip Morrisin vekilleri.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Saçım başım on bir saattir kabardı. Ben böyle çıkmak istemiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya ne çekmesi, çekmiyoruz zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutalım:

Gerekçe:

Kanun teklifinin görüşülmesi sırasında yapılan değişikliklerle hizmet erbabına ödenen tüm ücretlerin, ilgili ayda geçerli olan brüt asgari ücrete isabet eden kısmı gelir ve damga vergisinden istisna edildiğinden, yürürlük maddesinde damga vergisi için de değişiklik yapılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda yürürlük maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yürütme maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin 21 Aralık 2021 Saat 17.00'ye kadar verilmesini, Kanun Teklifi'nin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak; Abdullah Nejat Koçer, Şirin Ünal, Ekrem Çelebi, Orhan Yegin, İbrahim Aydın, Bekir Kuvvet Erim, Nilgün Ök, İbrahim Aydemir, Cemal Öztürk, Mustafa Baki Ersoy, Yaşar Kırkpınar, Mustafa Kalaycı, Uğur Aydemir, Salih Cora Ve İsmail Güneş'in belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun, teşekkür ediyorum.

Teklif sahibine de son bir söz veriyorum.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, Değerli Başkanım, ben bu çalışmaya katkı sunan bütün arkadaşlarıma minnettarım.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Biz de size minnettarız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir oturabilirsek, son sözü... Sabrınızı zorluyorum ama.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Muhalefetten, iktidardan herkese çok teşekkür ediyorum. Yaklaşık on üç saat, on üç buçuk saatlik bir çalışma oldu. Çok istifade ettik, aktarımlardan, anlatımlardan; katkılar çok büyük oldu ve Maliye Bakan Yardımcımız Cengiz Yavilioğlu Bey'e, buraya katılan bütün bürokratlara, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcımız Adnan Bey'e, Ayşe Hanım'a –burada- Strateji Bütçeden, Maliye Bakanlığından bürokratların -isimlerini tek tek sayamıyorum- hepsine ama hepsine çok teşekkür ediyorum, Allah razı olsun.

Bu arada bir şey daha söyleyeceğim: Biz başlarken, bu kanun teklifi görüşmelerine başlarken dolar 18 liraydı, geldiğimiz noktada 12'leri gördü. Allah büyüktür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Teklifimizin de faydası oldu.” diyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Allah’ın izniyle, teklifin bereket getireceğini söylemişim, böyle bir yansıması da oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tefecilere yenildiniz, tefecilere; bırak.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, tekraren teşekkür ediyorum, hayırlı uğurlu olsun diyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dolar baronları kazandı, tefeciler kazandı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biz de size, emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.22

